MAGI

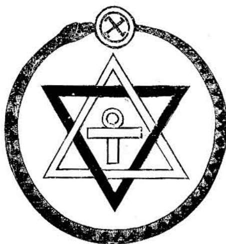
HVIT OCH SVART

ELLER

VETENSKAPEN OM DET ÄNDLIGA OCH OÄNDLIGA LIFVET

INNEHÅLLANDE

PRAKTISKA VINKAR FÖR DEM SOM STUDERA OCKULTISM

AF

FRANZ HARTMAN

M. D.

ÖFVERSÄTTNING FRÅN TREDJE ENGELSKA UPPLAGAN

AF

VICTOR PFEIFF

UTGIFVEN AF TEOSOFISKA SAMFUNDETS SVENSKA AFDELNING.

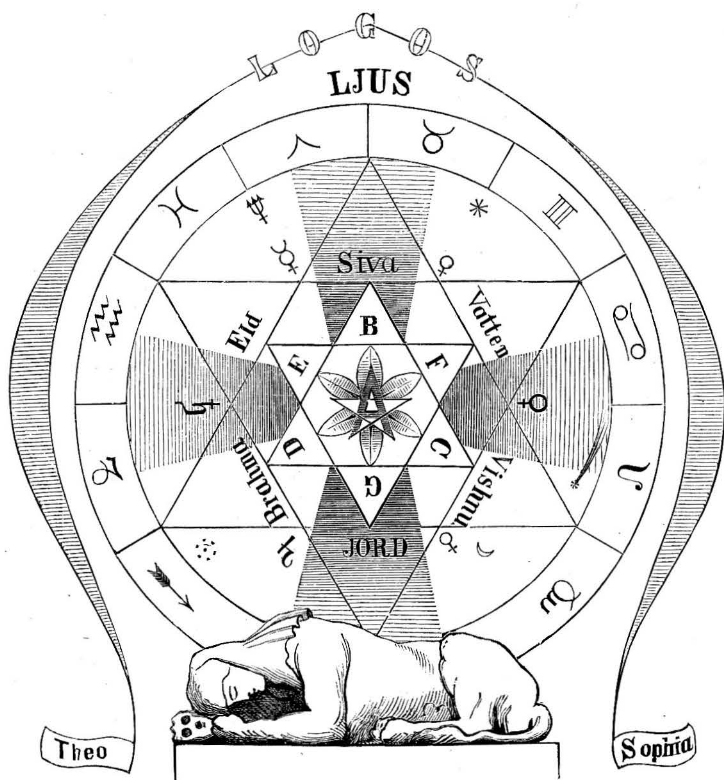
STOCKHOLM

Distribuent: LOOSTRÖM & KOMP.

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI

1889.

PARABRAHM

ILLUSION

33
GRAND ORIENT DE FINLANDE
6017 AL
G

RITUAALIEN SUVEREENIN
SUURKOLLEGION KIRJASTO
2022

Beskrifning öfver titelplanchen.

Vid foten af taflan ligger en sofvande *Sphinx*, hvars öfre del (representerande de högre principerna) är mensklig, under det att de nedre delarna (som symbolisera de lägre principerna) äro af djurisk art. Hon drömmer om lösningen af det stora problemet, verldsalltets och naturens skapelse och menniskans bestämmelse, och hennes dröm tager form af den ofvan henne stående figuren, som representerar Makrokosmen och Mikrokosmen och deras inbördes vexelverkan.

Öfver, omkring och uti allt, utan begynnelse och slut, genomträngande och genomgående allt från den ändlösa periferien, om hvilken vi icke kunna skapa oss en föreställning, till den osynliga, ofattbara medelpunkten (i menniskan) är *Parabrahm*, urkällan till alla krafter, som någonsin manifesterat sig eller kunna komma att manifestera sig i »ting», och genom hvars verksamhet verlden bragtes till existens, projicierad (framkastad) medelst makten af Hans vilja och inbildningskraft.

Omegat (och *Alphat* i medelpunkten) representerar »Sonen», det Absoluta, vordet uppenbaradt såsom den *Universella Logos* eller *Kristus*, äfven kallad *Param-Atma, Buddhi* eller den *sjette principen*, orsaken till hvarje tings begynnelse och ända. Han är *ett* med »Fadren», manifesterad såsom en *Treenighet* i en *Enhet*, orsaken till hvad vi kalla *rum, rörelse* och *substans*. Hans högsta manifestation är *sjelfmedvetenhet* och *högsta visdom*, hvarigenom menniskans idé hos honom förverkligas. Den »pånyttfödda

andliga menniskan, hvars *moderlif* är hennes egen fysiska kropp, drager sin näring från denna andliga princip, likasom det fysiska fostret hemtar sin näring från modrens lif, under det att hennes *själ* danas genom de *astrala* inflytelserna eller *verldssjälen.*

Från den *Universella Logos* utgår Andens »*osynliga ljus*», *sanningen, lagen* och *lifvet,* omfattande och genomträngande *Kosmos* och manifesterande sig i menniskans upplysta själ, under det att naturens synliga ljus endast utgör dess mest materiella fas eller företeelsesätt, i samma mening som den synliga solen är en återspegling af sin gudomliga urbild, den osynliga kraftmedelpunkten eller den stora *andliga solen.*

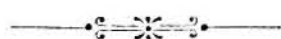
Cirkeln med Zodiakens (Djurkretsens) tolf tecken, som omsluter rummet, i hvilket de till vårt solsystem hörande planeterna äro representerade, symboliserar Kosmos, uppfyldt af de planetariska inflytelser, hvilka genomgå *astralljuset* och som hafva sin orsak i vexelverkan mellan de astrala emanationer, som utgå från de kosmiska kropparna och deras innevånare. Här är lifvets förrådshus, Paracelsi *Iliaster,* i hvilket *Mysterium magnum* (Anden) verkar.

Verksamheten inom Kosmos representeras af de sammanflätade trianglarna. De tvänne yttre representera skapelsens, uppehållelsens och förstörelsens hufvudkrafter, eller *Brahma, Vishnu* och *Siva,* verkande på eldens, vattnets och jordens element — det vill säga på de ursprungliga principer, af hvilka de eteriska, flytande och fasta materiella substanserna och formerna äro frambragta.

De två inre trianglarna hänvisa mera specielt på menniskans utveckling, B, C, och D representera *vetandet,* den *vetande* och *vetandets innehåll,* hvilken treenighet konstituerar *förnuftet* eller *medvetandet.* E, F och G representera den *fysiska menniskan* (Sthula-Sharira); den *eteriska* eller *inre menniskan* (Sukshma-Sharira), Paracelsi siderala kropp, astralkroppen, kama rupa etc. och den *andliga menniskan* (Karana-Sharira, den gudomliga Archæus, den andliga själen). Medelpunkten representerar den gudom-

liga *Atma*, den personlige *Kristus*, som är identisk med den *Universella Logos*. Han är i likhet med den senare en Treenighet i en Enhet[1], som mottager sitt ljus från *Param-Atma* och utstrålar det åter från medelpunkten. Han är det andliga fröet, som blifvit nedlagdt i menniskans själ, genom hvars utveckling hon uppnår odödligt lif. Dess ljus är *korsets ros*, danad af *Visdom* och *Kraft*, förenade till ett och utsändande sina inflytelser öfver verlden. Men under allt är *Illusionens* rike, omfattande de gröfsta och tyngsta materialiserade tankar, hvilka sjunka i mörkret och döden *(den åttonde Sferen eller Kaos)*, hvarest de sönderdelas och multna och upplösas på nytt i de element af hvilka universum danades.

[1] Af de tre sammanflätade A'na är endast ett tydligt uppritadt i figuren.

Företal till tredje upplagan.

Den välvilja, hvarmed »Magien» blifvit mottagen af dem, som intressera sig för studiet af naturens dolda hemligheter, har gjort en tredje upplaga af denna bok behöflig. Från en obetydlig ströskrift, ursprungligen skrifven i afsigt att för ett fåtal oerfarna forskare bevisa, hurusom studiet af den occulta sidan hos naturen ingalunda vore liktydigt med ett föraktligt idkande af trolldomskonster, växte »Magien» ut till en bok af betydande dimensioner och nu måste denna nya upplaga ytterligare utvidgas, såsom jag hoppas, till ännu mera nytta.

Det allvarsammaste inkast, som blifvit gjordt emot denna bok, har afsett dess titel; men de skäl, hvilka föranledde mig att välja just denna, berodde på det ändamål, för hvilket boken var afsedd; och jag kan ej heller nu finna någon lämpligare, ty »Magi» betyder — enligt min mening — den gudomliga konst eller den utöfning af andlig kraft, medelst hvilken den hos menniskan väckta anden kan beherska de osynliga lefvande elementen i verldsalltets själssubstans, och framför allt dem, hvilka innebo i menniskan sjelf; ty den som icke kan styra elementen inom sin egen sfer eller organism, skall aldrig varda mäktig af att styra de identiska krafter, hvilka existera utom hans egen sfer i verldssjälens organism eller i andras själar.

Men för att kunna varda herrar öfver krafter, hvilka de än äro, vare sig inom eller utom vår egen sfer, måste vi framför allt förvärfva oss insigt om dessa krafters natur och ursprung, och då vi icke ega någon bättre väg i och

för studiet af inre krafters egenskaper än att rikta uppmärksamheten på dem, hvilka äro verksamma inom oss sjelfva; följer häraf att aktgifvandet på de processer, som försiggå inom vår egen själsorganism och förvärfvandet af sjelfkännedom och sjelfbeherskning utgöra medlen för uppnåendet af vårt mål. Magien såsom konst är utöfvandet af en andlig makt, som kan förvärfvas genom sjelfbeherskning, men icke på någon annan väg; det är omöjligt att lära en menniska att bruka en kraft, som hon icke eger, derföre att hon icke utvecklat den. Alla menniskor ega i grunden samma konstitution och hos hvarje mensklig varelse ligga på djupet magiska krafter latenta eller i frötillstånd; men de kunna icke sägas existera förr, än de öfvergå till aktualitet och manifestera sig först i menniskans inre och sedan i utåtgående riktning.

Min afsigt med denna bok var icke att skrifva en blott *sedelära,* för att dermed ytterligare öka de redan till ett väldigt berg uppstaplade olästa sedelärorna, utan att komma forskaren på ockultismens område till någon hjelp vid studiet af de element, hvilka bilda hans egen själ, och i hans sträfvan att lära känna sin egen psykiska organism. Jag ville gifva en impuls åt studiet af en vetenskap, hvilken torde kunna kallas »*själens anatomi och fysiologi*», en vetenskap hvars mål är att utforska de element, af hvilka själen är sammansatt, och den källa, hvarifrån menniskans känslor och begär leda sitt ursprung.

Naturvetenskapen har gått framåt med jättesteg inom de på ytan liggande fenomenens och de yttre illusionernas område, men föga känd är ännu vetenskapen om den verkliga, inre och osynliga menniskan. Den fysiska vetenskapen har gjort sig naturens mekaniska och kemiska krafter underdåniga. Hon har lagt sitt ok på jätten *Ångans* nacke och fastkedjat *Elektriciteten* vid sin triumfvagn; hon har förvandlat den mekaniska rörelsen, värmet, ljuset och magnetismen till menniskans lydiga slafvar; hennes upptäckter hafva till en viss grad gjort menniskan oberoende af tiden och rummet och lyckats förverkliga och gifva praktisk an-

vändning åt idéer, hvilka för ett sekel tillbaka troddes endast tillhöra fantasiens eller drömmarnas rike.

Hvarföre skulle vi stanna här? Hvarföre skulle det icke vara oss möjligt att gå ännu längre och att fängsla dessa halfmedvetna och medvetna krafter, hvilka genomtränga såväl vår egen själ som verldssjälen. Hvarför skulle det vara omöjligt att kondensera och gifva form åt de lefvande men formlösa Naturandarne (Elementalerna); att koncentrera och gifva skapnad åt lefvande och universella principer, hvilka, ehuru de äro osynliga för oss, icke dess mindre ega tillvaro, såsom de bevisat, hvilka förvärfvat förmågan att förnimma och styra dem? Sådana ting hafva blifvit utförda af de österländske vise för tusentals år sedan, och de kunna utföras äfven af oss, förutsatt att vi uppnå samma stadium af fullkomning, som utmärker dessa *Adepter* och varda deras likar icke blott i lärdom utan äfven i *vishet*.

För uppnåendet af detta mål är en blott ytlig, förståndsmässig läsning af ockultistiska böcker alldeles otillräcklig. Naturens gudomliga hemligheter ligga utöfver och bortom det half-animala förståndets fattningsförmåga. De måste på intuitionens väg gripas af anden, som eger kraft att intränga i den substans, hvaraf verlden är danad. Om vi icke kunna förnimma en andlig sanning med andens ögon, skola hvarken några förståndets slutledningar eller någon boklig lärdom gifva oss en klar uppfattning deraf. Vi få icke låta de böcker, som behandla sådana ämnen, varda våra mästare, dem vi blindt måste följa: vi få endast betrakta dem såsom hjelpare. Deras enda nytta består i att beskrifva detaljerna af ting, dem vi redan — om än måhända otydligt — se med vår andliga syn; de äro blott tjenare, som hålla fram för våra ögon förstoringsspeglar, hvari vi se de sanningar, hvilka vi förnimma i vår själ.

Den store teosofen Jakob Böhme säger i fråga om studiet af ockultismen: »Du, som vill forska i naturens gudomliga mysterier, undersök först din egen själ och spörj dig sjelf om renheten af ditt syftemål. Är det din afsigt att använda de lärdomar du kan komma att inhemta till

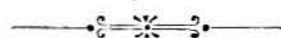
att befordra mensklighetens väl? Är du redo att afsäga dig alla sjelfviska begär, hvilka omtöckna ditt sinne och hindra dig att se den eviga sanningens klara ljus? Är du villig att varda ett verktyg för den gudomliga vishetens uppenbarande? Vet du hvad det betyder att varda förenad med ditt eget högre jag, att varda kvitt ditt lägre sjelf, att varda ett med det Godas lefvande, universella kraft och att dö till din egen, obetydliga, jordiska personlighet? Eller åstundar du blott att förvärfva en myckenhet kunskaper, att din nyfikenhet må varda tillfredsstäld och du må kunna känna dig stolt öfver ditt vetande och tro dig öfverlägsen det öfriga menniskoslägtet? Betänk, att gudomlighetens djup kunna endast pejlas af den gudomliga anden sjelf, som är verksam inom dig. All *verklig kunskap* måste komma ur vårt eget inre, icke blott från de yttre föremålen, och de som söka tingens väsende blott i det yttre, kunna finna deras tillfälliga bestämningar såsom färg m. m., men icke det sanna tinget sjelft».

Denne sjelflärde filosof säger vidare: »Förståndet bör utvecklas, men framför allt *hjertat*. Vi böra sträfva till en begreppsmässig uppfattning af lagarna för allting, men vi få dock icke göra vårt ännu svaga förstånd till utgångspunkten för våra forskningar. Menniskan bör icke beherskas af sina förståndsspekulationer; hon bör beherska sitt förstånd, så att det gudomliga förnuftets ljus må genomstråla detsamma. Om vårt omdöme varder frigjordt från all anstrykning af sjelfviskhet och vår själ bringas i harmoni med den evige anden, skall vårt förgängliga förstånd genomträngas af den gudomliga vishetens oförgängliga ljus; och vi skola varda mäktiga af att förnimma och lösa naturens djupaste problem. Om våra begär och tankar hänga fast vid sjelfviskhetens sfer, skola vi se endast de skenbilder vi sjelfva skapat; men om vi frigöra oss i och genom lydnad för den universella lagen skola vi varda ett med lagen och se sanningen i dess renhet».

Må derföre de, hvilka vilja förvärfva »magisk», d. v. s. andlig eller gudomlig kraft, följa detta råd: må de i sitt

själslif höja sig till tankens högsta regioner och uppehålla sig der såsom ständiga innevånare. Må de så uppfostra sina kroppsliga och andliga organ, att den materia, hvaraf de äro sammansatta må varda mindre grof, men rörlig och genomtränglig för andens gudomliga ljus. Då skola de slöjor, som skilja dem från den osynliga verlden, varda tunnare; de skola förnimma (det faktiska förhållandet), att den cirkel, som begränsar deras jordiska och fenomenella tillvaro, blott är ett litet segment af den stora cirkel, som omsluter deras tillvaro såsom sjelfmedvetna väsenden på det oändliga planet, och i samma mån de tillväxa i transcendentalt vetande, skola de tillväxa i andlig makt, till dess de, komna till insigt om verldsalltets gudomliga lagar, varda Guds medarbetare och Gud arbetar tillsammans med dem.

Följande sidor utgöra ett försök att visa den väg, hvarpå menniskan kan varda en medarbetare åt den gudomliga kraft, hvars produkt är naturen; de utgöra en bok, som med rätta torde kunna kallas »Magi», enär läsaren, om han lyckas att praktiskt följa dess lärdomar, skall varda mäktig af att utföra den största af alla magiska gerningar, menniskans andliga pånyttfödelse.

Företal.

Vår tid är de egna meningarnas tid. Flertalet *bildade* lefva så att säga i sina hufvuden och åsidosätta hjertats anspråk. Skepticismen är konung, och visheten tillåtes endast då att tala, när hon icke kommer i konflikt med några sjelfviska beräkningar. Naturvetenskapens väktare sträfva att bringa den oändliga sanningen inom åtkomst för deras ändliga förstånd och hvad helst de icke kunna fatta, det antaga de såsom icke existerande. Våra spekulativa filosofer vilja icke erkänna den ofattbara kraften af en allt omfattande kärlek, hvars ljus återspeglar sig i menniskans själ; de vilja undersöka eviga sanningar vid sitt förstånds fladdrande lilla ljuslåga, utgående från den sinliga varseblifningens grund; de glömma att menskligheten är en *Enhet* och att en individ icke kan omfatta Allheten. De begära naturvetenskapliga skäl, hvarföre en menniska skall vara trogen och sann, och hvarföre hon icke får betrakta sina egna personliga intressen såsom högre än hela den öfriga mensklighetens.

Man medgifver allmänt att menniskans slutliga öde icke kan bero på de förståndsteorier, dem hon uppstält rörande kosmologi, pnevmatologi, frälsningsplaner etc., och att så länge hon icke eger någon sann kunskap, den ena gruppen af trosläror eller meningar kan vara lika så god som den andra; men det kan icke förnekas, att ju förr hon frigör sig från villfarande meningar och igenkänner den verkliga sanningen, desto mindre skall hon uppehållas af de hinder, som ligga i vägen för hennes högre utveckling och desto förr skall hon nå höjden af sin slutliga fullkomning.

De vigtigaste frågorna synas alltså vara dessa. »Är för menniskan ett aktuelt vetande möjligt om något, som öfvergår hennes sinliga varseblifning, med mindre det förkunnas henne af en förment auktoritet? Kan den intuitiva förmågan utvecklas till ett sådant omfång, att vi på denna väg kunna vinna ett aktuelt vetande utan någon möjlighet till villfarelse, eller skola vi för alltid vara dömda att bero af hörsagor och blotta meningar? Kan en individuel menniska besitta krafter, hvilka gå utöfver dem, hvilkas tillvaro medgifves af den moderna naturvetenskapen, och huru kunna sådana transcendentala krafter förvärfvas?»

Följande sidor äro skrifna såsom ett försök att besvara dylika frågor genom att rikta deras uppmärksamhet, som söka sanningen, på en betraktelse af menniskans sanna natur och hennes ställning i verldsalltet. De som tro sig redan hafva funnit sanningen, behöfva naturligtvis icke de anvisningar, dessa sidor innehålla; men för dem, hvilka sträfva till vetande, torde de vara af någon nytta och för dem rekommendera vi det råd Gautama Buddha gaf sina lärjungar: »Tro ingenting som är oförnuftigt och förkasta ingenting såsom oförnuftigt utan egen pröfning».

Denna bok är icke skrifven i afsigt att öfvertyga skeptici om det faktiska förhållandet, att fenomen af en ockult karaktär hafva egt rum i förflutna tider och ega rum ännu i denna dag; ehuru ett försök blifvit gjordt att bevisa möjligheten af mystiska tilldragelser genom att framlägga några förklaringar beträffande de lagar, enligt hvilka de kunna framkallas. Men någon större plats är icke inrymd åt anförandet af illustrerande exempel på dylika fenomen. De som önska sådana, kunna finna dem i de böcker, hvilkas titlar finnas anförda i noterna.

---o---

Magi.

Inledning.

»*Det gifves ingen religion högre än sanningen.*»

Hvilken misstolkning vare sig forntida eller nutida okunnighet än må hafva gifvit åt ordet *magi,* dess enda sanna betydelse är *den högsta vetenskapen eller visheten, grundad på kunskap och erfarenhet.*

Om ni betviflar att det gifves något sådant som magi och om ni fordrar en praktisk illustration till densamma, öppna edra ögon och se eder omkring. Betrakta verlden, djuren, träden och spörj eder sjelf, om de kunnat varda till genom någon annan kraft, än *den magiska kraften i naturen.* Den magiska kraften är icke någon öfvernaturlig kraft, om man med »öfvernaturlig» menar en kraft, som ligger utom, bortom eller öfver naturen. Att antaga tillvaron af en sådan kraft är en orimlighet och en vidskepelse, stridande mot all vår erfarenhet; ty vi se att alla organismer, såväl vegetativa som animala, växa genom inre krafters utåtgående verksamhet och icke derigenom att någonting tillägges deras substans utifrån. Ett frö varder icke ett träd eller ett barn en fullvuxen menniska derigenom, att någon substans fogas till dess organism af en utanför stående arbetare, på samma sätt som ett hus bygges genom att sten lägges på sten; men lefvande ting växa i följd af en ifrån formens medelpunkt verkande inre kraft. Till denna medelpunkt strömma de inflytelser, som komma från materiens och rörelsens universella förråd, och derifrån ut-

stråla de åter till periferien, utförande det arbete, som danar den lefvande organismen.

Men hvad annat kan en sådan kraft vara, än en *andlig* kraft, då den intränger till sjelfva medelpunkten hos de materiella tingen. Den kan icke vara en blott mekanisk kraft, ty vi veta att en mekanisk kraft upphör, så snart den impuls, som var dess upphof, upphör att verka. Den kan icke vara en kemisk kraft, ty den kemiska verksamheten upphör, så snart föreningen af de substanser, som skulle förenas, egt rum. Den måste derföre vara en lefvande kraft och alldenstund lifvet icke kan vara en produkt af en död form, kan den icke vara någonting annat än Allifvets egen kraft, verkande uti formernas lifscentra.

Naturen är en magiker och hvarje växt, djur och menniska är en magiker, som, ehuru omedvetet och instinktmässigt, brukar sina krafter för uppbyggandet af sin organism; eller med andra ord, hvarje lefvande varelse är en organism, i hvilken naturens magiska kraft är verksam; och om en menniska skulle kunna lära sig att styra denna lifskraft och att bruka den medvetet, i stället att blott omedvetet underkasta sig dess inflytande, skulle hon varda en magiker och kunna leda lifsprocesserna inom sin egen organism och måhända äfven inom andra varelser.

Nu är frågan denna: kan någon menniska förvärfva en sådan makt öfver lifsprocesserna? Svaret på denna fråga beror af hvad man menar med termen »menniska». Om man med »menniska» menar ett med förstånd begåfvadt djur, sådana som vi dagligen möta på våra gator, måste svaret blifva: nej! ty flertalet män och kvinnor af vår närvarande generation, inbegripet våra största vetenskapliga *ljus,* veta absolut ingenting om den universella kraften hos *All-lifvet* och de flesta hafva icke ens gjort klart för sig om de skola tro på dess tillvaro eller icke. De kunna hvarken se eller känna det, och veta derföre icke hvad de skola göra med det.

Men om man med »menniska» menar denna förnuftiga princip, som verkar inom den menskliga organismen, som

gör henne till en mensklig varelse och i kraft af hvars verksamhet hon varder ett väsen vida skildt från och höjdt öfver djuren, såväl de i mensklig som de i djurisk form, då blir svaret: Ja! ty den gudomliga kraft, som verkar inom den animala menniskans organism är en och densamma, som den, hvilken verkar i hela naturen. Den är en inre kraft, som tillhör menniskan, och om hon en gång lärt känna alla de krafter, som tillhöra hennes väsen, och huru hon skall bruka dem, då kan hon öfvergå från det passiva till det aktiva tillståndet och sjelf sätta dessa krafter i rörelse.

Så orimligt det än kan synas, är det icke dess mindre en logisk slutsats, dragen från grundsanningarna rörande det menskliga väsendets natur och sammansättning, att om en menniska kunde beherska den universella lifskraft, som verkar inom henne, skulle hon kunna förlänga sin organisms lif efter behag; om hon kunde beherska denna lifskraft och kände alla materiens lagar, skulle hon kunna koncentrera sin kropp till en liten punkt eller utvidga den öfver en stor del af rummet, förtäta den eller låta den antaga gasform. Sanningen är för visso märkvärdigare än dikten, och vi skulle inse det, om vi blott kunde höja oss öfver de trånga begrepp och fördomar, dem vi ärft och förvärfvat genom uppfostran och sinlig varseblifning.

Oafbrutet inträffa i naturen de märkvärdigaste saker, ehuru de knappast tilldraga sig vår uppmärksamhet. Ehuru vi icke kunna förklara dem, förefalla de oss icke märkvärdiga, blott derföre att vi äro vana att se dem hvarje dag. Hvem skulle vara så »dåraktig» och tro, att ett träd kunde växa upp ur ett frö — då det synbarligen icke fins något träd i fröet — om icke hans erfarenhet sagt honom att träd växa upp af frön trots alla argumenter för motsatsen? Hvem skulle tro att en blomma skulle växa ut på en planta, om han icke hade sett det, ty både iakttagelse och förstånd visa att det icke fins någon blomma i stjelken? Icke dess mindre slå blommor ut och kunna icke bortdisputeras.

Allestädes i naturen uppenbarar en universel lag sin verksamhet, men vi kunna icke se sjelfva lagen. Allestädes se vi manifestationerna af en vishet, men de som söka vishetens ursprung inom sina egna hjernor, skola söka förgäfves.

Magien såsom konst är konsten att använda osynliga eller så kallade andliga agenter för erhållande af vissa synliga resultat. Dessa agenter behöfva icke nödvändigt vara osynliga väsensenheter, som sväfva omkring i tomrymden, redo att infinna sig på hvars och ens befallning, som lärt sig vissa besvärjelser och ceremonier; men de bestå förnämligast af de osynliga, men icke dess mindre mäktiga inflytelserna af känslor och vilja, af begär och passioner, tanke och inbildning, kärlek och hat, fruktan och hopp, tro och tvifvel etc., etc. De äro de krafter, som tillhöra hvad man kallar själen; de användas allestädes och af hvar och en hvarje dag medvetet eller omedvetet med eller mot hans vilja, och under det att de, hvilka icke kunna beherska eller motstå sådana inflytelser, utan styras af dem, äro passiva verktyg, »medier», genom hvilka dessa osedda makter verka, och ofta mot sin vilja deras slafvar — äro de åter, hvilka ega förmåga att leda och beherska sådana inflytelser, derigenom att de lärt att beherska sig sjelfva, i mån af sin styrande förmåga aktiva och mäktiga och sanna magiker, och kunna använda sina krafter till godt eller ondt! Vi se sålunda att, med undantag af oansvariga personer, hvar och en som eger någon viljekraft är, för så vidt han utöfvar denna viljekraft, en aktiv magiker — en *hvit* magiker, om han använder den till godt, en *svart* magiker om han använder den för onda ändamål.

Det gifves personer i Österlandet och äfven åtskilliga i Vesterlandet, genom hvilka sådana handlingar utföras, hvilka vanligen hänföras under namnet »magi», men deraf följer icke med nödvändighet att dessa personer äro medvetna magiker; det bevisar blott att den kraft, som verkar genom deras organism är en magisk kraft, och den förmodade »magikern» kan icke behöfva vara något mera än det

instrument, hvarmedelst den osynlige magikern utför dessa verk, och det kan till och med hända att han icke ens vet hvem eller hvad denna magiker eller denna kraft är.

Vi kunna icke alla med rätta säga, att »*vi ega lif*»; ty lifvet tillhör icke oss och vi kunna icke beherska eller monopolisera det. Allt hvad vi utan öfvermod och förmätenhet kunna säga är detta, att vi äro verktyg, genom hvilka *All-lifvet* manifesterar sig under form af en mensklig varelse. Vi äro alla *medier*, genom hvilka det universella All-lifvet verkar. Endast då vi kommit till kunskap om våra egna jag och kunna styra den i oss inneboende lifsprincipen, kunna vi »brottas med Gud» och varda våra egna herrar. Den som tror att han eger någon kraft af sig sjelf tänker dåraktigt, ty alla de krafter han eger äro ett lån af naturen eller — rättare sagdt — af denna eviga, andliga kraft, hvilken verkar i och från naturens medelpunkt och som menniskorna hafva kallat »Gud», derföre att de hafva funnit den vara källan till allt godt.

Ingen skall förneka att menniskan, jemte de fysiska krafter hon eger, äfven i detta lif är begåfvad med mentala och andliga energier. Vi älska, vörda eller lyda en person, icke på grund af hans öfverlägsna kroppsstyrka, utan på grund af hans intellektuella och moraliska värde eller derföre att vi stå under förtrollning af en viss verklig eller inbillad myndighet, som vi tro honom besitta. En kung eller biskop eger såsom person icke med nödvändighet mera makt än hans betjent eller hofmästare och han måste tillkännagifva hvem han är för att bli åtlydd. En kapten kan vara den svagaste karlen inom kompaniet, men hans soldater lyda honom ändå. Vi älska det sköna, harmoniska och sublima, icke på grund af deras nytta i och för materiella ändamål, utan derföre att de tillfredsställa ett inre sinne, hvilket icke hör till det fysiska planet; civilisationen vinner mera mark genom intellektuella och moraliska inflytelser än genom bajonetten, och det är ett sant ord, att i vårt tidehvarf är pennan mäktigare än svärdet.

Hurudan skulle en verld bli, der kärlekens, skönhetens

och harmoniens magiska kraft saknades? Huru skulle en verld se ut, som vore skapad efter den moderne »rationalistiske filosofens» mönster? En verld, i hvilken det godas universella makt vore okänd, kunde icke bli annat än en verld af dårar och uppfylld af hallucinationer. I en sådan verld kunde det icke existera någon konst eller poesi, rättvisan skulle varda godtycke, hedern jemngod med dumheten, att vara trofast vore att vara dåraktig och sjelfviskhetens gud vore den enda gud, värd någon uppmärksamhet.

Magien kan sägas utgöra den vetenskap, som sysselsätter sig med menniskans mentala och moraliska krafter och visar hvilken makt hon kan utöfva öfver sig sjelf och andra. För att kunna studera menniskans krafter är det nödvändigt att undersöka hvad menniskan är och i hvilket förhållande hon står till verldsalltet, och en sådan undersökning skall, rätt ledd, visa, att de element, som tillsammans bilda det menskliga väsendet, äro identiska med dem vi finna i verldsalltet; det vill säga, att verldsalltet är *makrokosmen*, menniskan *mikrokosmen* — dess trogna kopia. Den mikrokosmiska menniskan och natur-makrokosmen äro ett. Huru skulle makrokosmen kunna innehålla något, som icke innehålles i mikrokosmen, eller menniskan ega något inom sin organism, som icke kunde återfinnas inom den stora naturorganismen? Är icke menniskan naturens barn, och kan det gifvas något inom hennes organisation, som icke kommer från hennes eviga fader och moder? Om menniskans organisation skulle innehålla någonting onaturligt, skulle hon vara ett vidunder, och naturen skulle förkasta henne. Allt som finnes i naturen kan återfinnas inom menniskans organism ock existerar der antingen utveckladt eller såsom frö, antingen latent eller aktuelt och kan förnimmas af den, som eger förmågan af sjelfkännedom. Vi äro födda i en verld, der vi finna oss omgifna af fysiska föremål. Det synes ock existera en annan — en subjektiv verld — inom oss, mäktig af att mottaga och kvarhålla intryck från den yttre verlden. Hvardera af dessa verldar är en verld för sig med ett olika förhållande till rummet. Hvardera har

sina dagar af solsken och nätter af mörker, hvilka icke regleras af den andras dagar och nätter, hvardera sina moln och stormar, skepnader och former.

Under det vi växa upp lyssna vi till vetenskapens lärdomar, för att söka utforska dessa verldars sanna natur och de lagar, som styra dem; men den fysiska vetenskapen sysselsätter sig endast med former, och former vexla beständigt. Hon gifver endast en ofullständig lösning på den objektiva verldens problem och lemnar oss beträffande den subjektiva i nästan totalt mörker. Den moderna vetenskapen klassificerar fenomen och beskrifver händelser, men att beskrifva huru en händelse eger rum är icke att förklara hvarföre den eger rum. Att upptäcka orsaker, hvilka i sig sjelfva äro verkningar af okända ursprungliga orsaker, är endast att undvika en svårighet genom att sätta en annan i stället. Vetenskapen beskrifver några af tingens egenskaper, men de första orsaker, som bragte dessa egenskaper till existens äro för henne okända och skola förblifva det, så länge hennes iakttagelseförmåga icke kan intränga till det osedda.

Jemte den vetenskapliga observationen synes det dock gifvas äfven en annan väg att erhålla kunskap om den mystiska sidan af naturen. Alla verldens religionslärare göra anspråk på att hafva pejlat de djup, dem vetenskapsmannen icke kunnat nå. Många tro att deras läror blifvit dem meddelade genom vissa guda- eller ängla-uppenbarelser, utgående från ett högsta, oändligt, allestädes närvarande, och dock personligt — och derföre begränsadt — *Väsen*, hvars tillvaro aldrig blifvit bevisad. Ehuru tillvaron af ett sådant Väsen är — minst sagdt — ytterst tvifvelaktig, hafva dock menniskor i alla länder böjt sig i bäfvan för dess förmodade befallningar, färdiga att flyga hvarandra i strupen på dess förmodade bud och villiga att nedlägga sina penningar, sina lif, ja, sin ära inför deras fötter, hvilka ansetts såsom gudomens förtrogne eller sändebud. Män och kvinnor lefva frivilligt ett eländigt och olyckligt lif i hopp att erhålla en belöning derför, sedan de upphört att lefva. Många för-

spilla sitt lif i förkänslan af de fröjder de skola njuta en gång i ett lif, om hvilket de icke veta, huru vida det existerar eller icke; åtskilliga dö af fruktan att förlora hvad de icke ega. Tusenden äro sysselsatta med att lära andra hvad de sjelfva icke veta; och i trots af ett ganska stort antal religionssystem, gifves det för närvarande jemförelsevis föga religion på jorden.

Termen *religion* härleder sig från det latinska ordet *religare,* hvilket rättast kan öfversättas med »sammanbinda» eller »sätta i förbindelse med». Religionen, i ordets sanna betydelse, är den vetenskap, som undersöker bandet mellan menniskan och den orsak, från hvilken hon leder sitt ursprung, eller med andra ord, som sysselsätter sig med det förhållande, som råder mellan menniskan och orsakernas verld, antingen vi kalla den *Natur* eller *Gud,* ty rätta betydelsen af termen *Gud* är *Högsta, Första Orsak* och *Naturen* är höjden af dess manifestation. Den sanna religionen är derföre en långt högre vetenskap än den, som blott stöder sig på sinlig varseblifning; men den kan icke komma i strid med hvad som är sant hos den senare. Endast det falska inom vetenskapen måste med nödvändighet komma i strid med det sanna inom religionen och det falska inom religionen måste komma i strid med det sanna inom vetenskapen. Sann religion och sann vetenskap äro ytterst en och samma sak och derföre lika sanna; en religion, som hänger fast vid illusioner och en illusorisk vetenskap äro båda lika falska, och ju envisare de hänga fast vid sina villfarelser, desto förderfligare äro deras verkningar.

Man kunde uppställa en skilnad emellan *religion* och *oegentlig religion* (»religionism»), mellan *vetenskap* (i egentlig mening) och *oegentlig vetenskap* (»scientism») samt emellan *mystik* och *mysticism.*

Religionen i högsta mening är en praktisk lära om föreningen mellan menniskan och den Högsta Första Orsaken, från hvilken hennes väsen emanerade i begynnelsen.

Från dess andra sida sedd är religionen en lära om de förhållanden, som existera mellan denna stora Första

Orsak och menniskan, med andra ord de förhållanden, som existera mellan makrokosmen och mikrokosmen.

Religionen i dess lägsta mening, *religionismen*, består i tillbedjan af döda former, dyrkan af fetischer, sjelfviska försök att nästla sig in i en inbillad gudomlighets ynnest, att öfvertala Gud att förändra sitt sinnelag och att söka erhålla ynnestbevis, hvilka icke stå i öfverensstämmelse med rättvisan.

Vetenskapen från sin *högsta* synpunkt är kunskapen om naturens grundlagar, alltså en andlig vetenskap, grundad på kunskapen om anden inom oss sjelfva.

Från en *lägre* synpunkt är vetenskapen en kunskap om yttre fenomen och de sekundära eller yttre orsaker, hvilka producera dem och som af vår moderna scientism origtigt fattas som de ursprungliga orsakerna.

Scientismen i *lägsta* mening är ett system af iaktagelser och en klassifikation af yttre fenomen, om hvilka orsaker vi icke ega någon kunskap.

Religionism och scientism äro underkastade ständiga vexlingar. De äro skapelser af illusioner och dö med dem. Den sanna vetenskapen och den sanna religionen äro ett och bilda i förening med praxis den tresidiga pyramid, hvars bas hvilar på jorden, under det att dess spets når himmelen.

Mystik i sann mening är andligt vetande; det vill säga kunskapen om andliga och »öfversinliga» ting, uppfattade af de andliga preceptionsförmögenheterna. Dessa förmögenheter ligga såsom frön i hvarje mensklig organism, men endast få hafva utvecklat dem tillräckligt, att de kunna varda till något praktiskt bruk.

Mysticismen är ett traktande efter illusioner, ett begär att forska i mysterier, dem vi icke kunna begripa, en åtrå att tillfredsställa vår nyfikenhet rörande saker, dem vi icke böra känna, så länge vi sakna förmåga att begripa dem. Den är ett fantasiernas och drömmarnas rike, ett paradis för andeskådare och alla slags spiritistiska tokerier.

Men hvilken är den sanna religionen och den sanna

vetenskapen? Det kan icke betviflas att ju en bestämd förbindelse eger rum mellan menniskor och den orsak, som kallat menskligheten till existens, och en sann religion eller en sann vetenskap är den, som lär de sanna uttrycken för denna förbindelse. Om vi taga en ytlig öfversigt af de olika verldsreligionerna, finna vi att de synbarligen motsäga hvarandra. Vi varseblifva en massa tydliga vidskepelser och orimligheter hopade kring en kärna, som torde vara sann. Vi beundra de moraliska lärorna, tillhörande det religiösa system vi hafva och vi taga dess teologiska skräp med på köpet, förgätande att sedeläran väsentligen är densamma hos nästan alla religioner och att det omgifvande slagget icke är religion. Det är tydligen en orimlighet att tro det något system skulle kunna vara sant, med mindre det innehöll sanningen. Men det är lika klart att en sak icke kan vara sann och falsk på samma gång. Sanningen kan endast vara *en*. Hon undergår inga vexlingar, men vi sjelfva göra det; och allt efter som vi förändras, se vi sanningen ifrån en annan sida. De olika verldsreligionerna kunna icke hafva tillkommit på onaturligt eller öfvernaturligt sätt. De äro alla naturliga produkter af menniskans utveckling på detta jordklot och skilja sig endast så till vida från hvarandra, som de vilkor, hvarunder de uppstodo, skiljde sig vid den tid, då de började sin tillvaro. Hvarje tänkande mensklig varelse, med undantag af den, som är förblindad af fördomar, måste erkänna det faktiska förhållandet, att alla de stora verldsreligionerna innehålla vissa sanningar, dem vi på intuitiv väg känna såsom sanna; och då det icke kan gifvas mer än en grundsanning, är det tydligt att alla dessa religioner äro grenar af samma träd, äfven om de former, hvarunder sanningen manifesterar sig, äro olika. Solskenet är allestädes detsamma, men dess styrka vexlar efter olika lokaliteter. På det ena stället befordrar det utvecklingen af palmer, på ett annat af svampar; men det gifves blott en sol i vårt system. De processer, som pågå på det fysiska planet ega sina motsvarigheter på det andliga, ty det gifves blott en Natur, en Lag.

Om en person tvistar med en annan om religionen, kan han ej ega den sanna religionen, ej heller någon sann kunskap. Den enda sanna religionen är kärlekens, och kärleken strider icke. Kärleken är ett vishetens element, och det kan ej gifvas någon vishet utan kärlek. Hvarje fågelart i skogen sjunger på sin melodi, men den princip, som kommer dem att sjunga är densamma hos alla. De gräla icke med hvarandra, derföre att en kan sjunga bättre än de öfriga. För öfrigt äro religiösa tvister med deraf uppkommande bitterhet de mest gagnlösa ting i verlden; ty ingen kan bekämpa mörkret genom att slåss mot det med en käpp: det enda sätt att undanrödja mörkret är att tända ett ljus; det enda sätt att skingra andlig okunnighet är att låta kunskapens ljus, som utgår från kärlekens medelpunkt, lysa in i hjertat.

Alla religioner äro grundade på inre sanning, alla ega de en yttre omklädnad, som skiftar till karaktären i de olika systemen; men alla ega de samma sanningens grundval, och om vi jemföra de olika systemen med hvarandra, skola vi under de yttre formernas yta finna en och samma sanning hos dem alla. Hos alla har denna sanning blifvit dold under ett mer eller mindre allegoriskt språk, opersonliga och osynliga krafter hafva blifvit personifierade och framstälda uti bilder, skurna i sten eller trä, och det formlösa och verkliga har blifvit afmåladt under illusoriska former. Dessa former, bokstäfver, taflor och bilder äro de medel, hvarigenom det omogna sinnet kan väckas till sanningens uppmärksammande. De äro för de fullvuxna barnen af alla nationer, hvad bilderböcker äro för små barn, som ännu inte kunna läsa, och det skulle vara lika oförnuftigt att beröfva de fullvuxna barnen sina bilder, innan de äro mäktiga af att läsa i sina egna hjertan, som att taga bort bilderböckerna från de små barnen och bedja dem läsa tryckta böcker, som de ännu icke kunna förstå.

De berättelser, som stå i Bibeln och andra religiösa böcker vore för visso dumma och betydelselösa, om de personliga händelser, som der beskrifvas, endast hade af-

seende på vissa tilldragelser i vissa individers lif, hvilka lefvat för några tusen år sedan, och hvilkas biografier icke kunna ega något egentligt intresse för någon i våra dagar. Hvad fråga vi nu mera efter en Adams eller en Abrahams familjeangelägenheter? Hvad kan det intressera oss att känna, huru många äkta och oäkta barn patriarkerna hade och hvad det blef utaf dem? Hvad rör det oss, om en man vid namn Jonas blef kastad i vattnet och slukad af en hval? Det är af mera intresse för oss att veta hvad som händer i dessa dagar inom Europas olika länder, än att veta hvad som tilldrog sig vid Zerubabels eller Nebukadnezars hof.

Men till lycka för Bibeln och — om vi blott förstå att läsa den — till lycka för oss, äro dessa berättelser ingalunda blott berättelser om personer, hvilka lefvat i forntiden, de äro allegorier och myter med en ofta ganska djup betydelse, om hvilken våra bibeltolkare och bibelkritici vanligen veta ganska litet.

Både det gamla och nya testamentets män och kvinnor äro någonting vida mera än blotta personer, som förmodats hafva lefvat vid den tiden. De äro personifikationer af evigt verksamma andliga krafter, om hvilka den fysiska vetenskapen icke ens vet att de finnas till; och deras historia är en framställning af dessa krafters verksamhet och deras ömsesidiga förhållanden inom makrokosmen och dess motsvarighet, mikrokosmen; de lära menskligheteus utvecklingshistoria från dess andliga sida.

Om våra naturfilosofer ville studera bibeln från dess esoteriska och andliga sida, skulle de kunna lära en stor mängd saker, om hvilka de önska erhålla kunskap; de skulle kunna utforska den »lefvande trons» sanna krafter, som erfordras för framställandet af ockulta fenomen.

Men det är en sanning, grundad på naturlagarna, att menniskan icke kan se annat än det, som existerar i hennes medvetande. Om hennes medvetande är uppfyldt af illusioner, skall hon icke se annat än illusioner och de djupaste symboler skola för henne te sig som bilder utan betydelse.

Om våra barn — de stora så väl som de små — endast

betrakta bilderna utan att lära sig texten, kunna de växa upp i den tron att de bildliga framställningarna utgöra sjelfva de ting, som de äro afsedda att representera; och vanan skall göra att de glömma, det former endast äro villor och att de formlösa verkligheterna icke kunna ses. Det är långt bekvämare att tro än att tänka. Barn böra icke hänga så länge öfver sina bilderböcker, att de försumma sin högre uppfostran. Menskligheten har vuxit ifrån sin närvarande cykels första barndom och behöfver mera intellektuel näring; vidskepelsens tidsålder nalkas sitt slut; man begär icke meningar utan vetande; men vetande kan icke vinnas utan ansträngning. Om vi undersöka de olika religionssystemen, torde vi finna en god del sanning, men vi kunna icke igenkänna den utan vetande, och verkligt vetande kan endast förvärfvas genom praktisk erfarenhet. En persons uttalade mening kan endast då väcka öfvertygelse hos en annan, när den bestyrkes genom en lika eller likartad erfarenhet hos denne senare. En person kan icke fullt tro annat än det han vet, och han kan icke verkligt veta annat än det han förnummit.

Der är en stor skilnad emellan att förnimma och förstå en sanning. Vi kunna förnimma den med hjertat och vi förstå den med hjernan. Med andra ord: vi kunna känna sanningen intuitivt och undersöka den med förståndet. Om den närvarande generationen ville odla förmågan af att känna sanningen i hjertat och sedan undersöka denna känslans förnimmelse medelst förståndet, skulle vi snart allestädes erhålla ett långt bättre och lyckligare samhällsskick. Men vårt tidehvarfs största förbannelse är den, att de intellektuella förmögenheterna äro ansträngda till det allra yttersta för att förståndsmässigt undersöka tingens yttre former, utan att intuitionsförmågan har förnummit deras andliga karaktär.

I stället att lefva i templets helgedom, hålla sig menniskorna ständigt på afstånd derifrån och bo på vinden, spejande genom gluggarna under taket efter lifvets skenbilder. Dag och natt stå de der och vakta, ängsliga att

någon af dessa skall undgå deras iakttagelse, och under det att deras uppmärksamhet är upptagen af dessa tomma skuggor, tränga tjufvar in i helgedomen utan att varda sedda och stjäla bort skatterna. När så tiden kommer att templet skall rifvas och döden uppträder, vänder själen tillbaka till hjertat, men finner det tomt och ödelagdt, och alla de illusioner, som upptagit hjernan under lifstiden ila bort, och menniskan står der utfattig, derföre att hon icke förnummit sanningen i sitt hjerta.

Ett religionssystems verkliga mål borde derföre vara att lära den väg, hvarpå menniskan kan utveckla sin förmåga att förnimma sanningen. Att fordra det en menniska skall tro en annans uttalade mening och förblifva tillfredsställd af en sådan tro, är att fordra, det hon skall förblifva okunnig och sätta mera lit till en annan person än till sig sjelf. En person utan kunskap kan icke ega någon öfvertygelse — ingen tro, och hans antagande af ett specielt system är beroende af de omständigheter, under hvilka han blifvit född eller uppfostrad eller af hvilka han är omgifven. Vanligast antager han det system, som hans föräldrar och grannar ärft eller adopterat, och om han öfvergår från ett system till ett annat, gör han detta i allmänhet endast på grund af en känslans nyck eller af någon sjelfvisk beräkning, i det han tror sig vinna någon egen fördel genom denna öfvergång. Ur andlig synpunkt vinner han intet under sådana omständigheter; ty för att nalkas sanningen, måste han älska sanningen för dess egen skull och icke på grund af någon förmodad personlig fördel; ur intellektuel synpunkt skall han vinna föga eller intet med att utbyta en vidskepelse mot en annan. Den enda väg, hvarpå menniskan kan komma till sanningen, är att älska sanningen, derföre att den är sanningen, och att frigöra sitt sinne från alla fördomar och förutfattade meningar, att dess ljus må kunna tränga in i hennes själ.

Hvad är dagens så kallade religion annat än en rädslans religion? Menniskorna vilja icke fly lasten, men de vilja undgå straffet derför. Deras erfarenhet lär dem, att

naturens lagar äro oföränderliga, men icke dess mindre handla de fortfarande emot den universella lagen. De påstå sig tro på en oföränderlig Gud, och dock anropa de hans bistånd, när de önska bryta mot hans egen lag. När skola de höja sig till den sanna uppfattningen, att den enda möjliga Guden är denna universella makt, som verkar genom lagen, som sjelf är lagen och som icke kan vexla? Att bryta mot lagen är detsamma som att bryta mot Gud inom oss, och det enda sätt att erhålla förlåtelse, sedan vi brutit emot Honom är att återställa lagen och skapa en ny Gud inom oss*.

Det är godt att studera andras meningar och att samla dem i vårt minnes bok, men vi få icke antaga dem allenast på yttre vittnesbörd, ej heller förkasta dem utan pröfning; vi skola väga dem på förnuftets och rättvisans vågskålar. Till och med de största adepters meddelanden, huru obestridliga de än må vara, kunna endast undervisa oss, men gifva oss ingen verklig kunskap. De kunna visa oss vägen, men vi måste sjelfva bestiga spolarna i stegen. Att antaga deras *ord* såsom afgörande utan vidare pröfning, vore att återfalla till trossystem på grund af auktoritet. Vetande gifver styrka åt viljan, tviflet förlamar henne. Den som icke tror att han kan gå, skall icke kunna göra det, så länge han icke tror att han kan; den som af erfarenhet *vet* att han kan beherska sig, är ock mäktig af att göra det. Den som kan beherska sig sjelf, kan beherska hvad som är under honom, ty det lägre beherskas af det högre och det gifves ingenting högre än en menniska, som kommit till fullkomlig kunskap om sitt eget jag.

Kunskapen om jaget är identisk med sjelfständigt vetande, d. v. s. med en kunskap, oberoende af alla meningar, dogmer eller läror, lika godt från hvilken auktoritet de än må leda sitt ursprung. Om vi studera en förment, utom oss befintlig auktoritets läror, vinna vi i bästa fall en kun-

* *Skapa en ny Gud inom oss*, det är: förnya det fördunklade Gudsmedvetandet inom oss. Enligt den esoteriska läran gifves det ingen syndaförlåtelse; Karma tager ut sin rätt. Men det gifves upprättelse från synden genom hjertats omskapande. *Öfvers. anm.*

skap om denna auktoritets åsigt beträffande sanningen; men det är icke gifvet att vi dermed komma till en egen kunskap om det sanna. Om vi till exempel få veta hvad Kristus lärde om Gud, få vi blott veta hvad han visste eller trodde sig veta, men med allt detta erhålla vi ingen kunskap om Gud, med mindre vi vakna till full insigt om hans närvaro i vårt eget hjerta. En oss meddelad kunskap af äfven den visaste bland menniskor måste för oss förblifva en blott mening, så länge vi icke erfarit den inom oss sjelfva. Så länge vi icke kunna intränga i menniskans själ, kunna vi veta föga mer om henne än hvad som angår hennes kroppsliga form; men huru skulle vi kunna inträuga i en annans själ, så länge vi sakna förmåga att inträuga i vår egen? Derföre är sjelfkännedom begynnelsen till all verklig kunskap. Gifver oss då den »rationalistiska» vetenskapen någon sann kunskap om menniskan? Synfältet för hennes iakttagelse begränsas af de fysiska sinnenas perceptionsförmåga, understödd af fysikaliska instrument; hon eger inga medel att utforska det som öfverskrider den sinliga varseblifningens område, hon kan icke inträuga i det osynligas tempel, hennes kunskap sträcker sig endast till den yttre form, i hvilken verkligheten dväljes. Hon känner endast menniskans yttre illusoriska form, om den väsentliga, verkliga menniskan vet hon ingenting, hon hyser till och med tvifvel om hennes tillvaro. Förgäfves skola vi till henne blicka upp efter en lösning af det problem, som för tusentals år sedan framstäldes af den egyptiska Sfinxen.

Kunna då de gängse religionssystemen meddela någon sann kunskap om menniskan? Det vetande genomsnittsteologen besitter angående den mystiska varelse, som kallas menniska, är likaså ringa, som en professors i den moderna naturvetenskapen. Han betraktar menniskan såsom en personlig varelse, isolerad från andra personliga varelser, och kring hvars oändligt lilla personlighet hvälfva sig en oändlighets intressen. Han glömmer att stiftarne af de förnämsta religionssystemen hafva lärt, att den ursprungliga och väsentliga menniskan (Adam) var en opersonlig kraft och att den

reala menniskan (Kristus) är en helhet, som icke kan delas, och att den personliga menniskan endast är det tillfälliga tempel, i hvilket den universella anden tagit sin boning*.

De missförstånd, som uppstått på grund af okunnighet om menniskans sanna natur utgöra orsaken, hvarföre de meningar, som hyllas af genomsnitts-teologerna i såväl kristna som hedniska länder, äro grundade på sjelfviskhet, tvärt emot den sanna religionens anda. Både kristna och »hedningar» ropa till en inbillad person, att han måtte förläna deras obetydliga jag någon personlig ynnest antingen här eller i ett problematiskt härefter. Hvar och en af dessa kortsynta personer vill framför allt varda frälsad *sjelf*, de öfrigas salighet är en fråga, som kommer i andra rummet. De vänta att erhålla en fördel den de icke förtjena, de vilja nästla sig in i någon personlig gudomlighets ynnest, de vilja bedraga »djefvulen» på hvad honom med rätta tillkommer och smuggla in sina ofullkomligheter i himmelriket.

Det enda förnuftiga ändamål ett yttre religionssystem möjligen kan ega är att lyfta menniskan från ett lägre till ett högre stadium, hvarpå hon kan bilda sig en bättre uppfattning af sin sanna värdighet såsom en medlem af den menskliga familjen. Om det gifves någon möjlighet att meddela en menniska sjelfkännedom, äro kyrkorna de platser, der en sådan kunskap borde meddelas; men skall ett sådant mål kunna vinnas, måste andens anspråk ställas framför formens, och religionens intressen få ej längre sammanblandas med »kyrkans», och kyrkan måste åter varda grundad på den lefvande trons klippa, i stället för på åtrån efter en sjelfvisk personlig vinst i denna verlden eller i ett problematiskt efter detta.

Den som ledes af sjelfviska bevekelsegrunder kan icke ingå i en himmel, der inga personliga förhållanden existera. Den som icke åtrår en himmel, men är nöjd der han är, han är redan i himlen, under det att den missnöjde förgäfves skall ropa derefter. Att vara utan personliga begär, är att vara fri och lycklig, och en »himmel» kan ej betyda

* Bibeln: I Kor. 3: 16.

någonting annat än ett tillstånd af frihet och sällhet. Den, som gör goda gerningar i hopp om belöning, är icke lycklig med mindre han erhåller belöningen; och när han erhållit den, är det slut med hans lycka. Det kan icke gifvas någon beständig ro och sällhet, så länge det gifves ofullbordadt arbete, som måste utföras, men pligtens uppfyllande innebär sin egen belöning.

En menniska, som gör en god gerning i hopp om belöning är icke fri. Hon är sin egen tjenare och arbetar för sin egen fördel, icke för det absolut goda. Det är derföre icke det godas makt, som skall belöna henne; hon kan endast vänta denna belöning af sitt eget personliga jag.

Den som gör onda gerningar, drifven af en sjelfvisk bevekelsegrund, är icke fri. Den som åtrår ett ondt, men afhålles af fruktan, är icke sin egen herre. Den som i sitt eget hjerta känner och erkänner den högsta kraften i verldsalltet, han är vorden fri. Den hvars vilja lyder hans lägre personliga jag är slaf under sin egen person, men den som kufvat detta lägre jag, han ingår i det högre lifvet och varder en makt. Lifvets vetenskap är konsten att kufva det låga och upphöja det höga. Dess första lexa gäller frigörelse från sjelfkärleken, det ondas förste ängel eller enligt Edwin Arnold:

»Sjelfviskhetens synd,
Som ser sitt eget kära anlets bild
I hela vida alltet återspeglad
Och ropar 'jag' och fordrar af en verld
Ett eko utaf detta 'jag' och såge
Med liknöjdhet om alla ting förgingos,
Blott hon blef kvar»*.

Detta lägre sjelf är sammansatt af en hel mängd jag, af hvilka hvart och ett har sina egna anspråk och hvilkas fordringar växa i samma mån vi söka tillfredsställa dem. De utgöra dessa själens halfintelligenta, elementala krafter, hvilka skulle slita själen i stycken, om de finge växa, och

* Edw. Arnold: »Asiens Ljus».

som måste underkufvas af den verklige herskaren, det högre »Jaget» — Anden.

Dessa »jag» äro de *elementaler* (naturandar), om hvilka talats så mycket inom den ockulta litteraturen. De äro inga inbillade ting, utan lefvande krafter och kunna förnimmas af den, som förvärfvat förmågan att skåda in i sin egen själ. Hvar och en af dessa krafter motsvarar ett djuriskt begär, och om den får växa till, varder den symboliserad af den djurform, som motsvarar dess natur. Till en början äro de tunna och skuggartade, men allt efter som det motsvarande begäret tillfredsställes, varda de mer och mer förtätade och tilltaga i storlek och styrka, i samma mån våra begär öfvergå till passioner. De mindre elementalerna uppslukas af de större, de svagare begären uppgå i de starkare, till dess måhända slutligen återstår blott en enda hufvudpassion, en mäktig elemental. Dessa äro de fruktade *Vidundren i Förgården* (nämligen till den astrala verlden), som vakta porten till själens paradis. De beskrifvas såsom egande gestalt af ormar, tigrar, vildsvin, omättliga vargar o. s. v., men då de ofta äro resultat af blandade menskliga och djuriska element, framträda de icke enbart under rent djuriska former, utan likna ofta djur med menniskohufvuden eller menniskor med djurlemmar. De uppträda under en oändlig mångfald af vexlande skepnader, enär det gifves en ändlös mångfald af olika förbindelser och blandningar af lustar, girighet, snålhet, sinlig kärlek, äregirighet, feghet, fruktan, fasa, hat, högmod, fåfänga, inbilskhet, dumhet, vällust, sjelfviskhet, svartsjuka, afund, öfvermod, skenhelighet, list, sofisteri, enfald, vidskepelse etc. etc.

Dessa elementaler kunna lefva inom menniskans själsverld, så länge hon lefver, de tillväxa och frodas, ty de lefva på hennes lifsprincip och nära sig af hennes tankars substans. De kunna äfven visa sig objektivt för henne, om de under en paroxysm af fruktan eller i följd af en sjukdom varda i stånd att träda utom sin sfer. De kunna icke dödas genom fromma ceremonier eller fördrifvas medelst presterliga

besvärjelser; de kunna dödas endast medelst kraften af menniskans *andliga* vilja, hvilken förintar dem, likasom ljuset förintar mörkret eller som en ljungeld synes söndersplittra molnen.

Endast de, hvilka vaknat till andligt medvetande kunna ega denna andliga vilja, om hvilken de opånyttfödda ingenting veta. Men de som icke hafva framskridit så långt, kunna låta dessa elementaler dö en långsam död genom att undandraga dem den näring de kräfva, det vill säga genom afhållelse från alla begär och tankar, som utgöra motsvarigheter till deras karaktär. De skola då varda sjuka, tvina bort, dö och öfvergå till förruttnelse likt en kroppslem, som blifvit dödad. Der skall bilda sig i menniskans astrala kropp en »demarkationslinie», och der torde uppstå »inflammation» och lidande. En process, liknande den som försiggår, då en af kallbrand angripen del af den fysiska kroppen aflägsnas, skall ega rum; och till slut skall det ruttna elementalliket falla bort och upplösas.

Dessa skildringar äro hvarken fantasier eller allegorier. *Theophrastus Paracelsus, Jakob Böhme* och många andra ockultistiska författare hafva skrifvit derom, och en vederbörlig uppmärksamhet på deras läror skall i icke ringa mån bidraga till att förklara många af de tilldragelser, som omnämnas i helgonlegenderna och hexväsendets historia.

Men det gifves icke blott frön till djuriska drifter inom menniskans själsverld. I hvarje mensklig konstitution gifvas äfven frön till en Shakespeare, en Washington, en Gœthe, en Voltaire, en Buddha eller Kristus. Likaså finnas der frön, hvilka kunna utveckla sig till en Nero, en Messalina eller en Torquemada; och hvarje frö kan utveckla sig och antaga en form, för att slutligen finna sitt uttryck och sin afspegling i den yttre formen, så långt tätheten hos de materiella atomerna, hvilka äro tröga att omgestaltas, det medgifver; ty hvarje karaktär motsvarar en form och hvarje form en karaktär.

Den menskliga mikrokosmen är en trädgård, i hvilken alla slags lefvande plantor växa. Några äro giftiga, andra

helsosamma; det beror på menniskan att afgöra, hvilka frön hon vill låta utveckla sig till ett lefvande träd, och detta träd skall varda henne sjelf.

För att utföra detta värf behöfver man ingalunda bli en misantrop och draga sig undan i en vildmark för att lefva på sin egen sjukliga inbildnings skapelser; den strid, som framkallas af hvardagslifvets små förtretligheter är den bästa skolan för dem, som ännu icke vunnit herravälde öfver sig sjelfva, att öfva sin viljekraft. »Att afsäga sig verldens fåfängligheter» betyder icke att se ned med förakt på verldens framåtskridande, att förblifva okunnig i matematik och logik, att sakna intresse för mensklighetens välfärd, att undandraga sig uppfyllandet af lifvets pligter eller att försumma sin familj. Ett sådant förfarande skall leda till motsatsen af det åsyftade målet, skall stegra sjelfkärleken och koncentrera själen i en obetydlig brännpunkt i stället att låta den famna en verld. »Att försaka sig sjelf» betyder att besegra personlighetskänslan och frigöra sitt jag från kärleken till de ting, dem denna personlighet åtrår. Det betyder »att lefva i verlden, utan att hänga fast vid verlden», att sätta den universella kärleken i stället för den personliga och att skatta det helas intressen högre än de personliga anspråken. Sjelfförsakelsen åtföljes med nödvändighet af andlig tillväxt. I samma mån vi glömma vårt personliga jag, fästa vi mindre vigt vid personligheter, personliga ting och personliga känslor. Vi begynna att betrakta oss sjelfva icke såsom permanenta, oföränderliga enheter, stående isolerade bland andra isolerade enheter och skilda från dem medelst ogenomträngliga skal; utan såsom delar af en oändlig makt, som omfattar verldsalltet och hvars krafter äro koncentrerade och bragta till en brännpunkt i de kroppar, dem vi för tillfället bebo, i hvilka strålarne från en oändlig ljussfer, hvars omkrets är ändlös och hvars medelpunkt är allestädes, oafbrutet strömma in och från hvilken de lika oafbrutet åter utspridas.

På erkännandet och förverkligandet af denna sanning hvilar den enda sanna religionen, *den alla varelser om-*

fattande Universella Kärlekens Religion. Så länge menniskan i sina tankar och gerningar endast tager hänsyn till sitt eget lilla jag, varder hennes själs sfer med nödvändighet förkrympt. Alla våra gängse religionssekter äro grundade på sjelfviska beräkningar. Hvarje sektanhängare spekulerar på att erhålla en andlig, om icke en materiel fördel för *sig sjelf.* Hvar och en vill bli frälst af någon; först han och sedan kanske de andra — men först och främst han sjelf. Den sanna, Universella Kärlekens religion vet ej af något »sjelf».

Till och med det höga och berömliga begäret att komma till himlen eller att inträda i *Nirvana*-tillståndet är, när allt kommer omkring, endast ett sjelfviskt begär, och så länge en menniska har några sjelfviska begär, hvilka som helst, förnimmer hennes sinne endast hennes eget sjelf. Först när hon upphör att ega ett inskränkt, illusoriskt »sjelf», skall hennes verkliga jag varda obegränsadt och allestädes närvarande likt vishetens anda. Den som åstundar ett obegränsadt vetande, måste höja sig öfver begränsningen.

Betraktad från denna höjd synes personligheten utomordentligt liten och obetydlig och af föga vigt. Menniskan framträder såsom centraliseringen af en idé, personer och folk visa sig såsom lefvande sandkorn på stranden af en oändlig ocean. Lycka, rykte, kärlek, lyx etc. få i hennes ögon ej mer betydenhet än såpbubblor, och hon hyser ingen tvekan att lemna dem såsom tomma barnleksaker. Ej heller kan en sådan afsägelse kallas uppoffring, ty fullvuxna gossar och flickor göra ingen »uppoffring», då de lemna sina korkbössor och dockor; de helt enkelt behöfva dem icke längre. I samma mån en menniskas ande vidgar sig, framträda hennes omgifningar, ja sjelfva den planet hon bebor för hennes syn i förminskad skala, såsom ett landskap sedt på långt afstånd eller från ett högt berg, under det att hennes föreställning om det oändliga samtidigt vidgar sig och antager en gigantisk form. Denna utvidgning af vår tillvaro »beröfvar oss fosterland och hem»*, i det vi varda med-

* Bulwer-Lytton: »Zanoné».

borgare af det stora verldsalltet; den skiljer oss från våra dödliga föräldrar och vänner, för att förena oss med dem för alltid såsom bröder och systrar; den lyfter oss upp från de illusoriska formernas trånga område till det ideellas obegränsade verld, frigör menniskan ur stoftets fängelse och för henne till det eviga universella Lifvets strålande höjder.

Alla lifsformer, den menskliga formen icke undantagen, äro endast brännpunkter, i hvilka den universella lifsprincipens energier koncentrera sig, och ju mera de koncentrera sig och hålla fast vid denna medelpunkt, desso mindre äro de i stånd att uppenbara sin verksamhet, att växa och vidgas. En sjelfbelåten menniska, som brukar sina förmögenheter endast för egna sjelfviska ändamål, sammandrager dem inom sig sjelf och varder sålunda allt mer och mer betydelselös; i samma mån hon förlorar syn på det hela, förlorar det hela syn på henne. Om åter å andra sidan en person, som icke är i besittning af tillräcklig energi, försöker utsträcka sina krafter till det okändas region, splittrande dem i rymden utan att hafva stärkt dem genom förståndets utveckling, skola de irra omkring likt skuggor i det oändligas rike och gå förlorade. Han skall skåda ting inom andens verld, dem hans förstånd icke mäktar fatta; han skall varda opraktisk, vidskeplig, en fanatiker, en drömmare. För en harmonisk utveckling måste utvidgningen gå hand i hand med en stegrad krafttillökning.

Vissa personer äro i besittning af en stor intellektuel kraft, men ega föga andlighet; andra ega andlig kraft, men ett svagt förstånd; de utvalde äro de, hos hvilka de andliga krafterna understödas af ett tillräckligt kraftigt förstånd. För att varda praktiska, måste vi först lära oss begripa den verksamhet, vi vilja utöfva, genom iakttagelse och undervisning. Förståndet är ett resultat af assimilering och tillväxt, icke af ett minnets fullproppande med kunskaper. Det är ett uppvaknande till medvetenhet om det tings natur, som kommer inom omfånget af vår förnimmelse. En person, som kommer till ett främmande land på aftonen, skall, när han vaknar på morgonen efter en natts hvila, knappast

veta hvar han är. Han har måhända drömt om sitt hem och dem han der kvarlemnat, och först sedan han öppnat sina ögon och vaknat till fullt medvetande af sina nya och främmande omgifningar, skola de gamla intrycken mattas och han skall börja göra klart för sig hvar han är. På samma sätt måste gamla villfarelser försvinna, innan vi kunna fatta nya sanningar. Först då begynner menniskan existera såsom en andlig varelse, när hennes andliga medvetande vaknat till lif.

Hos den, som vill nå fullkomning, måste fysisk helsa och intellektuel utveckling gå hand i hand med andlig perception och andlig verksamhet. Intuitionen måste understödas af ett osjelfviskt förstånd, en ren själ i en sund form. Huru en sådan fullkomning skall uppnås kan hvarken inläras af en vetenskap, som endast sysselsätter sig med illusoriska verkningar eller af en religiös tro, grundad på villor; men det kan läras af alla åldrars visdomsreligion, hvars grundval är sanning och hvars tillämpning utgör det högsta målet för den menskliga tillvaron.

Denna visdomsreligion har utgjort och utgör än i dag de heligas arfvedel, profeternas, siarnes, de *upplystes* inom alla nationer, lika godt till hvilket yttre religions-system de må hafva anslutit sig. Den lärdes af forntidens brahminer, af egypter och judar i tempel och grottor, den predikades af Gautama Buddha, den utgjorde grundvalen för de eleusinska mysterierna hos grekerna och deras Bacchus-mysterier, och på denna hvilar äfven Kristi sanna religion. Den är Mensklighetens religion och har ingenting att skaffa med bekännelser och former. Nu likasom i gamla tider missförstås och förvridas dess sanningar af personer, som utgifva sig för menniskornas lärare. Det nya testamentets fariseer och sadduceer voro förebilder till nutidens kyrkolärare och ytliga vetenskapsmän. Nu såsom då korsfäster man sanningen dagligen mellan vidskepelsen och sjelfviskheten och lägger henne i okunnighetens graf, hvarur hon skall uppstå. Nu såsom då flyr anden ur formen, utdrifven af dem, som dyrka formen och hata anden. Visheten skall för alltid för-

blifva ett *hemligt vetande* för formens afgudadyrkare, äfven om den förkunnades från hustaken och predikades på torgen. De, som mäkla med kronor och ören, må omgifvas af de största naturskönheter; de skola icke uppfatta dem, uppgångna som de äro i sina materiella intressen. Den som bygger endast på förståndet, skall begära tecken utan att se de tecken, hvaraf han oafbrutet är omgifven. Den graf, ur hvilken Frälsaren skall uppstå är menniskohjertat, mäns och kvinnors hjertan; när det goda hos dem vaknar till sjelfmedvetande, skall det visa sig för dem såsom en sol, hvilken sprider sitt ljus öfver en bättre och lyckligare generation.

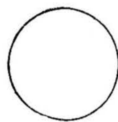
Tillvaron af det godas magiska kraft skall troligen af få förnekas; men om man medgifver tillvaron af en god eller *Hvit Magi,* torde antagandet af en ond eller *Svart Magi* icke möta större svårighet.

Det är icke *menniskan,* som utöfvar goda eller onda krafter, det är Gud i henne, som verkar godt eller ondt förmedelst menniskans organism. Gud är god eller ond allt efter de vilkor, under hvilka han verkar; ty om Gud icke omfattade det onda, såväl som det goda, vore han icke universel. Gud verkar goda eller onda gerningar allt efter det sätt, hvarpå han måste verka; likasom solen är god vid vårtiden, då han smälter snön och hjelper gräs och blommor att krypa upp ur den mörka jorden, och ond, om han bränner vandrarens hud i det tropiska Afrika och dödar menniskor medelst solstyng. Gud orsakar både den helsosamma växten af en lem och den skadliga växten af en kräftböld genom den magiska kraften af sin omedvetna vilja, hvilken handlar efter lag och icke efter nycker. Först då Gudomligheten i Menniskan vaknat till vetande och medvetande, varder menniskan i stånd att styra sin egen magiska (andliga) kraft och bruka den till godt eller ondt.

En person, som skapat (eller kallat till medvetenhet) inom sig sjelf en opersonlig kraft, kan bruka den till godt eller ondt; men om han brukar den till sin egen personliga vinning, förlorar han denna kraft, enär i sådant fall hans

personlighetskänsla varder mer permanent, och denna kraft hör icke till hans personliga jag. Vi läsa alla dagar om personer, hvilka brukat höga intellektuella krafter för låga ändamål. Vi se huru personer för sina egna afsigter begagna sig af andras fåfänga, girighet, sjelfviskhet eller äregirighet. Vi se dem begå mord och anstifta krig till gagn för deras egna afsigter eller för att uppnå något mål för deras äregirighet. Men sådana tilldragelser höra mer eller mindre till kampen för tillvaron. De tillhöra icke med nödvändighet sferen för den svarta magien, ty de förorsakas vanligen icke af kärlek till det onda, utan af begäret att vinna en eller annan personlig fördel. De verkliga svarta magikerna äro de, hvilka göra det onda för det ondas skull utan att vänta eller vinna någon fördel för sig sjelfva. Till denna klass höra belackare och förtalare, förförare och förledare, de som anstifta oenighet inom familjer, som motverka framåtskridande och befordra okunnighet; och de hafva med rätta blifvit kallade *Mörkrets makter* — under det att de som göra godt endast och allenast för att göra godt hafva blifvit kallade *Ljusets söner*.

Striden mellan Ljuset och Mörkret är lika gammal som verlden; intet ljus kan varda uppenbart utan mörker, intet godt utan ondt. Godt och ondt utgöra den enda, eviga lifsprincipens ljus och skugga och båda äro lika nödvändiga för hvarandras manifestering. Ett absolut godt måste existera, men vi kunna icke känna det utan att känna närvaron af ett ondt. Ett *absotlut* ondt kan icke existera, ty det måste sammanhållas af en gnista utaf det goda. En själ, inom hvilken det icke skulle gifvas det ringaste godt, skulle rasa mot sig sjelf; de krafter, hvilka konstituerade en sådan själ skulle bekämpa hvarandra och slita henne i stycken. Menniskans Återlösare är hennes kraft till det goda. Denna kraft drager henne till det som är godt, och till slut, när den högsta källan till all kraft, ur hvilken lifvet emanerade i begynnelsen, drager denna verksamhet tillbaka inom sig sjelf, skola mörkrets makter lida, men Ljusets söner skola förenas med all godhets Källa.

KAP. I.

Det ideella.

»*Gud är en Ande, och de som Honom tillbedja, skola tillbedja Honom i anda och sanning.*» — Joh. IV: 24.

Det högsta begär en förnuftig menniska kan nära och den högsta rätt hvarpå hon möjligen kan göra anspråk är att varda fullkomlig. Att känna allt, att älska alla och vara känd och älskad af alla, att besitta och beherska allt som existerar, detta är en tillvaro, som till en viss grad kan förnimmas intuitivt, men hvars möjlighet icke kan klart fattas af en dödlig menniskas förstånd. En person, som — om ock blott för ett kort tidsförlopp — är fullkomligt lycklig, erfar en försmak af ett sådant saligt tillstånd. Den, som icke nedtryckes af någon sorg, icke eggas af några begär, och som är medveten af sin egen styrka och frihet, kan känna sig såsom vore han verldarnas herre och skapelsens konung; och han är i sjelfva verket under sådana ögonblick deras herskare, så vidt honom sjelf vidkommer, om än hans undersåter måhända icke synas veta om hans tillvaro.

Men när han vaknar upp från sin dröm och blickar ut genom sinnenas fönster på den yttre verlden och begynner tänka öfver sina omgifningar, bleknar hans syn bort; han ser sig såsom jordens barn, en dödlig form, bunden med många kedjor vid en stoftfläck i verldsalltet, på ett klot af materia, kalladt en planet, sväfvande i den oändliga rymden. Den ideella verld, som måhända ett ögonblick förut visade sig för honom som en strålande

verklighet, torde nu synas honom som en tom drömbild, i hvilken det icke finnes någonting verkligt; och den fysiska verkligheten med alla dess ofullkomligheter är nu för honom den enda obestridliga verkligheten och dess mest fullkomliga skenbilder synas vara de enda ting, som förtjena att uppmärksammas.

Hvarje dödligs högsta längtan är att uppnå det, som inom honom existerar såsom hans högsta ideal. En person utan ett ideal är en otänkbarhet. Att vara medveten är att fatta tillvaron af ett ideal, att öfvergifva den ideella verlden vore döden. En person utan någon åtrå efter ett ideal skulle vara gagnlös i naturens hushållning; en person, hvars alla begär vore tillfredsstälda, behöfver icke lefva längre, ty lifvet kan för honom icke längre hafva något ändamål. En hvar är bunden vid sitt ideal; den hvars ideal är dödligt måste dö, när hans ideal dör, den hvars ideal är odödligt, måste sjelf varda odödlig för att kunna uppnå det.

Hvarje menniskas högsta ideal bör vara hennes eget högre, andliga jag — hennes Kristus, Gud eller Logos — med hvilket hon skall förena sitt lägre medvetande genom att hålla sina känslor och tankar i oafbruten beröring med detsamma. Menniskans half-animala jag, som vi se uttryckt i hennes fysiska form, utgör icke hela menniskan. Menniskan kan betraktas såsom en andlig kraft eller stråle, sträckande sig i en linie från solen (den andliga) till jorden. Endast den lägre ändan af denna linie är synlig, derför att den utvecklat en organiserad materiel kropp, förmedelst hvilken den osynliga strålen hemtar styrka från jorden inunder. Om allt det lif och all den tankekraft, som utvecklas genom beröringen mellan denna linies lägre ända och materien uttömmes inom det materiella planet, skall det högre, andliga jaget icke vinna något dervid, och när döden afbryter kommunikationen mellan de båda jagen, skall det högre förblifva sådant det var, innan det utvecklade en dödlig invånare uti den materiella verlden.

Menniskan lefver i två verldar, i sin inre verld och i

den yttre verlden. Båda dessa verldar existera hvar för sig under sina särskilda vilkor, och den verld, i hvilken hon lefver är för tillfället den för henne mest verkliga. När hon fullt inträder i sin inre verld under djup sömn eller under ögonblick af fullständig abstraktion, blekna de former bort, som hon förnummit i den yttre verlden; men när hon åter vaknar upp till den yttre verlden, har hon förgätit de former hon sett i sin inre verld eller hafva de endast kvarlemnat obestämda skuggor på fästet. Att samtidigt lefva i båda verldarna är endast möjligt för den, som lyckats harmoniskt förena sina båda verldar, den inre och yttre, till en.

Det så kallade reala motsvarar sällan det ideala, och det händer ofta att en menniska efter många misslyckade försök att förverkliga sina ideal i den yttre verlden, återvänder med svikna förhoppningar till sin inre verld, besluten att uppgifva sin sträfvan; men om hon lyckas i förverkligandet af sitt ideal, då inträder för henne ett ögonblick af sällhet, under hvilket tiden, sådan vi fatta den, ej längre för henne är till, den yttre verlden sammansmälter med den inre och hennes medvetande uppgår i njutningen af båda, under det att hon dock förblifver menniska.

Konstnärer och skalder torde icke vara obekanta med detta tillstånd. En uppfinnare, som ser sin uppfinning antagen, en soldat, som går segrande ur striden, en älskare, som blir förenad med sin längtans föremål, glömmer sin egen personlighet och försjunker i betraktelsen af sitt ideal. Den helige, som i ekstatiskt tillstånd ser sin Återlösare inför sig, simmar i ett haf af hänryckning och hans medvetande koncentrerar sig kring det ideal, han sjelf skapat ur sin egen tanke, men som för honom är lika verkligt, som vore det en lefvande gestalt af kött och blod. Shakespeares Julia finner sitt dödliga ideal förverkligadt i Romeos ungdomliga gestalt. Förenad med honom, glömmer hon tidens lopp, natten försvinner, utan att hon är medveten deraf; lärkan förkunnar morgonens annalkande, men hon tror att det ännu är näktergalen som sjunger. Sällheten mäter ej tiden

och vet ej af någon fara. Men Julias ideal är dödligt och dör, och sedan hon förlorat sitt ideal, måste ock Julia dö, och bådas odödliga ideal varda åter förenade, i det de inträda i odödlighetens rike genom den fysiska dödens portar.

Men likasom solen uppgick allt för tidigt för Julia, så försvinner ock vid alla föreningar med förgängliga ideal, sådana som förverkligas i den yttre verlden, sällheten alltför hastigt. Ett förverkligadt ideal upphör att vara ett ideal. Den inre verldens eteriska gestalter måste dö, när de gripas af de dödligas grofva händer och förkroppsligas i materien. För att menniskan skall kunna fatta ett odödligt ideal, måste den förgängliga delen af hennes natur först dö — förr kan hon ej fatta det.

Låga ideal kunna dödas, men deras död kallar nya likartade till lif. Ur en dödad vampyrs blod uppstår en svärm af vampyrer. En uppfyld sjelfvisk önskan banar väg förlikartade önskningar, en tillfredsstäld passion jagas bort af andra dylika passioner, en sinlig trånad, som blifvit mättad, väcker ny trånad. All jordisk sällhet är kortlifvad och öfvergår ofta i afsmak; endast kärleken till det odödliga är odödlig. Allt materielt godt förgås, ty former äro flygtiga och dödliga. Intellektuella färdigheter försvinna, ty de intellektuella krafterna äro underkastade förändring. Begär och meningar vexla och minnen förblekna. Den som hänger fast vid gamla minnen, hänger fast vid det som är dödt. Barnet blir man, mannen blir gubbe, gubben blir barn; barndomens leksaker gifva rum för förståndets leksaker, men när de senare hafva uppfyllt sitt ändamål, synas de lika onyttiga som de förra; endast de andliga verkligheterna äro eviga och sanna. I naturens ständigt kringhvälfvande kaleidoskop ändra bilderna alltjemt form. Hvad som af det ena århundradet utskrattades såsom en vidskepelse, erkännes ofta af det följande såsom en vetenskapens grundval, och hvad som synes vist i dag, torde måhända i öfvermorgon betraktas såsom en dårskap. Ingenting mer än sanningen är bestående.

Men hvar kan menniskan finna sanningen? Om hon

letar nog djupt inom sig sjelf, skall hon finna den uppenbarad; hvarje menniska kan lära känna sitt eget hjerta. Må hon sända en stråle af förnuftets ljus ned i sin själs djup och pejla dess botten; hon skall finna den lika så omätligt djup som skyn ofvan hennes hufvud. Hon skall finna koraller och perlor eller djupets vidunder. Om hennes tanke går stadigt utan att vackla, skall hon inträda i sitt eget tempels innersta helgedom och skåda gudinnan utan slöja. Dock ej en hvar kan tränga ned till dessa djup, ty tanken ledes lätt på villospår; men den starke, ihärdige forskaren skall genomtränga hölje efter hölje, till dess han i den innersta medelpunkten upptäcker det sanningens frö, som väckt till medvetande, skall växa till en sol, hvilken upplyser hela denna inre verld, hvari allt är inneslutet.

En sådan inre betraktelse och tankens koncentrering på det gudomlighetens frö, som ligger i själens innersta centrum, är den enda *bön* och *gudsdyrkan* vi rimligtvis kunna fatta. Att tillbedja en yttre form, lefvande eller död, vare sig den existerar objektivt eller blott subjektivt i vår inbillning, är gagnlöst och tjenar blott att bedraga oss sjelfva. Det är en ganska lätt sak att iakttaga de yttre formerna af en yttre så kallad »gudstjenst»; men en sann dyrkan af den inom oss lefvande Guden fordrar en stor viljeansträngning och en viljekraft, den få menniskor ega förmåga att utveckla, men som kan förvärfvas genom öfning. Den består i ett oafbrutet vaktande vid helgedomens port, att inga ovärdiga tankar må intränga i själen och störa den heliga församling, vid hvars öfverläggningar Visdomens ande presiderar.

Huru skola vi komma till sanningens kunskap? Sanningen, en gång vaknad till medvetande, känner sin tillvaro; hon är gudsprincipen i menniskan, som är ofelbar och som af inga villor kan missledas. Om själens yta icke piskas af passionernas stormar, om dess lugn icke störes af några sjelfviska begär, om dess vattenspegel icke förmörkas af några det förflutnas skuggor, skola vi se den eviga sanningens bild afspeglad i dess djup. Att förnimma

sanningen i dess fullhet är att varda lefvande och odödlig, att förlora förmågan af sanningens åskådning är att förgås i döden. Hos en person, hvilken ännu icke vaknat till andligt lif, förnimmes sanningens röst såsom »den ännu svaga rösten», hvilken den outvecklade kan höra och lyssna till i sitt hjerta, likasom en halft medveten drömmare kan höra en aflägsen klockringning; men för dem, hvilka blifvit medvetna af lifvet, som hafva genomgått andens första uppståndelse i deras hjertan och som af sina egna händer mottagit den första invigningens dop, är det nyfödda *jagets* stämma ej längre otydlig, men varder Mästarens kraftiga *Ord*. Den väckta sanningsprincipen är sjelfmedveten och sjelftillräcklig, han är den stora andliga sol, som vet att han är till. Han står högre än förståndet och högre än vetenskapen, han behöfver icke bestyrkas af några »erkända auktoriteter», han frågar icke efter andras meningar och hans domar tåla ingen appell. Han vet hvarken af tvifvel eller fruktan, men hvilar i lugnet af sitt eget upphöjda majestät. Han vet ej af förändring eller växling, han har alltid varit och skall alltid förblifva densamma, antingen den dödlige förnimmer honom eller icke. Han kan jemföras med den jordiska solens ljus, som icke kan utestängas från verlden, men från hvilket menniskan kan utestänga sig sjelf. Vi kunna göra oss blinda, så att vi icke förnimma sanningen, men sanningen sjelf undergår dervid ingen förändring. Den upplyser deras sinnen, hvilka vaknat upp till odödligt lif. Ett litet rum behöfver en liten låga för att upplysas, ett stort rum behöfver en stor, men ljuset lyser lika klart i båda; på samma sätt lyser sanningens ljus i de upplystes hjertan med lika klarhet, men med olika styrka allt efter deras individuella förmåga.

Det skulle vara rent gagnlöst att försöka en beskrifning öfver detta den inre upplysningens tillstånd för dem, hvilka aldrig erfarit det inom sig sjelfva. Endast det som existerar i förhållande till oss har en verklig tillvaro *för oss*, det, om hvilket vi ingenting veta är för oss ej till. Man kan ej bevisa ljusets tillvaro för en blind, lika litet kan man

bibringa dem någon transcendent kunskap, hvilkas kunskaps förmåga icke sträcker sig utöfver de yttre fenomenens område.

Det gifves ingenting högre än sanningen och att komma till sanningens kunskap är derföre menniskans högsta ideal. Det högsta idealet i verldsalltet måste vara ett universelt ideal. Alla menniskor äro skapade i enlighet med en universel lag, och det högsta idealet måste vara detsamma för alla och möjligt att uppnå för alla, och i och med dess uppnående varda alla individer återförenade till ett. Så länge menniskan icke förnimmer det högsta idealet i verldsalltet, skall det högsta, hon är mäktig af att förnimma, vara det högsta för henne; men så länge der gifves ett högre än det hon förnimmer, skall detta högre omedvetet draga henne till sig, såframt hon icke hårdnackadt motsätter sig dess attraktion. Endast uppnåendet af det högsta idealet i verldsalltet kan skänka en beständig sällhet, ty sedan det högsta är uppnådt, finnes der ingenting att åtrå. Så länge det gifves ett högre ideal för menniskan, sträfvar hon att uppnå detsamma, men sedan hon uppnått det högsta, upphör dess attraktion, hon varder ett dermed och kan ej åtrå någonting mera, förr än det högsta idealet sjelft varder ännu upphöjdare. Der måste gifvas ett fullkomlighetens tillstånd, det alla kunna uppnå och som ingen kan öfverskrida, förr än verldsalltet såsom ett helt går utöfver detsamma. Alla menniskor ega samma rätt att uppnå det högsta, men allas krafter äro icke lika utvecklade; några kunna nå det snart, andra bli efter på vägen och flertalet skall måhända falla och nödgas börja om igen vid foten af stegen. Alla mogna ollon, som falla ned från en ek, ega samma inneboende förmåga att utveckla sig till ekar; men alla träffa icke samma vilkor för en utveckling. Några gro, några utveckla sig till träd, men flertalet skall upplösas och bilda material för utvecklingen af nya former.

Ingen menniska under dödlig form kan komma till kunskap om den högsta sanningen i dess fullhet. De, hvilka uppnått ett tillstånd af fullkomlig medvetenhet af denna

absoluta sanning, behöfva ingen form för att kvarhålla det, de tillhöra ett formlöst slägte; de skulle icke kunna vara ett med verldsprincipen, om de vore fängslade i personlighetens kedjor; en själ, så vidgad att köttets fängelse ej kan rymma den, behöfver ej längre detta fängelse. Formen behöfves endast för att skydda anden under hans utvecklings första barndom, så länge han icke uppnått full styrka. »Skinnkläderna»* voro nödvändiga för att skydda honom mot de elementära inflytelserna från det ondas sfer, så länge han icke kunde motstå det onda. Sedan han kommit till kunskap om det onda och vunnit kraft att beherska det, sedan han förverkligat sanningen inom sig och »ätit af lifsens träd och vunnit odödlighet»**, kan han skydda sig af sin egen kraft och behöfver ej längre köttets klädnad.

Den ofullkomligt utvecklade menniskan känner, såframt hon icke blifvit förnedrad, intuitivt hvad som är sant, men kan icke förnimma sanningen genom direkt perception. Den materialistiske vetenskapsmannen, som drager sina slutledningar endast från den sinliga varseblifningens plan, står längst fjerran från sanningens kunskap, enär han tager de af hans sinnen producerade villorna för verklighet och förkastar sin intuitions uppenbarelser. Filosofen, ehuru han icke kan se sanningen, försöker att fånga den med sitt förstånd och kan närma sig henne till en viss grad; men den, hos hvilken sanningen kommit till sjelfmedvetenhet, förnimmer sanningen genom direkt perception, han är ett dermed och kan ej irra. Ett sådant tillstånd är ofattligt för materialister och filosofer och för de okunniga; och dock hafva menniskor funnits och finnas än i dag, hvilka uppnått detta tillstånd. De äro de *sanne teosoferna;* men icke hvar och en, som går under namn af teosof *är* teosof, ej hvar och en en *Kristus*, som kallas kristen. Men en sann teosof och en sann Kristus är ett och detsamma, ty båda äro menskliga former, inom hvilka den universella *andliga själen* (ockultisternas sjette princip) kommit till sjelfmed-

* Gen. III, 21.
** Gen. III, 22.

vetenhetens stadium, och hvar och en, hos hvilken den uppnått detta stadium, är en teosof eller en Kristus.

Benämningarna »kristen» och »teosof» hafva i likhet med så många andra liknande termer nästan helt och hållet förlorat sin verkliga betydelse. Med en »kristen» menar man nu för tiden en person, hvars namn är inskrifvet i någon så kallad kristen kyrkas register och som fullgör de ceremonier, som föreskrifvas af denna sociala organisation.

Men en verklig *kristen* är någonting helt och hållet annat än en yttre namnkristen. De första kristna utgjorde ett hemligt samfund, en skola af ockultister, hvilka antogo vissa symboler och tecken, som representerade de sanningar de kände och som de på detta sätt meddelade hvarandra, under det att de höllos dolda för de okunniga.

En verklig *teosof* är ingen drömmare, utan en ganska praktisk menniska. I kraft af en ren lefnad utvecklar han förmågan att förnimma högre ting än genomsnittsmenniskan är i stånd att se och han förstår de ting, han ser, derföre att han eger sjelfkännedom. Enär sanningen endast är en, ega de personer i alla land, hvilka kommit till sanningens kunskap, samma förnimmelse deraf. Detta förklarar, hvarföre de, hvilka af de okunniga kallas »visionärer och religiösa fanatici» förkunna samma uppenbarelser, förutsatt att de uppnått samma andliga kraft. De sanningar, som uppenbarats af en Jakob Böhme eller Paracelsus i Tyskland, äro väsentligen desamma, som uppenbarats af de tibetanska Mahatmerna, de skilja sig endast i fråga om omfång och uttrycksform. Ett kristet helgon i England eller Frankrike skall i ekstatiskt tillstånd förkunna samma saker som en ekstatisk brahmin i Indien eller en ekstatisk röd indian i Amerika; ty de skola se detsamma såsom varande i samma tillstånd. Sanningen är der, synlig för alla, som äro mäktiga af att förnimma den, men hvar och en skall beskrifva hvad han sett på sitt sätt och i enlighet med sin tankegång. Om, såsom de okunniga tro, dessa syner, som förnummits af helgon och lamas, sanyâssi och derwischer, endast vore ett resultat af hallucinationer och fantasier,

huru skulle då tvänne sådana personer, som aldrig hört talas om hvarann, kunna se samma syn? Ett träd är ett träd för alla, som kunna se det, och om deras syn är klar, skola inga förutfattade meningar kunna förvandla det till någonting annat; en sanning skall ses såsom en sanning af alla, som äro mäktiga af att se den, och inga förutfattade meningar skola kunna förbyta och förändra den till en lögn. Att känna hela sanningen är att känna allt som existerar; att älska det sanna öfver allt är att varda förenad med medvetandet af allt; att kunna uttrycka sanningen i dess fullhet är att ega universel kraft; att vara ett med den odödliga sanningen är att vara odödlig för all tid.

Förnimmandet af det sanna beror på jemvigten mellan förståndet och känslorna. Så länge sinnet icke vaknat till andligt medvetande och ett direkt skådande af det sanna, skall det endast se en skugga af dess närvaro och höra dess röst endast såsom en otydlig hviskning. Ljudet af denna röst kan förtagas af den intellektuella verkstadens buller, dess ljus kan fördunklas af känslornas stormmoln. För att denna röst skall kunna förnimmas, detta ljus skådas tydligt och utan någon främmande tillsats, måste hjerta och hufvud arbeta i harmoni med hvarandra. För att förnimma sanningen måste ett rent hjerta och en stark tankekraft gå hand i hand, och derföre heter det, att menniskan måste varda såsom ett barn, innan hon kan ingå uti sanningens rike. Om hufvudet och hjertat understödas af förnuftet, äro de såsom *Ett*, men om de motarbeta hvarandra, bilda de denna olyckliga dualitet, som alstrar illusioner. Känslodåren ledes endast af sitt hjerta, den intellektuella dåren lyssnar endast till hvad hufvudet dikterar, han lefver — så att säga — i sitt hufvud och försummar sitt hjerta. Hvarken de stormande känslornas brus eller förståndets fanatism skall uppdaga sanningen; först i »den stillhet, som följer på stormen»* skall det sanna uppenbara sig. En person, som endast följer sina känslors ingifvelser, liknar en bergvandrare, som vid bestigandet af en bergspets får svindel

* »Ljus på Vägen» af M. C.

och faller öfver ett brådjup; den som endast ledes af sitt genom sinliga varseblifningar påverkade förstånd, går lätt förlorad i de månggestaltade villornas hvirfvel. Han liknar en person på en ö i hafvet, som undersöker en droppe af hafsvattnet, under det att han är blind för tillvaron af detta haf, ur hvilken droppen blifvit tagen. Men om både hjerta och hufvud stämmas i samklang med det osynliga naturrikets gudomliga harmonier, då skall sanningen uppenbara sig för menniskan och det högsta idealet skall se sin bild återspeglad i hennes själ. Vi höra stundom personer skryta öfver, att de styras af sitt förstånd; men ingen skryter med att han styres af sina känslor. Den förre är lika villfarande som den senare; ty en *fri* menniska låter icke styra sig hvarken af förståndet eller känslorna — hon är sin egen herre. Med kraften af sin vilja och sitt förnuft beherskar hon lika mycket sin hjernas intellektuella verksamhet som sitt hjertas rörelser. Hjerna och hjerta äro icke vi sjelfva. De äro verktyg, som blifvit oss lånade af naturen. Det är icke de, som skola styra oss, utan vi, som skola styra dem och bruka dem i enlighet med den universella lagens bud, hvars ord vi först då kunna höra, när vi frigjort oss från det animala och intellektuella jagets band.

Den materiella menniskan kan, innesluten i sin stoftpuppa, endast känna, men icke se de strålar, som utgå från den oändliga sanningens sfer; men om hon lugnar sina oroliga känslor och beherskar sitt förstånd, att det icke låter sig gäckas, kan hon sträcka sina känseltrådar in i andens rike och förnimma sanningens ljus. Hon bör bruka sitt hjerta såsom en probersten för de slutsatser, till hvilka hon kommit förmedelst sin hjerna, och sin hjerna såsom en vågskål, der hon väger sitt hjertas domar; men när hennes andliga medvetande vaknat, skall det icke vidare uppstå någon meningsskiljaktighet mellan hufvud och hjerta, det förras slutledningar skola stå i harmoni med det senares önskningar, det ena skall se och det andra känna sanningen. Då skola de lägre idealerna försvinna inför sanningens ljus,

ty Sanningen är en svartsjuk gudinna, som icke tål några andra gudomligheter vid sin sida.

Mannen ledes vanligen af sitt förstånd, kvinnan ofta endast af sina känslor. Att draga slutledningar från yttre företeelser har för menniskorna blifvit en nödvändighet i följd af deras materiella organisation, hvilken likasom ett skal omgifver alla både män och kvinnor, och hos hvilken ensam förmågan af sinlig varseblifning och förnimmelse blifvit nedlagd; men om den aldra innersta menniskan, den sanne anden, som slumrar inom hvarje dödlig, vaknar till lif, utsänder han ett ljus, som genomtränger materiens slöja och upplyser själen. Om detta frö till gudomlighet, som ligger doldt i själens medelpunkt, får tillstånd att vakna till lif, utstrålar det ett ljus, som utbreder sig från menniskan till stjernorna och till rummets yttersta gränser, och med vägledning af detta ljus kan hon förnimma och intränga uti verldsalltets djupaste hemligheter. De hvilka äro i stånd att skåda sanningen omedelbart, behöfva icke undervisas derom genom läsning af böcker; hela det synliga såväl som osynliga riket ligger öppet för dem såsom en bok, på hvars blad de kunna läsa hela verldshistorien. De känna alla lifvets former, ty de äro ett med den lifskälla, ur hvilken alla former leda sitt ursprung, de behöfva icke studera bokstäfver, ty *Ordet* sjelft står lefvande inom dem. De kunna varda verktyg, genom hvilka den eviga visheten uppenbarar sig för dem, hvilka äro inneslutna i materiens graf. Desse äro de enda *Illuminaterna* och sanna *Teosoferna;* icke de, hvilka blott inbilla sig vara hvad de i verkligheten icke äro.

Huru ömkligt måste icke för de upplyste synas detta meningskrig, som rasar mellan dem, hvilka af menskligheten anses såsom kunskapens och vishetens ljus; huru försvinnande små synas icke dessa ljus inför sanningens sol. Hvad som synes ett ljus för den okunnige, visar sig såsom en källa till mörker och rök för den upplyste siaren, och verldens visdom varder dårskap* inför sanningens ögon. Ostran i sitt skal torde nog tro sig stå på fullkomlighetens högsta

* 1 Kor. III: 9.

spets och att det icke gifves någon högre tillvaro än den hon njuter i hafvets djup, och naturalisten, stolt af de upptäckter han gjort inom sin vetenskaps område, är ofta uppblåst af fåfänga, föga vetande huru litet han vet. Många af den moderna vetenskapens representanter förgäta, att de största uppfinningar blifvit gjorda — icke af vetenskapens professionella idkare, utan af personer, på hvilka de sett ned med förakt, och att mången nyttig uppfinning blifvit införd, icke med de lärdes hjelp, men i trots af deras motstånd. Det är ingenting angenämt att uppkalla obehagliga minnen; men vi kunna icke sluta våra ögon för det faktiska förhållandet, att uppfinnarne af jernvägar, ångbåtar och telegrafer varit förlöjligade af professorer inom naturvetenskapen och att vetenskapsmän hafva skrattat åt tron på jordens klotform, att flere af sanningens legitima väktare ofta hafva förrådt sitt förtroendeuppdrag och att särskildt den medicinska professionens män, såsom klass, ofta gjort sig bemärkta på grund af sin missuppfattning af naturens lagar och sin opposition mot sanningen, så snart den stått i strid med deras förutfattade meningar.

Många nyttiga upptäckter hafva blifvit gjorda genom intuitionens eller den inre åskådningens kraft; några hafva blifvit gjorda af personer, som egt en öfverlägsen förståndsskärpa, men saknat intuition, och deras resultat äro ännu en förbannelse för menskligheten. I århundraden hafva de lärda professionerna frodats på det menskliga eländet, och många af dess anhängare, som förvexlat det låga med det höga, hafva afsatt menskligetens gud och dyrkat det sjelfviska jagets fetisch i dess ställe. Fruktan för en utom menniskan existerande illusorisk djefvul har tjenat att fylla brahminers och presters penningpungar, under det att de verkliga djeflarna, som bo i menniskans djuriska natur, fått växa till. Många af den Högstes befullmäktigade tjenare hafva endast tjenat den gyldene kalfven, som bor i deras djuriska natur, i det de närt sina anhängare med falska odödlighetsförhoppningar och spekulerat på menniskornas sjelfviska böjelser för att rikta sina egna sjelfviska jag med

materiella fördelar. De till hvilka menskligheten blickar upp efter hjelp mot sina fysiska lidanden, och som derföre — mer än andra — borde ega insigt i menniskans verkliga konstitution, experimentera vanligen med den fysiska formen, för att der söka sjukdomsorsaken, okunniga om det förhållandet, att formen är ett uttryck för lifvet, en själens produkt, och att de yttre verkningarna icke kunna undergå någon afgörande förändring, utan en förändring af de inre orsakerna. Många utaf dem vilja icke tro på någon själ, utan söka orsaken till sjukdomar i dess yttre uttryck, der den icke ligger. Sjukdomar äro de nödvändiga resultaten af olydnad mot naturens lagar, de äro följder af »synder», de der icke kunna förlåtas, utan måste försonas genom att åter handla i öfverensstämmelse med naturlagarna. Förgäfves skola de okunniga äska bistånd af helsans vårdare, för att bedraga naturlagen på dess rättmätiga fordran. Läkarne kunna återställa helsan genom att återställa lagens välde men så länge de icke känna mera än en oändligt liten bråkdel af lagen, kunna de ej heller bota mera än en oändligt liten bråkdel af de sjukdomar, med hvilka menskligheten är behäftad; ofta kunna de endast undertrycka en sjukdomsform genom att framkalla en annan ännu allvarsammare. Förgäfves skola de forska efter orsaken till epidemiska sjukdomar på platser, der de väl kunna fortplantas, men der de ingalunda hafva sin upprinnelse. Jordens själ, der deras orsaker äro att söka, kan icke ses med mikroskopet, den kan endast förnimmas af en menniska, hvars andliga perceptionsförmåga blifvit väckt genom det inre jagets uppvaknande till sjelfmedvetenhet.

En rätt uppfattning af menniskans natur skall leda till insigt uti det faktiska förhållandet, att då menniskan såsom en mikrokosm är en sann afbild, återspegling och representant af naturmakrokosmen, måste naturen ega samma *organisation* som menniskan, om än icke samma yttre form. Men då naturen eger samma organer och förrättningar och styres af samma lagar, måste naturens organism jemväl vara underkastad sjukdomar, likartade med den

menskliga organismens. Äfven naturen har sina vattensvullnader, sina nervskakningar och förlamningar, genom hvilka civiliserade länder förvandlas till öknar; sina inflammatoriska och rheumatiska affektioner, sina anfall af hetta och köld, eruptioner och jordbäfningar. Om våra läkare kände menniskans natur, skulle de äfven känna organisationen af naturen såsom ett helt och komma till en bättre insigt om ursprunget till en mängd epidemiska sjukdomar, af hvilka de nu endast känna de yttre verkningarna.

Hvad är det den nyare läkarvetenskapen egentligen vet om menniskans konstitution, hvars lif och trygghet skall bero af detta vetande? Hon känner kroppens form, anordningen af muskler, ben och organer och har uppfunnit namn åt dessa olika delar, för att särskilja dem från hvarandra; men i saknad af öfversinliga förnimmelser, vet hon ingenting om menniskosjälen, utan tror att kroppen utgör den väsentliga menniskan. Om hennes idkares ögon voro öppnade, skulle de se, att denna synliga kropp endast är det materiella omhöljet för den »immateriella», men icke dess mindre substantiella och verkliga menniskan, hvars själsväsen sprider sina strålar vida ut i rymden och hvars ande är obegränsad. De skulle finna, att det just är i denna lifsprincip, hvars tillvaro de förneka, som sensation, perception, medvetande och alla de orsaker, som framkalla formens utveckling, ega sitt säte. Arbetande under sitt olycksdigra misstag, försöka de att bota hvad som icke är sjukt, under det att den verkliga patienten är dem obekant. Under sådana omständigheter är det ingalunda öfverraskande, att de mest upplyste af vår tids läkare hafva uttalat den meningen, att vårt nuvarande medicinska system snarare är en förbannelse än en välgerning för menskligheten och att våra droger och läkemedel göra långt mera ondt än godt i följd af ett ständigt missbruk. Detta är ett påstående, som ofta blifvit framställdt af de mest framstående ledarne.

När läkaren en gång kommit till insigt om menniskans verkliga konstitution, när han icke längre ledes af illusoriska

yttre företeelser, i det hans inre perceptionsförmögenheter blifvit så utvecklade, att han förmår undersöka de dolda orsakerna till alla yttre verkningar; då är framtidens läkarideal förverkligadt. För honom skall den materiella vetenskapen varda, icke hans ledare, utan hans biträde, han skall ledas icke af antaganden, utan af sitt vetande och detta vetande skall skänka honom *tro*, en kraft, som verkar på den del af menniskan, till hvilken inga intagna medikamenter kunna sträcka sina verkningar.

Om våra medicine studerande använde en del af den tid, de nu använda på förvärfvandet af vissa i praktiskt hänseende gagnlösa kunskaper om yttre förhållanden, till utvecklingen af sin inre perceptionsförmåga, skulle de varda i stånd att *se* vissa processer inom den menskliga organismen, hvilka icke kunna upptäckas medelst några fysiska medel och som för närvarande endast utgöra ett ämne för deras spekulation. Men för ernåendet af en sådan utveckling måste de afhålla sig från att äta kött och från bruket af alkoholhaltiga drycker och lära sig att koncentrera sina tankar icke blott på yttre ting, utan inom sina egna själar.

Hvad vet den gängse vetenskapen om förnuftet? Enligt den vanliga definitionen är förnuftet »den intellektuella förmågan hos menniskan», och då med *menniskan* menas en synlig form, blir förnuftet eller tankeförmågan genom denna definition inskränkt till någonting, som är inneslutet inom denna synliga form. Men om denna uppfattning vore riktig, skulle det icke kunna gifvas någon tankeöfverflyttning på afstånd. Om det icke existerade någon tankesubstans utom den synliga formen, skulle ingen tankeöfverflyttning från en sådan form till en annan vara möjlig. Intet ljud kan höras i ett lufttomt rum, och ingen tanke kan öfvergå från en individ till en annan utan att det gifves ett ledande medium dem emellan. Men möjligheten af tankeöfverflyttning är numera ett nästan allmänt medgifvet faktum. Den har länge praktiskt öfvats af barn i åtskilliga af deras lekar, och har nu nyligen erkänts såsom

ett faktum af till och med de mest kritiska iakttagare*. Dessutom eger hvar och en som betviflar dess möjlighet sjelf makt att öfvertyga sig genom att antingen sjelf i tysthet låta sina tankar göra intryck på andra eller — om han är en receptiv natur — låta andras tankar göra intryck på sig. Det måste alltså äfven för en ytlig betraktare vara klart, att den gängse vetenskapen i fråga om denna lära ännu icke kommit till sanningen. Dess logiska slutsatser kunna icke vara sanna, så länge hon utgår från falska premisser, och hon kan icke ega någon fullgiltig mening om de krafter, menniskan eger, så länge hon icke känner menniskans väsentliga natur.

Huru oändligt storslagnare och förnuftigare är icke den forntida vetenskapens uppfattning, enligt hvilken allt som existerar är ett uttryck af ett verldsförnuft, som genomgår hela rummets oändlighet! Denna uppfattning gör *tanken* till en kraft i oändlighetens rike, som verkar genom lefvande förnuftiga verktyg, och *menniskan* till en intellektuel kraft, ett uttryck af verldsförnuftet, mäktig af att mottaga, återstråla och modifiera det senares tankar, lik diamanten, som varder sjelflysande genom solljusets inflytelse.

Det gifves intet skäl, hvarföre vi skulle tro, att en intelligens endast kan existera inom en för menniskans yttre sinnen synlig och vidrörbar form. Det torde efter allt hvad vi veta gifvas otaliga millioner intelligenta eller halfintelligenta varelser i universum, hvilkas konstitutioner äro olika våra och som lefva på ett annat existensplan än vårt, osynliga för våra fysiska sinnen, men förnimbara måhända af den vaknade andens högre perceptionsförmåga. Deras tillvaro är icke blott ett ämne för spekulation, ty de kunna förnimmas af dem, som ega förmågan af inre åskådning, så snart de komma inom deras medvetandes område.

Allt hvad vi känna om yttre föremål är de bilder de producera inom sferen för vårt medvetande. Astrala eller andliga varelser producera ingen bild på retinan (ögats

* »Report of the Society for Psychical Research.» London 1884.

nervhinna), men vi kunna känna deras närvaro, då de inträda inom vår mentala sfer och vi kunna se dem med själens ögon.

När framtidens vetenskapsman en gång ernått förmågan af andlig perception, skall han erkänna denna sanning. Men när den tiden kommer, skola de vetenskapliga meningarna upphöra att vara blotta meningar och sanningen skall intaga deras plats. Studiet af andras motsägande åsigter skall varda gagnlöst, ty menniskorna skola känna sanningen och varda *visa* i stället för *lärda*.

Den i vår tid gängse utilismen är resultatet af en allmän missuppfattning utaf menniskans sanna natur och utaf det, som i verkligheten är gagnande och värdt hennes uppmärksamhet. Genom ernåendet af personlig medvetenhet och kunskap har menniskan blifvit en den universella Lagens medtäflare*, och om hon vill återinträda i »paradiset», som existerar i hennes eget hjerta, genom att återställa harmonien mellan sina begär och Lagen, må hon »utsträcka sin hand och taga äfven af lifsens träd och äta och lefva för alltid»**. Det gifves ingenting större i universum än Gud, vorden medveten af sina krafter i den fullkomnade menniskan.

Om vi tro att lifvets mål endast är tillfredsställelsen af vårt materiella jag och skapandet af dess trefnad och att materielt välbefinnande leder till det högsta möjliga stadium af sällhet, sätta vi det låga i stället för det höga och taga en illusion för en sanning. Vårt materiella lefnadssätt är en följd af våra kroppars materiella sammansättning. Vi äro »jordmaskar», derför att vi med alla våra sträfvanden hänga fast vid jorden. Men om vi kunde inträda på en utvecklingsbana, der vi blefve mindre materiella och mera eteriska, skulle der uppstå en helt annan civilisationsordning. Saker, hvilka nu synas oss oundgängliga och nödvändiga, skulle upphöra att vara gagneliga: om vi kunde öfverflytta vårt medvetande med tankens hastighet från en

* Genesis III: 22.

** Gen. III: 22.

del af jordklotet till en annan, skulle vi icke längre behöfva det närvarande kommunikationssättet. Ju djupare vi nedsjunka i materien, ju mera materiella medel behöfva vi för vår trefnad; men den väsentliga och mäktiga guden i menniskan är icke materiel — i den vanligen antagna betydelsen af ordet — utan oberoende af de band, som äro lagda på materien.

Hvilka äro lifvets verkliga, nödvändiga behof? Svaret på denna fråga beror helt och hållet på hvad vi föreställa oss såsom nödvändigt. Jernvägar, ångbåtar, elektrisk belysning o. s. v. är numera för oss en nödvändighet; och dock hafva millioner menniskor lefvat länge och lyckliga utan att veta någonting om dem. För den ena menniskan kan ett dussin palatser synas som en oundgänglig nödvändighet, för en annan en vagn, för en tredje en pipa eller en flaska whisky. Men alla dessa nödvändighetsvaror äro ingenting annat än menniskans egna skapelser. De bilda det tillstånd, i hvilket menniskan för närvarande finner behag i sig sjelf och frestar henne att förblifva i detta tillstånd och att icke åtrå någonting högre. Ja, de kunna till och med hämma hennes utveckling i stället att befordra den. Om vi kunde stiga till ett högre tillstånd, der vi icke behöfde dylika ting, skulle de upphöra att vara nödvändiga och de skulle ej längre utgöra föremål för vår åtrå; men det är just åtrå och tankekraftens förspillande på ökandet af det lägre lifvets njutningar, som hindrar menniskan att inträda i ett högre stadium.

Att lyfta den vexlingar underkastade menniskan till den permamenta idealmenniskans fullkomlighetstillstånd är det stora Arcanum, som icke kan läras genom böcker. Det är den stora hemlighet, som kan fattas af ett barn, men som för alltid skall förblifva ofattbar för den, hvilken uteslutande lefver i de sinliga förnimmelsernas rike. Uppnåendet af andlig medvetenhet är det *Magnum Opus*, det stora verk, om hvilket *alkemisterna* sade att det kunde åtgå årtusenden för dess utförande, men att det ock kunde fullbordas i ett ögonblick, till och med af en kvinna

vid spinnrocken. De betraktade menniskoanden såsom en stor destilleringskolf, i hvilken känslornas kämpande krafter kunde renas af sanningskärlekens och de heliga förhoppningarnas eld. De gåfvo föreskrifter, huru den dödliga menniskans själ skulle kunna sublimeras och renas från jordiska attraktioner och dess odödliga delar varda frigjorda och lefvande. De läto de renade elementen uppstiga till den högsta Lagens källa och fällas igen i *skurar af snöns hvithet*, synliga för alla, ty de gjorde hvarje handling i lifvet helig och ren. De lärde, huru de orena metallerna — dermed menande menniskans djuriska krafter — kunde förvandlas till den sanna andlighetens rena guld, och huru själar genom uppnåendet af andligt medvetande och lif — allegoriskt framstälda såsom »*Lifselexiret*» — kunde återfå sin ungdom och oskuld och varda odödliggjorda. Deras sanningar delade andra sanningars öde; de blefvo missförstådda och förkastade af de okunniga, hvilka alltjemt ropa på sanning, men förkasta den, i sin blindhet oförmögna att se den, när den erbjudes; deras vetenskap är känd endast af dem, som äro i stånd att fatta den. Teologien och frimureriet hafva — hvar på sitt sätt — fortplantat alkemisternas läror; och lycklig den prest eller frimurare, som förstår hvad han lär. Men af sanna lärjungar gifves endast ett fåtal. De system, i hvilka de gamla sanningarna äro nedlagda, existera ännu, men sensualismen och materialismen hafva lagt sina kalla händer på de yttre formerna, och från det inre har anden flyktat. Doktorer och prester se endast den yttre formen, och få äro de, hvilka kunna skåda det dolda mysterium, som skapade dessa former. Nyckeln till den inre helgedomen är borttappad af dem, som voro satta till dess vaktare och Hiram Abiffs efterföljare hafva icke lyckats återupptäcka den rätta lösen. Den egyptiska Sphinxens gåta väntar alljemt på sin lösning, och den skall icke varda uppenbarad för någon, som icke är stark nog att upptäcka den sjelf.

Men sanningen lefver. Hon bor på toppen af det »berg», som kallas *Tro på det Godas eviga Lag.* Hon lyser djupt

in i menniskans inre verld och sträcker sin gudomliga inflytelse ned i dalarna, och hvarhelst dörrar och fönster stå öppna för dess mottagande, skall hon förskingra mörkret och göra alla, män och kvinnor, medvetna af deras egna gudomliga attributer och leda dem på fullkomlighetens väg, till dess de, sedan alla deras strider upphört och lagen blifvit återstäld, skola finna en varaktig sällhet i förverkligandet af det högsta universella idealet.

KAP. II.

Det verkliga och det overkliga.

»*Allah! Bi'-smi'-llah! — Gud är En.*» Koran.

Allestädes i hela det vida verldsalltet se vi en nästan oändlig mångfald af former, tillhörande olika riken och arter och framställande en ändlös vexling af företeelser. Den substans, af hvilken dessa former äro sammansatta, torde efter allt hvad vi veta till sitt väsen bestå af samma ursprungliga material, hvilket bildar grundvalen för deras konstitution, huru mycket de olika kropparnas egenskaper än må skilja sig från hvarandra; och det är vida mera förnuftsenligt att antaga tillvaron af detta enda, eviga grundämne, som under utvecklingens lopp företer sig under vexlande former, än att antaga, det ett flertal olika substanser skulle hafva blifvit till vare sig genom en skapelse af intet eller på annat sätt. Hvad detta urämne — denna immateriella substans* — är, veta vi icke, vi känna den blott genom dess manifestation i former, dem vi kalla ting. Hvad helst som är uttryckt i en eller annan form kalla vi ett ting; och ett ting kan förändra sin substans, under det att formen förblir densamma, eller ock kan dess form förändras, under det att substansen förblifver. Vatten kan frysa till fast is eller förvandlas till osynlig ånga genom värme, och ångan kan kemiskt sönderdelas i väte och syre; men om de nödiga vilkoren äro gifna, skola de krafter som förut bildat vatten, bilda vatten igen. Former och attributer

* Brahminernas *A'kâsa*, Paracelsi *Iliaster*, den universella *Proteus*.

vexla, men elementen förblifva och kunna återförenas i vissa bestämda proportioner i enlighet med attraktionslagen.

Alldenstund denna hypotetiska ursubstans eller princip icke eger några attributer, dem vi kunna förnimma med våra sinnen, kunna vi alltså icke ega någon kunskap om ett tings verkliga substans; vi urskilja endast de egenskaper, som tillhöra dess form och gifva det i och för särskilnad och klassificering ett namn. Vi kunna efter hand beröfva ett ting några af dess attributer eller något af dess substans och förändra dess form, men det förblifver dock samma ting, så länge dess karaktär förblifver, och äfven sedan vi förstört dess form och upplöst dess substans, fortvarar tingets karaktär såsom en idé i den subjektiva verlden, der vi icke kunna förstöra den, och vi kunna bekläda den gamla idéen med nya attributer och framställa den under en ny form på det objektiva planet. Ett ting existerar, så länge dess karaktär existerar, först när det förändrar karaktär, upphör det att vara till. Ett materielt ting är endast en symbol eller representant af en idé; vi kunna gifva det ett namn, men tinget sjelft förblifver för alltid doldt bakom omhöljet. Om vi på det fysiska planet kunde afsöndra en enskild substans från dess attributer och efter behag begåfva den med andra, skulle en kropp kunna förvandlas till en annan, såsom till exempel oäkta metaller till guld; men med mindre vi förändra ett tings karaktär, skall en blott förändring af dess form endast inverka på dess yttre företeelse.

Låtom oss såsom belysning betrakta en käpp. Den är gjord af trä, men detta är ingen väsentlig bestämning; den kunde vara gjord af någonting annat och ändock vara en käpp. Vi förnimma icke sjelfva käppen, vi se endast dess attributer, utsträckning, färg, tjocklek; vi känna dess tyngd och vi höra dess ljud, när vi slår på den. Hvart och ett af dessa attributer eller alla tillsammans kunna förändras, och käppen förblifver en käpp lika fullt, så länge den icke förlorat sin karaktär; ty hvad som väsentligen gör den till en käpp är dess karaktär eller idé, som icke med nödvän-

dighet behöfver ega någon bestämd form. Låtom oss begåfva denna formlösa idé med nya attributer, som förändra dess karaktär och vi skola förvandla vår ideella käpp till hvad vi vilja.

Vi kunna icke förvandla koppar till guld på det fysiska planet eller en fullvuxen menniska till ett barn i fysiskt afseende; men vi kunna dagligen omgestalta våra begär, våra förhoppningar och vår smak genom den allsmäktiga viljekraften. Då vi så göra, förändra vi vår karaktär och skapa af menniskan — äfven på det fysiska planet — en annan varelse.

Ingen har någonsin sett den verkliga menniskan, vi förnimma endast hennes egenskaper. Menniskan kan icke se sig sjelf. Hon talar om *sin* kropp, *sin* själ och *sin* ande; det är endast föreningen af dessa tre, som utgör hvad vi betrakta såsom en *menniska* — det verkliga *jaget*, i hvilket karaktären har sitt säte, det *Absolutas* förkroppsling, är en formlös idé, om hvilken vi icke kunna bilda oss någon föreställning. Menniskan inträder i materiens verld såsom en formlös idé, men dock som en individuel enhet, utvecklar en ny personlighet, förvärfvar en ny erfarenhet och nya kunskaper, passerar igenom lifvets njutningar och vexlande öden och igenom dödens dal och inträder på nytt i detta rike, der hennes form under tidernas lopp skall upphöra att vara till, för att om igen, när timmen för hennes återuppträdande slår, visa sig på scenen under en ny form. Hennes form och personlighet vexlar, hennes verkliga *jag* förblifver på en gång detsamma och icke detsamma, enär det under lifvet förvärfvar nya attributer och förändrar sina karaktärsbestämningar.

En rätt insigt om menniskans väsentliga natur skall ådagalägga, att den menskliga monadens upprepade *reinkarnation* i successiva personligheter är en vetenskaplig nödvändighet. Huru skulle en menniska kunna utveckla sig till fullkomlighetens stadium, om tiden för hennes andliga tillväxt vore inskränkt till en enda kort existensperiod på detta klot? Om hon kunde fortgå i sin utveckling utan

en fysisk kropp, hvarföre hade hon då någonsin behöft ikläda sig en sådan? Det är en orimlighet att antaga, det en menniskas *andliga* frö begynner sin tillvaro vid tiden för den fysiska kroppens födelse eller att barnets fysiska föräldrar kunnat afla den andliga monaden. Men om den andliga monaden existerat innan kroppen föddes och kunde utveckla sig utan denne, hvarföre skulle han då alls behöfva inträda i en kropp?

Vi se att en växt upphör att växa, när dess rötter uppryckas ur jorden, och att växandet kan fortsättas, om den planteras i jord igen. På samma sätt slår den menskliga *anden*, menniskans högre jag, rot i menniskans fysiska organism och utvecklar genom denna senare en själ; men när döden upprycker roten, upphör själen att växa och hvilar, till dess den åter finner en fysisk organism, som erbjuder henne nya vilkor för ett fortsatt växande och förkofran af dess egna verkliga jag.

Hvad skulle detta verkliga *jag,* som öfverlefver i döden och förändrar sig under lifvet, vara, om icke *Det Absoluta* sjelft, som vinner relativ medvetenhet genom att träda i beröring med materien? Är någon menniska förvissad om sin tillvaro? Allt det bevis vi ega för vår tillvaro ligger i vår medvetenhet, i denna känsla af att *jag är,* som utgör förverkligandet af vår tillvaro. Hvarje annat medvetenhetstillstånd är underkastadt vexling. Det ena ögonblickets medvetande skiljer sig från det andras allt efter de förändringar, hvilka ega rum i de oss omgifvande lifsvilkoren och i enlighet med våra vexlande intryck. Vi kräfva förändring och död; att alltid förblifva de samma skulle vara en tortyr. Gamla intryck dö och ersättas af nya och vi glädja oss öfver de gamlas död, på det att de nya må inträda i deras ställe. Vi skapa icke sjelfva våra intryck, utan mottaga dem från den yttre verlden. Om det vore en möjlighet, att två eller flere personer kunde födas och uppfostras under fullkomligt samma förhållanden, att de egde samma karaktär och alltid mottoge samma intryck, skulle de alltid tänka samma tankar, de skulle hysa samma

känslor och begär, deras medvetanden skulle vara identiska och de skulle kunna betraktas såsom utgörande en enda kollektiv person. En person, som förgätit alla de mentala intryck han någonsin mottagit utan att mottaga några nya, skulle kunna existera genom tidsåldrar lefvande i en ständig slöhet utan något annat medvetande än detta *jag är*, och detta medvetande skulle icke kunna upphöra, så länge hans jag vore mäktigt af att existera i förhållande till honom sjelf.

Detta är det enda tänkbara tillstånd, i hvilket en person, som under sitt jordelif icke förvärfvat något andligt medvetande, möjligen kan existera efter döden. En person, hvars hela uppmärksamhet varit riktad på sinliga njutningar eller intellektuella sträfvanden på det materiella planet medför ingenting till den subjektiva tillvaron efter kroppens död, som kan ega bestående existens.

Hans sinnesförnimmelser lemna honom i döden och de bilder, som uppstå i hans själ genom minnet af de ytliga kunskaper, han förvärfvat under lifvet, skola gradvis förblekna; de intellektuella krafter, som blifvit satta i rörelse genom hans vetenskapliga sträfvanden, skola uttömmas, och efter den tiden skall en sådan persons ande, äfven om han under sin lefnad varit den störste vetenskapsman, spekulativa filosof och logiker, icke vara någonting mera än ett väsen, tomt på allt annat innehåll utom existenskänslan och lefvande i mörker, oemotståndligt draget till reinkarnation. Han skall söka att återförkroppsliga sig under hvilka vilkor som helst, för att undkomma sin intenhet och vinna tillvaro.

Men den som förvärfvar andligt sjelfmedvetande, skall varda sjelflysande och lefva i det eviga ljuset. Han medför ett ljus till mörkret, och detta ljus skall icke varda utsläckt; ty det är evigt, under det att denna verldens ljus för honom är likt mörker.

Under hvilken form lifvet än må existera, är det alltid relativt. En sten, en växt, ett djur, en menniska eller gud, eger hvar för sig sin egendomliga tillvaro, och hvar och

en är till för de andra, endast så länge de andra äro medvetna af dess tillvaro. Menniskan betraktar de under henne stående existenserna såsom ofullständiga, och dessa ofullständiga varelser veta föga om henne. Menniskan vet föga om några högre varelser, och dock torde der gifvas sådana, hvilka se ned på henne med medlidande, såsom på ett lägre djur, det der ännu icke vaknat till insigt om sin verkliga tillvaro.

De, hvilka anses veta det, säga oss, att det icke gifves någon varelse i universum högre än den andligen pånyttfödda menniskan; men att det gifves otaliga osynliga väsen, hvilka stå antingen vida högre eller vida lägre än den dödliga menniskan, sådan vi känna henne. Med andra ord: de högsta varelser i verlden äro sådana, hvilka en gång varit menniskor; men menniskorna, män som kvinnor, af vår närvarande civilisation torde behöfva millioner tidsåldrars utveckling, innan de uppnå detta tillstånd af fullkomning, hvari dessa varelser befinna sig.

Vi äro vana att betrakta det som vi varseblifva med våra sinnen såsom verkligt och allt annat såsom overkligt, och dock lär oss vår dagliga erfarenhet, att vi icke kunna lita på våra sinnen, när det gäller att skilja mellan sant och falskt. Vi se solen gå upp i öster, genomlöpa himlahvalfvet under dagens lopp och försvinna i vester; men hvarje barn vet nu för tiden att denna synbara rörelse endast är en villa, förorsakad af jordens hvälfning kring sin axel. Vi se om natten »fixstjernorna» öfver våra hufvuden; de synas obetydliga i jemförelse med den stora ytan af jordens land och haf, och dock tro vi att de äro flammande solar, i förhållande till hvilka vår moder jorden endast är ett stoftkorn. Ingenting synes oss så stilla och orörligt, som den fasta klippan under våra fötter, och dock hvirflar den jord, hvarpå vi lefva, med en förfärande hastighet genom rymden; bergen synas eviga, men kontinenter sjunka i hafvet och höja sig åter öfver dess yta. Under våra fötter häfver sig vår synbarligen fasta moders, jordens, barm i rörelser af ebb och flod, öfver våra hufvuden synes

det icke gifvas någonting vidrörbart; och dock lefva vi sjelfva på botten af den ofvan oss hvilande luftoceanen och ega ingen kunskap om de ting, som torde lefva i dess strömmar eller på dess yta. Det ser ut som om en ljusflod nedströmmade från solen till vår planet, och dock säges der råda mörker emellan jordens atmosfer och solen, enär der icke gifves någon meteorisk materia, som kan reflektera ljuset; under det att vi å andra sidan äro omgifna af ett haf af ljus utaf en högre ordning, hvilket för oss synes såsom mörker, derföre att våra kroppsnerver ännu icke blifvit tillräckligt utvecklade för att reagera under inflytelsen af *Astral-ljuset*. Den i spegeln återgifna bilden kan af den tanklöse tagas för verklig, ekos röst kan tagas för rösten af en menniska; vi kunna belasta de elementala naturkrafterna med produkterna af våra egna tankar, och kunna lyssna till deras ekon, troende dem vara röster från de hädangångnes andar. Vi drömma ofta såsom vakna, och under det vi tro oss vara vakna, kunna vi sofva.

Det är icke vetenskapligt rätt att säga, »vi sofva»; så länge vi icke veta hvad »vi» äro. Rätteligen kunna vi endast säga, att de eller de funktionerna hos en fysisk eller psykisk organism äro i sömn eller overksamma, under det andra äro verksamma och vakna. Vi kunna vara fullt vakna i förhållande till en sak och sofvande i förhållande till en annan. En *somnambuls* kropp kan befinna sig i ett kataleptiskt tillstånd, liknande döden, under det att hans högre medvetande är fullt lefvande och rör sig med långt högre förnimmelseförmögenheter, än det skulle kunna bruka, om hela hans lifsprincips verksamhet vore upptagen af de förrättningar, som tillhöra hans lägre organism. Den fasta materien visar sig, när hon betraktas af det fysiska ögat, såsom en tät massa af ett oföränderligt något, men undersökt med förståndets öga visar den sig såsom ett aggregat af kraftcentra, lätt genomträngliga för tanken. En fast massa är derföre i verkligheten en kraftkoncentrering och hvad vi se under någon slags materiel form är endast symbolen af en magasinerad energi, ett synligt uttryck för

den i materien inneboende osynliga kraften. Ledda med andens ögon äro materia och kraft *ett,* den tvåfaldiga verksamheten af en evig verklighet, den tvåfaldiga manifestationen af en evig kraft.

Materien är en yttre, synlig manifestering af en latent vorden kraft; *anden* en inre, osynlig aktiv makt.

Om vi från formen vända oss till rummet och undersöka i hvad förhållande utsträckning och varaktighet stå till formmedvetandet, finna vi att deras egenskaper vexla allt efter den måttstock, hvarmed vi mäta och i enlighet med vårt förnimmelsesätt. För ett infusionsdjur i en vattendroppe torde denna droppe synas som en hel ocean, och för en insekt, som lefver på ett löf, torde detta löf utgöra en verld. Om hela den synliga verlden under vår sömn skulle krympa ihop till en valnöts storlek eller utvidga sig till tusen gånger sina nuvarande dimensioner, skulle vi vid uppvaknandet icke märka någon förändring, förutsatt att allting, inbegripet vi sjelfva, hade undergått samma förändring. Ett barn har icke något begrepp om sitt verkliga förhållande till rummet, utan skall försöka gripa månen med händerna, och en person, som varit född blind, men sedermera blifvit opererad så att han ser, kan icke rätt bedöma afstånd. Våra tankar veta icke af något mellanliggande rum, när de i ett ögonblick ila från den ena delen af jordklotet till den andra. Våra begrepp om vårt förhållande till rummet grunda sig på den erfarenhet och det minne vi förvärfvat oss under vårt närvarande tillstånd. Om vi rörde oss under andra förhållanden än de närvarande, skulle vår erfarenhet och följaktligen äfven våra begrepp varda helt annorlunda. Vår föreställning om relativt rum är en art afståndsförnimmelse, och rummets dimensioner synas vara lika många, som det gifves arter af förnimmelse eller medvetenhet. Rum i förhållande till form kan endast ega tre dimensioner, enär alla former utgöras af tre dimensioner — längd, bredd och höjd. Ett medvetande, som existerade i en matematisk punkt, skulle icke kunna ega något begrepp om form, enär en sådan punkt

icke eger någon form. Ett medvetande, som existerade på en linie eller på ett plan utan tjocklek, skulle ej heller kunna ega något formbegrepp, ty då den förra eger blott en och det senare blott två utsträckningar, kunna de icke existera som former utan endast såsom matematiska abstraktioner. Medvetande i absolut mening kan existera utan form, men om det träder i formförhållande, måste detta dess förhållande blifva trefaldigt, ty tre är formens tal.

Det är tydligen en orimlighet att tala om *former, som skulle existera i en rummets fjerde dimension;* ty *tre* är formens tal, och ingen form, hurudan som helst, vare sig synlig eller osynlig, kan existera utan att ega de tre faktorer, hvilka äro nödvändiga för att bilda en form, nämligen *längd, bredd* och *tjocklek.* Det må gifvas otaliga, osynliga krafter i rummet; men så snart en sådan kraft manifesterar sig i en form, måste det alltid vara under rummets tre dimensioner. Det *absoluta* rummet är, i likhet med materien och rörelsen, *ett* och har inga dimensioner; först då det varder *relativt* gent emot former, företer det dimensioner, och de äro *alltid* tre för alla former.

Rum i absolut mening är oberoende af form, men former kunna icke existera oberoende af rum. Vi kunna i inbildningen försätta oss in midt i en fast klippa, och vi skola vara der i rummet, ehuru der icke fins något rum, i hvilket vi kunna röra oss. Hvar och en vet, att det gifves en skilnad emellan godt och ondt, kärlek och hat, kunskap och okunnighet; men om två saker eller begrepp skilja sig från hvarandra, måste det vara något slags afstånd dem emellan och afstånd betyder rum, men ett rum, hvilket i dessa fall icke har någon relation till formen och om hvilket vi icke kunna bilda oss någon föreställning.

Likasom vår uppfattning af rummet endast är relativ, så är ock vår uppfattning af tiden. Det är icke tiden sjelf, utan dess måttbestämning, hvarom vi äro medvetna och tiden är för oss ingenting, utom i förbindelse med våra idéassociationer. Det menskliga medvetandet kan icke mottaga mera än ett ringa antal intryck i sekunden; om vi

icke kunde mottaga mera än ett intryck i timmen, skulle vårt lif förefalla oss oerhördt kort. Om vi deremot kunde mottaga, till exempel, intrycket af hvarje särskild vågrörelse af en gul ljusstråle, hvars vibrationer uppgå till 509 billioner per sekund, skulle en enda dag af vårt lif synas oss såsom en evighet utan slut*. För en inspärrad fånge, som icke har någon sysselsättning, torde tiden synas odrägligt lång, under det att den går fort undan för den som är verksam. Under sömnen ega vi icke något begrepp om tiden, men en under lidande tillbragt sömnlös natt synes oss mycket lång. I en dröm kunna vi på några få sekunder göra erfarenheter, för hvilka under händelsernas vanliga gång skulle erfordras flere år, men i vårt omedvetna tillstånd existerar för oss ingen tid. Vi påträffa ofta i böcker, som behandla mystiska ämnen, berättelser om personer, hvilka i ett ögonblick drömt saker, dem vi tycka att det borde ha åtgått timmar för att drömma. Se här ett exempel. »En resande kom sent på natten till en station. Han var mycket trött, och i detsamma konduktören öppnade dörren till kupén, steg han in och föll omedelbart i sömn. Han drömde att han var i hemmet hos sin familj; att han blifvit kär i en flicka och gift sig med henne; att han lefde lycklig, ända till dess han lade sig uti politiska affärer, och blef arresterad på anklagelse att hafva ingått i en sammansvärjning emot regeringen. Han undergick ransakning och blef dömd att skjutas och blef utförd till afrättningen. Anländ till platsen för exekutionen, gafs kommandoordet och soldaterna gåfvo eld, och han vaknade vid det buller, som förorsakades — när konduktören stängde dörren efter honom, omedelbart efter sedan han inträdt. Det synes sannolikt att ljudet af vagnsdörrens igenslående hade förorsakat hela drömmen.»

En andlig väsensenhet i *devakhan* eller *avitchi* mäter icke tiden på samma sätt som vi, under det att han fråssar på produkterna af sin egen inbildning. Personer, som äro fullt försjunkna i den subjektiva verlden, mottaga inga

* Carl de Prel: »Die Planetenbewohner».

intryck från den objektiva. Men om de endast delvis äro försatta i detta tillstånd, varda de sensationer, som tillföras den halft-medvetna hjernan blandade med de idéer, som alstras i den subjektiva verlden och framkalla karrikatyrer och förvrängda bilder.

I detta tillstånd, då det inre medvetandets erfarenheter blanda sig med det yttre medvetandets sensationer, kunna de mest villfarande intryck produceras. Förståndet arbetar, logik och reflektion existera, men förnuftet agerar icke tillräckligt kraftigt för att kunna skilja mellan hvad som är sant eller falskt. Men hvad är det, som utgör skilnaden mellan det subjektiva och objektiva existenstillståndet? Vi upphöra icke att lefva under det vi sofva, men våra förnimmelser äro af olika art i de olika tillstånden. Vi föreställa oss vanligen, att de objektiva förnimmelserna äro verkliga, och de subjektiva endast produkter af vår inbildningskraft. Men någon eftertanke skall visa, att alla förnimmelser, såväl objektiva som subjektiva, äro resultat af vår »inbildning». Om vi se på ett träd, kommer trädet icke in i vårt öga, men dess bild framträder för vårt medvetande; om vi se en form, förnimma vi ett intryck på vårt medvetande af ett föremål, som existerar bortom gränserna för vår kropp; och om vi betrakta en subjektiv bild eller tanke, vare sig den är vår egen skapelse eller förorsakad genom en annan varelses inflytelse, förnimma vi ock det intryck den gör på vårt medvetande. I båda fallen existera bilderna i vårt medvetande och vi förnimma ingenting annat än deras intryck; och den enda skilnaden är, att i förra fallet intrycket förorsakas af någonting synligt, i det senare af någonting för vår fysiska syn osynligt — men de inre intrycken kunna vara lika så verkliga som de yttre. Om våra ögon äro slutna, försvinna de senare och de förra framträda tydligare. Om våra ögon äro öppna, kunna de inre varda uppblandade med de yttre eller helt och hållet öfvermannade af dem på grund af deras öfverlägsna styrka.

Den grundval, hvarpå all framställning af magisk kraft

hvilar, är kunskapen om de förhållanden, som existera emellan objektiva och subjektiva existenstillstånd. Om vi i vår föreställning skapa en bild af en sak, som vi sett förut, kommer en objektiv form af denna sak till stånd inom vårt eget medvetande och denna form består af vårt eget medvetandes substans. Om vi genom en oafbruten öfning förvärfva oss tillräcklig kraft att fasthålla denna bild och hindra den från att fördrifvas och skingras af andra tankar, skall den antaga en jemförelsevis förtätad form och kunna *projicieras* eller kastas fram på en annans tankesfer, så att denne aktuelt tror sig se objektivt hvad som i verkligheten endast är till såsom en bild i vår egen själ; men den, som icke kan fasthålla en tanke och beherska den med sin vilja, kan icke framkalla några reflexer deraf på andras tankesferer. Detta beror icke på någon psykologisk omöjlighet i fråga om sakens utförande, utan på *deras* svaghet, hvilka vilja experimentera, men sakna kraft att beherska sina tankar och gifva dem tillräcklig fasthet för en öfverflyttning.

Hvarje ting är antingen en verklighet eller en villa allt efter den ståndpunkt, hvarifrån vi se det. Orden »verklig» och »overklig» äro endast relativa termer, och hvad som kan synas verkligt på ett existensstadium, synes overkligt på ett annat. Pengar, kärlek, makt o. s. v. synas ganska verkliga för dem som behöfva dem; för dem, som icke hafva något bruk för dem, synas de blott såsom illusioner. Hvad vi i vårt medvetande förverkliga är verkligt för oss, huru overkligt det än må synas för andra, och verkligheten antager ett olika utseende, allt efter som vårt medvetande vexlar. Om min inbildningskraft är tillräckligt stark att framkalla en fast tro på närvaron af en engel, skall denna engel vara der, lefvande och verklig, min egen skapelse, lika godt huru osynlig och overklig han än må vara för en annan. Om du i din tanke kan skapa dig ett paradis i en vildmark, skall detta paradis ega objektiv verklighet *för dig*. Allt som är till är till i den universella tanken, och om den individuella tanken varder medveten af sitt förhållande till en sak, börjar han fatta den. Ingen menniska

kan göra sig en rätt föreställning om en sak, som icke är till; hon kan icke veta någonting om något, med hvilket hon icke står i någon slags förbindelse. Till en förnimmelse fordras tre fakta: förnimmelseförmågan, den förnimmande och det ting, som är föremål för förnimmelsen. Om de existera på helt och hållet olika plan och sålunda icke kunna träda i någon förbindelse, är ingen förnimmelse dem emellan möjlig; om de äro ett, kan der icke uppstå någon förnimmelse, ty om de tre äro ett, gifves der icke något förhållande emellan dem. Om jag vill se mitt eget ansigte och jag icke kan träda utom mig sjelf, måste jag begagna mig af en spegel för att inleda ett förhållande emellan mig och föremålet för min förnimmelse. Spegeln har ingen sensation och jag kan icke se mig sjelf i spegeln, jag kan endast se mig sjelf i mitt medvetande. Reflexionen i spegeln framkallar en reflexion, som är objektiv i förhållande till mitt individuella medvetande och som träder fram för min subjektiva perception. Betraktade från den individuella förnimmelsens synpunkt ega såväl jag, som den i min själ framkallade bilden samt spegeln hvar för sig en särskild existens; men sedda från det *absolutas* ståndpunkt äro jag, bild och spegel endast *ett;* det gifves ingen skilnad oss emellan och hvad jag tror mig se är endast en illusion. Ett närmare skärskådande af dessa fakta skall gifva oss nyckeln till en förståndsmessig insigt i menniskans natur och utvecklingshistoria. Vi kunna icke se ljuset eller sanningen objektivt, så länge vi befinna oss inom medelpunkten för det ena eller andra. Först då vi träda utom ljusets centrum, kunna vi se ljuskällan; först då vi falla i villfarelse, lära vi oss uppskatta sanningen. Så länge den ursprungliga menniskan var ett med det universella kraftcentrum, ur hvilket hon i begynnelsen emanerade som en andlig stråle eller väsensenhet, kunde hon icke ega någon begreppskunskap om den gudomskälla, från hvilken hon leder sitt ursprung. Verldssjälens vilja och tanke var var hennes egen vilja och tanke; och först när hon började »träda utom sig sjelf», kunde hon börja tänka sig existerande

såsom ett särskildt jag; först då hon började handla emot lagen, kunde hon börja förnimma, att det gafs en annan lag än hennes egen. När menniskan en gång efter att hafva uppnått sin fullkomning, såsom en andlig väsensenhet återinträder inom detta centrum, skall hon upphöra att känna sig såsom ett afsöndradt jag, men hon skall då vara i besittning af det sanna vetandet. För att vi skola kunna se en sak, måste denna sak varda ett objekt för oss. För att kunna fatta hvad kärleken är, måste vi särskilja oss från föremålet för vår kärlek; men när vi fullt fatta en sak, varda vi ett med den och känna den i och genom vår sjelfkännedom.

Detta exempel är afsedt att belysa skapelsens grundlag. Den första Stora Orsaken varder, i det han — så att säga — träder utom sig, sin egen spegel och inleder dermed ett förhållande till sig sjelf. »Gud» ser sitt anlete återspegladt i Naturen; det universella medvetandet ser sig återspegladt i det individuella menskliga medvetandet. Gud kommer till medvetande i menniskan, men när Han åter drager sig tillbaka inom sig sjelf, upphör relationen, Han varder åter ett med sig sjelf, der är icke längre något relativt medvetande, och »Brahm går till hvila», till dess skapelsens natt är förliden. Men menniskan vet att hon existerar äfven sedan alla hennes förbindelser med yttre ting upphört och hon behöfver icke oafbrutet se i en spegel för att komma ihåg detta faktum. Likaså är det absoluta medvetandet hos den stora *Jag Är* oafhängigt af den objektiva naturexistensen och Han skall fortfarande »sitta på den stora hvita tronen, sedan både himmelen och jorden flytt från hans ansigte»*.

Om verlden är en manifestation af det universella medvetandet, måste allt som är vara i detta medvetande, och ingenting kan vara utom det, då det är oändligt och icke kan vara mer än Ett. I detta hafva vi vår tillvaro och allt hvad vi förnimma af yttre objekter är de intryck de göra på våra individuella medvetanden förmedelst sinnena eller i kraft af en högre förnimmelseart.

* Joh. Upp. 20.

De högre förnimmelsekrafterna äro de, som egas af den *inre menniskan* och som utveckla sig, sedan den inre menniskan vaknat till sjelfmedvetenhet. De motsvara den yttre menniskans sinnen, såsom syn, hörsel, känsel, smak, lukt och andra förnimmelsesätt, hvilka ännu icke äro utvecklade hos den fysiska menniskan.

De yttre sinliga förnimmelseorganerna äro nödvändiga för förnimmelsen af sinliga ting; de inre för förnimmandet af inre ting. Den fysiska materien är lika osynlig för den andliga synen, som en astral kropp är det för de fysiska ögonen; men alldenstund hvarje naturföremål har sin astrala motsvarighet inom den fysiska formen, kan den inre menniskan se, höra, känna, smaka och lukta med sina astrala sinnen dessa astrala objekter och derigenom komma till en lika god eller ännu bättre kunskap om de fysiska föremålens egenskaper, än den fysiska menniskan kunnat komma till medelst sina fysiska sinnen; men hvarken de astrala eller fysiska sinnena kunna förnimma något, med mindre de äro genomträngda af ljuset från den ande, som begåfvar dem med lif.

Om all tillvaro, inbegripet vår, är medvetande, kunna alla såväl den subjektiva som den objektiva verldens former icke vara någonting annat än våra medvetenhetstillstånd. Tanken är den skapande kraften i verldsalltet. Tankefrön gro i medvetandet såsom växtfrön gro i jorden. De senare väckas till lif af solljuset, de förra af förnuftets ljus. Vid begynnelsen af en skapelsedag börjar Brahm, uppvaknande ur sin slummer, att tänka, och hans tankar kalla verldar till existens. Denna sanning är uttryckt genom flerfaldiga allegorier i alla forntida visdomsböcker. »I begynnelsen var Ordet och Ordet var när Gudi, och Gud var Ordet*.» »*Gud*» är absolut Vishet parad med Kraft. »Ordet» är den uttalade tanken. Den outtalade tanken hvilar i sin källa, det eviga Medvetandet; uttalad förmedelst viljans magiska kraft, varder han materialiserad i en handling. Ting äro materialiserade tankar eller medvetenhetstillstånd vordna

* Joh. I: 1.

objektiva. Få personer ega förmågan att tänka sjelfständigt och oafhängigt, ehuru många tro sig ega den; om de förmådde bearbeta tanken, skulle de kunna skapa. De flesta menniskor sysselsätta sig endast med tankar, hvilka uppträda i deras medvetanden utan deras egen vilja; de äro verktyg eller »medier», genom hvilka den andliga verldsprincipen tänker; men de förmå icke framalstra en tanke, mycket mindre framskjuta den till objektivitet medelst »Ordets» makt. Den som ernått förmågan att fasthålla en tanke, kan öfverflytta den på en annan, och denna process underlättas, om »recipienten» befinner sig i ett passivt tillstånd af sömn, hypnos eller somnambulism. Uttrycket »suggestion» är helt och hållet oegentligt såsom ett uttryck för hvad som eger rum i dylika fall; ty den passiva personen icke blott handlar på »magnetisörens» ingifvelse — han eger ingen egen vilja, han varder ett hjelplöst instrument, genom hvilket den förres tankar förverkligas på det subjektiva eller objektiva planet.

Vi betrakta vanligen en sak såsom verklig, om den företer sig lika för flere personer, men om endast en person ser den, under det den är osynlig för andra, pläga vi kalla den illusorisk; men alla intryck framkalla ett visst medvetenhetstillstånd, och för att kunna träda i relation med det tillstånd, intrycket framkallar, måste en person ega vissa derför nödiga vilkor. Alla som befinna sig i samma sinnestillstånd och mottaga samma intryck, skola förnimma samma sak, men om de befinna sig i olika sinnestillstånd, skola deras förnimmelser varda olika, om än det intryck, som anslår deras medvetande är detsamma. Hvar och en, som eger normalt utvecklade sinnen, kan uppfatta en häst eller ett lejon på samma sätt, enär alla menniskor med normala menskliga sinnen kunna befinna sig i samma sinnesförfattning; men om den ene är uppskakad af fruktan eller hans uppmärksamhet är riktad åt annat håll, är hans sinnesstämning en annan och hans förnimmelser skilja sig från de andras. En drinkare, som befinner sig i ett tillstånd af *delirium tremens*, kan se maskar och ormar kräla öfver

sin kropp. Erfarenheten säger honom, att de icke ega någon yttre existens, men icke dess mindre utgöra de för honom en förfärlig verklighet, från hvilken han sträfvar att befria sig. De äro verkligen till för honom såsom produkter af hans eget själstillstånd, men de äro icke till för andra, hvilka icke befinna sig i detta tillstånd. Men om andra skulle inträda i samma tillstånd, skulle de se samma saker, och den som ser dem, kan bringa andra att se, förutsatt att han förmår meddela dem sin egen medvetenhet — det vill säga sitt eget själstillstånd.

Våra förnimmelser skilja sig derföre icke blott i förhållande till olikheten hos de från objekten kommande intrycken, utan äfven i förhållande till vår förmåga att mottaga dessa intryck eller i förhållande till våra egna själstillstånd. Om vi kunde utveckla ett nytt sinne, skulle vi tro oss försatta i en ny verld, och om vår förmåga att mottaga intryck blefve inskränkt till endast ett sinne, skulle vi icke kunna förnimma annat än hvad som uppenbarade sig för oss genom detta sinne, och den af oss förnumna verlden skulle varda ganska begränsad. Antagom tillvaron af en varelse, hvars förnimmelsesätt vore helt och hållet olika vårt, och som endast kunde inträda i ett enda medvetenhetstillstånd, t. ex. hatets. Enär hela hans medvetande vore koncentreradt i hans hufvudpassion, kunde han icke varseblifva någonting annat än hat. En sådan »hatets gud» skulle i sin oförmåga att inträda i något annat själstillstånd icke kunna fatta andra tillstånd än dem, som motsvarade hans eget. För en sådan varelse skulle hela verlden synas öde och mörk, våra haf och berg, skogar och floder vore icke till för honom; men hvarhelst en menniska eller ett djur brunne af hat, skulle han måhända förnimma en hemskt glödande punkt i mörkret, som skulle attrahera honom, och då han närmade sig, skulle denna glöd måhända bryta ut i en låga, som förtärde den individ, från hvilken den utgick. Hvarje annat själstillstånd eller hvarje annan passion kan härvid tjena som ett belysande exempel. Hat attraherar hat och kärlek attraherar kärlek, och en person, uppfyld af hat, är

lika oförmögen af att älska, som en varelse, uppfyld af kärlek, är oförmögen af att hata; båda tillstånden äro själstillstånd, hvilka icke utaf godtycke kunna förändras, sedan en person till fullo inträdt uti någotdera.

*Bhagawad Ghita** säger: »De som äro födda under ett ondt öde» (de, hvilka i följd af sitt uppförande under föregående inkarnationer utvecklat onda böjelser) veta icke hvad det är att gå framåt i dygd eller att aflägsna sig från lasten; ej heller kan man hos dem finna renhet, sannfärdighet eller en praktisk utöfning af sedligheten. De säga att verlden är utan begynnelse och slut och utan en *Ishwar*, att alla ting fattas i och genom sinnenas samfäldhet och att attraktionen är den enda orsaken.» De, som tro att allting existerar i följd af attraktionen mellan tvenne principer, förgäta att der icke kunde gifvas någon attraktion, om der icke funnes någon orsak, som framkallade densamma, och att attraktionen skulle upphöra, om den verkande orsaken upphörde. Dessa äro de förvillade anhängarne af en lära, den de sjelfva icke på fullt allvar kunna sätta tro till. De medgifva att af intet kan intet varda, och dock tro de att attraktionskraften uppstod af intet och att den fortfar att existera utan en orsak. De hylla den absurda teorin om *Tvåan*, hvilken icke eger någon verklig tillvaro, ty den eviga *Ettan*, delad i två delar, kan icke varda två *Ettor*, utan två halfvor af en delad *Etta*. Ett är *Enhetens* tal och två *Söndringens;* den Ende delad i två, upphör att vara den Ende, men dermed är ingenting nytt frambragt. Om planen för verldens konstruktion hade blifvit uppgjord enligt dualisternas begrepp, skulle ingenting hafva kunnat komma till existens, som icke redan existerat på en tid, då ingenting existerade, ty verkan och återverkan, så framt de funnits, måste hafva varit af lika styrka, och der skulle icke kunna gifvas något framåtskridande för någon tillvaro ens i detta nu. Om *Ormuzd* (principen för det goda) vore af lika styrka med *Ahriman* (principen för det onda), skulle det icke gifvas något framåtskridande,

* Herrans Sång L. XVI.

utan verldens tillstånd skulle från all evighet hafva varit detsamma; men bakom Ormuzd och Ahriman gifves den namnlösa, *osynliga elden, evolutionslagen,* och Ormuzd besegrar oafbrutet Ahriman i kraft af det godas inneboende makt. Om Parsern dyrkar elden, dyrkar han det godas osynliga makt. Den synliga elden och den synliga solen äro symboler, hvilka representera den osynliga kraften och den andliga solen, och det skulle vara svårt att i hela naturen finna några symboler, mera lämpliga att representera det godas och ljusets oändliga makt, genom hvilken det ondas mörka makt till slut varder fullständigt besegrad.

Hvadhelst denna det godas makt må vara, ligger det utom den ändliga menniskans förmåga att gifva den ett dess innehåll fullt motsvarande namn eller att definiera den; ty den går utöfver en dödlig menniskas fattningsförmåga. Den har blifvit kallad »Gud», och såsom sådan har den »många anleten», ty dess utseende vexlar allt efter den synpunkt, från hvilken vi betrakta den. Den är den *högsta orsaken* till allt varande; den måste vara *absolut medvetande, visdom* och *kraft, kärlek, förnuft* och *lif,* ty dessa egenskaper framträda hos dess manifestationer och kunde icke hafva kommit till existens utan densamma. Den har blifvit kallad *rum,* derföre att allt existerar i rummet, men rummet sjelft är för oss ofattbart, ehuru vi existera uti och äro omgifna af detsamma. Rummet är en term, som saknar betydelse, såframt det icke betyder utsträckning, och utsträckning är en bestämning hos *materien,* men materien kan icke existera utan *rörelse* och materiens rörelse orsakas af *lagen.* Rum, materie och rörelse i absolut mening äro för oss ofattbara, ty menniskan kan såsom ett relativt väsen icke fatta annat än det, med hvilket hon står i relation. Bunden vid formen, kan hon endast ega kunskap om det, som existerar i förhållande till form. Först då hennes medvetande inträder inom det formlösas område och då hon upphör att vara menniska, kan hon hoppas att vinna någon

begreppskunskap om det Absoluta genom att varda »såsom en af gudarna».

Det absoluta, oberoende af relationer och betingelser, är den ursprungliga orsaken till alla kraftmanifestationer. Ett försök att beskrifva det vore liktydigt med ett försök att beskrifva något, som saknar attributer eller om hvars attributer vi icke kunna bilda oss något begrepp.

När Gautama Buddha ombads att förklara den högsta orsaken till alla ting, förblef han stum, ty de som hafva uppnått det tillstånd, hvarunder de kunna fatta hvad den är, ega inga ord att uttrycka det med*, och de som icke kunna fatta dess väsen, skulle icke kunna fatta en förklaring. För att beskrifva en sak, måste vi tillägga den fattbara attributer, men den upphör då att vara *Det absoluta* och varder *relativ*. Derföre äro alla teologiska tvister om »Guds» natur gagnlösa, ty »Gud» eger inga naturattributer; men *Naturen* är Hans manifestation. Att förneka Guds existens, om vi begagna ordet »Gud» i dess legitima betydelse af »god», är en lika så stor orimlighet, som att förneka sin egen tillvaro, ty all tillvaro kan icke vara någonting annat än en manifestation af lif såsom ett »Godt». Att påstå sig ega kunskap om Gud är lika orimligt, ty vi kunna icke veta något, som vi icke kunna begripa. Gud kan endast kännas af dem, hvilka stå öfver teologiska tvistefrågor; Han kan endast andligen fattas, icke vetenskapligen beskrifvas — och striden emellan så kallade *deister* och *ateister* är endast en ordstrid utan någon verklig mening. Hvarje menniska är sjelf en manifestation af Gud, och likasom hvarje menniskas karaktär skiljer sig från hvarje annans, så skiljer sig ock hvarje menniskas gudsbegrepp från hvarje annan menniskas gudsbegrepp, och hvar och en har sin egen Gud (sitt ideal): först när allas sträfvanden varda desamma, skola de alla hafva samma Gud.

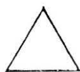
För den, som icke tror på det Godas makt, existerar icke denna makt och kan icke för honom bevisas. För den, som känner det Godas närvaro, för honom existerar det,

* 2 Kor. 12: 4.

och dess tillvaro kan ej disputeras bort. Den okunnige kan icke fatta tillvaron af ett vetande med mindre han varder vetande; från dem, som veta en sak, kan deras vetande icke bortresonneras, med mindre de glömma hvad de veta. De karrikatyrer af gudar, som de olika kyrkorna uppställt såsom representanter af den ende sanne Guden, äro ingenting annat än försök att definiera hvad, som icke kan definieras. Likasom hvarje menniska har ett högsta ideal (en gud) för sig, som är en symbol af hennes högsta förhoppningar, så har ock hvarje kyrka sin särskilda Gud, som är en utväxt eller evolutionsprodukt af de ideella behofven hos denna korporation, som kallas en kyrka. Kyrkornas gudar äro gudar *för dem,* ty de motsvara deras behof, och likasom kyrkornas fordringar vexla, så vexla deras gudar; gamla gudar förkastas och andra intaga deras rum. De kristnes gud skiljer sig från judarnes, och den kristne guden i nittonde seklet är ganska olik den, som lefde på Torquemadas och Peter Arbues' tid och gladde sig åt tortyr och *Autos da Féer*. Så länge menniskorna äro ofullkomliga, skola deras gudar förblifva ofullkomliga; i samma mån de varda fullkomligare, skola deras gudar stiga i fullkomlighet, och när alla menniskor blifvit lika fullkomliga, skola de alla hafva samma fullkomliga »Gud», samma högsta andliga ideal och samma universella realitet, erkänd af både vetenskap och religion såsom varande mensklighetens sjelf i dess högsta ideala fullkomning — ty det kan icke gifvas mer än ett högsta ideal, en absolut Sanning, hvars verklighet är visdom, hvars manifestation är kraft, uttryckt i Naturen, och hvars fullkomliga produkt är idealmenniskan.

Det gifves sju afsatser på den stege, som representerar mensklighetens utveckling. På det första stadiet liknar menniskan ett djur, endast medveten af sina instinkter och kroppsliga begär, utan något begrepp om det gudomliga elementet. På det andra börjar hon få en aning om någonting högre. På det tredje börjar hon söka efter detta högre element, men hennes lägre element ega ännu öfvervigt öfver hennes högre förhoppningar. På det fjerde motväga hennes

lägre och högre begär hvarandra. Hon drages vid vissa tillfällen af de högre, vid andra åter af de lägre. På det femte begynner hon ängsligt söka efter det gudomliga, men kan icke finna det, så länge hon söker det i det yttre. Hon börjar då söka det inom sig. På det sjette finner hon det gudomliga elementet inom sig sjelf och utvecklar andlig sjelfmedvetenhet, hvilken på det sjunde utvecklas till sjelfkännedom. Sedan hon uppnått det sjette stadiet begynna hennes andliga sinnen vakna till lif och verksamhet, och hon varder då mäktig af att förnimma närvaron af andra andliga väsensenheter, hvilka existera på samma plan. Hennes *vilja* varder frigjord från hvarje sjelfviskt begär, hennes *tankar* varda underdåniga hennes vilja, hennes *ord* varder en handling, och hon kan med rätta kallas en *Kristus* eller en *Adept.*

KAP. III.

Form.

»*Verldsalltet är en Guds tanke.*» — Paracelsus.

Enligt Plato är verldens substans en emanation ur Demiurgens medvetande, hvilket af evighet i sig innehåller naturverldens idé. Demiurgen producerar denna idé ur sig sjelf i kraft af sin vilja. Denna lära tyckes vara nästan lika så gammal, som tillvaron af en tänkande menniska på denna jord. Den innehåller väsentligen samma sanning, som lärdes af forntidens Rishis och som blifvit uttalad — om ock måhända i andra termer — af de djupaste tänkarne i alla tider, såsom det synes, från den första *planetande*, som uppträdde på detta klot, ända ned till de nyare tiders filosofer, hvilka lära att verlden är en produkt af idébildning och vilja*, ehuru de senare tyckas förgäta, att vilja och idébildning icke kunna existera oberoende af något, som vill eller tänker, utan äro verksamhetsyttringar af ett väsen, en princip eller orsak.

Denna okända orsak antager tillvaro, när den omanifesterade absoluta *Enheten* i och genom manifestering varder en *Trehet*. På denna sanning hvilar *Treenighetsläran*, en lära, den vi finna representerad i de flesta forntida religionssystem i Österlanden, såväl som i den kristna symboliken och förutan hvilken äfven den såkallade »rationella vetenskapen» varder irrationel; ty om »materialisten» (med rätta) påstår, att det icke kan gifvas någon materia utan rörelse eller någon rörelse utan materia, måste han — för

* Schopenhauer: »Die Welt als Wille und Vorstellung».

att vara logisk — tillägga, att såväl materien som rörelse-verksamheten måste ega en orsak. Låt vara att han icke känner denna orsak, men den finnes der icke dess mindre, äfven om vi icke veta någonting alls mera om den, än att den *är*. Den rationella vetenskapens treenighet är derföre *Verkan, Återverkan* och *Orsakande kraft (Causering)* eller med andra ord *Materie, Rörelse* och *Orsak* (Potens).

Den store kristne mystikern, Jakob Böhme, definierar den Stora Första Orsaken såsom en treenighet af vilja, tanke och handling. Hans lära öfverensstämmer med den, som läres i Österlandet, beträffande Brahms trenne emanationer, en lära, om hvilken den tyske skomakaren knappast på sin tid kunnat ega någon kunskap, om han icke varit en *illuminat*. Han säger i sin bok om »De tre principerna», att genom *vilje-eldens* verksamhet i *Medelpunkten* denna senares eviga medvetande återspeglades i rummet såsom i en spegel och af denna verksamhet föddes *Ljus* och *Lif*. Derpå skildrar han, huru rotationsrörelsen och grundsubstansernas blandning och sammansatta förhållanden orsakades genom den från den ofattbara medelpunkten i det materiella elementet utstrålande verksamheten och den derpå följande återverkan från periferien mot medelpunkten; och huru till slut *Etern*, formernas verld, uppstod och antog materiel förtätning. Så utsände *Fadrens* (Kärlekens) vilja *Sonen* (Kärlek och Ljus) och genom denna handling vardt Fadrens kraft i Sonen eller den »Helige Ande» uppenbar, och dess uppenbarelse eller manifestation är hela den synliga och osynliga verlden med alla dess solar, stjernor, planeter, deras former och invånare samt med alla änglar och demoner, devas, elementaler, menniskor och djur eller med andra ord — alla energier, krafter och former hos såväl den synliga som den osynliga sidan af naturen.

Denna treenighet uppenbarar sig på tre olika *verksamhetsstadier, plan* eller *modi*, hvilka blifvit benämda *materia, själ* och *ande* eller enligt den forntida ockulta vetenskapens symbolik — *jord, vatten* och *eld*. *Enheten* varder uppenbar i Treheten, men Treheten är en helhet och består icke

af tre delar, som efterfölja hvarandra — den träder i tillvaro med ens. Återverkan kan icke existera utan *verkan* och båda bero på en samexisterande *orsak*. Fadren varder icke Fader före Sonens tillkomst, och hvad som framkallar Sonen är den i Fadren inneboende kraften, hans vilja eller »Den Helige Ande». Det gifves ingen rörelse utan materia eller utan orsak; ingen orsak utan en verkan och utan något, på hvilket en verkan frambringas. Det kan icke gifvas någon utsträckning och varaktighet eller något »Rum» utan materia eller rörelse och ingen form utan rum. Det absoluta rummet är osynligt och vi kunna icke fatta dess form. Vi kunna icke föreställa oss det utan några gränser, men vi kunna ej heller fatta några gränser för detsamma utan ett rum der bortom; det relativa rummet är begränsadt och existerar såsom form. Det kan icke gifvas något *tomt* rum, ty »rum» betyder utsträckning och vi kunna icke fatta »intet», ej heller kan »intet» ega utsträckning. Former äro — så att säga — rum, som blifvit gjordt objektivt, kristalliseradt i en viss skapnad, som kan vara förnimbar eller icke förnimbar för våra sinnen, men ingen form kan existera annat än i rummet.

Ande eller »Eld» är ett immateriellt, formlöst och universelt element, hvilket kan varda uppenbaradt i former. Den är den lifmoder, som inneslöt alla ting, innan de genom dess vilja ikläddes objektivitet. Den är »skaparen»*, verldsalltets store »byggmästare», »Kristi styffader», hvars maka är Maya (Naturen)**, den alltid obefläckade jungfrun, genom hvilken *Fadren* varder uppenbar såsom *Son*, bragt till aktivitet (verksamhet) i formen i och genom den »Helige Andes»*** lifgifvande inflytelse. Detta djupa mysterium kan endast till fullo vetas och förstås af dem, hvilka uppnått detta tillstånd af högre förnimmelse och kunskap, som det andliga medvetandets uppvaknande förlänar de invigde; och de många misstydningar, för hvilka det varit utsatt, hafva

* Prakriti.

** Illusion.

*** Purush.

gifvit upphof till många absurda och hvarandra bekämpande meningar. De, hvilka söka att på förståndets väg fatta det oändliga, skola icke lyckas begripa det, så länge deras ändliga själar icke äro tillräckligt vidgade för att träda i fullkomlig harmoni med den oändliga *Enheten*.

Man har bland de *egyptiska* fornlemningarna funnit en bild af *madonnan*, gjord minst sjuhundra år före den kristna tidräkningens början. Den är ett motstycke till den kristna madonna, som man ser i de katolska kyrkorna, och representerar samma idé. Verldsalltet framställes under formen af en glob, öfver hvilken madonnan *Naturen* (Isis) presiderar. Hon håller i sina armar barnet eller den lefvande andliga energien (Horus eller Kristus), Fadrens eviga inflytelse, hvilken, utvecklad ur modrens lif, kommit till existens i menniskan såsom medveten kraft. Huru mycket storslagnare och mera öfverensstämmande med frågans höghet är icke denna uppfattning, än den trångsinta lära, som ställer en persons frälsning i beroende af en oförnuftig tro på en judisk jungfrus underbara och onaturliga aflelse? Huru mycket upphöjdare och sublimare den religion, som känner den inre betydelsen af de heliga symbolerna, än den, som endast håller fast vid en bokstaflig skrifttolkning!

Själ eller »vatten» är ett halfmateriellt element, formlöst i sitt urtillstånd, men med förmåga att kunna existera såsom form. Hon är de kroppsliga formernas organiserande element. Den mikrokosmiska menniskans själ motsvarar själen i makrokosmen. Denna är tummelplatsen för de elementala krafterna i naturen, hvilka existera på det astrala planet. Hon genomtränger och omgifver planeterna likasom hon omgifver och genomtränger menniskornas och djurens kroppar och alla andra kroppar och former; och alla materiella kroppar äro, så att säga, »endast *materialiserade själar*», hvilka snart skola förgås, sedan själsprincipen lemnat dem.

Materia eller »jord» eller (såsom den kallas i dess urtillstånd) *A'kâsa* är ett osynligt materielt element, utbredt i hela verldsrymden. Kondenserad genom den organiserande själskraften, bekläder hon den senares former och

gör dem synliga på det fysiska planet. Men icke alla former äro synliga för det fysiska synsinnet, de materiella former, vi se, äro icke de enda, som finnas till. Om menniskan vore mäktig af att lyfta materiens slöja, skulle hon upptäcka den osynliga verld, som döljer sig inom den synliga, ty inuti den materiella formen bor det element, af hvilket den synliga formen endast är ett yttre uttryck.

I och genom vexelverkan mellan de tre ursprungliga elementen, ande, själ och materia, uppstå fyra sammansatta principer, hvilka fyra tillsammans med de tre föregående representera sju principer. Denna sjufaldiga indelning inom både makrokosmens och mikrokosmens konstitution var känd såväl för forntidens vise i österlanden som för vesterländska adepter, sådana som Paracelsus med flere och den har nyligen på ett framstående sätt blifvit bragt till allmänhetens kännedom genom de österländska adepternas meddelanden.

Man måste dock såsom en sjelfklar sak komma ihåg, att alla sådana indelningar äro godtyckliga, ty menniskan är en odelad helhet, och att vi kunna indela hennes konstitution i så många delar vi behaga i och för underlättandet af detta studium. Vi kunna betrakta henne såsom en enhet eller från hennes duala sida såsom en manifestation af anden, verkande i materien, eller såsom en treenighet af ande, själ och kropp eller från hennes fyrfaldiga sida såsom en representant af fyra medvetenhetstillstånd; såsom ett fullt ackord af fem harmoniska krafter, såsom en sammansättning af fyra element, förenade med det femte, kvintessensen i alla ting, eller såsom en uppenbarelse af sex synliga krafter, emanerande från en sjunde, osynlig medelpunkt, o. s. v. Den sjufaldiga indelningen rekommenderar sig genom sin enkelhet och genom dess lätt insedda öfverensstämmelse med den vanliga tredelningen.

Den har blifvit uppstäld på följande sätt.

1. A. — *Materiens* element, A'kâsa, representeradt af »*jord*»
2. AB. — En förening af materia och själ, känd såsom *Astralkroppen* (germanernas dubbelgångare), en blandning af »jord» och »vatten».

3. B. — *Själen*, känd såsom *Perisprit* eller den animala principen hos menniskan, representerad af »vatten».
4. ABC. — *Lifsessensen*, en kombination af materia, själ och ande, »jord, vatten och eld».
5. AC. — *Tankeförmågan* (»den menskliga själen»), en kombination af materia och ande eller »jord och eld» (principen för förståndsverksamheten).
6. BC. — *Den andliga Själen*, en kombination af själ och ren ande eller »vatten och eld» (principen för andlig förnuftsverksamhet).
7. C. — Ren *Ande* eller »Eld», den ofattbara stora Första Orsaken*.

Den af Paracelsus och i »De Invigdes Lära» antagna indelningen är identisk med denna, endast med den skilnad, att *Jiva* eller *Lifskraften* (vitality) räknas som den andra och Astralkroppen såsom den tredje principen enligt följande skema:

1. Den fysiska kroppen (Sthulasariram). 2. Lifskraften (Mumia). 3. Astralkroppen (den siderala kroppen). 4. Den animala själen. 5. Den intellektuella (»menskliga») själen. 6. Den andliga själen. 7. Anden.

Det säges att denna delning äfven var känd af de gamla judarna, och att det hebreiska alfabetet, som består af 22 bokstäfver, är uppstäldt med hänsyn till densamma, enär de *tre* i *sju* lägen frambringa *tolf* symboler och 3 + 7 + 12 = 22.

Jakob Böhme beskrifver dessa sju principer på sitt eget sätt. Han säger:

»När ljuset föddes i *medelpunkten*, (den andliga) solen, och återverkade på centralelden, följde en förfärlig strid, som förorsakade en eldartad eruption, och från solen utgick en flammande eldstorm, ett element, kalladt *Mars*. Taget till fånga af ljuset, intog det sin plats och fortfor att sätta hela naturen i rörelse. Sedan ljuset blifvit bundet af Mars, fort-

* Sanskrit-termerna för dessa sju principer: 1, Pakriti; 2, Lingasariram; 3, Kamarupa; 4, Jiva; 5, Manas; 6, Buddhi; 7, Atma (Param-Atma, Brahmam, Parabrahm). — Se »Five Years of Theosophie», p. 153.

skred det vidare ända till hårdheten af ett materielt element *(Saturnus)* och blef förkroppsligadt i former. *(Ordet* vardt *Kött).*

Bortom det element, som kallas Jupiter i solsystemskroppens sammandragande (adstringenta) ångest, förmådde solen icke mildra våndan, och der uppstod Saturnus, det element, som är motsatt mjukheten och frambringar det hårda. *Solen* är naturens hjerta, dess lifscentrum, *Saturnus* representerar kroppslig natur eller *materia.* Utan den lifsverksamhet, som utgår från solen till materien, skulle der icke gifvas någon formalstring. *Venus* är *Solens* dotter. Hon uppstiger ur verlds-*vattnet,* genomtränger det hårda materiella elementet och upptänder *kärlek. Merkurius,* (i likhet med de andra) ett osynligt element, representerar *ljusets* princip eller *ordet,* genom hvars verksamhet alla tings slumrande frön väckas till lif. *Merkurius* genomtränges oafbrutet af *Solens* substans. Deruti ligger kunskapen om hvad som existerade, innan ljuset hade genomträngt solcentret. Månan utgick direkt från *solen* vid tiden för hans materialisering. Månan är *Solens maka.* Hon är den Eva, som skapades utaf en del af Adam, under det att den senare låg försänkt i sömn (hvilade i absolut medvetande).» I denna klassifikation representerar *Solen* visheten, *Månan* intuitionen, *Merkurius* själssubstansen, *Venus* verldsalltets astralkropp, *Mars* lifsprincipen, *Jupiter* kraftelementet, *Saturnus* urmaterien, ehuru dessa planeters betydelse varierar efter de ställningar, i hvilka vi se dem.

Alla former äro uttryck utaf en eller flere af dessa grundprinciper, och existera, så länge deras respektive principer äro verksamma uti dem. De äro icke med nödvändighet synliga, enär deras synlighet beror af deras förmåga att reflektera ljuset. Osynliga gaser kunna förtätas genom tryck och köld och göras synliga och vidrörbara, och de flesta fasta substanser kunna göras osynliga och ovidrörbara genom påverkan af värme. Den kosmiska tankens produkter äro icke alla tillräckligt materialiserade, för att kunna ses af det fysiska ögat; och i sjelfva verket

se vi endast en ganska ringa del af deras summa. Ingen betviflar tillvaron af en omätlig kvantitet osynlig materia i verldsalltet, vare sig kometartad eller annorlunda beskaffad, och hvarje förbättring af de optiska instrumenten bringar nya riken af former och lif inom vår varseblifning.

Hvarje verksamhetsvexling gifver upphof till formförändringar och kan bringa nya former till existens. Fast is kan omgestaltas till osynlig ånga och åter kondenseras till en vidrörbar form. Ju mera materien vidgas, desto mera aktiv varder dess rörelse och desto mera skall den undgå de fysiska sinnenas förnimmelseförmåga, men dess verksamhetskraft behöfver derföre icke aftaga i styrka genom utvidgningen. Ångan är kraftigare än vattnet, och öfverhettad till en viss grad utvecklar den elektricitet och kan varda ganska förstörande. Ju mera det materiella elementet kondenseras, desto trögare visar det sig; ju mera det utvidgas, desto längre utsträckes dess verksamhetssfer.

Alla kroppar hafva sina osynliga sferer. Deras synliga sferer begränsas af periferien för deras synliga former; deras osynliga sferer sträcka sig längre ut i rummet. Deras sferer kunna icke alltid upptäckas medelst fysiska instrument, men de existera icke dess mindre och kunna under vissa vilkor förnimmas af sinnena. En luktande kropps sfer kan förnimmas af luktsinnet, en magnets sfer genom närmande af jern och en menniskas eller djurs sfer genom det finaste af alla instrument, den abnormt sensitiva hjernan.

Dessa sferer utgöras af de magnetiska, värmeförande, odiska eller lysande *auror* och emanationer, som tillhöra hvarje föremål i rummet. En sådan emanation kan stundom ses såsom *aurora borealis* i polartrakterna af vår planet eller såsom solens fotosfer under en förmörkelse. »Glorian» kring ett helgons hufvud är lika så litet en poetisk fiktion som den från en äkta sten utstrålande ljussferen. Så utsända till exempel koppar, kol och arsenik röda auror; bly och svafvel utstråla blåa färger; guld, silfver och antimon gröna och jern alla regnbågens färger. Växter, djur och menniskor utsända färger, öfverensstäm-

mande med deras karaktärer. Personer af en ädel och andlig karaktär hafva sköna i flerfaldiga variationer af hvitt och blått, gult och grönt strålande auror, under det att låga naturer förnämligast hafva mörkröda emanationer, hvilka hos brutala och lågsinnade eller skurkaktiga personer nästan öfvergå i svart, och de kollektiva auror, som utgå från samlingar af menniskor, växter eller djur, från städer och länder, motsvara den inom dem öfvervägande karaktären; så att en person, hvars förnimmelseförmåga är tillräckligt utvecklad, kan förnimma en orts eller ett lands intellektuella och moraliska utvecklingsstadium genom att observera sferen för dess emanationer.

Dessa sferer vidga sig från medelpunkten och deras periferi växer i förhållande till styrkan hos den inom medelpunkten verkande energien. Hvem kan mäta vidden af tankens sfer och djupet af de regioner, till hvilka han kan intränga; hvem kan bestämma det afstånd, på hvilket viljans, kärlekens och den andliga förnimmelsens kraft kan verka? Vi känna sferen för en ros genom den lukt, som utgår ifrån densamma, om vi ega luktsinne; vi känna en menniskas själskaraktär, om vi inträda inom hennes tankesfer, förutsatt att våra inre sinnen äro tillräckligt utvecklade att varda medvetna af hennes själstillstånd.

De psykiska emanationernas beskaffenhet beror på verksamhetsstadiet hos det centrum, från hvilket de leda sin upprinnelse. De äro symboler af själstillståndet hos hvarje form, de angifva sinnesrörelsernas beskaffenhet. Hvarje sinnesrörelse motsvarar en viss färg: kärleken motsvarar den blå, begäret den röda, välviljan den gröna, och dessa färger kunna väcka de dem motsvarande känslorna inom andra själar, i synnerhet om känsloelementet ledes af förnuftet. Blått har en stillande verkan och kan lugna en rasande dåre eller nedstämma en feber: rödt uppväcker passioner — en tjur kan blifva vild vid åsynen af ett rödt kläde och en oförnuftig pöbelhop retas till ursinne vid åsynen af blod. Denna själens kemi är icke mera underbar, än de fakta, som äro kända inom den fysiska kemien, och dessa

processer ega rum i enlighet med samma lag, som gör att silfverclorid öfvergår från hvit till svart färg, om den utsättes för blått eller hvitt ljus, under det att rubinrödt eller gult ljus lemnar den oförändrad.

Verldssjälens i materien på det *fysiska planet* uttryckta tankar omfatta alla former inom mineral-, växt- och djurrikena på jorden jemte alla menskliga varelsers kroppar. Deras fysiska former äro uttryck af deras andra princip*, och hvarje materiel form innesluter i sig sin astrala motbild, hvilken under vissa förhållanden kan skilja sig från den mera materiella delen eller varda utdragen derur genom en adepts händer. Dessa astrala delar kunna åter omklädas med kondenserad A'kâsa och göras synliga; och sålunda kan den, som förstår att behandla dessa osynliga krafter, på detta sätt fördubbla ett föremål**.

Sådana astral-former kunna existera äfven efter deras materiella formers upplösning; en *clairvoyant* kan se den aflidnes astral-form, liknande den en gång lefvande menniskan, sväfva öfver dess graf. Man kan i dessa former ingjuta ett konstladt lif och lånadt medvetande och begagna dem vid den *svarta magiens* öfningar; äfven kunna de dragas till »spiritistiska seancer» för att representera de aflidnes andar.

Det gifves personer, hos hvilka denna princip — antingen i följd af konstitutionella egendomligheter eller i följd af sjukdom — icke är så fast förenad med den fysiska kroppen, att den icke för en kort tid kan skiljas från densamma***. Sådana personer äro lämpliga »*medier*» för så kallade *ande-materialisationer*, i det deras eteriska motbild kan uppträda skild från kroppen och antaga den synliga

* Eller den tredje enligt »De Invigdes Lära».

** Se A. P. Sinnett: »Den dolda verlden».

*** Man kan ofta vid så kallade prof med spiritistiska medier få se exempel på den innerliga föreningen mellan astralformen och den fysiska kroppen. Om man sätter en bläck- eller sotfläck på den materialiserade formen, skall detta färgämne sedan påträffas på samma del af mediets kropp, der kvarlemnad af den astrala formen vid dess återinträde i kroppen.

formen af en annan person, lefvande eller död. Den antager sin nya mask i och genom de närvarande personernas omedvetna eller medvetna tankar, genom reflexioner från deras minnen och medvetanden, eller ock kan den bringas att representera andra karaktärer genom för det fysiska ögat osynliga inflytelser.

Likasom hjernan är centralorgan för nervfluidets omlopp och hjertat för blodomloppet, så är mjelten det organ, från hvilket de astrala elementen hemta sin lifaktighet, och i vissa sjukdomar, vid hvilka mjeltens verksamhet är hämmad, kan det inträffa, att detta en persons »dubbelväsende» ofrivilligt skiljer sig från kroppen. Det är ingenting så synnerligen ovanligt att en sjuk person känner »som om han icke vore sig sjelf» eller som om en annan person låge jemte honom i sängen och att denne andre vore han sjelf. Fall af sådana »dubbelgångare», spöken, syner, andar m. m. anföras i många arbeten, som behandla de i naturen förekommande mystiska fenomenen*.

Vanligen sakna dessa astralformer medvetande och sjelfständigt lif; men de kunna göras till säten för lif och medvetande, derigenom att lifvet undandrages den materiella formen och koncentreras i astralkroppen. En person, som lyckats göra detta, kan träda ut ur sin fysiska form och lefva oberoende af denna, och en adept kan till och med helt och hållet förblifva utom sin fysiska kropp och fortfarande lefva i sin eteriska och osynliga form**.

Formerna inom själens område, der den fjerde principen utgör det väsentliga elementet, äro ännu mera eteriska

* Adolph D'Assier: »L'humanité posthume».

** Såsom en illustration till detta kunde anföras alla de många berättelserna om fakirer, hvilka blifvit lefvande begrafda och återuppstått efter flere månader; men de äro för väl kända, att här behöfva återuppräknas. Dessutom kunna aldrig fenomen, huru väl bevittnade de än må vara, ersätta vetande; de gifva ingen förklaring på de mystiska lagarna i naturen. Inträffandet af fenomen bevisar ingenting annat, än att de inträffa. En verklig kunskap vinnes icke genom iakttagandet af yttre fenomen, den kan endast vinnas genom kunskapen sjelf.

och oberoende af en bestämd skapnad. Detta bör icke vara svårt att fatta, om vi komma ihåg, att äfven dessa äro tankeformer, och att en tanke eller en idé antingen kan antaga en bestämd skapnad eller förblifva obestämd i fråga om skapnaden. Om vi till exempel höra ordet »djur», tänka vi på en lefvande varelse under en eller annan skapnad, men vi tillägga icke vårt begrepp någon viss form; men om djuret beskrifves för oss såsom ett, med hvars form vi äro bekanta, framträder bilden af denna form för vårt medvetande. Det är tankens koncentrering, som gifver skapnad åt idéer och kondenserar det formlösa till former. Rent andliga eller abstrakta idéer, sådana som kärlek, tro, hopp, barmhertighet o. s. v. ega ingen skapnad och kunna icke fattas såsom former; de kunna i bästa fall endast symboliseras genom former, hvilka äro skapade att leda våra tankar till de formlösa idéer, hvilkas attributer de äro afsedda att bringa inför vår inbildning.

Det var hos de gamle en vana att skapa sådana personifikationer af opersonliga krafter och att beskrifva deras funktioner genom symboler och allegorier. Detta system adopterades af de första kristna. Den nyare »religionismen» tror att dessa allegorier representera döda personer och folk och vet ingenting om de lefvande principer, de representera.

Likasom det gifves tre element, representerade i de tre rikena på det fysiska planet, så gifves det ock tre riken af elementaler på det astrala planet, svarande mot elementen eld, vatten och jord. Åtskilliga individuella former på detta plan kunna ofta komma såväl menniskor som djur att känna deras närvaro, men under vanliga förhållanden kunna de icke ses. De kunna emellertid ses af clairvoyanten och antaga äfven under vissa förhållanden synliga och vidrörbara skepnader. Deras kroppar äro af en elastisk, halfmateriel substans, tillräckligt eterisk, att icke upptäckas af den fysiska synen, och de kunna vexla form enligt vissa lagar. Bulwer Lytton säger: »Lifvet är en allt genomgående princip, och äfven det ting, som synes dö och förmultna,

alstrar endast nytt lif och öfvergår till nya materiella former. Att sluta efter analogier borde — om det icke gifves ett blad, icke en vattendroppe, som icke, likafullt som den der stjernan der borta, är en beboelig och lefvande verld — ett vanligt sundt förnuft kunna fatta, att äfven den allt kringflytande oändlighet, som ni kallar rum — det gränslösa Ovidrörbara, som skiljer jorden från månan och stjernorna, är uppfyldt af mot detsamma svarande och efter detsamma afpassadt lif.»

Och vidare säger han: »Ni kan se, huru infusorierna i en vattendroppe variera; huru stora och förfärliga somliga af dessa monster-grand äro i jemförelse med andra; likaså förhåller det sig med invånarne i atmosferen. Några besitta en öfverlägsen vishet, andra en gräslig illvilja; några äro fiendtliga som afgrundsandar emot menniskan, andra välvilliga såsom budbärare mellan jord och himmel*.»

Vårt skeptiska tidehvarf plägar i sådana beskrifningar endast beundra författarens »fantasi», utan någon aning om, det de voro afsedda att meddela en sanning; men det gifves många vittnen, som kunna intyga — om det vore nödvändigt — att sådana osynliga, och dock substantiella, på mångahanda sätt gestaltade varelser verkligen finnas till och att de genom en uppfostrad menniskovilja kunna göras medvetna, intelligenta, synliga och till och med nyttiga för menniskan. Detta påstående eger sitt stöd i alla de vittnesbörd, som återfinnas i rosenkreutsarnes, kabballisternas, alkemisternas och adepternas skrifter, såväl som i Österlandets forntida visdomsböcker och de kristnas bibel.

Sådana existenser äro emellertid icke nödvändigt personliga väsenden. De kunna vara opersonliga krafter, hvilka antaga form, lif och medvetande i och genom sin beröring med menniskan. *Gnomer* och *sylfer, undiner* och *salamandrar* höra icke helt och hållet till fabelns område, ehuru de torde vara någonting helt annat, än hvad den okunnige tror dem vara. Huru obetydlig och liten synes icke den individuella menniskan i det oändliga verlds-

* Bulwer Lytton: »Zanoni».

alltet! Och dock är det blott en obetydlig del af verldsalltet, som är uppenbaradt för henne genom sinnena. Kunde hon se alla dessa verldar inom verldar öfver, under och omkring henne, som svärma af varelser, hvilkas tillvaro hon icke anar, skulle hon öfverväldigas af skräck och söka en Gud till sin beskyddare; ock dock gifves der bland dessa väsenden, intet högre eller ens så mäktigt som den andliga menniskan, hvilken lärt känna sina krafter och hos hvilken hennes egen gud vaknat till medvetenhet och styrka*.

Varelserna på det *andliga* planet äro sådana, hvilka en gång varit menniskor. Deras konstitution öfvergår *deras* fattning, hvilka icke äro deras likar, och om deras eteriska formers fullkomlighetstillstånd kunna vi icke göra oss något begrepp. Efter att hafva höjt sig öfver behofvet af ett formomhölje, inträda de på det formlösas plan, städse närmande sig det verldsförnuft, ur hvilket den kraft, som kallas *menniska*, emanerat i begynnelsen. Vi kunna betrakta en personlig menniska såsom en enkel ton i den stora verldsorkestern och en *Dhyan Chohan*** såsom ett fullt ackord eller en sammansatt tonharmoni i den gudomliga symfonien. Det kan gifvas oharmoniska tonsammansättningar inom musiken och det gifves onda andliga väsenden, likasom det gifves mörker i motsats till ljuset, ty en hög intelligens kan brukas i och för onda ändamål; men den goda andligheten kan icke besegras af det onda, ty den skyddas af visheten, hvilken till sitt väsen är godhet och hvaraf det onda endast är frånsidan.

Det gifves goda och onda andliga varelser, och hvardera klassen kan ega en hög grad af kunskap och makt; men endast de goda — det vill säga de kärleksfulla och välvilliga makterna — kunna betraktas såsom visa, alldenstund vishet innebär en förening af kunskap och kärlek, från hvilken de högsta krafterna leda sitt ursprung. Att vara vis är att vara god, skön och sann. Onda andemakter

* Paracelsus gifver detaljerade beskrifningar på dessa varelser.
** Vishetsson (ängel).

kunna vara ganska starka, men de kunna icke öfvervinna de goda, ty de sakna vishet.

Själens område är området för sinnesrörelserna. Sinnesrörelser äro icke blott resultat af fysiologiska processer, beroende af orsaker, kommande från det fysiska planet; de tillhöra en lifsform på det astrala planet och komma och gå ofta utan någon synbar orsak. Väderleken eller andra omständigheter, öfver hvilka vi icke ega någon makt, kunna förorsaka vissa känslor oberoende af vårt fysiska helsotillstånd. En person, som inträder i ett rum, der alla skratta, faller vanligen in i den allmänna glada stämningen, utan att känna dess orsak; en hel folkhop kan beherskas af den djupa rörelsen hos en talare, ehuru den måhända icke till fullo förstår hvad han säger; en hysterisk kvinna på ett hospital kan framkalla en epidemisk hysteri bland de andra kvinnorna och en hel församling kan gripas af en hänförd predikants rörelse, vare sig innehållet af hans föredrag är dåraktigt eller vist. En plötslig rörelse- eller kraftstockning på det astrala planet kan döda en menniska lika så hastigt som en krutexplosion. Vi höra talas om personer, som blifvit »slagna af fasa» eller »förlamade af fruktan». I sådana fall, i hvilka det astrala medvetandets verksamhet stegrats till en abnorm grad på bekostnad af medvetandet på det fysiska planet, kan det inträffa att lifsverksamheten på detta senare plan afstannar, hvarvid den deraf träffade personen kan falla i vanmakt eller till och med dö.

Alla former komma till existens i enlighet med vissa lagar. Solmikroskopet visar huru i en saltlösning der först bildar sig en medelpunkt af materien, hvilken sedan attraherar de med densamma beslägtade kraftcentra, som kristallisera sig deromkring och antaga en fast och bestämd form. Hvarje slags salt producerar endast de kristaller, som tillhöra dess klass och inga andra, huru ofta processen än må upprepas. Inom växtriket se vi att fröet af en viss växt drager till sig just de krafter, det behöfver för att utveckla en växt, liknande moderplantan; en äppelkärna kan icke utveckla annat än ett äppelträd, ett ekollon ingenting

annat än en ek. Ett djur utvecklar sina föräldrars hufvudkännetecken och en menniskas yttre utseende skall mer eller mindre motsvara det för rasen och familjen betecknande.

Likasom hvarje matematisk punkt i rummet kan varda till en lefvande, medveten och synlig varelse, sedan ett visst kraftcentrum (frö) en gång bildat sig, så kunna inom det osynliga själsområdet astrala former uppstå, hvarhelst de nödiga vilkoren äro för handen. På samma sätt, som en aktiv rörelse på det fysiska planet kan attrahera den allmänt utbredda materien kring ett gemensamt centrum, så kan ock en aktiv själsrörelse på det astrala planet kristallisera sig kring en tanke till en osynlig, men icke dess mindre substantiel väsensenhet, hvilken kan ega en lång eller kort tillvaro, beroende af den styrka, hvarmed de krafter, som bildat den, koncentrerat sig kring dess centrum. Likasom formerna på det fysiska planet svara emot karaktären af de krafter, som råda på detta plan, så äro ock formerna på det astrala planet uttryck för karaktärsbestämningarne hos de på detta plan rådande sinnesrörelserna. De kunna manifestera sig antingen under sköna eller fasansfulla skepnader, ty hvarje form är endast en symbol eller ett uttryck för den karaktär han representerar.

Formerna inom mineralriket äro uttryck för krafter, som verka i räta linier och vinklar, formerna inom växtriket representera radierande linier och kurvor; djurformerna äro uttryck för krafter, som verka på det astrala planet, och invånarne på detta plan kunna likna synliga djur eller menskliga gestalter. Hos de former, hvilka uteslutande tillhöra det astrala planet, äro icke de högre andliga krafterna verksamma. De kunna ega ett medvetande och fatta sin tillvaro, men under vanliga förhållanden ega de icke högre intelligens än djuren och kunna icke handla begrepps- eller förnuftsenligt. De följa blindt sin attraktion, likasom jernet drages till en magnet, och hvarhelst de finna en öfverdrifven själsrörelse utvecklad hos en menslig varelse, dragas de dit såsom till en gemensam medelpunkt

och hopa sig, så att de ytterligare stegra verksamheten hos denna medelpunkt och vidga omfånget för dess sfer. Vi se derföre ofta, att om en sinnesrörelse icke hejdas i början, kan den växa och varda omöjlig att beherska. Åtskilliga menniskor hafva dött både af sorg och glädje.

Men om i dessa ointelligenta former ingjutes en från en menniska utgående förnuftsprincip, kunna de varda intelligenta och handla i öfverensstämmelse med den mästares befallningar, från hvilken de erhålla sin vilja och sin intelligens och som kan använda dem i vare sig det godas eller ondas tjenst. Hvarje sinnesrörelse, som uppstår hos en menniska, kan träda i förbindelse med de astrala krafterna i naturen och skapa en varelse, hvilken af personer, de der äro i besittning af abnorma förnimmelseförmögenheter, kan förnimmas såsom en verksam och lefvande väsensenhet. Hvarje känsla, som finner ett uttryck i ord eller handling kan bringa till existens en väsensenhet på det astrala planet. Vissa af dessa former kunna ega en ganska lång fortvaro allt efter styrkan och varaktigheten af den tanke, som skapade dem, under det att andra äro skapelser af ett ögonblick och försvinna med ett följande.

Det gifves talrika fall antecknade, då personer, hvilka begått ett brott, sett sig i åratal förföljda af en hämmande demon, som kunde uppträda objektivt och åter försvinna. Sådana demoner torde och kunna måhända icke vara annat, än produkter af sina offers ofrivilliga inbildningskraft; men de äro icke dess mindre verkliga för dessa senare. De kunna vara skapelser af minne och samvetskval och deras bilder kunna ur själen projicieras till objektivitet af rädslan, som är en repellerande funktion; hon stöter tillbaka den fruktade bilden, hvilken sålunda drifves från tankens centrum till periferien af dess sfer och antager objektiv form. Man känner exempel på personer, hvilka blifvit drifna till sjelfmord i hopp att dermed kunna undfly dessa förföljande demoner. Dessa demoner sägas till och med i vissa fall hafva antagit vidrörbar form. Men vidrörbara eller icke, äro de till sin substans endast en projektion af den persons

substans, för hvilken de sålunda visa sig. De äro, så att säga, denna person sjelf, och om han kunde såra eller döda en sådan »ande», skulle han dermed endast såra eller döda sin egen kropp*.

En adept yttrar i ett bref till mr Sinnett:

»Hvarje tanke en menniska utvecklar öfvergår till en annan verld och varder en aktiv väsensenhet genom att förbinda sig — vi skulle kunna säga sammansmälta — med en elemental, d. v. s. med en af de halfintelligenta krafterna inom dess riken. Den fortlefver såsom en aktiv intelligens — ett väsen, afladt af tankeförmågan — en längre eller kortare tid, allt efter den ursprungliga styrkan hos

* I »Helgonens Lif» och i trolldomsväsendets historia finna vi ofta exempel på framträdandet af »Dubbletter» i synlig och till och med vidrörbar form. Sådana fenomen kunna ega rum hos mediala personer, om viljan, dragen af motsatta känslor, verkar i olika riktningar och dervid framskjuter tvänne former; ty det är menniskans andliga vilja, som medvetet eller omedvetetet skapar subjektiva former, hvilka under vissa vilkor kunna varda objektiva och synliga.

Såsom en illustration till denna lag kunna vi ur *Acta Sanctorum* anföra en episod ur Sanct Dominici lefnad. Han blef en gång kallad till en sjuk, som berättade att Kristus hade uppenbarat sig för honom. Helgonet svarade, att detta vore omöjligt och att synen vore ett djefvulens bländverk, enär Kristus endast visade sig för heliga personer. Men just som han hade sagt detta, uppstod i hans sinne en tvekan, om icke synen ändock, när allt komme omkring, kunde hafva varit verklig, och omedelbart egde en söndring rum i hans medvetande, som förorsakade uppträdandet af hans dubblett på andra sidan om patientens säng. Patienten både såg de båda munkarne och hörde dem disputera med hvarandra, den ene påstående att synen var ett djefvulens verk, den andre att det var den verklige Kristus. De båda Dominicussarna voro hvarandra så fullkomligt lika, att patienten icke visste hvem af dem som var det verkliga helgonet och hvem, som var dess afbild; till dess den helige slutligen anropade Guds bistånd — det vill säga, att han åter koncentrerade sin viljekraft inom sig; hans medvetande blef åter en enhet, och »dubbletten» försvann ur sigte.

Så absurda än dessa berättelser kunna synas för vårt »upplysta tidehvarf», försvinner deras absurditet för dem, hvilka lärt sig fatta de ockulta lagarna i naturen och den faktiska möjligheten af ett *dubbelt medvetande*.

den hjernverksamhet, som alstrat den. Sålunda fortplantas en god tanke såsom en verksam, välvillig makt, en ond såsom en illvillig demon. Och så befolkar menniskan oafbrutet sin bana genom rummet med afkomman af sina fantasier, begär, impulser och passioner; en bana, hvilken återverkar på hvarje sensitiv eller nervös organisation, som kommer i beröring med densamma, allt i förhållande till dess dynamiska styrka.... Adepten utvecklar dessa skapelser medvetet, andra menniskor omedvetet *.»

Detta vittnesbörd stärkes ytterligare genom ett från en annan källa, som bevisar, att vi ingalunda för att skapa subjektiva former behöfva gifva våra tankar en bestämd skapnad medelst inbildningskraften, utan att hvarje känslo- eller tanketillstånd kan finna ett uttryck i subjektiva former, antingen vi äro medvetna af dess tillvaro eller icke. En form är ett själstillstånd och en tanke är ett själstillstånd; en uttryckt tanke skall varda representerad af en motsvarande form.

Mr Whitworth, en clairvoyant, beskrifver, huru han i sin ungdom, då en tysk professor spelade på en orgel, såg en hel massa små varelser röra sig på klaviaturen — verkliga Lilliput-andar, elfvor ocb gnomer, förvånande små, men likaså fullständiga till form och drag, som någon af de stora menniskorna i rummet. Han beskrifver dem såsom varande af båda könen och klädda på det mest fantastiska sätt samt till både form, utseende och rörelser stående i full öfverensstämmelse med temat.

»Huru ursinnigt de dansade, när han spelade i hastig takt, viftande med sina plymagerade hattar och solfjädrar i ren hänförelse, och stampande takten med fötterna, så att det lät som ett smattrande regn! Men när musiken öfvergick till de högtidliga tonfallen af en sorgmarsch, försvunno dessa luftiga väsen blixtsnabbt, och i deras ställe uppträdde en likprocession af stumma, svartmantlade gnomer med dystra, puritanska ansigten. Det sällsammaste af allt var, att hvarje litet ansigte så troget uttryckte musikens

* A. P. Sinnett: »Den dolda verlden».

anda, att jag ögonblickligen kunde fatta den tanke eller känsla, den var afsedd att återgifva. Så framstörtade under ett vildt utbrott af ljudelig sorg en hop mödrar, tårögda och med utslaget hår, slående sig för bröstet och utgjutande en from klagan öfver sina döda älsklingar. Dessa kunde efterföljas af plymagerade riddare med sköld och lans och en här af trupper till häst och fot, eldade af den blodiga stridens hetta, under det klangen af en liflig stridsmusik ljöd från tangenterna, och alltid, så snart en ny vexling i musiken framkallade en ny uppsättning af andar, försvunno de gamla i luften lika plötsligt som de kommit. Så snart ett falskt ackord anslogs, var den lille ande, som visade sig, någon vanskaplig varelse, vanligen en puckelryggig dverg med guttural, skroflig röst och klumpiga, obehagliga rörelser.»

Han beskrifver vidare, huru han vid mognare ålder såg sådana elflika varelser utströmma från talande personers läppar, hvilka i hvarje handling tycktes utgöra ett motstycke till den känsla, som gaf sig luft i de uttalade orden. Om orden voro inspirerade af goda känslor, voro dessa gestalter af en öfverjordisk skönhet; onda tankar framkallade varelser med ett afskräckande utseende; hat uttrycktes genom hväsande ormar och svarta, eldomgifna djeflar; förrädiska ord framkallade gestalter, vackra fram, men vidriga och fasaväckande bak, under det att kärlek framtrollade silfverglänsande, hvita former, fulla af skönhet och harmoni.

»Vid ett tillfälle, som jag aldrig glömmer, var jag ett smärtfullt vittne till en scen af lefvande trofasthet å ena sidan och en falsk, förrädisk dubbelhet å den andra. En ung, vacker flicka och hennes älskare, hvilken skulle begifva sig utaf på en långvarig resa, hade träffats för att taga afsked af hvarandra. Alla flickans ord framkallade sköna, strålande elfvor. Men under det att de, som voro vända åt flickan, likaledes voro sköna att se på från framsidan och logo med hela det strålande skenet af en oförgänglig kärlek, voro deras frånsidor svarta och djefvulska

och vimlande af eldormar med röda klutna tungor, framskjutande mellan deras grymma läppar, under det att lömska, skelande blickar af ondskefull list spelade i deras halfslutna ögon. Det var en förfärlig syn att se dessa små gestalter huru de med svekfull list, ständigt skiftande, tycktes vilja gömma inom sig och undanhålla från den förtroendefulla flickans åsyn denna bakgrund af svart bedrägeri och endast visa henne den ljusa framsidan. Och jag märkte, att en gloria af molnfritt ljus omgaf den skenbart goda utsidan, under det att en mantel af tjock rök omgaf den andra, hemska sidan*.»

Det skulle vara absurdt att antaga, det dessa former hade egt en objektiv tillvaro *utom* den persons själ, som observerade dem. De voro skapelser af hans ofrivilliga själsverksamhet och representerade de vexlande själstillstånd, hvilka i snabb följd framkallades af de intryck han erfor; men de lemna en god belysning af den teorien, att hvarje form uttrycker en viss karaktär och att hvarje mentalt tillstånd motsvarar en viss form, i hvilken det kan finna sitt uttryck.

Ofvanstående beskrifning öfverensstämmer med hvad andra hafva förklarat och bevisar att tankar och känslor ega en viss substantialitet i menniskans inbildningsförmåga och kunna verka godt eller ondt inom hennes inre verld och att nödvändigheten af att kontrollera sina tankar och känslor är en sak af stor vigt och praktisk betydelse. Men de, hvilka förkasta dylika vittnesbörd och betrakta sådana former som illusoriska, må komma ihåg, att icke blott dessa, utan *alla* former endast äro skenbilder, hvilka representera osynliga sanningar. Inför förnuftets rena ljus skola en gång alla illusioner försvinna och sanningen — ej längre dold i former — uppenbara sig i sin renhets sublima glans inför den andligen uppvaknande menniskans undrande blickar. Men ehuru subjektiva former äro manifestationer af lif, ega de dock icke något eget, aktivt lif i sig sjelfva. De äro skapelser af menniskans tanke, verkande på A'kâsan. De

* Religio-Philosophical Journal.

uppehållas vid lif endast och allenast genom den lifskraft, som utstrålar till dem från menniskans lifscentrum. När den menskliga själsverksamhet, som gaf dem lifvet, upphör att verka i en annan riktning, skola de förr eller senare försvinna. Men likasom menniskokroppen icke omedelbart upplöses i samma stund lifsprincipen afgått, utan förvandlas långsamt eller hastigt allt efter sin molekylära täthet och kohesion, så kunna ock de astrala former, som skapats af de menskliga begären, erfordra en betydande tid för sin upplösning. De förblifva vid lif, så länge en menniska förmedelst sin tanke och vilja ingjuter lif uti dem; och om de hafva erhållit en viss kraftkvantitet, kunna de fortfarande hänga fast vid henne, oaktadt hon icke torde önska deras sällskap. De bero af henne i fråga om sitt lif, och kampen för tillvaron tvingar dem att förblifva vid den källa, från hvilken de hemta sin lifskraft. Om de aflägsna sig från denna källa, dö de; de nödgas derföre förblifva och förfölja, i likhet med det af »Frankenstein» skapade fantomet, sina skapare med sin ovälkomna närvaro. För att befria sig från en sådan närvaro, måste den förföljde leda hela kraften af sina sträfvanden och tankar i en annan och högre riktning, för att sålunda svälta dem till döds. På detta sätt varder hvarje menniskas andliga princip hennes speciella *Återlösare,* hvilken i och genom karaktärens omgestaltning frälsar henne från verkningarna af hennes synd och inför hvars rena ljus alla af de lägre attraktionerna skapade skenbilderna skola smälta bort, likasom snön under solens inflytelse.

Då de elementala formerna äro sin skapares tjenare — ja hans eget jag — kunna de af honom begagnas till goda eller onda ändamål. Kärlek och hat kunna skapa subjektiva former af sköna eller afskräckande skepnader, och sedan medvetande blifvit ingjutet uti dem, erhålla de lif och kunna sändas i goda eller onda ärenden. Förmedelst dem kan magikern blanda sitt eget lif och medvetande med den persons, hvilken han önskar inverka på. En hårlock, ett stycke af en klädnad eller något annat föremål,

som burits af den i fråga varande personen, kan bilda en föreningslänk dem emellan. Samma mål kan uppnås, om denna person försättes i ego af en artikel, som tillhör magikern, ty hvarhelst en del af något, med hvilket magikern stått i förbindelse, finnes, der finnes ock en del af hans egna element, och sålunda bildas en magnetisk länk emellan honom och den person, han önskar påverka. Om han utvecklat sina astrala sinnen, skall intet afstånd kunna hindra honom från att observera den person, med hvilken han står i förbindelse; om han kan *projiciera* (utskjuta) sin astrala form till ett aflägset rum, kan denna form vara närvarande hos hans offer, utan att denne senare torde vara i stånd att se den.

Lord Lytton Bulwer lemnar belysande exempel på denna sanning i sin »Zanoni». Huruvida den deruti skildrade händelsen med *Väktaren på tröskeln* inträffat fullt så, som den skildras, är en fråga af ingen vigt; förtjensten ligger deri, att det är en verklig sanning, som skildras. Hvarje handling förorsakas af en impuls, och hvarje impuls har en tendens att upprepa sig. Om en fantom-gestalt en gång blifvit bildad i vår själ och blifvit projicierad i objektiv form, kan en sådan projektion sedermera ega rum utan någon viljeansträngning och utan att vi önska det.

En persons astralbild kan projicieras i rummet medvetetet eller omedvetet. Om en person koncentrerar sin tanke på en viss ort, skall hans tanke vara der och följaktligen han sjelf, ty en menniskas tanke är den vigtigaste delen af henne sjelf. Hvarhelst en menniskas medvetande är, der är menniskan sjelf, antingen hennes fysiska kropp är der eller icke.

Både spiritismens och somnambulismens historia lemnar talrika bevis derpå, att en person kan medvetet och förnimmande vara på ett ställe, under det att hans kropp ligger sofvande på ett annat. Franciscus Xaver sågs på två olika ställen på en och samma gång. Likaså Apollonius af Tyana och otaliga andra, som omtalas i både den gamla och nyare historien.

En *elemental,* som utsändes af en magiker, utgör en väsentlig del af magikern sjelf, och om den person, hvilken han utsett till offer, är sårbar i följd af en medial natur — det vill säga, att hans principer icke äro fast sammanhållna af hans förnuft och vilja — kan magikern på detta sätt tillfoga honom skada. Men äfven magikerns astrala form kan, om den är materialiserad till en viss grad, om ock icke nog för att varda synlig, tillfogas skada medelst fysisk kraft; och när då den astrala formen återträder i magikerns fysiska kropp, varder denne delaktig af den skada astralkroppen lidit*.

Magikern, som genom kraften af sin vilja tillvunnit sig makt öfver de halfintelligenta krafterna i naturen, kan begagna dessa krafter för sina ändamål, vare sig de äro goda eller onda. Det hjelplösa mediet, förmedelst hvilket de ockulta fenomenen ega rum, kan hvarken framkalla eller styra dylika manifestationer. Mediet kan icke beherska elementalerna, det är de, som beherska mediet. Sedan mediet uppgifvit sin vilja och öfverbefälet öfver sin själ, tjena dess kropps elementer såsom verktyg, hvarmed dessa astrala väsenden utföra sina handlingar. Mediet sitter passivt och afvaktar hvad dessa elementaler behaga göra; det förser dem omedvetet med sitt lif och tankeförmåga, och dess tankar och deras, som äro närvarande, kunna varda reflekterade i dessa astralformer eller kunna sätta dem i stånd att uppenbara en egen intelligens. Ett spiritistiskt medium är ingenting annat än ett verktyg för manifesteringen af osynliga krafter, öfver hvilka mediet sjelft icke eger någon makt, och ju mer mediumistisk en person är, desto oförmögnare är han att utöfva en egen vilja. De bästa bland dylika medier hafva blifvit beskylda för »*bedrägeri*», men detta med mycken orätt. Ty ett medium, som icke »*bedroge*», är lika otänkbart, som att en spegel icke skulle återgifva bilderna af de föremål, som komma framför densamma. Personer besöka ett medium i akt och mening att utleta dess »bedrägerier»; och mediet upptager

* Des Mousseaux: »Moers des Dæmons». Ennemoser: »Magie.»

och reflekterar deras tankar. Det är derföre icke mediet, som bedrager, utan dess besökare bedraga sig sjelfva förmedelst mediet såsom verktyg. En spegel, som icke återspeglade *alla* de föremål, som bragtes inför den, vore ett ganska onaturligt och bedrägligt ting; ett medium, som endast återgåfve sådana tankar, det sjelft ville återgifva, vore en bedragare, alldenstund en person, som kan utöfva sin egen vilja, icke befinner sig i det passiva tillstånd, som konstaterar mediumskapet.

En adept i magien är icke slaf under dessa krafter, han tvärtom beherskar dem genom kraften af sin egen vilja. Han kan medvetet ingjuta lif, medvetande och intelligens uti dem och tvinga dem att handla efter hans önskningar; de lyda hans befallningar, derföre att de utgöra en del af honom sjelf. Spiritisterna göra det omedvetet; de sjunga ofta vid sina seancer för att framkalla harmoni, ty de veta, att ju mera alla betingelser stämma öfverens, desto bättre varda manifestationerna. Skälet härför är detta, att ju mera harmoni der råder i kretsen, desto mindre blir beloppet af personliga känslor och sjelfkoncentrering, och desto större det belopp af opersonlig lifskraft, som kan användas i och för dessa materialiserade krafters beklädnad med medvetande och lif.

Dessa animala astral-existenser tillhöra den *kama rupa* tillvarons plan, och deras former äro derföre alltför eteriska för att kunna direkt påverka den gröfre materien. De behöfva derföre bistånd af en mellanliggande princip, och de erhålla detta förmedelst den andra* principen hos menniskan, föreningen af själ och materia, *Lingasariram*. Materialet kan hemtas antingen från lefvande personers astrala element eller från de astrala kvarlefvorna efter dem, hvilkas kroppar äro döda.

De astrala element, som begagnas af elementalerna vid spiritistiska seancer för frambringande af fysiska fenomen, tagas icke blott från *mediet*, utan från alla närvarande, hvilka i följd af svag konstitution kunna aflemna sådana

* Den tredje enligt »De invigdes lära».

element. Vid seancer för *materialiseringar* tagas de äfven från de närvarandes kläder i och för »andarnes» drapering, och man har observerat, att kläder, som begagnas af personer, hvilka ofta besöka dylika seancer, nötas ut fortare än vanligt.

Att sätta fram nyss utgjutet blod vid dylika »spiritistseancer» skulle troligen öka styrkan af »materialiseringarna» ganska mycket, och vetskapen om dessa fakta har gifvit upphof till de afskyvärda bruk vid utöfvande af *svart magi*, som ännu användas i många delar af verlden, om ock i hemlighet och polisen ovetande. Denna kunskap har också otvifvelaktigt gifvit upphof till offrandet af djur vid religiösa ceremonier. En viss bödel var olyckligtvis begåfvad med clairvoyance, och när han hade afhuggit en persons hufvud, kunde han få se huru »andar» efter aflidna menniskor — stundom äfven hans egna slägtingar och vänner — slogo ned på brottslingens nyss utgjutna blod och närde sig af dess emanation och aura. Han fick en sådan afsmak för detta skådespel att han måste afsäga sig sitt ämbete. Likaså är det ett faktum, att vid ett tillfälle, då i följd af läkarnes okunnighet en mani att dricka blod utbröt i Europa, många menniskor blefvo galna deraf och andra förderfvade i sedligt hänseende.

Den astrala kvarlefvan af en menniska eger hvarken vilja eller omdömesförmåga, hon går hvarthelst hennes instinkter draga henne eller dit hon drifves af ett otillfredsställdt begär. Om ni önskar hemsökelse af en afliden persons »ande», drag honom till er medelst kraften af den kärlek eller det hat ni hyste för personen. Lemna ett löfte ouppfyldt, som ni kunde hafva uppfyllt; och den aflidnes astralform skall, drifven af sitt eget otillfredsställda begär, instinktmässigt dragas till eder för att söka dess tillfredsställelse.

En sådan astralform behöfver ingalunda stå i någon medveten förbindelse med den aflidne personens verkliga ande, såsom de, hvilka studerat lärorna om menniskans konstitution tydligen skola finna. Den behöfver icke vara

någonting mer än hans *astrala lik*, denna kombination af hans lägre princip, som utgjorde den *animala menniskan*. Men om personen varit mycket djurisk, i det hela eller nästan hela hans medvetande varit koncentreradt i det animala elementet, kan en sådan kvarlefva utgöras af allt eller nästan allt, som någonsin existerat af denne person med undantag af hans högre *förnuft*, hvilket torde hafva flytt redan före döden. Det gifves ändlösa variationer af kombinerade förhållanden på det astrala så väl som på det fysiska planet, och det gifves intet exempel, efter hvilket alla fall kunna förklaras på samma sätt.

Det är icke »andens» fel, om ni icke förnimmer hans närvaro och hör hans röst, det är derföre att edra astrala sinnen äro omedvetna och försänkta i sömn; ni kan känna hans närvaro och denna känsla kan nedtrycka ert sinne; han talar till er, men på ett språk, som ni ännu icke lärt er förstå. I dessa elementara kvarlefvor förblifver det som utgjorde menniskans lägre natur, och om de tillfälligtvis varda besjälade med lif, skola de manifestera den aflidnes lägre karaktärsbestämningar, de som icke blifvit tillräckligt renade för att ingå förening med hans odödliga del. En speldosa, som blifvit ställd för en viss melodi, spelar, när hon sättes i gång, denna melodi och ingen annan; hvad som återstår af sinnesrörelser och intellektuella krafter hos den astrala kvarlefvan af en menniska, uttrycker sig, om denna kvarlefva bringas att tala, på samma slags språk, som menniskan under sin lefnad plägade tala.

Liket af en person, som blifvit plötsligen dödad, kan genast efter döden medelst applicering af ett galvaniskt batteri galvaniseras till någonting liknande lif; likaså kan det astrala liket efter en person tvingas tillbaka till ett artificielt lif genom ingjutelse af en del utaf mediets lifsprincip. Om det är liket efter en på förståndets vägnar högt begåfvad person, kan det tala ett intellektuelt språk; liket efter en dåre skall tala som en dåre. Den intellektuella verksamheten liknar så till vida den mekaniska rörelsen, att om den väl blifvit satt i gång, skall den fortgå utan någon upp-

repad viljeansträngning, till dess den uttömt sin kraft eller kommit till fullt slut. Vi se ofta detta i det dagliga lifvet. Vi träffa ofta både äldre och yngre personer, hvilka hafva för vana att berätta en viss favorithistoria, den de redan berättat många gånger, men som de upprepa vid hvarje tillfälle. Och det tjenar ingenting till att säga dem, när de börja sin historia, att man hört den förut; de måste trots sig sjelfva sluta den.

En talare eller predikant behöfver icke tänka på hvart särskildt ord, han uttalar; när idéernas ström en gång börjat flyta, flyter den utan någon viljeansträngning. Om idéerna börjat flöda i en afliden persons astrala hjerna förmedelst det af mediet ingjutna lifvet, skall denna hjerna utarbeta dessa idéer på samma sätt som den var van att göra det under lifstiden.

Vi tänka äfven under det vi drömma; vi draga logiska slutsatser under sömnen; men vårt förnuft är frånvarande, och ehuru vår logik under det vi drömma synes oss förnuftig, finna vi likväl ofta, när vi vakna och förnuftet återvänder eller varder aktivt igen, att den var dåraktig.

Menniskans tankeorganism liknar ett urverk, hvilket, sedan det väl är satt i gång, fortfar att gå tills dess kraft är uttömd; men det gifves icke något urverk, som drager upp sig sjelft utan yttre bistånd, och det gifves ingen tankeorganism, som kan tänka utan en kraft, som gifver första impulsen till dess intellektuella verksamhet.

Hos en hädangången själ verkar fortfarande attraktionen till godt och ondt, ända till dess den slutliga skilsmässan mellan de högre och lägre elementen egt rum. Hon kan följa attraktionen af de högre principerna i naturen och varda dragen till anden, eller ock kan hon åter komma i beröring med materien förmedelst mediumskapet, för att på nytt, ehuru genom vikarierande organer, deltaga i lifvets hvirflande dans, ännu en gång följa sinnenas förledande lockelser och slutligen helt och hållet förlora ur sigte det odödliga jaget.

Det är derföre icke blott farligt för en person att idka

umgänge med de »aflidnes andar»; det är ren a ett brott mot de senare — så länge skilsmässan mellan deras lägre och högre principer ännu icke egt rum. *Andebesvärjelsen* är en ond konst, och man har derföre alltid hyst fasa för densamma. Den kan störa den slumrande, till ett högre existensstadium sträfvande själen i hennes saliga drömmar. Det är såsom ett rått, våldsamt anfall på ett helgon under dess betraktelses stunder, det är att påtvinga henne ett intresse för det lägre lifvets angelägenheter, hvilka icke kunna lända till någon nytta vid hennes sträfvan att stiga till ett högre plan. Det är ett steg till degradering; och då hvarje impuls har en tendens att upprepa sig, kan hva som till en början endast syntes såsom ett oskyldigt nöje, leda till de förfärligaste följder.

Dessa astrala kvarlefvor kunna af den svarta magikern och de elementala krafterna i naturen begagnas i och för ett ondt ändamål. Om de äro omedvetna, tjena de blott såsom dessas verktyg; äro de medvetna kunna de sluta förbund och samverka med dem.

Ett sådant förbund, vare sig medvetet eller omedvetet å dens sida, hvilken inträder i en sådan *oandlig* umgängelse, kan ega rum emellan en illasinnad person och en ond invånare på det astrala planet, hvars hela medvetande varit koncentreradt inom hans lägre principer. Vi äro öfvertygade om, att många personer, hvilka faktiskt besitta förmågan att utöfva *svart magi*, göra det onda omedvetet; det vill säga, att de ofta, om de hata en person, äro omedvetna af de verkningar deras hat framkallar hos denne eller sättet, hvarpå det verkar. Den andliga kraft, som skapats af deras hat, kan intränga i det hatade föremålets organism och förorsaka en kroppslig sjukdom, och den person, från hvilken den onda kraften utgår, kan vara fullkomligt omedveten om, att det var hans hat, som framkallat sjukdomen. Sådana *svarta magici* lemna blott de onda element, med hvilka de osynliga makterna verka. De animala element, hvilka existera i menniskosjälen, kunna, efter att hafva uppnått en viss lifaktighet, af hatet projicieras emot en annan

person och intränga i hans själ, äfven utan dens vetskap, från hvilken de leda sitt ursprung. Men de utgöra fortfarande en del af dennes lifsprincip, och om de icke kunna taga fasta på dens själ, mot hvilken de voro riktade, återvända de till sin källa och kunna tilläfventyrs förorsaka den person döden, från hvilken de emanerade. Det säges derföre, att om en svart magikers vilja icke är nog stark att genomdrifva hans onda afsigt, skall viljekraften återvända och döda den svarta magikern eller slå honom med sjukdom.

Detta är otvifvelaktigt en sanning, och de mest belysande exempel derpå lemna oss de fall, då en person i ett anfall af raseri eller svartsjuka förledes till sjelfmord. Det är den på ett otillfredsstäldt begär följande reaktionen, som drifver till denna öfverilade handling. Sjelfva handlingen är blott resultatet af hans föregående själstillstånd.

Vi känna en kvinna, hvilken kort efter sin mans död blef utsatt för en svår hemsökelse af öfversinliga fenomen. Osynliga orsaker framkallade knackningar och slogo sönder hennes fat och tallrikar i köket och osynliga händer till och med klappade henne i ansigtet. Hon hade en fiende i samma by, en försmådd älskare, som hatade henne och försökte skada hennes rykte genom utspridande af nedriga historier. Nu hände sig, att den försmådde älskaren blef illa sjuk, och under hans sjukdom upphörde förföljelserna; men sedan karlen blifvit frisk, började de åter såsom förut och fortforo i flera månader. Den försmådde älskaren är en ganska okunnig person, som vi tryggt kunna påstå icke eger någon kunskap om vare sig svart eller hvit magi. Icke dess mindre är det skäl att antaga, det hans hat varit orsaken till dessa fenomen, i det hans illvilja, omedvetet projicierad emot kvinnan (hvilken tydligen är medialt anlagd), verkat på hennes organism förmedelst den astrala kvarlefvan af hennes nyligen aflidne man, hvars astrala lik bragtes till handling genom denna kraft. Efter en tid, då det astrala liket började förlora sin täthet, upphörde ändtligen manifestationerna. Men den omständigheten, att de likaledes upphörde under den försmådde älskarens sjukdom, kan för-

klaras deraf, att hans vilja under sjukdomen egde mindre styrka och att hans tanke var riktad på hans eget lidande i stället för på hans hat till kvinnan.

Det säkraste skyddet mot alla den svarta magiens operationer, vare sig de utföras medvetet eller omedvetet, är förvärfvandet af en fast karaktär, det vill säga en fast *tro* på den gudomliga principen i ens egen själ.

I samma mån en menniska varder förädlad, fördrifvas de lägre elementen i hennes natur och ersättas af högre, och på samma sätt eger en ombildning rum i motsatt riktning, om hon förnedrar sig sjelf genom sina tankar och handlingar. En sinlig menniska drager till sig ur A'kâsa de element, hennes sinlighet behöfver, ty grofva njutningar kunna endast kännas af grof materia. En menniska, som låter sina djuriska instinkter växa och tilltaga i styrka, kan sjunka ned till ett djur med hänsyn till karaktären, om än icke till den yttre formen. Men alldenstund formen endast är ett uttryck af karaktären, kan äfven sjelfva denna form närma sig till likhet med ett djur. Vi se hvarje dag bevis för detta påstående, ty vi möta hvarje dag på gatorna djuriska menniskor, hvilkas djuriska instinkter blott allt för tydligt stå utpräglade i deras yttre former. Vi möta menskliga ormar, svin, vargar och sådana, på hvilka alkoholen satt sin stämpel; och nästan hvar och en kan utan att hafva studerat några af de böcker, som äro skrifna öfver fysionomiken, läsa vissa personers karaktär, mer eller mindre noggrant uttryckt i deras yttre former.

Materiens tröghet är större på det fysiska planet än på det astrala, hvaraf följer att alla förändringar fortgå långsammare på det förra. Den astrala materien är mera rörlig och kan hastigare förändra sina former. Astralkroppen af en menniska, hvilken till karaktären liknat ett djur, kan derföre för andeskådaren uppenbara sig under en djurform*.

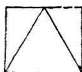
En ond menniskas astralform kan uppenbara sig i en djurskepnad, om den är så uppfyld af djuriska instinkter, att den i hans inbillning varder indentifierad med det djur,

* E. Swedenborg: »Himmel och helvete».

hvilket är ett uttryck för sådana instinkter. Den kan till och med inträda i en djurform och taga den i besittning, och detta stundom för att skydda sig mot omedelbar upplösning och död.

Det vore gagnlöst att anföra berättelser och belysande exempel på att sådana saker hafva egt rum. Det hufvudsakliga målet för läsaren bör vara att lära känna menniskans väsentliga natur genom iakttagelse af vilkoren för hans egen tillvaro och den lag, som reglerar alla materiens former och funktioner. Om han en gång lärt sig fatta de sätt, hvarpå denna lag kan verka, är det en sak af föga vigt att känna alla de enskilda fall, vid hvilka han kan hafva manifesterat sig på dessa sätt. Berättelsen om fenomenen kunna aldrig ersätta en rätt insigt om lagen.

Folktraditionerna tala om menskliga varelser, hvilka antagit djurgestalt och ströfvat omkring och skadat både menniskor och boskap. Den moderna bildningen är starkt benägen att proklamera såsom omöjligt allt hvad den icke kan förklara; men tillvaron af sådana former är ur teoretisk synpunkt ingenting omöjligt; ty en person kan projiciera sina astrala element i rummet och låta dem framträda i en materiel form, och denna form behöfver icke ovilkorligen vara mensklig, ty *menniskan är hvad hon tänker* och hennes yttre skepnad kan afpassa sig efter hennes verkliga karaktär förmedelst kraften af hennes inbildning.

KAP. IV.

Lif.

»Det fans ej tid, då jag icke var, ej heller skall jag härefter upphöra att vara.» — Bhagavat Gita.

Hela denna formernas verld kan jemföras med ett kaleidoskop, i hvilket den ursprungliga kraftens olika former förete sig i en oändlig vexling, i det de uppträda och försvinna och uppträda ånyo. Likasom de olikfärgade glasbitarna i kaleidoskopet icke förändra sin substans utan endast sina lägen och genom de illusoriska spegelreflexerna vid hvarje vändning af instrumentet bringas att framträda i nya konstellationer och figurer, så uppträder det *Enda Lifvet* vid sin manifestering i ett oändligt antal former och färger, verkande såsom »materia» eller »kraft» omedvetet eller medvetet, blindt eller förnuftigt, frivilligt eller ofrivilligt från de osynliga, men icke dess mindre substantiella atomernas hvirflande* auror upp till de lågande solarna, hvilkas fotosferer utbreda sig öfver millioner mil, och ifrån den mikroskopiska *amoeban,* hvars protoplasma endast företer de första rudimenten till instinkt, ända upp till den fullkomliga menniskan, hvilkens intelligens besegrar sjelfva gudarna.

Former äro isolerade och materialiserade tankar. Om ni kan fasthålla en tanke och isolera den från andra tankar, kallar ni en form till existens. Om ni kan göra denna form delaktig af ert medvetande, varder han medveten; om

* Babbitt: »Pinciples of Light und Colour».

ni kan omkläda den med materiens element, kan ni göra den synlig och vidrörbar. Men det är få menniskor, som förmå fasthålla en enda tanke ens för en minut, ty deras sinnen vackla och fladdra; få äro de, hvilka kunna öfverflytta sitt medvetande, derföre att de icke af fri vilja kunna förgäta sina egna sjelfviska jag; få kunna beherska jordelementet, ty det är deras herre och de attraheras af detsamma. Urbilderna till alla former existera i *Astral-Ljuset,* hvilket är den universella själen, i hvilket det *Universella Medvetandet (Mind)* har sitt säte, under det att *A'kâsa* eller den *Universella Materien* utgör dess mera materiella substans. Om en form uppstår på det fysiska planet, är dess utveckling endast en process, genom hvilken någonting redan förut existerande varder synligt och materielt. Detta något är formens idé eller karaktär, och alldenstund hvarje karaktär är en enhet, skall denna karaktär varda tydligen uttryckt i formens alla delar. En mensklig varelse, till exempel, kan icke ega bål af en menniska och hufvud af ett djur, utan dess menskliga karaktär skall varda uttryckt i alla dess delar, och likasom den karaktär, hvilken konstaterar mensklighet, är uttryckt i alla menskliga individer, så är en individs karaktär uttryckt i alla hans delar. Detta är en sanning, på hvilken astrologiens, frenologiens, chiromantiens, fysionomikens etc. läror äro grundade; och, rätt förstådd, är den icke blott *till möjligheten* sann — den måste med *nödvändighet* och *oundvikligen* vara sann, alldenstund naturen är en *enhet.* Ett djurs, en växts, en menniskas natur är en enhet, och är derföre uttryckt i hvarje forms alla delar. Det kan vetenskapligen bevisas, att hvar och en af de delar, som tillhopa bilda en organism, är en mikrokosm, i hvilken alla de andra delarna äro representerade. Genom att undersöka en del af ett blad kunna vi veta att den tillhört en växt, genom att betrakta en djursubstans kunna vi veta att den kommit från ett djur och genom att profva den minsta del af ett mineral eller en metall veta vi att den tillhör mineralriket. Likaså kunna vi läsa en menniskas karaktär i hennes händer eller ansigte eller fötter

eller hvilken annan del som helst af hennes kropp, om vi hafva förvärfvat konsten att läsa den korrekt.

Dessa saker äro kända för naturvetenskapen. Men för den, som en gång förvärfvat förmågan af inre perception, öppnar sig en ännu större verld af under för hans häpna syn; han skall förnimma, att hvarje del af en organism bär ett noggrant aftryck af det helas form och att på hvarje partikel en afbild af den kropp, till hvilken den hör, blifvit »fotograferad» förmedelst *astralljuset.*

Såväl solarna och planeterna i rymden som alla jordiska föremål ega sina själar, i annat fall skulle de icke kunna ega några kroppar, enär kroppar endast äro yttre uttryck för själar och karaktären ligger i själen. Deras själar verka på hvarandra ömsesidigt, och allt efter som dessa själars karaktärer förändras, förändras ock de fysiska formerna. Dessa astrala inflytelser, som utgöra verldens själ, gestalta alla former, modifiera karaktären och utvecklingen af mineral, växter och djur, de äro orsaker till endemiska och epidemiska sjukdomar, de utveckla under tidsåldrarnes lopp vexlande djurformer, de förutbestämma till en viss grad menniskornas öden* och utgöra förrådet för de energier, hvilka trycka sin karaktärsstämpel på allting. Deras *signaturer* kunna ses i den lifsbok, som tillhör hvarje form, i ansigtsdragens och lemmarnes mått och skapnad, i handens linier, hårets och ögonens färg**. De utgöra de krafter, medelst hvilka den *universella anden* sätter sin prägel på alla ting; och de som äro mäktiga af att läsa denna skrift, kunna skåda hvarje tings historia skrifven på dess själs blad***. Likaså trycker hvarje *individuel ande*

* Detta är att fatta i samma mening, som att värme och köld, regn och solsken, smittämnen och jordbäfningar kunna förändra de menniskors öden, hvilka icke förstå att skydda sig emot deras verkningar; men likasom menniskan i kraft af sitt förstånd eger makt att skydda sig emot fientliga inflytelser på det yttre planet, likaså kan hon genom uppöfvande af sin vilja och sitt förnuft öfvervinna de faror, hvilka hota henne från det astrala.

** Debarolles: Mystères de la main.

*** Prof. W. Denton; Soul of Things. J. B. Buchanan: Manual of Psychometry.

sin karaktär på alla sina tankar, ord och handlingar och på alla de tings själar, som komma inom hans sfer.

På denna lag stöder sig *Psychometriens* vetenskap. Genom denna vetenskap kunna vi erhålla en sann historia om förflutna händelser. Genom att psychometriskt undersöka en sten från ett hus kunna vi erhålla en korrekt kunskap om de fordna eller närvarande invånarne i detta hus och ett fossil kan gifva oss en trogen beskrifning af ett antediluvianskt sceneri och förhistoriska djur och menniskors lefnadssätt. Genom att psychometriskt undersöka ett bref kunna vi erhålla upplysningar om den person, som skref brefvet, äfvensom om det ställe, der han gjorde det. Om denna konst vore allmänt känd och utöfvad, kunde man upptäcka brottslingar genom att psychometriskt undersöka ett stycke af väggen, golfvet eller någon möbel i det rum, der mordet eller rånet blifvit begånget. Man skulle ej längre döma oskyldiga personer på grund af omständigheternas vittnesbörd, ej heller skulle den skyldige gå fri på grund af bristande bevisning; ty psychometern skulle i kraft af sin andliga synförmåga se mördaren, rånaren eller förfalskaren lika tydligt, som om han sett dem med sina yttre ögon under det att dådet utfördes.

Hvarje form är det yttre uttrycket för en viss karaktär, som den representerar, och har såsom sådan vissa bestämningar, hvilka särskilja den från andra former. En individ, som blifvit moraliskt förderfvad, skall under tidens lopp exponera denna förnedring i sitt utseende; personer af olika utseende och olika karaktärer kunna under tidens lopp, om deras karaktärer harmoniera, komma att till en viss grad likna hvarandra till utseendet. Lifsformer, tillhörande samma klass och species, likna hvarandra, och likaså gifves det för hvarje nationalitet vissa karaktäristiska kännetecken, utpräglade hos de individer, som tillhöra densamma. En fullblods irländare kan icke gerna tagas för en fullblods spanior, om än båda äro lika klädda; men om båda emigrera till Amerika, skola deras barn och barnbarn med tiden förlora de nationalitetsdrag deras förfäder egde.

En förändrad karaktär förändrar formen; men en förändring af formen behöfver icke med nödvändighet leda till en förändrad karaktär. En person kan förlora ett ben och bli en krympling, under det hans karaktär förblifver densamma som förut; ett barn kan växa upp till man, och hans karaktär fortfarande förblifva ett barns, om den icke modifieras genom uppfostran. Dessa fakta utgöra ovederläggliga bevis derför, att en varelses karaktär är väsentligare än dess form; att formen är illusorisk och att det verkliga är en princip, som är oberoende af formen. Om en individs karaktär berodde på hans ärfda form, skulle barn, födda af samma föräldrar och uppfostrade under samma omständigheter, alltid förete samma själsegenskaper, men det är väl bekant, att sådana barns karaktärer ofta kunna vara vidt skilda från hvarandra och att de kunna ega bestämningar, dem deras föräldrar icke egde. Om, såsom ofta händer, barn visa samma eller likartade färdigheter och intellektuella förmögenheter som deras föräldrar, bevisar ett sådant faktum ingalunda att föräldrarna till barnets fysiska kropp äro föräldrar eller skapare af dess intellektuella grodd; men det kan tjena såsom ett ytterligare bevis för sanningen af *reinkarnations*-läran, enär barnets andliga monad naturligen skulle dragas till kroppar af sådana föräldrar, hvilkas andliga och intellektuella organisation stod i närmaste öfverensstämmelse med dess egna färdigheter och böjelser, utvecklade under ett föregående jordelif.

Karaktärer kunna existera oberoende af yttre vilkor; de senare kunna endast modifiera, men icke skapa de förra. Den bästa jordmån skall icke frambringa en ek med mindre der fins ett ollon, och en *kolerabacill* skall icke framalstra kolera, så framt der icke redan förefinnes en »predisposition» för denna sjukdom. Former kunna underlätta utvecklingen af en karaktär, men de skapa den icke; och personer, hvilka i hvarje hänseende synas lika, kunna ega vidt skilda karaktärer.

Huru skola vi kunna förklara sådana moraliska och intellektuella skiljaktigheter hos former, hvilka äro nästan

lika, så länge vi sluta våra ögon för den sanningen, att det väsentliga hos en varelse, vare sig förnuftig eller icke, är dess karaktär och att dess form blott är det yttre uttrycket för denna inre och osynliga princip, som kan öfverlefva, sedan formen upphört att existera, och som efter formens upplösning finner sitt uttryck i en ny form! Former dö, men deras karaktär förblifver oförändrad efter deras död, bevarad i *astralljuset*, likasom en menniskas tankar magasineras i hennes minne, sedan de händelser, som framkallat dem, äro förflutna. En karaktär hvarken dör eller förändras, sedan han lemnat formen, utan skall efter en tid af hvila i det subjektiva tillståndet åter förkroppsliga sig i en nyfödd objektiv form, för att växa och utveckla sin natur under formens lif. Sedd från denna ståndpunkt är döden lif, ty under den tid döden varar, förändras icke det som hos en form utgör väsendet; lif är död, ty endast under sitt lif i formen är det som karaktären förändrar sig, i det att gamla tendenser och böjelser dö och ersättas af andra.

Våra passioner och laster kunna dö under det vi lefva; om de öfverlefva oss, skola de födas på nytt.

Ekens karaktär existerar, innan ollonet begynner växa, men den växande grodden attraherar från jord och luft de element, som den behöfver för att frambringa en ek; ett barns karaktär existerar såsom sådan, innan barnet födes till verlden, och drager från den andliga atmosferen till sig de element, hvilka attrahera dess böjelser och sträfvanden. Hvarje frö gror lättast i den jordmån, som är bäst afpassad för dess natur, och hvarje mensklig monad, som existerar i det subjektiva tillståndet, skall vid tiden för dess inkarnation dragas till de föräldrar, hvilkas moraliska och andliga egenskaper öfverensstämma med dess egna. De fysiska föräldrarna kunna icke vara upphofven till barnets andliga grodd; denna är produkten af en föregående andlig utveckling, som den genomgått i förbindelse med föregående objektiva lif. I hvarje varelses närvarande existensform förberedes dess efterträdares karaktär.

Sålunda kan hvarje menniska sägas vara sin egen fader; ty hon är det inkarnerade resultatet af den personlighet, hvilken hon utvecklade under sitt sednaste lif på planeten, och under sitt närvarande lif utvecklar hon den personlighet, hon skall komma att representera vid sitt nästa besök på detta klot.

Utvecklingen af en växt når sin höjdpunkt med fröets utveckling, djurkroppens utveckling når sin höjdpunkt med förmågan att reproducera dess form; men en menniskas intellektuella och andliga utveckling kan fortgå långt efter sedan hon förvärfvat förmågan af reproduktion och det kan inträffa att den icke uppnått sin höjdpunkt ens då, när den fysiska formen är stadd på vägen nedåt till sin död. Den fysiska kroppens tillstånd kan utan tvifvel underlätta karaktärsutvecklingen i samma mening, som en god jordmån underlättar ett träds växande; men äfven den bästa jordmån kan icke förvandla en tistel till en rosenbuske, och sonen till en god och intellektuel menniska kan blifva en skurk eller en dummerjöns.

När det ursprungliga väsendet skrider till manifestering i former, nedstiger det från det universella tillståndet till det allmänna, det speciella och slutligen det individuella. När det åter uppstiger till det formlösa, omvändes skalan och de individuella enheterna vidga sig för att åter ingå i det hela. På de lägsta planen uppenbarar sig lifvet under en odifferentierad form; luften har ingen strängt begränsad skapnad, en vattendroppe i hafvet har en tillvaro gemensam med alla andra droppar, ett stycke lera är till väsendet detsamma som ett annat stycke. Inom växt- och djurriket uppenbarar sig den universella lifsprincipen i individuel form; dock gifves der hvad formen beträffar föga skilnad mellan de växt-, djur- eller menniskoindivider, hvilka höra till samma species, och de speciella attributer, som särskilja en individuel form från en annan, upphöra att existera, när formen förgås. Det som till väsendet skiljer den ena individuella formen från den andra är oberoende af formen och fortfar att existera äfven sedan formen upp-

hört att lefva. Formskilnader äro förgängliga, karaktärsskilnader förblifva; de egenskaper, hvilka lyfta sina egare högt öfver den allmänna nivån, begynna vid ett stadium, der det yttre utseendet upphör att vara af någon synnerlig betydelse. Sokrates var vanskaplig, men detta oaktadt ett stort snille; Napoleons kroppsstorlek stod ingalunda i proportionerligt förhållande till storheten af hans förstånd. Ära och rykte höja sig öfver formens graf och stora andars inflytande tilltaga ofta, sedan de kroppar, som tjenat dem, förvandlats till stoft. Starka andar utsträcka sin sfer långt utom sin fysiska form ännu medan de lefva. De dö icke, när formen upplöses. Deras karaktärer förblifva och kunna återuppträda på jorden. Svaga andar kunna sammandraga sig och krympa, under det deras former ännu äro i lifvet.

Alla karaktärer kunna reinkarneras eller återförkroppsligas, efter sedan de lemnat formen; men om en individ icke utvecklat någon för honom specifik karaktär, kan denne, sedan han lemnat den gamla kroppen, icke medföra till den nya någon annan karaktär än den för hans species eller klass gemensamma. Om deremot en individ utvecklat en egen specifik karaktär, som särskiljer honom från hans medindivider, skall denna individuella karaktär individuelt öfverlefva sin forms upplösning, ty den lag, som gäller för det hela eller för klassen, gäller ock för delen. En droppe vatten, som blandas i en kvantitet vatten förskingras i massan, den kan förvandlas till ånga och åter kondenseras, men skall aldrig mera varda samma droppe; men om en droppe eterololja blandas med vattnet och hela massan genom upphettning i en retort förvandlas i ångform, skola efter kondenseringen oljepartiklarna åter förena sig till samma individuella droppe i blandningen. Att åstadkomma en karaktärförändring fordras en individuel form; att skapa en individuel form, måste der existera en karaktär.

Om vi vilja frambringa en form, måste vi först bestämma oss för dess karaktär. En bildhuggare, som skulle hugga en sten afsigtslöst, utan att hafva uppgjort för sig

sjelf hvad form han ville framställa, skulle icke kunna utföra något storverk. Formen är ett lärdomstempel för karaktären, i hvilket denne vinner erfarenhet i och genom lifvets strider. Ju hårdare strider, desto hastigare individens karaktärsutveckling. Ett makligt lif kan förstora kroppens omfång, men skall kvarhålla karaktären i ett svaghetstillstånd; en hård kamp skall måhända försvaga formen, men den skall stärka anden. Former växa på bekostnad af andra former, under det att en karaktärs tillväxt befrämjar andra karaktärers utveckling. Former försvagas, när de meddela af sin substans åt andra, karaktärer varda starkare, under det de meddela sin styrka åt andra. Individer utsuga hvarandra likt vampyrer, så länge de behöfva materiella former; men en karaktär, som en gång bildat sig, finner sin kraftkälla inom sig sjelf. På det lägsta planet, der den fysiska lifsimpulsen verkar ytterst långsamt, kan en isolerad form existera under en betydlig tidslängd. En sten eller en diamant kan bestå i tidsåldrar, enär den förtärande lifseldens verksamhet der är ganska ringa; men i fråga om former med hög lifsverksamhet låter en permanent isolering icke förena sig med formens existens. En isolerad martall kan växa omgifven af snö och is på ett nästan kalt berg, der icke något högre organiseradt lif skulle kunna existera, och ett djur kan föra en nästan isolerad tillvaro i en skog, der en menniska snart skulle svälta ihjäl. Former behöfva andra former till näring för det inneboende lifvet; karaktärer ega sjelfständig existens, de fordra beröring med andra karaktärer endast för att pröfva sin egen styrka, och allt efter som de växa och bruka sina krafter föröka de sin styrka.

De attributer, som konstituera en karaktär äro formlösa; de kunna uttryckas i en form, men efter formens upplösning återgå de till det formlösa. Abstrakta idéer, sådana som »godt, ondt, vishet, makt, kärlek, hopp, tro och barmhertighet m. fl. ega inga former, men de kunna karaktärisera en lefvande varelse och göra henne god eller ond, vis, mäktig o. s. v.» Emellertid ega sådana egenska-

per tillvaro, äfven om de icke uppenbara sig i former; former kunna icke skapa sina egna attributer, men de äro uttryck för principer, hvilka ega tillvaro och kunna varda uppenbarade i former.

»Anden» eller *karaktären* är formens upphofsman, de astrala naturkrafterna äro byggmästarne och det fysiska naturplanet förser det material, som gifver formen dess substantialitet och möjliggör beröringen med det fysiska planet. Tanken är den grundkraft, som kallar former till existens. En persons tankar under lifstiden bestämma riktningen af hans själs böjelser under det subjektiva tillståndet och dessa böjelser attrahera andra inflytelser och bringa honom åter i beröring med en form. En menniska, som icke eger någon personlighetskänsla eller åtrå efter personligt lif, kan under det subjektiva tillståndet förblifva en opersonlig kraft, andligen starkare än någon personlig varelse; men den, hvars dragningskraft ligger åt ett illusoriskt jag, skall varda dragen till en form. En väsensenhet, som attraheras af det illusoriska jaget, tror sig vara någonting från det universella lifvet särskildt och isoleradt och betraktar alla andra existenser såsom afskilda från det hela. Denna illusion gifver upphof till otaliga andra illusioner. Från denna känsla för jaget uppstår sjelfvisk kärlek, begäret efter en fortvarande personlighet alstrar lystnad, girighet, afund, svartsjuka, fruktan, tvifvel, sorg, smärta och död och hela följden af alla de sinnesrörelser och lidanden, som ofta göra lifvet till en jemmerlig ting och som aldrig kunna skapa någon varaktig sällhet. Om en person är olycklig och icke kan finna någon glädje i sig sjelf, gifves för honom ingen säkrare och kortare väg till förnöjelse, än att förgäta sin egen personlighet och lefva — så att säga — i andras genom att förena sitt medvetande med några eller alla andras. I och genom medkänslan för andra skall han förgäta sig sjelf och de lidanden, som framkallas af det illusoriska jaget. En person, som lefver i ett tillstånd af isolering på begärens plan, intresserar sig icke för någonting annat än sin egen personlighet. Han koncentrerar alla sina krafter på

sig sjelf och varder i andligt afseende allt mer och mer liten och obetydlig. Han skall småningom sjunka ned till lägre tankeplan, i det han varder så att säga allt tyngre och tyngre, i samma mån hans själ förtätas; och när impulsen till nedåtgåendet en gång är gifven och ingen hämmande inflytelse mellankommer, skall han sjunka allt lägre och lägre, till dess hans personlighet vid formens död försvinner i hvirfveln och han upphör att existera såsom menniska i mensklig form, efter att redan under lifvet hafva upphört att existera såsom menniska i en mensklig karaktär. När hans fysiska kropp upplöses och den »magnetiska kroppen» förskingras, kan kvarlefvan af hans själs-element ännu fortfara att existera. Hennes rörelser skola bestämmas af hennes förherskande böjelser, icke af något fritt val, ty hon saknar intelligens och kan icke välja; hon skall föras dit, derhän hon drages af sina instinkter, till dess hennes energier äro uttömda och hon upphör att existera såsom en form*.

Sålunda kunna de djuriska elementen af en person, hvilken under sitt lif varit en stor drinkare, efter hans död attraheras af en annan, lefvande, drinkare och dragas till en krog. De djuriska elementen efter en liderlig person söka tröst på en bordell, de som hafva tillhört en girig stå vakt öfver hans begrafna skatter o. s. v.; och alla sådana kvarlefvor kunna fortfarande ega ett visst belopp af medvetande och minne och väckas till ett tillfälligt galvaniskt lif genom beröring med ett medium. Sålunda kan der uppstå otaliga varieteter af *spöken, gengångare, vampyrer, incubi, succubi* o. s. v.; och vi finna otaliga belysande exempel på sådana fakta i de böcker, som afhandla magi, ockultism och spiritism.

Likasom förhållandet är på det fysiska planet, så är det ock på det astrala, att isolering leder till svältdöd. En stark känsla måste för att hållas vid lif näras af motsvariga känslor, eljest skall hon förtära sin egare. En person, som hyser en häftig kärlek för en annan person eller

* Adolph D'Assier: »L'humanité posthume».

ett föremål utan att kunna vinna föremålet för sin åtrå, måste öfverflytta sin kärlek på ett annat föremål, i annat fall kan det hända att han går under vid försöket att undertrycka den. Om kärleken öfverflyttas på ett högre ideal, skall den göra menniskan lycklig, om den öfverflyttas på ett lägre, torde resultatet blifva olust. En koncentrerad vrede måste finna ett föremål att uttömma sitt raseri på, i annat fall kan den framkalla en för sin egare förstörande explosion; på stormen följer lugn. Den »svarta magikern», som försöker döda eller skada en annan person genom sitt emot honom framskjutna *(projicierade)* hat, kan sjelf varda dödad eller skadad af den våldsamma kraft han skapat, hvilken — om den icke är tillräckligt stark att nå sitt mål — skall återverka på honom sjelf. En länge samlad energi kan icke förintas, den måste öfverflyttas till andra former eller i andra rörelse-modi; den kan icke för alltid förblifva overksam och ändock fortfara att lefva. Det är gagnlöst att försöka motstå en passion, som vi icke kunna beherska. Om dess samlade kraft icke ledes i andra kanaler, skall den växa såväl vilja som förstånd öfver hufvudet. För att kunna kontrolleras måste den ledas i en ny och högre kanal. Sålunda kan en kärlek till någonting lågt förvandlas till kärlek för någonting högt och last kan förvandlas till dygd i och genom ett förändradt mål. Passionen är blind och går dit den ledes, och förnuftet är en säkrare ledsven än instinkten. Kärleken till en form försvinner med formens död eller snart derefter; kärleken till en karaktär fortlefver äfven sedan den form, i hvilken karaktären var förkroppsligad, upphört att vara till.

De gamle sade att »*naturen afskydde tomrum*». Vi kunna icke döda eller förinta en passion. Om vi fördrifva henne, skall en annan elemental inflytelse intaga hennes rum. Vi böra derföre icke förgöra det låga, utan att sätta något annat i dess ställe; men vi böra ersätta det låga med det höga, last med dygd och vidskepelse med kunskap.

Det gifves personer, hvilka lefva i fullkomlig isolering på det lägre intellektuella planet och hvilkas tankar äro

helt och hållet uppgångna i förståndsverksamhet, så att de icke ega någon tid eller håg att aktgifva på förnuftets fordringar. De lefva så att säga oafbrutet i kupolen af sitt tempel, hufvudet, under det att deras hjertan dö af hunger och varda petrificerade. De koncentrera hela sin intellektuella kraft i hjernan, och kunna förvärfva stor lärdom med hänsyn till de små detaljerna af lifvet på denna planet, men under det de rikta sin uppmärksamhet uteslutande på det lilla, förlora de ofta förmågan att träda i harmonisk förbindelse med det hela. Detta är till en stor utsträckning betecknande för vår tids »materialister», »skeptiker» och »rationalister». De förspilla sin bördsrätt till odödligheten, i det de resonnera sig till en tro på dess omöjlighet. De kunna varda brottslingar »för vetenskapens sak», i det de förakta mensklighetens lagar; deras astrala lik skola ega bestånd ännu en tid efter deras fysiska formers död, till dess den i dem verksamma intellektuella kraften är uttömd; men då de redan under lifstiden blifvit blottade på allt andligt innehåll, finnes der ingenting kvar, som kan öfverlefva själens upplösning.

Alla former, som naturen frambringar äro till sitt ursprung produkter af det sig i former uttryckande universella lifvet. De äro manifestationer af *Enheten* i *Treheten,* men såsom sådana ega de icke något lif i sig sjelfva. Der står alltid kvar den manifesterade *Enheten,* hvilken måste varda verksam i formen, om formen skall lefva. Den genom Enheten lefvande vordne Treheten producerar det Fyrfaldiga och *Fyra* är derföre fullkomlighetens tal. Det representerar *kvadraten,* medelst hvilken universum är konstrueradt och som finner sitt symboliska uttryck i de fyra väderstrecken, norr, söder, öster och vester.

Lifvet är allestädes närvarande i naturen. Det innebor i hvarje materiens minsta del, och först när den sista lifsgnistan lemnat en form, upphör denna att existera. Det kan förblifva overksamt i en form under sekler, men när det begynner uppenbara sig, begynner ock rörelsen i formen; och ju högre formens utveckling, desto högre lifsverk-

samheten. I en sten synes icke något tecken till lif, men om lifvet icke funnos der, skulle dess atomer sakna sammanhållning. Om lifsprincipen öfvergåfve ett mineral, skulle dess form förintas. Ett frö, taget ur en egyptisk mumiegraf, började gro och växa, när det lades i jord, och hade sålunda bevarat sin lifsprincip under en sömn af många århundraden. Om man kunde på ett motsvarande sätt hämma och kvarhålla den animala lifsverksamheten, skulle ett djur eller en menniska kunna förlänga sin individuella tillvaro under en obegränsad period. Stenar kunna lefva från begynnelsen af en *Manvantara* till dess slut. Några former uppnå en ganska hög ålder; men när lifsimpulsen en gång är gifven, är det svårt — om icke omöjligt — att hejda den. Dertill erfordras en adepts förmåga, ty denne kan koncentrera den inom hans fysiska form verksamma lifskraften i sina högre principer och derigenom förlänga sitt lif. Man känner fall, då Fakirer blifvit begrafna lefvande och kunnat väckas till lif igen efter flere veckor eller månader; det vill säga, att deras fysiska kroppar voro overksamma och jemförelsevis liflösa, under det deras lifsenergi verkade inom den väsentliga menniskan, hvilken icke befann sig i grafven.

Lifvet kan öfverflyttas från en form till en annan, och den kraft, medelst hvilken det öfverflyttas är kärleken; ty kärlek, vilja och lif äro till väsendet samma kraft eller endast olika sidor af en enda, i samma mening som värme och ljus äro modifikationer af rörelse. Hatets makt kan döda och kärlekens makt har, såsom man känner, återkallat synbarligen döda till lif. Kärleken är en kraftigare återställare af lif och helsa, än alla farmakopéens droger, och utgör det *universalmedel,* den sanne läkaren använder. En person kan aktuelt gifva sitt lif åt en annan och sjelf dö, att denne andre måtte lefva. Denna öfverflyttning kan göras och sjuka personer kunna derigenom återställas till helsan utan några »magnetiska strykningar» endast genom viljans och inbildningskraftens makt, ehuru för nybörjare några yttre former kunna vara nyttiga eller nödvändiga

såsom hjelpmedel för de ockulta processer, som försiggå i själen.

Den sanna lifgifvande kraften ligger i all godhets källa. »I honom är lifvet och lifvet är menniskornas ljus*.» Genom denna krafts inflytelse höjas de element, som bilda tillvarons lägre former gradvis till allt högre stadier. Den är allestädes närvarande och uppenbarar sig, hvarhelst der gifves en form, mäktig att bevara dess vibrationer. Den kan icke upptäckas genom vivisection eller kemisk analys och den nyare naturvetenskapens böcker säga ingenting derom; dock utgör den det element, i och genom hvilket vi alla lefva, och om den skulle undandragas oss för ett enda ögonblick, skulle vi omedelbart varda förintade. Skälet hvarföre materien icke kan förintas är detta, att hon är manifestation af lif och lifsprincipen kan icke förintas, derföre att den är evig och eger en obetingad tillvaro. Denna källa för allt lif är den stora *Andliga Solen*, som »lyser i mörkret och mörkret fattade den icke»**, men som dock är allestädes närvarande och allestädes kan träffas. Att vara blind för tillvaron af den universella källan till allt godt, som af några kallas »Gud», af andra »Evolutionslagen», är att vara blind för det faktiska förhållande, som allestädes träder oss till mötes, att örter och träd, djur och menniskor lefva och växa. Utan lifskraften skulle intet lefvande kunna uppstå; om verkan och återverkan alltid vore fullkomligt lika, skulle de neutralisera hvarandra och der skulle icke uppkomma något resultat. Barnen uttala för visso en stor sanning, när de säga, att »Gud låter gräset växa»; men de lärde, hvilka icke kunna fatta hvad som öfvergår deras sinliga varseblifning, kunna icke höja sig till det sublima begreppet af en universel, allherskande och derför gudomlig kraft. Våra materialistiska filosofer vilja upphäfva »Gud»; och man bör hoppas att de skola lyckas, ty den Gud de mena är en vanmäktig dvärg. Den högsta lifskraften i universum går utöfver deras begreppssfer och

* Joh. 1: 4.

** Joh. 1: 4.

denna kunna de icke upphäfva; ett försök i den riktningen skulle begynna med deras egen förintelse.

Lif är en kraftuppenbarelse, en funktion af den ofattbara *Orsaken* till all tillvaro. Denna måste vara en substantiel princip, eljest kunde den icke vara till, enär ingen verksamhet kan ega rum utan substans. Den har ingen form, men är uppenbarad i former; den fortgår oafbrutet från lägre till högre former, och samtidigt med dess framåtskridande går ock formernas karaktär framåt. Uppbyggandet af »Salomos Tempel» pågår oafbrutet. Osynliga verka naturelementen, verldsalltets byggmästare. Lifvet bebor en form, och när formen förgås, uppsamlar det elementen och bygger sig ett nytt hus. En klippa, som är utsatt för påverkan af vind och regn, begynner vittra på ytan, men elementen samla sig igen och framträda under en ny form. Små örter och mossor växa upp på ytan, lefva, dö och återfödas, till dess der bildats mull, i hvilken högre former väckas till lif. Sekler må förflyta innan denna del af arbetet är fullbordadt; men slutligen skall gräs växa och det lif, som låg slumrande i klippan, uppenbarar sig nu i former, dugliga att inträda i djurriket. Masken äter växten och växtens lif varder verksamt och medvetet i masken; fågeln äter masken, och det lif, som låg fängsladt uti en i mörker och orenlighet krälande form, delar nu en luftinvånares fröjder. För hvarje spole på utvecklingens stege förvärfvar lifvet nya medel till uppenbarande af sin verksamhet och hvarje föregående forms död sätter det i stånd att gå ett steg högre. Men der torde komma en tid i utvecklingsprocessen, då dess verksamhet varder så hög och dess sfer så vidgad, att ingen af de former, om hvilka vi kunna bilda oss en föreställning, skall kunna rymma det eller tjena såsom ett dess egenskaper motsvarande verktyg. Den dödliga hyddan kan ej längre tjena den odödlige anden, och den frigjorda *örnen* skall svinga sig upp ur formen.

Det gifves varelser, hvilka uppnått detta tillstånd, hvilka likt Elias lemnat sina »mantlar» (deras fysiska former) på

jorden och uppstigit, icke till en materiel Himmel, men till ett tillstånd, i hvilket de ej längre behöfva den fysiska formen.

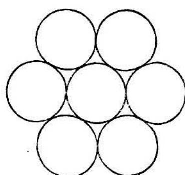
Former äro ingenting annat än symboler af lif och ju högre uttryck lifvet gifver sig, desto högre blir formen. Ett ollon är ett obetydligt ting i jemförelse med eken, men det eger en karaktär, som genom lifvets magiska verksamhet kan utveckla sig till en ek. Dess individuella lifsgrodd är inkarnerad i ollonet och bildar attraktionspunkten för den universella lifsprincipen. Dess karaktär är redan bildad, och om det kommer till växt, kan det icke utveckla sig till någonting annat än en ek. Begrafvet i jorden, kan det växa och utveckla sig från ett lågt till ett högre stadium medelst inflytelsen från det högsta, derföre att det i sig innehåller lifsprincipen eller — för att begagna ett vetenskapligt uttryck — lifspotens. Men huru stor denna möjlighet till utveckling än må vara, kan det icke gro, utan att det i och genom solens kraft träffas af den lifgifvande inflytelsen från den universella lifskällan, och solens kraft skulle icke kunna framkalla väsendet, med mindre fröet i sig innehölle lifsprincipen.

Solstrålarna nedfalla från sina luftiga regioner till jorden; deras ljus kan icke nedtränga i den fasta jord, som skyddar det späda växtfröet mot de brännande strålar, hvilka skulle förstöra dess inneboende lifskraft. Men fröet beröres af solvärmet, och der uppenbarar sig en speciel art af lif. Detta lif är ingen ny skapelse, utan en formuppenbarelse af den *absoluta kraften*. Fröet begynner skjuta brodd och grodden sträfvar uppåt mot den lifgifvande inflytelsens källa — mot ljuset. Rötterna ega ingen åtrå efter ljus, de kräfva endast näring, och de finna den i materiens mörka håligheter. De nedtränga allt djupare i jorden och kunna till och med absorbera de högre växtdelarnes verksamhet. Men om växten tillhör en art, hvars karaktär är att sträfva mot ljuset, skola de ädlare delarna uppträda i dettas sfer, för att till slut frambringa blommor och frukt.

Sedan menniskans själ blifvit försänkt i materien, för-

nimmer hon instiktmässigt den höga, andliga solens lifgifvande inflytelse, under det hon på samma gång attraheras af materien. Om menniskans hela uppmärksamhet vändes till kroppens fordringar och om hela hennes sträfvan och åtrå går ut på tillfredsställandet af den materiella formens begär, skall hon sjelf förblifva ett jordiskt ting, ur stånd att komma till medvetenhet af Ljusets tillvaro. Men om hon sträfvar efter Ljuset och öppnar sin själ för dess gudomliga inflytelse, skall hon inträda i dess sfer och varda medveten af dess tillvaro. En tid skall komma, då materien för henne förlorar all dragningskraft; och likasom en blommas doft kan fortvara, sedan blomman och de rötter, från hvilka hon drog sin näring, upphört att vara till, så skall denna menniskas karaktär medvetet öfverlefva den fysiska kroppens död, och alldenstund hon följt den odödliga lagens attraktion, skall hon blifva *ett* med denna lag och varda odödliggjord.

Det sanna *Lifselixiret* står endast att finna vid den eviga lifskällan. Det leder sitt ursprung från den sjunde principen, uppenbarar sig såsom andlig kraft i den sjette och gjuter sitt ljus ned i den femte, upplysande medvetandet. I den femte principen manifesterar det sig såsom den intellektuella förmågan hos menniskan, kastar sina strålar ned i den fjerde och styr i och genom förnuftets makt de upproriska elementen inom densamma. I den fjerde skapar det begär och väcker lif och instinkter hos den lägre triaden, meddelande härigenom formerna förmågan att ur naturens förrådshus hemta de element de behöfva. Det kallar alltjemt menniskorna till lif med sanningens röst, hvars eko är den i våra hjertans öken ropande intuitiva förmågan, som döper själarna med hoppets vatten och hänvisar dem till den sanne anden, hvilken, när han kommit till medvetenhet i deras hjertan, skall döpa dem med eld och *vetande* och inviga dem till det eviga lifvet.

KAP. V.

Harmoni.

»Må ingen inträda här, som icke är väl hemmastadd med matematik och musik.» — Pythagoras.

»Att lyss till sferernas musik» är ett poetiskt uttryck, men det uttrycker en djup sanning; ty universum är uppfyldt af harmoni, och en själ, som befinner sig i full harmoni med verldsalltets själ, kan höra och fatta denna musik. Vi kunna likna såväl verlden som menniskan vid musikaliska instrument, hvilkas alla strängar vore så stämda, att der icke hördes några falska toner. Materien på det fysiska planet kan betraktas såsom ett lågt vibrationstillstånd, anden såsom den högsta lifsvibrationen; och emellan dessa båda poler ligga de förmedlande principer, som bilda den stora oktaven, *Menniskan.*

Genom ett grundligare studium af harmoniens lagar skola vi utan tvifvel vinna en djupare insigt i de lagar, som styra verksamheten hos de principer, af hvilka naturen och menniskan äro sammansatta. Kvinnan är mannens afbild och representerar den menskliga skönheten och viljan, under det den manliga delen af slägtet representerar förståndet och styrkan, men ingendera kan ega en fortvarande existens utan den andra och hvarken en manlig eller kvinlig varelse är såsom enbart sådan fullkomlig. Endast den varelse är fullkomlig, som i sig förenar både de manliga och kvinliga elementen.

Moll-ackordet är det harmoniska motstycket till *Dur*-ackordet; men det är bevisadt, att en familj af *moll*-ackord, som skulle existera oberoende af alla *dur*-ackord och löpa parallelt med dessa senare, är en omöjlighet. Det vackraste ljudet är icke en enkel ton utan en *treklang*.

Naturen är produkten af en orsak och allt i naturen styres af lagen för orsak och verkan. Der kan icke gifvas någon godtycklig styresman för verldsalltet, ty äfven om der funnes en sådan, skulle hans beslut vara produkter af hans tankeverksamhet och denna verksamhet måste i sin ordning bestämmas af föregående orsaker, och sålunda vore äfven han underkastad en lag. En varelse, som icke vore underkastad en lag, är ett otänkbart vidunder, som icke kan ega tillvaro, ty alla ting uppstå i kraft af lagen för orsak och verkan, och ingenting kan vara till, som icke uppstått — utom den eviga lagen sjelf, som är ett icke-ting, bestående i och genom sig sjelf och absolut.

Här skulle man kunna invända, att lagen icke kunde vara till, om den icke egde en orsak eller med andra ord, om der icke funnes en *lagstiftare;* och detta skulle vara fallet, om vi hade att skaffa med godtyckliga lagar — men den eviga lagen för orsak och verkan behöfver ingen lagstiftare, alldenstund den är evig och sålunda existerande i och genom sig sjelf. Hvarje *varelse* är underkastad denna lag, såsom varande en dess produkt. Lagen för orsak och verkan kallar alla varelser till existens; men lagen sjelf är ingen *varelse,* och om menniskan inträder i *icke-varats* tillstånd, d. v. s. i *Nirvana**, upphör hon att vara underkastad lagen, enär hon såsom en evig individualitet är *ett* med lagen, hon *är* lagen och kan icke vara underkastad någon annan lag än sig sjelf.

Menniskan är ett väsen, som existerar i verlden efter att hafva kommit till i kraft af lagen för orsak och verkan. Hennes kropps form och beskaffenhet äro beroende af de

* D. v. s. *Icke-varat* i fysiskt materiel mening = det högsta andliga varat. Menniskan ingår i *Nirvana* såsom »ett medvetet moment i allvetenheten». *Öfvers. anm.*

förhållanden, under hvilka hon föddes; hennes själstillstånd beror af de astrala inflytelser, hvilka koncentrerat sina krafter på henne i följd af hennes frändskaper — hennes karaktär beror af de orsaker, som skapats under hennes föregående existens och som utgöra hennes *Karma*, hvilken hon sålunda sjelf skapat. Menniskan är sjelf en produkt af lagen för orsak och verkan, och inom alla naturområden stå de verkningar, som frambringas, alltid i bestämd proportion till orsakerna. Om vi till fullo kände orsakerna, skulle vi lätt kunna beräkna verkningarna. Hvarje tanke, ord eller handling skapar en orsak, som verkar direkt på sitt eget plan och skapar der nya orsaker, hvilka i sin ordning återverka på de andra planen*. En tanke är ett andligt tillstånd, som kan uttryckas i ett ord, och ordet kan göras verksamt medelst en handling. En handling är uttrycket (ordet) för en tanke. Hvarje form inom naturen eger en trefaldig betydelse, hvarje fullständig handling är en treenighet. Det fordras till utförandet af en handling trenne faktorer — den handlande, sjelfva handlingsakten och det påverkade föremålet. Vidare är en fullständig handling sammansatt af trenne faktorer — motivet, viljan och utförandet. Ett motiv eller en tanke, som icke finner uttryck i en handling, skall icke utöfva något direkt inflytande på det fysiska planet, men kan uppväcka starka rörelser inom själssferen, de der i sin ordning kunna återverka på det fysiska planet. Den bästa afsigt skall icke frambringa någon synlig verkan, med mindre den kommer till utförande; men afsigter framkalla vissa andliga tillstånd, hvilka kunna leda till handlingar vid något tillfälle i framtiden. Utförandet af en handling skall utöfva en verkan, antingen handlingen var förut öfvertänkt eller icke; men en afsigtslös handling utöfvar ingen direkt verkan på tankeplanen. En sådan handling är ett resultat af vansinne och medför ingen

* Paracelsus förklarar hurusom en sjuk mensklig fantasi kan skapa tillstånd inom den mentala atmosferen, sådana att de förgifta naturens inbildningskraft, samt huru epidemiska sjukdomar uppkomma genom en den universella själens återverkan på den menskliga.

moralisk ansvarighet, men skall icke dess mindre utöfva verkningar på det fysiska planet, hvilka kunna återverka på själen. Af de orsaker, som skapas på vare sig det fysiska, astrala eller andliga planet uppstå otaliga sammansatta verkningar, hvilka skapa nya orsaker, de der i sin ordning följas af verkningar, och hvarje kraft, som sättes i rörelse på någotdera planet, fortfar att verka tills dess styrka är uttömd genom öfvergångar i andra verksamhetsarter, när dess vibrationer förändrats till andra och de föregående verkningarna upphöra att vara till.

Det är ytterst intressant att studera kausaliteslagens* verkningar på de olika existensplanen. Genom denna lags trefaldiga verksamhet — *tankens*, *viljans* och *utförandets* på de olika planen — det fysiska planet samt känslans, förståndets och andens plan — uppkommer en stor mångfald af i oändlighet varierande verkningar, hvilka gifva upphof åt otaliga sekundära orsaker, de der åter framkalla verkningar. Så framkallar t. ex. utförandet på det fysiska planet af en god handling i ett ondt uppsåt eller en ond handling i ett godt uppsåt eller ändtligen en ond handling i ondt uppsåt vissa verkningar på ett plan, undet det att uppsåtet eller tanken påverkar ett annat och båda sträcka sina verkningar till högre plan, der resultat framkallas, hvilka i sin ordning återverka på de lägre planen, till dess slutligen verkningarna af *Karmas* lag blifva så invecklade att vi omöjligen kunna följa dem i deras enskildheter. Det är ej heller nödvändigt för oss att göra det; ty vi böra icke betrakta goda gerningar såsom en spekulationsaffär i och för förvärfvandet af en god Karma, utan vi skola göra det goda af kärlek till det goda på grund af dess godhet.

Menniskan är till sin existens icke en från naturen afsöndrad varelse, hon ingår såsom en länk i densamma. Värme och köld, solsken och oväder på det fysiska planet inverka på hennes kropp, de elementala krafterna i naturen verka på hennes själ och från den universella anden utstrålar inflytelse till hennes medelpunkt. Likaså återverkar

* Lagen för orsak och verkan.

menniskan på det hela. Medelst sitt fysiska arbete förändrar hon jordytans utseende, i det hon än skapar, än förstör former, under det hennes sinnesrörelser framkalla strömningar i verldssjälen, hvilka gifva upphof åt nya orsaker inom det osynligas område, de der i sin ordning återverka på det fysiska planet. Hennes inbildningskraft kan skapa tankegrodder, hvilka under tidens lopp torde vinna uttryck i fysiska former, hennes passioner kunna gifva upphof åt epidemiska sjukdomar* och en stegring af hennes samlade energier kan leda till konvulsioner inom naturen; hvaremot, om harmonien återställes inom den universella menniskan, naturens harmoni ock varder återstäld.

Alla dissonanser inom naturen framkallas af menniskans ofullkomlighet. Sedan hon smakat af kunskapens träd, har hon lärt sig att ställa sin individuella vilja i opposition mot den gifna naturordningen, och hon skall fortfara att lida under följderna af sina synder, till dess hon lär sig inse och erkänna det helas öfverhöghet öfver det individuella och upphäfver striden mellan de söndrade intressena genom att förena sin vilja med det helas, sålunda återställande dettas enhet och harmoni.

Ursprungligen var naturen en odelad enhet, i hvilken en delning uppstod i följd af söndrade intressen hos dess beståndsdelar och de individuella viljornas opposition mot det helas vilja. I begynnelsen blef den från midten strålande universella viljans verksamhet så att säga omkastad vid dess yttre strålkrets, och dermed uppkom illusionernas sfer vid periferien af den krets, som representerar den synliga verlden. Men i medelpunkten herskar ännu den likformiga lagens omätliga makt, hvarifrån ljuset genomtränger de moln, som omgifva den andliga solen. Dessa moln utgöra illusionernas verld och denna lags verksamhet kan skönjas i hvarje verksamhetsform inom alla naturområden.

Plato skref öfver dörren till sin akademi: »Må ingen inträda här, som icke är väl bevandrad i matematik»; och Pythagoras fordrade dessutom kunskap i musiken. De me-

* Paracelsus: »De Origine Morborum Invisibilium».

nade dermed, att den som vill utforska naturens dolda hemligheter, måste förstå att draga logiska slutsatser från sina iakttagelser och kunna stämma sin själ i samklang med verldsalltets gudomliga harmonier.

Naturen är fortfarande en enhet, och hvarje dess del står i ett visst bestämdt förhållande till det hela; ingenting är öfverlemnadt åt slumpen, allting har sitt tal, sitt mått och sin vigt, och der gifves ingenting i naturen, som icke styres af matematiska lagar. Solar och stjernor hafva sina periodiska omlopp. Kropparnes molekyler förena sig i vissa, inom kemien kända proportioner, och man har i alla tilldragelser såväl på det fysiska planet som inom sinnesrörelsernas område iakttagit en viss regelbundenhet och vissa periodiska vexlingar. Det gifves regelbundna timmar för dag och natt, bestämda mellantider för vår och sommar, höst och vinter, för ebb och flod i hafvet och för de vatten, som utgöra själen. De fysiologiska och anatomiska förändringarna hos animala former inträffa vid bestämda perioder och äfven händelserna i lifvet ega rum i enlighet med vissa ockulta lagar; ty ehuru menniskans handlingar synas fria, äro de dock orsakade af hennes vilja, och hennes vilja påverkas af hennes mentala tillstånd, hvilka åter äro verkningar af ännu djupare orsaker, de der leda sitt ursprung från den högsta lagen.

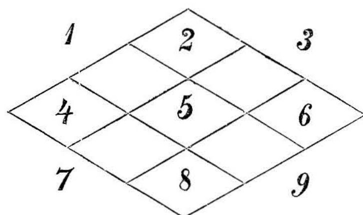
Pythagoras anhängare trodde att hvarje naturprocess styrdes af vissa tal, nämligen följande:

3	9	15	45
4	16	34	136
5	25	65	325
6	36	111	666
7	49	175	1225
8	64	260	2080
9	81	369	3321

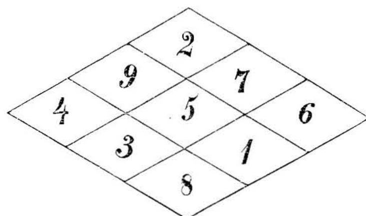
Denna tabell framställer en talföljd, som erhålles medelst konstruktion af *Tetragram* eller *magiska kvadrater*, och man trodde att hvarje verkan kunde beräknas genom bruket af dessa tal, om man blott kände det ursprungliga

tal, som hade afseende på orsaken. Nyare upptäckter gå ut på att bevisa, det denna mening var fullt riktig. Om allting har ett visst vibrationstal och om detta tal ökas eller minskas efter ett visst förhållande och med regelbundna perioder, skall kunskapen om dessa tal sätta oss i stånd att förutsäga en kommande tilldragelse.

De magiska kvadraterna af udda tal bildas såsom här nedan beskrifves: man skrifver upp talen af deras kvadrater i ordningsföljd, utbryter deras »hjerta» och utflyttar de öfverblifna talen till deras midt emot liggande platser. Se här processen vid bildandet af den magiska kvadraten på talet III. Kvadraten af 3 är 9:

Vi se här talen 1, 3, 7, 9 lemnade utanför fyrhörningen. Om de inskrifvas i de blanka rutorna på de motsatta sidorna af fyrhörningen, blir resultatet följande figur:

Om dessa tal adderas i hvar och en af de tre kolumnerna, blir summan alltid 15.

Följande figur visar tetragrammet af talet sju:

VII.

22	47	16	41	10	35	4
5	23	48	17	42	11	29
30	6	24	49	18	36	12
13	31	7	25	43	19	37
38	14	32	1	26	44	20
21	39	8	33	2	27	45
46	15	40	9	34	3	28

Hvarje kolumn hopadderad utgör 175.

Konstrueringen af tetragram med jemna tal är mera invecklad, men följande exempel kunna visa principerna derför:

VI.

6	32	3	34	35	1
7	11	27	28	8	30
24	14	16	15	23	19
13	20	22	21	17	18
25	29	10	9	26	12
36	5	33	4	2	31

Summa = 111.

8	58	62	4	5	59	63	1
9	15	51	53	52	54	10	16
48	18	22	44	45	19	23	41
25	39	35	29	28	38	34	32
33	31	27	37	36	30	26	40
24	42	46	20	21	43	47	17
49	55	11	13	12	14	50	56
64	2	6	60	61	3	7	57

Summa = 260.

Hvarje person har ett visst tal, som uttrycker hans karaktär, och om vi känna detta tal, kunna vi förmedelst de magiska kvadraterna beräkna vissa periodiska förändrin-

gar i hans tanke- och känslotillstånd, hvilka torde föranleda honom att vidtaga vissa förändringar i fråga om sina yttre förhållanden; och på detta sätt kunna vi måhända beräkna tidpunkten för inträffandet af någon vigtig förändring i hans lif. Men alldenstund menniskornas tal endast äro kända af de *upplyste*, hvilka icke behöfva dylika beräkningar, ega dessa magiska kvadrater för närvarande föga praktiskt värde och rent af intet i fråga om spådomsväsendet eller i och för tillfredsställandet af en tom nyfikenhet rörande kommande händelser.

Denna de periodiska vexlingarnas lag är emellertid en universel lag och dess uppmärksammande kan leda till åtskilliga vigtiga upptäckter. Dess verksamhet har länge varit känd i de vibrationer, som framkalla ljus och ljud, och den har nyligen blifvit upptäckt inom kemien* genom experiment, hvilka gå ut på att bevisa, det alla så kallade enkla element endast utgöra olika vibrationstillstånd af ett ursprungligt element, som företer sig såsom verksamt under sju grundformer, af hvilka hvar och en åter kan delas i sju verksamhetssätt. Den olikhet, som förefinnes emellan så kallade olika substanser, visar sig sålunda icke såsom en olikhet i substans eller materia, utan endast i materiens verksamhetsyttring eller i förhållandet af dess atomvibrationer.

Sjutalet har af alla tiders ockultister betraktats såsom ett heligt tal. I Österlandets religionsböcker talas om sju emanationer från Parabram; och det gifves ett tillräckligt antal ställen i *Apocalypsen* och andra delar af Bibeln, hvilka ådagalägga, att det förhållande, i hvilket detta mystiska tal står till verldsalltets byggnad, ingalunda undgått de kristna fädernas uppmärksamhet. De gamle filosoferne trodde att vårt solsystem omfattade sju planeter, och de nyare naturforskarne grunda sina anspråk på öfverlägsenhet öfver de forntida astronomerna på den omständigheten, att de upptäckt flere planeter och asteroider, än som voro kända i forntiden. Stjernverldens byggnad och jordens klotform

* L. B. Hellenbach: »Die Magie der Zahlen».

voro noggsamt bekanta för de gamle, men dessa sanningar lärdes då endast inom *mysterierna* och meddelades icke åt allmänheten. Dessutom hänvisa de uppdaganden, som blifvit gjorda af de österländska adepterna på tillvaron af en stor mängd ännu oupptäckta planeter inom vårt solsystem, om hvilka våra astronomer icke kunna ega någon kunskap, enär dessa planeter befinna sig i ett tillstånd af »förmörkelse» eller såsom »dematerialiserade tankar», hvilka såsom sådana icke kunna förete någon fysisk attraktionskraft, hvarföre de måste vara osynliga för det fysiska ögat.

De eviga sanningar, hvilka förnimmas af våra dagars illuminaters andliga synförmåga, måste vara de samma, som skådades af siarne för tusentals år sedan, ty sådana sanningar förändras icke, ej heller kan en sant andlig förnimmelseförmåga begå några misstag. När derföre de forntida exoteriska lärorna tala om sju planeter, betydde detta antagligen i esoterisk mening, att der gafs sex planetariska sferer, hvilka tillsammans med centralsferen utgöra sju. Enligt den rådande meningen med hänsyn till töckenteorien har vårt planetsystem utvecklat sig från den ursubstans (eldtöcknet), som utgjorde solkroppen och bildade en omätlig sfer, sträckande sig bortom Neptuni bana. Om vi inom en sfer tänka oss en centrifugalkraft, utstrålande från medelpunkten till periferien, och en centripetalkraft, verkande i riktning mot medelpunkten, måste det gifvas en punkt emellan medelpunkten och periferien, der de båda motsatta krafterna mötas. I denna punkt skola deras rätliniga rörelser antingen motväga hvarandra, i hvilket fall der uppkommer ett stillastående, eller — hvilket är troligare — skall den utstrålande kraften brytas och förvandlas till en kretsrörelse omkring ett nytt centrum, bildadt vid beröringspunkten. I sådant fall skulle det gifvas icke mindre än sex kroppar, omslutande den sjunde på alla sidor. Enligt denna teori är solstymet bildadt af sex sferer strålande materia, omgifvande centralsferen, och ur dessa utvecklade sig alla de olika underafdelningarna af planetariska system. De planeter, dem vi se, tillhöra vårt solsystem, men de höra icke

alla med nödvändighet till samma underafdelningar, och der torde gifvas mångfaldiga andra i både objektivt och subjektivt tillstånd.

Deras storlek, afstånd från solen och rörelser hafva utgjort frågor för spekulationen* och ledt till upptäckten af de tre vigtiga lagar, som styra vårt solsystems mekanik och hvilkas uppvisande af Kepler åstadkom en revolution inom den nyare astronomien.

Talet sju representerar *naturskalan* och återkommer inom alla naturområden från den strålande solen, hvars ljus brytes af en daggdroppe i regnbågens sju färger, ända ned till snöflingan, som kristalliseras i sexuddiga stjernor kring den osynliga medelpunkten. Man har funnit sjutalets lag förherskande i såväl de vegetativa som animala formernas utveckling och tillväxt, i såväl verldsalltets som menniskans sammansättning. Sju är den måttstock, efter hvilken totaliteten af existenser mätes; men *fem* är *harmoniens* tal. Om den femte tonen i den musikaliska skalan står i samklang med den första och tredje, uppkommer harmoni. Det gifves andra harmoniska ackorder, men det fullkomligaste ackordet är det, som framkallas genom samstämmighet mellan den första, tredje och femte tonen. Tvänne ljud kunna vara harmoniska, men till ett fullt ackord fordras ett tredje. Samma lag gäller i fråga om menniskans konstitution. Om hennes kropp (hennes första princip) står i samklang med hennes instinkter (den tredje principen), kan hon erfara angenäma sensationer; men full harmoni och sällhet kan hon först då uppnå, när hennes femte princip (hennes intelligens) fullt sluter sig till förbundet mellan de andra båda. Äfven andra paralleler kunna uppdragas mellan tonskalan och de menskliga principernas skala, och man skall finna att båda ega sina hvarandra motsvarande *moll-* och durackorder. Hvarje menniskas lif är en sym-

* Enligt Bode's lag äro förhållandena mellan planeternas afstånd från solen närmelsevis följande: Merkurius 3 + 4; Venus 6 + 4; Jorden 12 + 4; Mars 24 + 4; Jupiter 48 + 4; Saturnus 96 + 4; Uranus 192 + 4; Neptunus 384 + 4.

foni, i hvilken antingen harmoniska eller disharmoniska toner kunna vara förherskande.

Den kraft, genom hvilken harmoni framkallas, är kärlekens kraft. Kärlek framkallar harmoni, hat missljud. Kärleken är sträfvandet hos en princips söndrade delar att åter sammansluta sig till ett. Denna sträfvan förutsätter förmågan af ömsesidigt igenkännande, igenkännandet är en företeelse af medvetenhet, medvetenheten en lifsföreteelse. Lif, kärlek, medvetande och harmoni äro till väsendet ett; motsatsen är disharmoni och död. Hvarföre frambringa vissa toner, när de ljuda tillsammans, harmoni, om icke derföre att likheten mellan de element, hvaraf de äro sammansatta, anslår vårt eget medvetande? Ömsesidigt igenkännande mellan vänner förorsakar glädje och glädje betyder harmoni, sällhet och belåtenhet.

Om tvänne eller flere fullkomligt lika toner ljuda samtidigt, frambringa de hvarken harmoni eller missljud, de blott förstärka hvarandra. De äro redan ett, och der uppstår intet förhållande dem emellan. Men om olika toner anslås, af hvilka hvar och en innehåller ett element, som äfven innehålles i de andra, ser hvar och en sin motbild i den spegel, som framhålles af de andra, och detta igenkännande är glädje. När vi höra en vacker musik, tyckes hela luften uppfyld af lif. Om vi ega harmoniens princip inom oss, igenkänna vi den i musiken, och den varder lefvande i vår själ. En varelse full af inre tvädrägt kan åhöra den skönaste musik, och förblifva kall, ty hon eger ingen harmoni inom sin egen själ.

Om en princip varder medveten af sin egen tillvaro i en annan form och igenkänner sin skönhet i denna form ren och oförfalskad, blir resultatet en fullständig harmoni. Om två eller flere ting innehålla samma element, äro dessa element samstämmande och sträfva till förening, ty de äro lika beskaffade och vibrera tillsammans såsom ett. Denna sträfvan till förening skapar *kärlek*, hvilken uppenbarar sig på alla existensplan. Planeterna dragas till solen och till hvarandra, derföre att de innehålla samma element, hvilka

sträfva att förenas och *gravitations*-kraften är ingenting annat än en kärlekens kraft. Mannen drages till kvinnan och kvinnan till mannen, derföre att de hos hvarandra förnimma elementen till sina egna högsta ideal, och ju klarare det gemensamma idealet framträder hos dem båda, desto mera skola de älska hvarandra och känna sig lyckliga. En man och en kvinna kunna först då hysa en sann kärlek till hvarandra, när de båda medvetet eller omedvetet attraheras af samma ideal. Detta ideal kan vara högt eller lågt; men ju högre det är, desto längre skall det förblifva och desto högre ömsesidig sällhet skola de njuta.

Hos hvarje mensklig varelse gifvas vissa element, hvilka äro identiska och *ett* med dem, som ingå i alla andra menskliga varelser. Följaktligen är den individuella menniskan endast *till utseendet* en afsöndrad varelse, under det att hela menniskoslägtet i sjelfva verket är en enda enhet. Det är blott det yttre uttrycket af den universella menniskan, som företer sig i en mångfald af särskilda menskliga former. Den smutsigaste tiggare på gatan, den lastbaraste brottsling såväl som den största konung eller drottning i verlden är jag och du, ty det gifves ingen skilnad emellan den ena och den andra menskliga varelsen i den grundprincip, som konstituerar en mensklig varelse och som kallas den *Universella Menniskan, Logos* eller *Kristus.*

Med andra ord: *Menskligheten* är endast en, men hon uppenbarar sig under många millioner olika masker och stundom med föga menskliga drag; ty de masker formerna bära hindra deras fria utveckling. Denna mask är hvarje menniskas *personlighet,* det verktyg, genom hvilket Kristus verkar och som är full af ofullkomligheter. Den, hos hvilken Kristus-principen kommit till medvetenhet, ser i hvarje man och kvinna icke blott sin broder och syster, utan sitt *eget jag.*

En menniska, som söker att rikta sin kärlek på sig sjelf eller med andra ord söker sitt högsta ideal i sig sjelf, skall aldrig komma till frid och harmoni. Hon skall icke framkalla annat än missljud, äfven om hon vore en idealisk

menniska; ty ingen kan se sitt eget ansigte annorledes än i en spegel och ingen princip kan förnimma sin egen skönhet eller fulhet, med mindre han finner den reflekterad i andra former. Den som söker att fatta sig sjelf såsom sitt högsta ideal varder sjelfvisk och fåfäng. Hans kärlek skall, i stället att utvidga sig till periferien af hans sfer, verka från periferien till medelpunkten, och han skall för hvar dag blifva andligen mindre. Förgäfves skall han söka sitt ideal i sin yttermenniska. Äfven om det funnes der, skulle han icke kunna igenkänna det, ty för att göra detta, måste han ställa sig i förhållande till detsamma genom att träda utom sig sjelf. Men de, män eller kvinnor, hvilka söka förverkligandet af sitt eget ideal i föremålet för sin kärlek, skola, om de finna det, igenkänna det såsom sitt eget jag, af hvilket de alltid varit i besittning, ehuru de varit omedvetna deraf, ända till dess de funnit det i en annan form.

Den som eger sanningen, igenkänner den, hvarhelst han finner den hos andra, men den som icke eger sanningen, kan icke igenkänna den, utan antager den endast i kraft af sin tro på andras sannfärdighet. Vår nuvarande tidsålder förkastar ofta de högsta sanningar, så framt de icke bära stämpeln af mensklig auktoritet; men den vise skådar sanningen vid dess eget ljus.

Vid hvarje universitet, kollegium, kyrka och skola borde följande Gautama Buddhas ord stå skrifna med guldbokstäfver på en bemärkt plats:

»Tro icke på någonting, blott derföre att det blifvit sagdt, eller på traditioner, derföre att de fortplantats från forntiden; ej heller på rykten såsom sådana; ej heller på de vises skrifter, derföre att de vise skrifvit dem; ej heller på fantasier, om hvilka vi till äfventyrs tro, att de blifvit oss ingifna af en deva; ej heller på slutsatser, dragna från något af oss måhända slumpvis gjort antagande; ej heller på något, som synes oss nödvändigt på grund af analogiförhållande; ej heller på våra lärares eller mästares blotta auktoritet. Men vi skola tro då, när skriften, läran eller uttalandet bestyrkes af vårt eget förnuft och medvetande.»

Ljus är mörker, med mindre det återspeglas af materia. Ljuset kan icke upplysa sig sjelft, men det upplyser mörkret, och följaktligen är ljusets tillvaro beroende af materiens. Kärleken utan ett föremål kan icke existera såsom *relativ*. En person, som älskar sig sjelf, älskar ingenting. En kärlek, som icke är fästad vid något, existerar i det *Absoluta*. En kärlek fästad vid ett högt föremål är hög, den som är fästad vid ett lågt är låg, likasom lifvet i en hög form är högt, i en låg form lågt; ty kärlek, lif och harmoni äro funktioner och attributer hos en och samma princip i naturen, de äro endast olika sidor hos en och samma universella kraft. Der kärleken är, der är lif, och intet lif kan fortvara utan kärlek; och ju mera kärleken utsträckes till alla, desto mera skall menniskans lefvande andliga makt utbreda sig. Ju mera kärleken koncentreras på ett enda föremål, med desto större styrka skall hon verka i denna riktning och ingjuta kärlek och lif i detta föremål, och ju mera hon delas på olika föremål, desto mera skall dess kraft varda förskingrad.

Kärleken måste, för att varda stark, vara ren och obemängd med sjelfviska afsigter. Om vi älska ett föremål för den nytta vi kunna få deraf, är det i verkligheten icke föremålet utan oss sjelfva vi älska. Den rena kärleken afser endast föremålets väl, hon beräknar icke sina egna fördelar och rädes icke för egna försakelser. Förståndet beräknar, men kärleken följer attraktionslagen.

En oren kärlek är svag och förmår icke intränga i sitt föremål, hon kan förorsaka en krusning på ytan af en annans själ, men mäktar icke intränga till medelpunkten. Den rena kärleken intränger och kan icke motstås, med mindre hon möter en annan kärlek af lika styrka, strömmande i en annan riktning. Den kraftigaste kärleksdryck en person kan gifva en annan är att älska denne andre utan något sjelfviskt syftemål. En ren kärlek ingjuter sig i den älskades själ och framkallar motsvarande vibrationer, all den stund ett verksamhetsmodus gifver upphof till likartade modi i enlighet med den universella induktionslagen.

Detta är otvifvelaktigt sant, förutsatt att kärleksfröen i den älskades själ till kvaliteten motsvarar dem, som finnas hos älskaren och kunna af den senare träffas. Det starkaste solsken kan icke bringa några växter till utveckling i en jord, der deras frön äro allt för djupt nedbäddade, för att kunna nås af solvärmet, eller allt för mycket kväfda af ogräs. Likaså är hjertat den jord, der psykiska frön af alla slag äro inbäddade, beredda att utvecklas, så snart de träffas af kärlekens magiska kraft.

Om du vill fortgå på fullkomningens väg, tag lektioner i kärlek. Lär att älska det högsta och du skall dragas till detta. Sök hos hvarje menniska de egenskaper, som visa sig höga och öfverskyl hennes misstag med kristlig kärlek. Om du talar illa om en annan, talar du illa om dig sjelf, ty den som företrädesvis bemärker felen hos en annan, måste ega elementen till dessa fel hos sig sjelf. En fåfäng person stötes tillbaka af en annans fåfänga, en lögnare fordrar sanning hos andra, en tjuf vill icke bli bestulen på sin egendom. Dygder attrahera hvarandra och framkalla harmoni, men laster repellera hvarandra, och resultatet blir tvädrägt.

Hvarje menniska är en spegel, i hvilken hvarje annan menniska kan se sin bild återgifven antingen sådan hon är eller sådan hon torde varda i en framtid, ty i alla menniskosjälar gifvas samma element, ehuru de förekomma under olika utvecklingsstadier, och deras utveckling beror ofta af yttre omständigheter, öfver hvilka menniskan eger endast ringa kontroll.

En undertryckt och på sig sjelf tillbakavisad sinnesrörelse kan antaga en sjuklig och förvänd riktning. En kärlek, som hvarken omgestaltas eller når sitt mål, utan måste instängas i hjertat, skapar fantomer och drömmerier, på samma sätt som stillastående vatten alstrar infusorier. En kärlek till ett högt ideal, som i stället att nå upp till sferen för detta ideal, söker detsamma i lägre sferer, skall tyna utaf och dö eller ock attraheras af lägre ideal; men om kärleken möter en motsvarande kärlek, skall der uppstå harmoni.

Kärleken är det nödvändigaste elementet för lifvets fortvaro; det gifves icke något lif utan kärlek, och om menniskan skulle upphöra att älska lifvet, skulle hon upphöra att lefva. Kärleken till ett högre lif skall leda menniskorna till ett högre stadium, kärlek till ett lägre stadium skall draga dem ned till detta. Det händer ofta att en person, som älskar ett högt ideal utan att träffa föremålet för sin åtrå, öfverflyttar sin kärlek på någonting lågt. Gamla kvinnor utan afkomma öfverflytta ofta sin moderskärlek på en favoritkatt eller hund, och det gifves män hvilka köpa sig en skenbild af kärlek, när de icke kunna vinna den äkta kärleken.

Så snart en lägre vibration icke är helt och hållet ur harmoni med en högre, kan den högre vibrationen påskynda den lägres verksamhet och uppbringa den till sitt eget plan, på samma sätt som en jernstång, omgifven af en isolerad elektrisk tråd, kan upptaga elektricitet medelst induktion, och genom en länge fortsatt och kraftig inverkan af de högre vibrationerna på de lägre, kunna till och med kroppens ofrivilliga rörelser, till exempel hjertats, varda underkastade individens vilja. Tvänne strängar i ett musikaliskt instrument, hvilkas toner icke ligga alltför långt ifrån hvarandra, kunna, om de få ljuda samtidigt under en viss tidslängd, slutligen blifva harmoniska. En person, som umgås i en finare sällskapskrets, än den han egentligen tillhör, skall, om denna krets icke står alltför högt öfver hans moraliska eller intellektuella plan, blifva mera förfinad. Tjenare efterapa sina herrar, djur antaga åtskilliga af sina vårdares lägre karakteristiska egenheter och vänner eller gift folk, som oafbrutet äro i hvarandras sällskap, antaga slutligen en viss likhet med hvarandra.

Om tvänne substansers respektive vibrationsförhållanden totalt sakna all öfverensstämmelse, skola de repellera hvarandra, och der uppkommer en abnorm verksamhet eller retning. Så kan t. ex. en djurkropp utan fara utsättas för en jemförelsevis hög värmegrad, om temperaturen småningom stegras, under det att till och med en lägre värmegrad,

om den plötsligen påföres, kan verka ytterst skadligt. Det är icke af inbillade skäl ockultisterna afhålla sig från alkohol och animalisk föda. Dessa substansers element befinna sig i en hög grad af verksamhet, och när de komma i beröring med elementen i blodet, verka de retande och försätta dem i ett abnormt vibrationstillstånd, som gifver upphof till rörelser på det astrala planet, hvilka i sin ordning påverka de högre principerna hos menniskan på ett ingalunda önskvärdt sätt. Detsamma gäller om andra substanser, hvilkas odiska emanationer äro röda, under det att de, som utstråla blå auror ega en olika karaktär; men äfven de högsta elementen hemta sin näring indirekt från de lägsta och den gamla satsen att »en sund själ behöfver en sund kropp för sin utveckling» är ingalunda en blott fiktion; ty ehuru en sund hjerna (tankens verktyg) kan finnas i en sjuklig kropp, är dock en god helsa gagnande och önskvärd, och för utvecklingen af ockulta förmögenheter är det af vigt att välja lämplig föda och att följa sådana hygieniska lagar, hvilka äro passande för individen.

»Hvad som är näring för en, kan vara gift för en annan» — gäller så väl inom materiens sfer som inom sinnesrörelsernas. Starka kroppskonstitutioner kunna tåla stark föda; svaga sinnen förskräckas för ovälkomna sanningar. Omåttlighet i mat och dryck är lika skadlig som omåttlighet i känslor; och sjelfbeherskning är lika nödvändig på båda planen.

Ingen har någonsin blifvit adept blott derföre att han lefvat på vegetabilier; dock är en vegetariansk diet vida att föredraga framför köttätande och detta af flerfaldiga skäl. Oafsedt den sjelfklara omständigheten, att det är rent af stridande mot teosofin och en gudomlig rättvisas lag för den, som sträfvar till ett högre existenstillstånd, att utsläcka djurlif eller förorsaka andra att göra det i afsigt att tillfredsställa sitt djuriska begär, är det tydligt för hvar och en, som studerar det högre lifvets lagar, att den menskliga organismens belastande med djuriska substanser icke kan underlätta inträngandet af den gudomliga andens ljus.

De, hvilka sträfva till högre andlighet och förfining, böra undvika att förse sina kroppar med gröfre ämnen; de, hvilka vilja beherska sina passioner, böra icke nära sig med substanser, i hvilka ingå element af sådana passioner; de, hvilka vilja komma i besittning af mera eteriska former, handla oklokt, om de förse sina former med substanser, de der ovilkorligen göra dem gröfre, mera materiella och förtätade, hvarigenom den inneboende andens fria rörelser förhindras. Man känner exempel på, att en person uppnått en ganska hög grad af andlig utveckling i trots deraf att han lefvat på djurlik; men sådana fall äro mycket sällsynta, och man kan utan tvekan påstå, att *afhållelse från animalisk föda är första steget till andlig förädling.* En stor mängd af olika slag af födoämnen förorsakar oordningar i matsmältningsorganerna och föroreningar i bloden; der uppstår en kamp för lifvet emellan de olika aurorna och följden blir upphetsning, feber och sjukdom. Samma lag förklarar uppkomsten af veneriska åkommor och hudsjukdomar, och en myckenhet olika rörelser på det astrala planet, framkallade inom en kort tids förlopp, kan bringa en menniska till vansinne.

Man känner talrika fall af kroniska lidanden, hvilka blifvit botade genom fasta, vare sig frivillig eller nödtvungen. Menniskan behöfver i verkligheten ganska ringa föda. Frosseri är en vana, icke en nödvändighet.

Hvarhelst tvänne krafter af rent motsatt karaktär mötas, der uppstår disharmoni, och likasom hvar och en har sina speciella emanationer och auror och öfverflyttar dem på andra, så mottager ock hvar och en inflytelser från andras magnetiska auror eller den lokalitets, hvaraf han är omgifven, och dessa emanationer kunna vara antingen helsosamma eller pestartade; män och kvinnor kunna antingen bota eller förgifta hvarandra med dem, och det torde derföre vara godt att följa det råd Gautama Buddha gaf sina lärjungar att äta och sofva ensamma.

Många menniskor äro ytterst angelägna att få sin mat väl lagad, så att intet ohelsosamt ämne må intränga i krop-

pen, under det de på samma gång äro ganska vårdslösa i afseende på de känslor, som väckas i själen; ty de fatta icke att känslornas renhet är lika nödvändig som kroppens.

En stark kraft öfvervinner en svag och en starkare känsla kan göra en svagare overksam. Om den starka känslan är hög, upphöjer hon den lägre; om den lägre är starkare, blir följden degradering. Försigtighet kan hålla stridslystnaden i schack eller förvandla menniskan till en pultron; men utan försigtighet skall stridslystnaden bryta löst vid första vidrörande, och följden skall blifva öfverilning och olycka.

De högre känslorna utveckla sig ur de lägre, och under förnuftets ledning öfvergå laster till dygder. En djup sjelfkärlek kan vidga sig till kärlek för maka och vänner eller ännu mera till kärlek för fosterland och menskliget. Ju mera den vidgar sig, desto mera varder den förädlad.

Ingenting i hela verldsalltet kan förintas, endast formen kan förändras; en känsla kan icke dödas, men hon kan uppfostras för ett högre plan.

Den blotta könsdriften kan förvandlas till en ren kärlek för en upphöjd karaktär genom förbindelse med en person af annat kön, som eger en hög sedlig och intellektuel natur; den råa stridslusten kan förädlas, om den ledes i en intellektuel kanal, der pennan intager knölpåkens plats. Förvärfsbegäret kan höjas till kunskapsbegär och förstörelselustan till ett begär att utrota villfarelse.

Man har sagt att våra laster äro den stege, hvarpå vi uppstiga till himlen, och detta är otvifvelaktigt en sanning; ty den enda verksamma dygd menniskan kan ega är *energi*, och om vi använda våra energier till godt i stället för till ondt, förvandla vi vår last till dygd; men den som saknar energi, är lika oduglig till godt som ondt.

Det ligger ingenting absolut orätt i att bruka de naturliga instinkterna på ett naturligt och lagbundet sätt; frågan är blott den, huruvida ett sådant bruk är gagneligt för det ändamål vi hafva i sigte. Om jag eger en penningsumma till mitt förfogande, eger jag rätt att använda den till mitt

nöje eller att köpa någonting nyttigt för densamma eller att kasta bort den. På samma sätt kunna vi använda våra fysiska krafter, lifsenergier eller sinnesrörelser till nytta och nöje eller för fullföljandet af vår högre utveckling; men likasom vi icke kunna använda samma penningsumma om igen, sedan vi en gång utgifvit den, så går ock summan af de krafter vi offrat för ett lågt ändamål förlorad för det högre målet. Om en person icke har något högre mål i sigte, än att äta och dricka, sofva och fortplanta sitt species, kan han dermed blifva fullt lycklig, och om han följer naturens bud, begår han ingen synd; men om hans åtrå är att understöda naturens långsamma process i fråga om hans utveckling till en odödlig varelse, måste han beflita sig om att icke förspilla sin styrka på lägre lockelser; och under tidens lopp skola de krafter, som frambragt de lägre rörelserna, utveckla lika starka högre rörelser och hela den lägre verksamheten skall varda förvandlad till en högre.

Endast det rena kan bli harmoniskt.

Ett enkelt mål skapar ett rent motiv, men en mångfald af mål framkallar orenhet. Om en person egnar sig åt ett visst lefnadssätt, derföre att alla hans begär äro riktade mot detta mål, är hans motiv rent; men om han derjemte hyser biafsigter, är hans motiv orent och torde gäcka hans sträfvan.

Ordet »*askes*» användes ständigt och jemt i oriktig mening. En person, som lefver i ett kloster eller såsom eremit i en skog är ingen »asket», om han saknar allt begär efter lifvet ute i verlden; ty det ligger ingen sjelfförsakelse i att undvika det vi icke hafva något behof af. »Askes» betyder tuktan (disciplin), och en person, som fattat afsmak för verldens vägar, undergår en långt strängare tuktan, om han förblifver ute i verlden, än om han löper bort dit, der han kan slå sig i ro. Den verklige *asketen* är derföre den, hvilken lefver midt i ett samhällslif, hvars seder och förhållanden misshaga honom, hvars smak han icke kan dela, och som trots alla de frestelser, som omgifva honom, förstår att bevara sin karaktär obesmittad. Styrkan

växer genom motstånd, och våra fiender äro sålunda våra vänner, om vi förstå att begagna dem. En eremit, som lefver i skogarna, der han har ingen att motsäga och der ingen gör honom motstånd, kan icke vinna någon styrka. Ett sådant lif passar blott för den, som redan vunnit full styrka och som vill njuta af hvad han redan eger. Lugnet är lämpligt endast för adepten; neofyten måste genomgå lifvets eldprof.

Metaller renas genom eld och passioner genom lidanden. De lägre begären måste utsvältas i och för de högres näring. De djuriska begären måste korsfästas och dö; men viljans ängel bortvältar stenen från grafven och befriar de högre krafterna från sjelfviskhetens och mörkrets sfer — och så skola de uppståndna dygderna begynna lefva och verka i en ny verld af oförgängligt ljus och oafbruten harmoni.

För att vinna en klar inblick i menniskans reningsprocess — föreställ dig försänkt i ett töcken af materia och på alla sidor omgifven af fientliga inflytelser från begären på det astrala planet, hvilka steg för steg leda till din upplösning. Djupt inne i dig sjelf, i den molnfria medelpunkten af din själ och dock såsom det synes fjerran uppöfver dig tronar din inre gud, din eviga urbild, ditt verkliga jag, den odödlige Adonai, lik en hägring, väntande att få draga till sig dina finare element. Ju mera du koncentrerar dina tankar och begär på ditt lägre jag och sluter dig till begärens sfer, desto mera skall den klara bilden varda omtöcknad och dunkel; men om din längtan och dina tankar, stärkta genom din vilja och dina gerningar, höja sig öfver sferen för detta lägre jag och sluta sig fast till det rena idealet, då skola dina högre krafter strömma i riktning till detsamma och påverka det, så att det varder allt mera klart och substantielt, till dess ditt innersta jag och ditt medvetande varda förenade dermed, och detta jag, frigjordt från alla jordiska attraktioner, kan blicka ned på hvad som förblifver under detsamma och se deri endast skuggan af sin egen odödliga verklighet. Begär är ett resultat af attraktion,

attraktionen har sin orsak i skilsmässan mellan tvänne substanser, analoga till väsende och egenskaper. Vi kunna icke hysa begär till ett ting, om hvilket vi icke ega någon kunskap, och om vi attraheras af ett ting, måste der nödvändigt finnas hos oss en del deraf, som åstundar att återförena sig med den del, från hvilken han blifvit afsöndrad. En mensklig varelse, i besittning af en gudomlig gnista från den universella anden, förnimmer intuitivt den källa, från hvilken hon leder sitt ursprung och med hvilken hon längtar att varda återförenad, utan att behöfva något vetenskapligt bevis för att på förståndets väg öfvertygas om denna sanning. Att fatta renheten af denna gudomliga gnista är sann tillbedjan, att söka förverkliga den är sann betraktelse; att öfva viljan, så att hon bringar ens eget jag i full harmoni dermed, är bön. Att gifva denna bön uttryck i handling är att vinna bönhörelse. En sann bön vinner alltid bönhörelse på det plan, der du låter den verka. Bönen på det fysiska planet består i fysiskt arbete, på det astrala planet renar hon passionerna genom viljans verksamhet, inom förståndets område uppträder bönen såsom studium och leder till kunskap och den högsta andliga åtrån lyfter menniskan ur materiens hvirflande oro och bringar henne närmare hennes egen gud.

Det gifves icke ett enda fall i historien, då icke en sann bön vunnit bönhörelse. Om en menniska icke erhållit det, hvarom hon bedit, bevisar detta endast att hon icke förstått att bedja. Den sanna bönen består icke i ord utan i gerningar och gudarna hjelpa den, som hjelper sig sjelf; men den som väntar att gudarna skola göra för honom hvad han bör göra sjelf, förstår icke att bedja och skall bli besviken i sin förväntan. Att bedja betyder att höja våra tankar och begär till vårt högsta ideal, men om vi icke sjelfva lyfta oss upp till detsamma, förstå vi icke att bedja. Om vi vänta att vårt högsta ideal skall sänka sig ned till oss, vänta vi någonting orimligt och omöjligt.

För att nå det högsta, måste anden vara herre och passionerna tjenare. En hjelplös krympling är sin tjenares

slaf; en menniska, som låter okunniga tjenare utföra det arbete, hon kan göra sjelf, måste till en viss grad underkasta sig deras nycker och ofullkomligheter, och om hon byter om tjenare, förändrar detta icke hennes ställning. En person, som har låga begär och böjelser, varder dessa böjelsers tjenare; de diktera för honom sina befallningar, och han måste anstränga sig för att erhålla medel till uppfyllande af deras anspråk. Den som icke hyser några oädla begär, är oberoende och fri och sin egen herre. Han har besegrat materien och hans strid med de astrala elementen är slut. För honom gifves icke längre någon disharmoni, och hans renade element skola finna sina motsvariga vibrationer i den universella kärleksandens eviga lif.

KAP. VI.

Illusion.

»Förnuftet skingrar illusionerna och alla en tygellös inbildningskrafts fantastiska förklaringar af tingen.» — Dr Caird.

Den första förmåga, som möter oss vid tröskeln till själens rike är inbildningskraften, hon är själens plastiska och skapande förmåga. Menniskan är medveten af sin förmåga att mottaga idéer och att ikläda dem former. Hon lefver icke enbart i den objektiva verlden, hon besitter äfven en inre verld för sin egen räkning. Det ligger i hennes makt att blifva ensam sjelfherskare i denna verld, mästare för dess skapelser och herre öfver hela dess innehåll. Hon kan der styra med sin viljas oinskränkta makt, och om idéer göra intrång, hvilka icke ega lagligt berättigande att bebo denna verld, står det i hennes fria val att drifva bort dem eller låta dem förblifva och tillväxa. Hennes förnuft är den högsta styresmannen i denna verld, dess ministrar äro känslorna. Om förnuftet, förledt af förrädiska böjelsers råd, låter onda idéer utveckla sig, kunna dessa komma till makten och störta förnuftet från dess tron, såframt det icke låter viljan underkufva dem.

Denna inre verld är likasom den yttre verlden en verld för sig. Den är stundom mörk stundom upplyst. Dess rum och de ting det innehåller äro likaså verkliga för dess innevånare, som den fysiska verlden för de fysiska sinnena; dess synkrets kan vara antingen trång eller vid, begränsad

hos somliga, utan gräns hos andra, der finnas sköna scenerier och dystra lokaliteter, den har sitt solsken och sina stormar, sina sköna gestalter och fasaväckande skepnader. Det är den intellektuella menniskans privilegium att draga sig tillbaka till denna verld, närhelst hon vill; hon förföljes ej der af de fysiska fienderna, den kroppsliga smärtan kan ej intränga. Det materiella lifvets oro och bekymmer förblifva utanföre, men hennes böjelser inträda med henne. Detta själens inre rike är det *Menskliga Templet,* der vi böra innesluta oss och stänga dörren mot allt intrång af sinliga intryck, när vi vilja »bedja». Vid ingången till detta tempel dväljas *Väktarne vid Tröskeln,* våra begär och passioner, hvilka äro våra egna skapelser och dem vi måste besegra, innan vi kunna inträda. Inom detta tempel gifves en verld, lika så stor och obegränsad som den yttre verlden, hvars former vi se med våra fysiska ögon. Denna inre verld är uppfyld med produkter af menniskans egen skapelse. Några af dessa äro overksamma, men andra hafva blifvit verksamma, lefvande väsensenheter, hvilka kunna bemäktiga sig makten och afsätta den verklige konungen, *förnuftet.* I detta inre rike är hvarje menniska eller borde vara — den Gud, hvars ande sväfvar öfver djupets vatten och hvars *varde* kallar till existens endast det nyttiga och goda. I samma mån denna inre, individuella gud träder i harmoni med verldsalltets Gud, i samma mån skola de två varda ett, och desto fullkomligare sällhet skall individen njuta i denna inre verld. Först då, när menniskan funnit sitt eget jag inom denna, skall hon begynna ett lif, hvilket med nödvändighet måste blifva odödligt, enär det är fritt från vexlingar, och sedan hon blifvit sin egen herre, kan hon icke tillhöra någon annan än sig sjelf, icke hennes lägre, utan hennes *högsta* jag, hvilket är ett med den evige *Kristus* eller verldsalltets *Maha-atma.*

Inom denna inre verld hafva gudarne sitt stridsfält. Der hålla kärlekens och hatets gudar, lustans, högmodets och vredens demoner, illviljans, grymhetens, hämdens, fåfängans, afundens och afundsjukans djeflar sina karnevals-

fester, de väcka passionerna och kunna, om de icke kufvas af Förnuftet, varda starka nog att detronisera detta.

Förnuftet hvilar på sanningen. Hvarhelst sanningen föraktas, der uppträda illusionerna. Om vi förlora det högsta ur sigte, skall det lägre synas såsom det högsta, och vi skapa en illusion. Ett är sanningens tal, *Sex* illusioners, ty de Sex ega ingen existens utan Sjuan; de äro de synliga produkterna af enheten, hvilken uppenbarar sig såsom sex kring en osynlig medelpunkt. Hvarhelst sex äro, der måste den sjunde vara, om den ock icke företer sin närvaro. Ett är lifvets tal, sex talet för de skuggor, från hvilka lifvit aflägsnat sig.

Former utan lif äro illusioner, och den som begår det misstaget att fatta formen såsom lifvet eller den princip, hvaraf den är ett uttryck, förföljes af en illusion. Former förgås, men den princip, som är grunden för deras tillvaro, förblifver. Formernas ändamål är att representera principer; och så länge en form är känd att vara en sann representant af en princip, underhåller principen dess lif; men om man låter en form tjena en annan princip än den som kallat honom till existens, blir det slutliga resultatet förnedring och död.

De icke förnuftbegåfvade former, dem naturen frambringar, äro fullkomliga uttryck för de principer, dem de äro afsedda att representera; endast förnuftiga varelser kunna vara hycklare. Hvarje djur är ett sant uttryck för den karaktär dess form representerar, det är först vid den punkt, der förståndsverksamheten uppträder, som bedrägeriet begynner. Hvarje djurform är en symbol af det andliga tillstånd, som karaktäriserar djurets själ, ty det är icke sjelft det godtyckliga upphofvet till sin form; men den med förnuft begåfvade menniskan besitter förmågan att skapa, och om hon prisgifver en högre princip för en lägre, skall den förras form småningom antaga den skepnad, som kännetecknar den lägre principens form, och under tidens lopp blifva ett troget uttryck för denna.

Sålunda se vi, huru en menniska med ädelt utseende,

genom att sjunka ned till en girikbuk, småningom antager den snokande blicken och smygande hållningen af ett djur, som går på spaning efter byte; den liderlige antager ofta en apas eller gets sätt och stundom utseende, och den inbilske antager blicken af en åsna.

Om våra kroppar vore danade af ett mera eteriskt och plastiskt material, skulle hvarje förändring hos vår karaktär hastigt framkalla en förändring af vår form; men den grofva materien är trög och rättar sig endast långsamt efter de intryck, som verka på själen. Derföre kunna vi icke såsom absolut giltiga antaga de slutsatser, som dragas af frenologien, fysionomiken o. s. v., så mycken sanning de än kunna innehålla. Det material, hvaraf de astrala formerna och själarna äro bildade, är mera plastiskt, och en skurks själ kan i verkligheten likna en pöl, fyld med huggormar och skorpioner, den sanna symbolen af hans karaktär, sådan den afspeglas i hans sinne. En generation af helgon skulle under tidernas lopp frambringa en nation af Apolloner och Dianor, en generation af skurkar skulle utveckla sig till vidunder och dvergar. För att formen skall kunna bibehålla sin ursprungliga skönhet, måste principen förblifva ren och obesmittad.

Den ena färgen i solspektret är lika ren som den andra, när den är oblandad; hvarje element, som är fritt från ett annat, är rent, oblandad koppar är likaså ren som rent guld och känslor äro rena, om de äro fria från yttre inblandning. Former äro rena, om de representera sina principer i deras renhet; en skurk, som visar sig sådan han är, är ren och sann, ett hycklande helgon är orent och falskt. Vanor och bruk äro de yttre uttrycken för ett lands andliga tillstånd, och om dess män och kvinnor vanslägtas till sin karaktär, skola deras vanor och bruk blifva löjliga.

Det är oförmågan att skilja mellan sanning och sken, mellan form och princip och den deraf följande villfarelsen att taga det låga för det höga, som förorsakar lidandet. Menniskan betraktar ofta sina materiella intressen såsom de högsta och förgäter de högsta elementen i sin organism.

Den kraft, som skulle användas till näring åt det höga, förtäres af det låga. I stället att låta det låga tjena det höga, låter man det höga tjena det låga, och i stället att begagna formen såsom ett verktyg för principen, låter man principen vänta, till dess formens anspråk äro tillfredsstälda; med andra ord — en låg princip sättes i stället för en högre.

En sådan prostitution af principen till förmån för formen träffas inom alla samhällslifvets sferer. Vi träffa dem bland rika och fattiga, bildade och obildade, vid domstolen, inom pressen och på predikstolen, i saluhallarna och i det dagliga lifvets förhandlingar. Att prostituera principen är sämre än att prostituera kroppen, och han, som brukar sina intellektuella krafter för sjelfviska och skurkaktiga ändamål, är mera beklagansvärd, än hon, som drifver handel med sina kroppsliga behag för att vinna medel till kroppens uppehälle. (Skilnaden mellan den råa prostitutionen af kroppen och den mera förfinade prostitutionen af de intellektuella förmögenheterna i och för sjelfviska ändamål är blott denna, att i förra fallet missbrukas endast de gröfsta delarna af den menskliga organismen, medan i det senare missbruket gäller de högre och mera permanenta. Följderna af det senare slaget måste derföre sträcka sina inflytelser vida längre, än följderna af det förra, synnerligast om vi taga i betraktande motiven. Det gifves få kvinnor i verlden, som blifvit förnedrade af böjelse att blifva det, de äro i det stora flertalet fall offer för omständigheter, dem de icke egt makt att motstå, men intellektuella skurkar höra vanligen till de högre klasserna, der nöd och fattigdom äro okända.

Att använda sina intellektuella krafter för ändamålet att »göra pengar» är begynnelsen till intellektuel prostitution. Lyckliga äro de, hvilka kunna förtjena sitt bröd med sina händers ärliga arbete, ty en anställning, som kräfver föga intellektuel uppmärksamhet, skall skänka dem frihet att rikta sina själskrafter på andlig betraktelse och utveckling; under det att de, hvilka offra sina mentala krafter på de lägre planen, sälja sin förstfödslorätt för en värdelös gryn-

välling, som väl kan nära kroppen, men kommer själen att förtvina af svält.

Det säkraste tecknet till ett folks förfall är, om de så kallade högre klasserna med förakt se ned på de kroppsarbetande; en gatsopare, som förtjenar sin rätt att lefva medelst sitt arbete, är mera aktningsvärd i Gudomlighetens ögon än en biskop, som prostituerar sitt förnuft för att vinna 10,000 pund om året.

Den största af alla illusioner är den illusoriska föreställningen om *jaget*. Den materiella menniskan betraktar sig såsom en tillvaro, afsöndrad från hvarje annan. Skapnaden af hennes form väcker hos henne den föreställningen att hon är ett sjelfständigt, substansielt helt, och de förändringar, som ega rum i hennes kropp, försiggå så långsamt och omärkligt, att hon icke inser sin villfarelse. Det gifves dock icke ett enda element vare sig i hennes kropps eller själs konstitution eller i hennes förståndsmekanism, som icke är inbegripet i en oafbruten afgångsprocess, för att ersättas af nya element ur den universella lifskällan. Hvad som tillhör henne i dag, tillhörde i går en annan och skall i morgon tillhöra en tredje. Inom hennes fysiska form fortgår en ständig vexling. Hos de organiska varelsernas kroppar upplösas väfnaderna fort eller långsamt allt efter beskaffenheten af deras frändskaper och gifva rum för nya, hvilka åter i sin ordning ersättas af andra. Menniskokroppen förändras till storlek, skapnad och täthet allt efter ålderns framskridande, företeende efter hvarandra symbolerna af den lifliga ungdomens helsa, mannaålderns kraftfulla konstitution eller den mogna kvinlighetens behag och skönhet ända upp till de attributer, som känneteckna ålderdomen, törelöparen till upplösning och verksamhetens upphörande i denna individuella form.

Lika stora vexlingar försiggå i själen. Sensationer och begär vexla; medvetandet vexlar, minnen blifva dunkla. Ingen fullvuxen har samma åsigter, som han hade i barndomen; kunskaperna ökas, förståndet försvagas; specialverksamheten upphör såväl på det mentala som det fysiska

planet, när den samlade energien är uttömd genom förvandling till andra verksamhetssätt eller öfvergång till andra former.

De lägre materiella elementen i menniskans konstitution vexla hastigt, de högre långsammare, men endast de högsta fortvara. Ingenting kan sägas väsentligen tillhöra menniskan mer än karaktären hos hennes sjette princip i dess förening med den sjunde. Den som riktar sitt intresse förnämligast på sina lägre principer, fäster sig vid något, som icke är hans eget, utan endast ett lån af naturen. Under det han gläder sig af deras besittning, skapas en illusion, som kommer dem att synas såsom en väsentlig del af honom sjelf, och hans inbillning frossar i njutningen af denna inbillade egendom. De utgöra emellertid lika litet en väsentlig del af honom sjelf, som de kläder en menniska bär utgöra en konstituerande del af menniskan. Hennes enda sanna jag är hennes karaktär, och den som förlorar sin karaktärs styrka, förlorar alla sina egodelar.

En af illusionens konungar är *Penningen*, verldskonungen. Penningen representerar billighetens princip och borde användas så, att hvar och en finge den rättvisa ersättningen för sitt arbete. Om vi åstunda mera penningar än vi rättvisligen kunna fordra, begära vi något som icke tillhör oss, utan en annan, och vi kränka den gudomliga sanningens princip. Om vi mottaga arbete utan att betala derför dess rätta värde, tillfoga vi andra en orättvisa och beröfva dermed oss sjelfva sanningens princip, en allvarsammare förlust för oss än penningförlusten för den bedragne.

Penningen såsom sådan är en illusion, endast den rättvisans princip, som penningen representerar, eger en verklig tillvaro. Icke dess mindre se vi hela verlden ligga på knä för formens fötter. De fattiga ropa derpå och de rika sträfva efter mera och allas begär är att erhålla största möjliga vinst för minsta möjliga ersättning. Vi hafva prester, som frälsa själar, och läkare som bota kroppar för pengar. Lagen är fal för den, som kan och vill betala, rykte, anse-

ende och kärlekens skenbilder kunna erhållas för penningar och en menniskas värde uttryckes i den summa af kronor eller ören, hon till äfventyrs kan kalla sin egen. Svältdöden hotar de fattiga, följderna af öfverflöd de rika, och många rika draga parti af de fattigas nöd för att rikta sig ännu mera. Vetenskapen utöfvar sin makt till att föröka beloppet af menniskans materiella bekvämligheter. Nya maskiner uppfinnas, och ett arbete, som i fordna dagar kräfde tusende armar, utföres nu af ett barn. Dermed är ett ofantligt belopp af personligt arbete och lidande undanröjdt. Men i samma mån medlen att tillfredsställa behofvet af trefnad förökas, i samma mån växer behofvet. Saker, hvilka fordom betraktades såsom lyxartiklar, anses nu för oundgängliga nödvändighetsvaror. Illusioner skapa illusioner och begär väcka begär. Man har förlorat principen ur sigte och satt den gyldene kalfven i dess ställe. På produktion följer öfverproduktion, tillgången är större än efterfrågan, arbetslönen tryckes ned till svältration och på den ruttna grunden växa monopolens svampar. I samma mån lättheten att underhålla lifvets strid ökas, i samma mån växer stridens hetta. Menniskans ädlaste förmåga, förståndet, hvars bestämmelse är att lägga en fast grund för hennes högsta andliga sträfvanden, tvingas att arbeta för tillfredsställandet af de djuriska instinkterna, och anden svälter och varder en tiggare i sanningens rike.

Ur sjelfkärleken uppstår kärleken till egendom. Denna är det hydrahöfdade vidunder, hvars glupskhet aldrig kan stillas. Närmast jagets illusion står *kärlekens*. Den sanna kärleken är ingen illusion, han är den kraft, som förenar verldarna och ett attribut hos anden; men den illusoriska kärleken är icke kärlek, utan endast dess skugga. Den sanna kärleken söker endast det älskade föremålets sällhet, men den djuriska kärleken tänker endast på sig sjelf och söker blott njutning. Den sanna kärleken lefver, äfven sedan formen är upplöst; den falska dör, när den form, vid hvilken han var fästad, förmultnar.

Den ideala kvinnan är skapelsens krona och är berät-

tigad till mannens kärlek. En manlig varelse, som icke älskar kvinnokaraktären, är blott skenbilden af en man, och mannen är icke en fullständig varelse utan kvinnans kärlek. En man, som icke älskar det sköna, eger icke något skönhetens element uti sig. Men den man, som endast älskar kvinnans yttre behag och icke kvinnan sjelf, blir af henne tillbakastött. Om han drages till henne blott och bart af sina djuriska instinkter, ser hon hans svaghet och stötes tillbaka deraf. Hon kan vara nog fåfäng att gläda sig öfver besittningen af sina behag och öfver en medelst dem vunnen seger öfver mannen; men en intilligent kvinna betraktar ett sådant offer såsom ett föremål för ömkan och medlidande, icke såsom en källa till styrka.

Mannen älskar skönhet, kvinnan styrka. En man, som är slaf under sina begär, är svag och kan icke fordra aktning af den kvinna han påstår sig älska. Om hon ser honom vrida sig under sina djuriska instinkters piskslag, kan hon icke i honom se sin beskyddare och gud.

Mannen representerar förnuftet, kvinnan viljan. Om vilja och förnuft stå i harmoni med hvarandra, äro de såsom *ett*. Om de verka emot hvarandra, uppstå illusioner.

En annan illusion är begäret efter fysiskt lif; och väl må den, som saknar en egen karaktär, kvarhålla detta begär, ty om han, sedan han förlorat sin karaktär, äfven förlorar sitt lif, har han förlorat allt. Menniskorna, så män som kvinnor, hänga fast vid denna illusion, derföre att de icke veta hvad lifvet är. De vilja heldre underkasta sig skymf, vanära och lidanden, än dö. Ingenting belyser den seghet, hvarmed menniskorna hänga fast vid lifvet, bättre än en panik, uppkommen af inbillad fruktan. Ett rop om fara höjes i en folkmassa, och genast uppstår en strid, der män och kvinnor kifvas om lifvet. Män förgäta sin värdighet och trampa kvinnor under fötterna, och kvinnor, glömska af sitt kön, slåss för sina djuriska lif. Men är då lifvet någonting så önskvärdt, att man derför skall uppoffra karaktären? Ett lif är blott ett tillfälligt tillstånd bland tusen likartade, genom hvilka menniskans karaktär passerar under sin van-

dring på vägen till fullkomning, och om hon uppehåller sig längre eller kortare på en station kan icke vara af någon synnerligen stor vigt. En menniska kan icke göra ett bättre bruk af sitt lif, än att offra det, om det är nödvändigt, för andras välfärd; ty denna handling skall stärka hennes egen karaktär, i hvilken hon har sin lifskälla och den kraft, som sätter henne i stånd att återuppträda i en ny form.

Å andra sidan skall den, som smyger sig bort ur lifvets strid för sjelfviska ändamål eller af feghet, icke undkomma. Han må önska att komma ur lifvet och förgöra sin kropp, men Lagen låter icke gäcka sig. Lifvet skall förblifva hos honom så länge som han enligt naturens ordning skulle hafva lefvat i kroppen. Han kan icke döda det, han kan endast beröfva sig det verktyg, medelst hvilket han kunde handla. Han liknar en menniska, som har sig ett arbete förelagdt och kastar bort det redskap, som kunde sätta henne i stånd att utföra det. Fåfäng blir hans ånger.

Men om i sådana fall af sjelfmord, hvilka icke begås i vansinne, den villa, som kallas lif, fortfar efter den fysiska kroppens död och medvetandet förblifver hos den astrala formen, då uppstår en allvarsam fråga rörande behandlingen af sådana olyckliga personers kroppar; ty hvarhelst medvetande finnes, der finnes sensation, och alldenstund i sådana fall en magnetisk förbindelse säges ega rum emellan den astrala menniskan och hennes lik, synes det icke omöjligt, att meddelanden från sjelfmördare kunna vara sanna och att skador, som tillfogas den döda kroppen, kunna kännas ganska skarpt af den okroppsliga menniskan.

Om dessa påståenden äro sanna — och det är ännu icke bevisadt att de icke äro det — befinner sig den, som dissekerar en sjelfmördares kropp snart efter den synbara döden, inbegripen i den djefvulska sysselsättningen med vivisektion af en menniska. Den omständigheten att liket icke visar några tecken till lidande är icke något bevis att den astrala menniskan icke kan känna knifskärningarna; ty hon kan erfara den gräsligaste tortyr utan att kunna tillkännagifva symptomerna deraf på det fysiska planet. Om

detta är sant, bevittna vi dagligen den mest helvetiska tortyr, utöfvad i vetenskapens namn.

Detta påstående torde synas orimligt, derföre att det strider mot antagna meningar och vetenskapen skall skratta deråt; men en djupare insigt i de ockulta naturlagarna torde komma att förändra menniskornas åsigter och det är icke längesedan »vetenskapen» skrattade åt jordens klotform.

En annan illusion är till en stor del hvad man kallar »vetenskap». Den sanna kunskapen frigör menniskan, men ett falskt vetande gör henne till slaf under andras meningar. Många menniskor förspilla sin lefnad med att lära dårskaper och försumma sanningen, tagande det öfvergående och förgängliga för det eviga. Ej heller är deras begär efter lärdom i allmänhet förestafvadt af begäret att lära sanningen, ty då skulle de icke förneka sanningen, när de möta henne. I flertalet fall utgör lärdomen icke målet utan medlet för det egentliga målet, förvärfvandet af rikedom, en ställning i samhället och rykte eller ock tillfredsställelse af en tom nyfikenhet. Ett folks eller en menniskas sanna rikedom består icke i intellektuella skatter, utan i sedliga och andliga egodelar, de enda, som blifva beståndande.

Det gifves ingenting som leder till en så hög grad af sjelfviskhet, som en hög förståndsodling utan motsvarande tillväxt i andlighet. Må den som betviflar detta påstående gifva akt på den småaktiga afundsjuka, som råder allestädes bland de lärda professionerna. Vidare kan en person med hög förståndsutveckling lätt förvärfva sig personliga fördelar öfver dem, som äro mindre lärda, och om han icke besitter en hög moralisk kraft, skall han svårligen kunna motstå de frestelser, som i detta fall komma i hans väg. De största brottslingar och skurkar hafva varit personer med stor intellektuel begåfning. Förståndsutvecklingen är nödvändig för att fatta de andliga sanningarna, sedan de en gång förnummits, men de kunna icke förnimmas af förståndet i saknad af andlighet; de kunna endast förnimmas i och genom andens kraft. Utvecklingen af de andliga förnim-

melseförmögenheterna är vigtigast, förståndsutvecklingen kommer dernäst, ty utan den senare är den förra utan gagn för menniskans sanna intressen. »Salig är den som sanningen undervisar, icke genom förgängliga bilder och ord utan genom sin egen inneboende kraft; icke hvad hon synes vara utan såsom *hon är**.»

Kärlek till makt och rykte är en annan illusion. Den sanna makten är ett andens attribut. Om jag åtlydes på grund af min rikedom, är det icke jag, som befaller lydnad utan min rikedom. Om jag kallas mäktig, derföre att jag åtnjuter auktoritet, är det icke jag, som är mäktig, utan den myndighet, med hvilken jag är beklädd. Rikedom och auktoritet äro glorior, hvilka ofta försvinna lika hastigt, som de förvärfvats. Rykte åtnjutes ofta af den, som icke förtjenar det, och den aktningsvärdaste menniska är den, som har skäl att högakta sig sjelf på grund af sina gerningar.

Födelseort och lefnadsställning äro omständigheter, hvilka vanligen icke bero af fritt val, och ingen eger rätt att förakta en annan på grund af hans nationalitet, religiösa tro, hudfärg eller den rol han har att spela på denna planet. En persons stånd är en illusion, beroende på följderna af andra illusioner, det hör icke till den menskliga karaktärens väsen. Om en aktör spelar kung eller tiggare, är han lika aktad, blott han spelar väl.

»Ej heder eller skam i yttre ting bestå;
Din rol du spele väl, så skall dig äran nå.»

Pope.

Der gifves andra illusioner, hvilka infinna sig objudna och dröja kvar utan att vara välkomna. Dessa äro — *Fruktan, Tvifvel* och *Samvetsagg,* och de hafva i likhet med alla andra illusioner sin rot i okunnigheten om menniskans sanna natur och omfånget för hennes krafter. Menniskor lefva stundom i fruktan för en hämnande makt, som icke eger någon tillvaro, och kunna dö af rädsla för ett ondt, som icke fins. De darra ofta för verkningarna af orsaker, dem de icke dess mindre fortfara att skapa; de

* Thomas a Kempis.

äro tveksamma, huruvida de skola lyckas i att gäcka lagen, ej vetande att den verkliga menniskan just är denna lag, som icke kan gäckas. Hvarje handling skapar en orsak, och denna orsak efterföljes af en verkan, som återverkar på den, som skapat orsaken, antingen han får erfara denna verkan i detta lifvet eller i ett annat. För att undgå verkan af den orsak, som blifvit skapad, måste den som skapat orsaken söka förvandla sig till en annan. Om hans lägre principer förledt honom till misstag, skola de lida, men om han lyckas införlifva sin natur med sina högre principer och sålunda förvandla sig till en varelse af olika karaktär, skola deras lidanden blifva af mindre vigt för honom. Detta är den enda förnuftiga betydelse af »syndernas förlåtelse»; och prester skulle kunna förlåta synder, om de kunde förvandla syndaren till helgon och beherska Karma-lagen. Men detta kan endast utföras af »syndarens» egna bemödanden under ledning af en vis. Den, som vill varda så vis, att han kan undervisa en annan om hans naturs lagar, måste i första rummet sjelf känna dessa lagar och menniskans sanna konstitution.

Förnuftet är menniskans frälsare, okunnigheten hennes förderf. Förnuftet är själens förmåga att upptäcka sanningen, och i sanningens ljus försvinna tviflets, rädslans och samvetskvalens skuggor.

Illusionerna skingras af förnuftet förmedelst viljans makt. Om viljans verksamhet inställes, försjunker inbildningskraften i ett passivt tillstånd och upptager afspeglingar från de i astralljusets förråd befintliga bilderna utan val eller urskiljning. När förnuftet icke leder inbildningskraften, skapar sinnet en oredig följd af fantasier och synvillor. Den passiva siaren drömmer i vaket tillstånd och tager sina drömmar för verklighet; men hans drömmar kunna vara hans egna illusioner eller ock intryck, förorsakade af så att säga kringsväfvande idéer, hvilka sätta sig i besittning af det motståndslösa sinnet, och dessa intryck kunna vara antingen sanna eller falska, beroende af den källa, ur hvilken de härflyta. Man har adopterat åtskilliga medel att

inställa viljans urskiljande verksamhet och bringa inbildningskraften till en abnorm passivitet, men alla sådana medel äro skadliga i samma mån de äro verksamma. De gamla prestinnorna i Apollos tempel sökte höja sin redan förut abnorma mottaglighet medelst inandning af skadliga ångor; vilda eller halfvilda folk begagna ofta gifter eller en hvirflande dans, som för tillfället upphäfver förståndets verksamhet; andra begagna opium, indisk hampa och andra narkotiska medel, hvilka icke blott inställa viljans verksamhet och förvandla sinnet till ett tomrum, utan verka derjemte retande på hjernan och ingifva sjukliga fantasier och illusioner*. Spåmän och clairvoyanter använda åtskilliga medel för att spänna uppmärksamheten, inställa tankearbetet och göra sinnet passivt, hvarvid de bilder de mottaga

* De rökelser, hvilka i fordna tider begagnades för att inställa förståndsverksamheten och låta produkterna af en passiv inbildningskraft framträda i objektivt tillstånd, voro vanligen narkotiska substanser. Blod begagnades endast i afsigt att förse elementaler och elementarer med substans, hvarigenom deras kroppar kunde blifva mera förtätade och synliga.

Cornelius Agrippa lemnar följande föreskrift: Gör ett pulver af spermaceti, aloe, mysk, saffran och timjan och bestänk det med blod af härfågeln. Om detta pulver brännes på de dödas grafvar, skola deras eteriska former närma sig och till äfventyrs blifva synliga.

Eckartshousen gjorde lyckade experiment med efterföljande recept: Blanda pulveriserad frankincense (en art rökelse) och fint mjöl med ett ägg, tillsätt mjölk, honing och rosenvatten, gör en deg och kasta något deraf på glödande kol.

En annan blandning, uppgifven af samme författare, består af odört, saffran, aloe, opium, mandragora, bolmört, valmoblommor och andra giftiga växter. Efter att hafva vidtagit vissa förberedelser, dem han beskrifver, försökte han experimentet, och såg vålnaden af den person, han önskade se; men han var nära att sjelf blifva förgiftad. Dr *Horst* upprepade försöket med samma resultat; och i flere år efteråt såg han, så snart han riktade sin blick på ett mörkt föremål, samma syn.

Kemien har gått framåt sedan den tiden, och de som nu vilja göra sådana experiment med risk af sin helsa, kunna utföra dem på ett enklare och bekvämare sätt genom att inandas någon af de döfvande gaser, hvilka äro kända för vetenskapen.

kunna vara både falska och sanna. Andra stirra på speglar eller kristaller, vatten eller bläck*; men adepten, hvilken icke uppgifver bruket af sitt förnuft, bringar inbildningskraften till passivitet genom att under alla omständigheter bevara ett orubbadt sinneslugu. En sjö, hvars vattenyta är i rörelse, återgifver endast förvridna bilder af de föremål, som afspeglas deri; och om elementen i den inre verlden befinna sig i ett tillstånd af villervalla, om känsla kämpar mot känsla och passionernas uppror sätter sinnet i skakning, om själens himmel är betäckt af fördomarnas moln och förmörkad af okunnighet eller uppfyld med synvillor af vansinniga begär, skola de skådade tingens bilder varda på samma sätt vanstälda. Den gudomliga principen hos menniskan förblifver i sig sjelf oförändrad och ostörd; men om icke dess boning göres klar och genomskinlig, kan den icke utsända sina strålar genom de omgifvande murarna. Ju mera sinnesrörelserna storma och fylla själen med oro, desto längre tvingas anden att draga sig tillbaka in i sitt fängelse; eller ock, om han helt och hållet förlorar sin makt öfver själen, kan han blifva fördrifven af de krafter han ej längre mäktar styra — han spränger dörren till sitt fängelse, återvänder till den källa, hvarifrån han kommit och lemnar menniskan efter sig såsom ett lefvande lik**, i hvilket den andliga principen är totalt overksam.

* Det gifves många föreskrifter för preparerandet af magiska speglar; men den bästa magiska spegel är gagnlös för den, som icke eger förmågan af clairvoyant syn; under det att den, som eger denna förmåga af naturen, kan bringa den till verksamhet genom att fixera ett glas med vatten eller bläck, en kristall eller någonting annat. Det är icke i spegeln sådana saker synas utan i själen; spegeln tjenar blott såsom ett hjelpmedel vid framkallandet af det för klarseendet nödvändiga självtillståndet. Den bästa af alla magiska speglar är menniskosjälen, och den borde alltid hållas ren och skyddas mot dam, imma och rost, så att den städse må förblifva klar och kunna återspegla den gudomliga andens ljus i dess ursprungliga renhet.

** Se H. P. Blavatsky: »Isis Unveiled».

Författarinnan säger: »En sådan katastrof kan inträffa långt före lifsprincipens slutliga skilsmässa från kroppen. När döden kommer, griper hans kalla, fuktiga jernhand sitt fasta tag och utför sitt

Om en person låter sitt förstånd uppgifva kontrollen öfver sin inbildningskraft, uppgifver han en af menniskans högsta företrädesrättigheter och utsätter sig för en stor fara. I det normala tillståndet ledes inbildningskraften till en viss grad af förståndet; under abnorma förhållanden kan en annans vilja intaga dess plats, eller ock kan inbildningskraften irra omkring utan ledning, endast drifven af inflytelser från förut gifna förhållanden. En person, som drömmer, kan icke kontrollera sina handlingar under drömtillståndet, oaktadt han kan drömma att han utöfvar sin vilja. De ting han ser i drömmen äro för honom verkliga och han betviflar ingalunda deras substantialitet, under det att de yttre, fysiska tingen icke ega någon tillvaro för honom eller ens möjligheten af en sådan träder för hans medvetande. Han kan se framför sig ett dike och drömma att han vill hoppa öfver det, men han utför icke sin vilja i verkligheten, han följer blott de impulser, som blifvit skapade under det vakna tillståndet. En person kan under extatiskt tillstånd så beherskas af magnetisörens inflytelse, att hans egen viljeverksamhet totalt upphäfves och han endast ledes af operatörens inbildningskraft. De yttre sinnenas vägar äro stängda och han lefver helt och hållet i den subjektiva verlden, i hvilken de materiella föremålen icke finna någon plats och der de på inga vilkor kunna införas. Dock är hvad han ser verkligt för honom, och om magnetisören i inbildningen skapar ett bråddjup, måhända representeradt af ett kritstreck på golfvet (för att biträda inbildningskraften), skall »subjektet», om han närmar sig strecket, erfara och tillkännagifva samma förskräckelse, som han i normalt tillstånd skulle göra, om ett bråddjup gapade under hans fötter; och om operatören är nog grym att vilja, det den sofvande

vanliga arbete med lifvet: men der fins icke mera någon själ att befria. Hela dennes substans är redan absorberad af den fysiska menniskans vitala system. Den bistra döden befriar endast ett andligt lik, i bästa fallet en idiot. Ur stånd att svinga sig uppåt eller att vakna upp ur sin dödsdvala, upplöses denna elementar snart i jordatmosferens element.

skulle kasta sig öfver brädden, skulle individen kunna drabbas af de allvarsammaste följder. Ett glas vatten, af magnetisören förvandladt till inbilladt vin, kan berusa subjektet, och om vattnet blifvit förvandladt till imaginärt gift, kan det skada, ja till och med döda »sensitivan»*. En kraftig magnetisör kan skapa antingen en skön eller en gräslig tafla i sin inbildning och om han medelst sin vilja öfverflyttar den inom en *sensitivas* själssfer, kan han förorsaka henne — äfven om hon befinner sig i sitt normala tillstånd — antingen njutning eller lidande, på samma gång dessa sålunda i sensitivans själ skapade bilder kunna återverka på och förnimmas af andra.

Om en person står i *rapport* med en magnetiserad, skall en bild eller till och med en tanke, som framträder i den förres medvetande, omedelbart upptagas af den senare såsom en verklighet.

Sådana tillstånd kunna framkallas (induceras) icke blott under magnetisk sömn, men äfven under normala förhållanden och utan någon aktiv önskan å magnetisörens sida. När ett auditorium fäller tårar under uppförandet af en

* *Mrs Chandos Leigh Hunt of London* meddelar i sina »Private Instructions in Organic Magnetism», att imaginära rusdrycker, kräkmedel o. s. v. ega en kraftig verkan på subjekter.

Eliphas Levi (Abbé Constant) anför ett fall, då några tviflare anstälde magnetiska experiment med en stackars flicka, för att tillfredsställa sin nyfikenhet och få se »om magnetismen var sann». De lyckades bringa henne till sömn och befalde henne att se ned i helvetet. Hon blef förfärligt upprörd och bad om nåd, men de stodo fast vid att hon skulle gå dit. »Hennes ansigtsdrag blefvo förfärliga att skåda, hennes hår reste sig i ända, ögonen stodo vidöppna och visade ingenting annat än hvitan, hennes barm häfdes våldsamt och en dödsrossling hördes ur hennes bröst.

'Gå dit! *Jag vill det!*' upprepade magnetisören.

'Jag är der', sade den olyckliga mellan sina sammanpressade tänder och föll ned maktlös. Hon talade icke mer, hennes hufvud föll ned mot hennes skuldra, hennes armar hängde ned orörliga. De gingo fram och rörde vid henne. De ville väcka henne; men brottet var begånget — kvinnan var död, och upphofsmännen till detta gudlösa experiment gingo fria från åtal på grund af allmänhetens otro i fråga om magnetismen.»

tragedi, ehuru alla veta att det blott är fråga om ett skådespel, befinner det sig i ett tillstånd af partiel magnetism. Hundradetals dylika fall inträffa hvarje dag, och der gifves tillräckligt materiel allestädes i det dagliga lifvet för den, som vill anställa forskningar inom psykologien, utan att han behöfver uppsöka fall af en abnorm karaktär.

Om ett »medium» uppgifver kontrollen öfver sin inbildningskraft åt en annan varelse, varder det dennes tjenare. Detta andra väsen kan vara en annan person eller ock en idé, en känsla, en passion; och verkningarna på det passiva mediet skola stå i direkt förhållande till styrkan af den verksamhet dessa väsen ådagalägga. Det kan vara en elemental, ett astrallik eller en ond inflytelse; och mediet kan falla i epilepsi eller blifva en dåre eller brottsling. En person, som uppgifver kontrollen öfver sin inbildningskraft utan åtskilnad åt hvarje okänd kraft, är lika vansinnig som den, hvilken skulle anförtro sina pengar och dyrbarheter åt den första obekanta främling, som anmodade honom derom.

Mediumskapet är ingenting annat än en magnetisk process och skiljer sig från ett vanligt magnetiskt experiment endast derutinnan, att i senare fallet operatören är en synlig person under det att inflytelsen i det förra utgår från en osynlig källa och är så mycket farligare, som man i följd af dess osynlighet icke kan känna dess ursprung. Om en magnetisör befaller sitt subjekt att begå ett mord, kan det senare komma att begå det äfven efter uppvaknandet ur sömnen. I detta fall är magnetisören mördaren, subjektet endast hans verktyg.

Huru många mord och brott årligen blifvit begångna genom sensitiva personer, hvilka blifvit ingifna eller »mesmeriserade» af osynliga makter att begå dem och som icke egt tillräcklig viljestyrka att göra motstånd, är omöjligt att afgöra. I sådana fall hänga eller bestraffa vi verktyget, men den verklige brottslingen går fri. En sådan »rättvisa» är liktydig med att straffa en käpp med hvilken ett mord blifvit föröfvadt och låta mannen, som begagnade käppen

gå fri. För visso skola kommande generationer ega lika så stort skäl att skratta åt sina förfäders okunnighet, som vi hafva att skratta åt okunnigheten hos våra föregångare. Inbildningskraftens tillstånd är en vigtig faktor i fråga om vår iakttagelse och uppfattning af tingen. Vilden torde i en Minerva-stod endast se ett märkvärdigt klippstycke och en vacker tafla är för honom endast ett stycke tyg, öfversmetadt med färger. Girigbuken tänker, då han betraktar naturens skönheter, endast på det penningvärde de representera, under det att skog och vatten för skalden svärmar af elfvor och andeväsen. Konstnären ser sköna gestalter i bergens utskjutande klippor och för ett poetiskt sinne är hvarje symbol i naturen ett poem, som ingifver nya idéer; men den fege går genom lifvet med surmulen uppsyn och ser i hvarje vrå en fiende. För honom har verlden ingenting tilldragande mer än hans eget lilla jag. Den på hvilken ingen kan lita, är alltid misstrogen, tjufven fruktar att bli bestulen och baktalaren är ytterst ömtålig för andras förtal.

Orsaken härtill är tydligen den, att hvarje menniska förnimmer endast de element, som existera i hennes eget sinne, och om ett främmande element inträder, antager det omedelbart en anstrykning af de förras färger. Verlden är en spegel, hvari hvarje menniska kan skåda sitt eget ansigte. För den, hvars själ är skön, skall verlden te sig såsom skön; för den, hvars själ är ful, skall allting synas ondt.

De intryck, som inbildningskraftens verkningar göra på sinnet, kunna utöfva ett starkt och varaktigt inflytande på personen. De kunna förändra eller förvrida ansigtsdragen. De kunna komma håret att hvitna på en enda timme. De kunna sätta märken på, förlama, vanställa eller bräcka benen hos det ofödda barnet och låta verkningarna af de skador en person lidit framträda synliga på en annan persons kropp, med hvilken den förre står i sympatisk förbindelse. De kunna verka långt kraftigare än droger; de förorsaka och bota sjukdomar, framkalla syner och hallucinationer och *stigmata* på så kallade helgon. Inbildnings-

kraften förrättar sina underverk antingen medvetet eller omedvetet inom alla naturens områden. Vi se ofta exempel på skyddsfärgning, hvarmed menas en nära likhet mellan ett djurs färg och färgen hos den lokalitet, der djuret uppehåller sig; och orsaken dertill säges bero på de omgifvande färgernas starka inverkan på djurens inbildningskraft under drägtighetstiden. Genom en förändring af omgifningarna under sådana perioder kan man förändra djurs färg efter behag. Tigerns strimmor sägas korrespondera med det långa gräset i junglerna och leopardens fläckar likna det brokiga ljus, som tränger ned genom löfverket*. De inflytelser naturkrafterna mottaga af menniskans inbildningskraft verka på naturens inbildningskraft och skapa tendenser på det astrala planet, hvilka under utvecklingens lopp finna uttryck genom materiella former. På detta sätt öfvergå menniskans laster eller dygder till objektiva realiteter, och i samma mån menniskans sinne varder renadt, i samma mån varder jorden skön och förädlad, under det att hennes laster finna sitt uttryck i giftiga reptiler och skadliga växter.

Verldssjälen har sina djuriska elemental-existenser, hvilka motsvara dem, som existera i menniskans animala själ. Å båda hållen äro de produkter af tankeutveckling. Elementalerna i menniskans själ äro produkter af tankeverksamheten inom det individuella menskliga medvetandet; de elementala formerna i verldssjälen äro produkter af alla väsens kollektiva tankar. Dessa elementala krafter dragas till djurgrodderna, och kunna växa upp till objektivt synliga djurformer och modifiera icke blott karaktären utan äfven det yttre utseendet hos djuren på vårt klot. Vi se derföre, att i samma mån det universella medvetandets inbildningskraft förändras under tidsåldrarnes lopp, i samma mån försvinna gamla former och nya uppträda. Måhända skulle, om det icke gåfves några ormar i menniskoform, äfven djurrikets ormar upphöra att existera.

Men de intryck själen mottagit upphöra icke med individens lif på det fysiska planet. En orsak, som fram-

* Sir John Lubbock: »Proceedings of the British Association».

kallar en plötslig förskräckelse eller på annat sätt utöfvar en stark verkan på inbildningskraften, kan åstadkomma ett intryck, som fortvarar icke blott hela lifvet igenom, utan ock efter detsamma. Så torde till exempel en person, hvilken under sin lefnad hyst en stark tro på den eviga fördömelsen och helveteselden, vid sitt inträde i det subjektiva tillståndet efter döden aktuelt komma att skåda alla de helvetesfasor, hans inbildning frambesvurit under lifvet. Der behöfver icke hafva varit någon för tidig begrafning, den fysiska kroppen kan hafva varit aktuelt död; men när själen ser framför sig alla sin lifliga inbildningskrafts fasor, rusar hon förskräckt tillbaka igen till den öfvergifna kroppen och söker skydd hos denna i sin förtviflan. Det personliga medvetandet återvänder och finner sig lefvande i grafven, der det för andra gången torde genomgå dödsarbetets smärta; eller ock kan det utsända sin astrala form att söka näring hos de lefvande och blifva en vampyr, sålunda förlängande för en tid sin fasansfulla tillvaro*. Sådana olycksfall äro ingalunda sällsynta i kristna länder, och det bästa botemedlet derför är kunskap eller kroppens förbränning genast efter döden.

Å andra sidan kan en lifdömd mördare, som innan han går upp till galgen, blifvit till fullo »omvänd» och »beredd» af den tjenstgörande fångpredikanten och som blifvit ingifven en fast tro på sina synders förlåtelse och att änglarna stå färdiga att mottaga honom med öppna armar, likaledes vid sitt inträde i det subjektiva tillståndet se sin egen inbildnings skapelser inför sig, till dess illusionen bleknar bort.

I tillståndet efter döden och i det devachanska tillståndet kan inbildningskraften hvarken skapa nya, ursprungliga former eller mottaga nya intryck, utan lefver så att säga på summan af de intryck, hon samlat under lifstiden, hvilka kunna utveckla otaliga vexlande själstillstånd, symboliserade i sina motsvarande subjektiva former och fortvarande en

* Maximilian Perty: »Die mystischen Erscheinungen in der Natur».

kortare eller längre period, till dess deras kraftförråd är uttömdt. Dessa andliga tillstånd kunna kallas illusoriska i samma mening, som det fysiska lifvets former och händelser kunna kallas illusoriska, och lifvet i »himlen» eller »helvetet» kan kallas en dröm i samma mening, som lifvet på jorden kallas en dröm. Lifvets dröm skiljer sig från drömmen efter döden endast deruti, att vi under den förra kunna bruka vår vilja till att leda och beherska vår inbildningskraft och våra handlingar, då vi under den senare sakna denna ledning och endast skörda hvad vi sått, antingen det är angenämt eller icke. Intet bemödande vare sig till godt eller ondt går någonsin förloradt. De, hvilka i sin inbildning sträfvat till ett högt ideal på jorden, skola nå det i himlen; de, hvilka blifvit neddragna af sina begär, skola sjunka ned till planet för dessa begär.

Det har blifvit sagdt, att ytterligt materiella och sinliga tankar skapa former i det subjektiva tillståndet, hvilka skola visa sig för den, som skapat dem, efter hans inträde i denna sfer, såsom ännu mera grofva, förtätade och materiella än de materiella formerna i den jordiska verlden; och detta synes ingalunda svårt att fatta, när vi betänka, att allting är sammansatt af tankesubstans och att termerna »täthet», »materialitet» o. s. v. endast äro relativa termer. Hvad som synes förtätadt eller materielt för oss nu, torde synas eteriskt eller dunstformigt, när vi komma i ett annat tillstånd, och ting, hvilka äro osynliga för oss nu, kunna då visa sig såsom groft materiella. En rätt betraktelse af förhållandena mellan medvetandet och hvad vi kalla »materia» skall ådagalägga, att det kan gifvas verldar, hvilka för sina innevånare synas mera förtätade och materiella, än vår fysiska verld synes för oss; ty det är andens ljus, som lifvar materien, och ju mera hon attraheras af sinligheten och koncentreras af sjelfviskheten, desto ogenomträngligare blifver hon för anden och skall förtätas och hårdna, utan att hon derföre behöfver vara förnimbar för våra fysiska sinnen, enär de endast äro afpassade för vårt närvarande existens-tillstånd. Det gifves inga andra himlar

eller helveten, än dem menniskan sjelf skapar åt sig, men de kunna detta oaktadt vara verkliga och fortvarande tillstånd för henne. Vi se dagligen män och kvinnor lefva i sin egen skapelses helveten, dem de ej äro i stånd att lemna, så länge den kraft, medelst hvilken de skapat dem, icke uttömt sin styrka. Om vi vilja tillförsäkra oss sällhet efter döden, måste vi tillförsäkra oss den, innan vi dö, genom att beherska våra impulser till det onda och utveckla en ren och upphöjd inbildningskraft.

Vi böra ingå i det högre lifvet nu, och icke vänta på att det skall komma till oss efter detta. Termen »himmel» betecknar ett tillstånd af andlig medvetenhet och ett njutande af andliga sanningar; men huru skall den, som icke utvecklat något andligt medvetande eller någon andlig förnimmelseförmåga, kunna njuta af andliga ting, dem han icke kan förnimma? En menniska, som inginge i himlen utan andligt medvetande, skulle likna en jordisk menniska i saknad af syn, hörsel och känsel. Menniskan kan endast njuta af det hon kan fatta, hvad hon icke förnimmer finnes ej till för henne.

Den säkraste vägen till sällhet är att höja sig öfver alla sjelfviska hänsyn. Menniskorna söka nöjen och tidsfördrif; men att fördrifva sin tid är att glömma sig sjelf, och det är denna glömska, som förorsakar dem glädje. Menniskor kunna för tillfället känna sig lyckliga af illusioner, ty under det de njuta af en illusion, glömma de sina egna personliga jag, och för dem, som icke kunna höja sig öfver sina personliga jag utan hjelp af illusioner, kunna dessa vara nyttiga. Musikens tjuskraft ligger i dess makt att för tillfället låta personligheten försjunka i ljudharmonien. Om vi bevista en teatralisk föreställning och sätta oss in i pjesens anda, förgäta vi våra personliga sorger och lefva så att säga i aktörens personlighet. En aktör, som förstår att draga till sig hela vår uppmärksamhet, drager till sig vår personliga medvetenhet och varder sjelf inspirerad af vår entusiasm; en aktör, som saknar publikens sympatier, skall finna det svårt att spela sin rol väl. En talare, som

står i full harmoni med sitt auditorium, inspireras af åhörarnes tankar; det är hans auditorium, som gifver sina känslor uttryck genom honom. Det kan hända att han under talet glömmer en del af hvad han ämnade säga och uttalar hvad åhörarne känna. Det behöfs inga »andar» för att inspirera en för inspiration mottaglig talare.

Om vi inträda i en katedral eller ett tempel, hvars arkitektur riktar sinnet på det högtidliga och sublima och vidgar själen och der musikens språk talar till hjertat och drager det bort från dess kärlek till det jordiska; om våra sinnen af sköna, doftande blommor lullas till förgätenhet af oss sjelfva — kunna sådana illusioner bereda oss en tillfällig sällhet, stor i samma mån de lyckas upphäfva vår medvetenhet af personlighet och jag, och sådana illusioner ega ett omätligt företräde framför andra, hvilka vädja till det lägre personliga jaget. Men om vi söka sanningen i det yttre uttrycket af en form, i stället att söka henne i den princip, som formen skall representera, skola vi föras till mörker i stället för till ljus. Om vi uppfatta målade gudabilder såsom representanter af verkligen existerande personligheter, framträder vår egen personlighet för vårt medvetande såsom egande en med den förmodade personliga gudomligheten förbunden tillvaro, i hvilket fall der inträder en sammandragning af jaget i stället för utvidgning. Af detta skäl stärkas jag-illusionerna af tron på yttre gudar. De göra menniskorna fega och komma dem att begära ynnestbevis, dem de icke förtjena, framför andra, som förtjena dem; de bidraga till införande af prestvälde och uppsätta en falsk prest på den tron, från hvilken den sanne guden blifvit utesluten. Sådana missuppfattningar tillintetgöra den manliga värdigheten och den kvinliga renheten, och ett religionssystem, uppgjordt på sådana grunder, degraderar menniskorna i stället att höja deras karaktär. Den som hunnit så långt i utveckling, att han lefver höjd öfver formillusionen och förnimmer den sanne gudens tillvaro i sitt hjerta, behöfver ingen väckelse af formillusioner. Han bär den formlöse, evige Gudens tempel i sin egen själ och

egnar honom der en oafbruten tillbedjan utan ceremonier och ritual.

Om vi hänga fast vid illusioner, utsätta vi oss för lidanden; om vår sällhet är beroende af en form, skall vår sällhet förgås med formen. Endast i det formlösa och opersonliga tillståndet kan der gifvas en varaktig sällhet. Först när menniskans lägre, personliga natur med alla dess illusioner blifvit utan gagn för henne, kan den odödliga menniskan, frigjord från materiens dragningskraft, höja sig till den eviga sanningens region.

KAP. VII.

Medvetande.

»*Jag är den jag är.*» — Bibeln.

Allt i hela universum är en uppenbarelse af den universella anden. Allt är derföre sjelft ande och existerar såsom sådan i det Absoluta, men tillvaro i förhållande till en form, kan först då sägas taga sin början, när sensation, förnimmelse och medvetande begynna sin verksamhet i en form. Uttrycket medvetande betyder förverkligande af tillvaro i förhållande till ett visst ting. Medvetenhet i absolut mening är omedvetenhet i förhållande till ting. Medvetande betyder kunskap och lif, omedvetenhet okunnighet och död. En ofullkomlig kunskap är ett tillstånd af ofullkomligt medvetande i förhållande till kunskapsobjektet; det högsta möjliga medvetenhetstillstånd är sanningens fulla förverkligande.

Ett ting har ingen tillvaro för oss, förr än vi blifva medvetna om dess tillvaro. En person, som icke för sig förverkligar sin egen tillvaro, är hvad honom sjelf vidkommer för tillfället död för alla praktiska hänsyn. Ett existenstillstånd är ofattbart med mindre det erfares och förverkligas för medvetandet och det begynner existera från det ögonblick det sålunda är förverkligadt. Om en person vore laglig egare till millioner penningar, men icke visste det, skulle han icke kunna disponera dem eller hemta någon njutning deraf. En person kan vara närvarande vid det mest vältaliga föredrag, men med mindre han hör hvad

som säges, är talet ej till för honom. Hvarje menniska är begåfvad med förnuft och samvete, men om hon aldrig lyssnar till samvetets röst, skall hennes förbindelse med detsamma upphöra och det skall dö bort för henne i samma mån hon förlorar förmågan att höra det. Symboler ega bebetydelse för den, som begriper betydelsen deraf, men för den okunnige existerar ingenting annat än de former han ser och vidrör; deras betydelse eger ingen tillvaro för honom.

En menniska kan vara lefvande och medveten i förhållande till en sak, men död och omedveten i förhållande till en annan. En grupp af hennes förmögenheter kan vara verksam och medveten, under det att en annan grupp kan vara omedveten och dess verksamhet inställd. En person, som är försjunken i åhörandet af en musikalisk prestation, kan vara omedveten af allt annat utom ljud; den som är hänförd af beundran öfver en form, kan vara medveten endast och allenast af hvad han ser, och en annan, som lider af smärta, kan vara omedveten af allt annat utom förhållandet emellan honom sjelf och känslan af smärta. En person, som är försjunken i tankar, kan tro sig ensam midt i en folksamling. Han kan hotas af undergång och vara omedveten af faran. Han kan besitta ett lejons styrka, men den gagnar honom till intet, med mindre han blifver medveten deraf; han kan icke blifva odödlig, med mindre han varder medveten af ett odödligt lif. I samma mån en person lär sig att uppfatta sitt sanna existenstillstånd, i samma mån skall han varda medveten af sin existens; om han icke kan klargöra för sig sin sanna ställning, skall han blifva omgifven af illusioner. Om han till fullo känner sig sjelf och sina omgifningar, skall han varda medveten af sina krafter och sättet att bruka dem och vinna styrka.

Att blifva medveten af ett tings existens är att förnimma det. Att förnimma det betyder att träda i förhållande till detsamma och att känna tillvaron af detta förhållande. Medvetenheten begynner derföre hvarhelst sensationen begynner, men sensation och förnimmelse af en form

öfvergå först då till sann kunskap, när sjelfva den i formen inneboende principen förnimmes och fattas. Om en främling presenteras för oss, förnimma vi hans yttre form och se de kläder han bär; vi uppfatta hans tillvaro såsom en lefvande form, men vi veta ingenting om hans verkliga karaktär. Hans utseende kan vara fördelaktigt och dock kan han vara opålitlig, hans drägt kan vara ny och elegant, men hans karaktär kan vara dålig. Hans kropp kan vara frisk, men hans själ sjuk. Hans intyg och rekommendationer kunna vara förträffliga, och detta oaktadt kan han bedraga oss. För att lära känna en persons verkliga karaktär, måste vi ega förmågan att förnimma sjelfva karaktären. Vi måste kunna blicka in i hans ögon och blanda vårt medvetande med hans. Då skall själ tala till själ, de två skola träda i förhållande till hvarandra, och för den, som kan förverkliga naturen af detta förhållande, är ett misstag omöjligt. Detta sanningens igenkännande genom direkt förnimmelse är en af de förmögenheter, hvilka på menniskans närvarande tillvarelsestadium icke äro fullt utvecklade. Den är ett sjette sinne, hvilket ännu endast är till såsom knopp på lifvets träd, under det att de andra fem sinnena äro fullt utvecklade. Det sjunde sinnet, som ännu ligger i förvar för menniskan, tillhör endast de *upplyste*.

Likasom allt varande har en trefaldig natur, så gifves det ock trenne förnimmelseformer: den fysiska förnimmelsen, själens förnimmelse och den andliga förnimmelsen. Den första når blott till ytan af tingen, den andra till deras själar och den tredje till deras innersta centra. Att se är att tänka med synorganet. En tanke, skickad till ytan af förnimmelseobjektet, ser endast dess yta; en tanke, som varder medveten i medelpunkten, skall se hvad som existerar derstädes.

Allt som är till är till i den universella anden, och ingenting kan existera utom honom, ty han omfattar allt och der gifves icke något »utom». Förnimmandet är en förmögenhet, hvarigenom tanken lär känna hvad som föregår inom honom sjelf. Menniskan kan icke veta något

annat än det som existerar inom hennes eget medvetande. Äfven den eldigaste älskare har aldrig sett sin älskade, han ser blott den bild, som den senares form frambringar i hans egen själ. När vi vandra genom gatorna i en stad, passera bilderna af män och qvinnor revy för vårt medvetande, under det att deras kroppar möta våra egna; utan dessa bilder, dem de frambringa inom vårt medvetande, skulle vi icke veta något om deras tillvaro. De inom oss skapade bilderna komma till medvetandet, hvars säte är hjernan; om menniskans medvetande vore koncentreradt i någon annan del af hennes kropp, skulle hon blifva medveten i denna del af de intryck, hon mottager. Hon skulle till exempel kunna se med magen och höra med fingrarna, såsom verkligen inträffat inom vissa stadier af somnambulism.

En medveten kraft, som vore universelt utbredd i rummet, skulle fatta allt, som försigginge i rummet, enär den skulle stå i förhållande till allting i rummet. En medveten kraft, bunden vid en materiel form, kan icke förverkliga för sitt medvetande något annat än det, som står i förhållande till dess form. För att ett förhållande skall kunna uppstå mellan tvänne ting, måste de verka och återverka på hvarandra eller, med andra ord, der måste gifvas inflytelse och motstånd.

De fysiska sinnena hafva uppkommit i följd af inflytelsen från den universella själskraften och formens motstånd. Om menniskan i begynnelsen förblifvit i full harmoni med den universella anden, hade hon aldrig blifvit iklädd en materiel form. Det gifves ingen förnimmelse utan motstånd. Om våra kroppar vore fullkomligt genomskinliga för ljuset, skulle vi icke förnimma något ljus, ty ljuset kan icke upplysa sig sjelft. *Astralljuset* genomtränger våra kroppar, men vi kunna icke (under normala förhållanden) se det, ty den fysiska kroppen erbjuder intet motstånd och den astrala är vanligen försänkt i sömn. Denna senare har i fråga om det stora flertalet menniskor ännu icke blifvit lifvets och verksamhetens säte, och kan derföre icke ännu fullt för sig

förverkliga sin tillvaro. Men när den fysiska kroppen begynner slumra in och lifvet draga sig tillbaka från den yttre till den inre menniskan, kan den astrala menniskan varda medveten om tillvaron af detta högre ljus och skåda det under form af sköna stjernor eller ljusytor, liknande det elektriska ljus, som faller genom en kristallkula.

Då vi falla i sömn, lemnar medvetenheten gradvis sitt säte i hjernan och drager sig tillbaka i den »*inre menniskans*» (det transcendentala jagets) medvetande. Det begynner der till äfventyrs förverkligandet af ett annat existenstillstånd och om en del af medvetenheten ännu dröjer kvar hos hjernan, kan det lägre personliga jaget erhålla någon kunskap om det högre medvetandets förnimmelser. Vi kunna derföre i detta hälfmedvetna tillstånd midt emellan sömn och vaka, då vårt medvetande så att säga oscillerar mellan tvänne existenstillstånd, erhålla vigtiga uppenbarelser från det högre tillståndet och kvarhålla dem i det lägre jagets minne. Ju djupare vårt medvetande försjunker i detta högre tillstånd, desto bättre skola vi förverkliga den högre tillvaron, men intrycken på vårt personliga jag skola blifva dunkla och måhända förgätna; men så länge den största delen af vårt medvetande är verksam inom den materiella hjernan, skall det högre stadiets förnimmelser förblifva dunkla och uppblandade med det lägre existensstadiets minnen och sensationer, bilderna blifva orediga och framkalla illusioner.

Det torde hafva gifvits en tid under utvecklingen af de element, hvaraf menniskans kropp är sammansatt, då hennes form var så att säga idel öga och hela hennes yta känslig för ljusets inverkan. Men nu är hennes kropp skyddad mot ljusets styrka och der är blott en liten öppning lemnad genom ögats iris, medelst hvilken det kan intränga till de känsligare nerverna. Det är formens motstånd mot ljusets inflytelse, som skapat ögat. Man har i underjordiska sjöar funnit fiskar, hvilka sakna ögon; der gifves intet ljus och de behöfva derföre inga organer hvarken till att mottaga eller motstå detsamma. I de tropiska länderna, der ljusets

intensitet är större, behöfver menniskan ännu mera skydd för sina nerver än i norden, hon behöfver den mörka hudfärgen för att skydda sin nakna kropp mot den tropiska solens inflytelse.

Det gifves half-materiella varelser (elementalerna), hvilkas yttre omhölje icke eger nog täthet att skydda dem mot det jordiska ljuset. Sådana naturer äro ytterst känsliga för ljuspåverkan; de kunna endast lefva i mörker och uppenbara sina krafter endast nattetid*. Om menniskans astralkropp vore utsatt för astralljusets fulla inflytelse utan att hafva lärt sig motstå detsamma förmedelst förbindelse med en högre princip, skulle den förgås långsamt eller hastigt allt efter styrkan hos det påverkande ljuset.

Myterna om »helvetet» och »skärselden» innebära en antydan på denna astralljusets förstörande inverkan. Men denna förstöring åtföljes icke med nödvändighet af sensation, med mindre denna kropp är medveten. Ett fysiskt lik kan brännas utan att känna det, ett astrallik kan upplösas i sina element utan att känna någon smärta. Först när en form på hvilket existensplan som helst blifvit förbunden med lifvet, uppstår sentation, medvetenhet och förnimmelse af smärta.

Några af den svarta magiens och svartkonstens öfningar grunda sig på detta faktum, och det synes ingalunda omöjligt att de lefvande skulle kunna plåga de dödas astralkroppar, om de förra förstodo att begåfva de senare med lif och återväcka dem till medvetenhet genom ingjutelse af en del utaf sitt eget lif i dessa former.

* *Adolphe d'Assier*, hvilken offrat mycken tid på undersökningen af ockulta fenomen, omtalar ett fall, då en person lagt sig i ett hus, der det »spökade», i afsigt att utforska spöket. Han gick till sängs och lät ljuset brinna. Plötsligen syntes en mörk skugga rusa in genom dörren och försvinna under sängen. Snart sträckte sig en lång arm fram under sängen upp på bordet och släckte ljuset; och i samma ögonblick började oväsendet! Möbler kastades öfver ända och sönderbrötos och bullret blef så starkt att det väckte grannarnes uppmärksamhet. De kommo in med ljus — och den mörka skuggan flydde ut genom dörren.

Om våra kroppar voro tillräckligt eteriska att kunna passera igenom andra kroppar utan att erfara något motstånd, skulle vi icke känna deras närvaro. Om der icke funnes en klaviatur i örat, som mottoge ljudvibrationerna, skulle vår hörsel vara bristfällig. Det är förmågan af motstånd, som frambringar sentation och smärta. Menniskan lider, derföre att hon gör motstånd. Om hon under alla omständigheter åtlydde sin naturs lagar, skulle hon icke veta af någon kroppslig sjukdom; om hon i allt fullgjorde Guds vilja, skulle hon icke vara underkastad något själslidande.

Lif, sensation, förnimmelse och medvetande kunna frândragas den fysiska kroppen och göras verksamma i menniskans astralkropp. Den astrala menniskan kan då blifva medveten af sin egen, i förhållande till den fysiska kroppen sjelfständiga existens och utveckla sina sinnesförmögenheter. Hon kan då se föremål, hvilka icke äro till för det fysiska ögat, höra ljud, som icke förnimmas af det fysiska örat, och med känsel, smak och lukt uppfatta ting, hvilka icke ega någon tillvaro för de fysiska sinnena.

Hvilken häpnadsväckande syn skulle icke möta en dödligs ögon, om den slöja, som nåderikt döljer den astrala verlden för hans blick, plötsligen undanrycktes! Han skulle se den rymd, som omgifver honom, upptagen af en helt olika verld, bebodd af varelser, om hvilkas tillvaro han icke haft någon aning. Hvad som förut synts honom förtätadt och fast, skulle nu visa sig som skuggor, och hvad som förut visat sig såsom ett tomt rum, skulle han nu finna befolkadt med lif.

Vetenskapligt ledda undersökningar hafva bragt i dagen många fall, då de astrala sinnena varit mer eller mindre verksamma. Så förnam t. ex. sierskan från Prevorst många ting, hvilka icke egde någon tillvaro för andra personer; likaså innehåller helgonens historia många dylika exempel och det moderna »mediumskapet» bevisar genom fakta, som förekomma hvarje dag, tillvaron af sådana högre sinnen. Om de astrala sinnena hos en person äro fullt

lefvande och verksamma, kan denne förnimma saker utan att bruka sina fysiska sinnen. Han blir *klarseende* (clairvoyant) och *klarhörande* (clairaudient) och han kan se, höra, känna, smaka och lukta till de astrala egenskaperna hos ting, hvilka äro till vare sig i eller utom kroppsliga former.

Alla hus äro »hemsökta», men icke alla personer äro så beskaffade att de kunna se de »andar», som hemsöka dem, ty för att kunna förnimma ting på det astrala planet erfordras utvecklingen af ett sinne, afpassadt för sådana förnimmelser. Tankar äro »andar», och blott de, hvilka kunna se tankar, kunna se »andar», så framt icke dessa senare äro tillräckligt materialiserade, att kunna bryta ljuset och sålunda varda synliga för det fysiska ögat.

Vi kunna känna närvaron af en astral form, utan att vi äro i stånd att se den; och vi kunna vara likaså fullt förvissade om dess närvaro, som om vi såge den med våra ögon, ty känselsinnet är icke mindre tillförlitligt än synsinnet. Närvaron af en helig, hög och upphöjd idé, som inträder i medvetandet, uppfyller det med en känsla af sällhet och en upplifvande inflytelse, hvars vibrationer kunna förnimmas långt efter sedan tanken försvunnit.

Den förklaring, som gifves af fysiken rörande synprocessen, förklarar endast formandet af en bild på ögats näthinna, men gifver ingen den ringaste förklaring öfver sättet, huru dessa bilder komma till själsmedvetandet. Om menniskans själ (hennes medvetande) vore innestängd i hennes fysiska kropp, skulle hon icke förnimma några yttre ting. Om så vore, skulle hon i bästa fall se den på näthinnan formade miniatyrbilden, och föremålen i den yttre verlden skulle visa sig likasom föremålen i ett omvändt teleskop, små och nästan omärkliga, och det skulle vara henne omöjligt att träda i någon förbindelse med dem. Men de återspeglingar, som bildas i det fysiska ögat, tjena endast att väcka tankens uppmärksamhet på föremålen för hans förnimmelse eller med andra ord att väcka det inre känselsinnet till medvetenhet af de förnimmelseobjekt, hvilka

existera inom dess egen sfer. Den synliga menniskan utgör så att säga kärnan af den osynliga, hennes själssfer omgifver henne på alla sidor såsom ett osynligt fröhylle, blandande sig med den universella menniskan och sträckande sig långt ut i rymden, och hon kan varda medveten af de föremål, hvilka existera inom denna sfer, om hon upptäcker sin förbindelse med dem. Detta osynliga, eteriska hylle eller »kött» är lika väsentligt för menniskan som en persikas kött är väsentligt för persikan, men den fysiska vetenskapen vet ingenting om detta hylle, hon känner endast till kärnan. Men denna sfer finnes till och blandar sig med andras sferer, framkallande sympatier och antipatier allt efter harmonien eller disharmonien mellan de respektive sferernas element. En blind kan icke förnimma yttre föremål med sina fysiska ögon, derföre att hans synnerver icke kunna väcka hans sinne till medvetenhet af hans förbindelse med ting, som existera utom hans fysiska form, men dessa existera icke dess mindre inom hans själssfer. Mångfaldiga händelser kunna passera inom vår själssfer, dem vi icke kunna förnimma med mindre vår uppmärksamhet drages till dem och de komma till vår medvetenhet.

Menniskan kan förnimma hvad som försiggår på det fysiska planet, när hon genom fysisk förnimmelse väckes till medvetenhet af sin förbindelse med fysiska ting; hon kan förnimma hvad som försiggår inom själsområdet, om hon väckes till medvetenhet af sin förbindelse med detta område genom inflytelser derifrån, och hon kan förnimma andliga sanningar, om hon väckes till insigt om sin förbindelse med dem genom inflytelser, utgående från andens oändliga sfer.

Den fysiska kroppen har sina synorganer, som mottaga den för förnimmelsen af fysiska ting nödvändiga retelsen; själen har sina astrala sinnen, hvilka mottaga den retelse, som är nödvändig i och för förnimmandet af de ting, hvilka existera inom själens rike, och anden besitter sina förnimmelseförmögenheter, hvilka ock kunna eggas till verksamhet. Den fysiska kroppen kan sofva och förnimmer då inga yttre

föremål; de astrala sinnena kunna vara outvecklade och oförmögna af retelse; den andliga förnimmelseförmågan är ännu hos menskligketens flertal overksam och känner andens närvaro endast genom en sväfvande reflex af dess ljus, likasom en menniska i halfmedvetet tillstånd kan se en ljusreflex genom sina slutna ögonlock utan att veta hvad det är. Detta är den förmåga af inre åskådning, som föregår ett uppvaknande till andlig medvetenhet.

Tanken har inga gränser, och afståndet utgör derför intet hinder för andlig förnimmelse. Enär den individuella menniskoanden utgör ett moment i den universella anden, sträcker hon sig genom rymden; och vi se derföre icke blott bilder af ting, utan tingen sjelfva, de som existera inom periferien för vårt medvetande, huru aflägsna de än må vara från dess medelpunkt — och om vi kunde förflytta denna medelpunkt från en ort till en annan inom vår tankesfer, skulle vi i ett ögonblick kunna vara närvarande hos det försvunna föremålet.

Såsom förhållandet nu är, befinner sig medelpunkten för en normalt organiserad menniskas medvetande i hjernan, och om själen känner ett föremål, måste intrycken passera hela vägen fram till hjernan. Om vi betrakta en aflägsen stjerna, är vår själ i verkligheten der och i beröring med densamma, och om vi kunde öfverflytta vår medvetenhet till beröringspunkten, skulle vi sjelfva vara på denna stjerna och förnimma föremålen derstädes så, som om vi personligen stode på dess yta.

Om vi icke egde andlig *känsel,* skulle vi icke ega någon möjlighet att komma till medvetande af karaktären hos de ting vi se och hvilkas egenskaper äro för oss okända; men alla varelsers individuella sferer intränga uti hvarandra och utbyta sina sensationer, likasom de ringar, hvilka uppkomma på vattenytan, om man kastar en handfull småsten i en sjö, genombryta hvarandra.

Förnimmelse är *passiv inbildningskraft;* ty när vi förnimma ett objekt, når det förhållande, i hvilket detta objekt står till oss, vårt medvetande utan någon aktiv verksamhet

å vår sida. Men det gifves en *aktiv förnimmelse* eller *inbildningskraft*, förmedelst hvilken vi kunna träda i förbindelse med ett i rummet aflägset föremål genom att öfverflytta vårt medvetande. Förmedelst denna kraft kunna vi påverka ett aflägset föremål, om vi lyckas skapa en sann bild deraf i vårt eget medvetande. Genom att koncentrera vårt medvetande på ett sådant föremål, blifva vi så att säga medvetna på den ort inom själssferen, der detta föremål befinner sig. I stället att förnimma ett redan existerande förhållande, skapa vi medvetet ett förhållande emellan oss och föremålet; men denna förmåga eges endast af dem, hvilka utvecklat den, och de kunna bruka den så till godt som ondt.

Att vara medveten är att ega tillvaro, och det gifves lika många stadier af medvetande, som det gifves existenstillstånd. Hvarje varelse har sitt för sig egna medvetande, resultatet af dess sensationer, och dess medvetenhetstillstånd vexlar i hvarje tidsmoment allt efter som de mottagna intrycken vexla; ty dess medvetande utgör förnimmelsen af det förhållande, hvari hon står till tingen, och i samma mån detta förhållande förändras, förändras ock karaktären hos medvetandet.

Om hela vår uppmärksamhet är riktad på djurisk njutning, existera vi på ett djuriskt medvetenhetsstadium; om vi förnimma närvaron af andliga principer, sådana som hopp, tro, menniskokärlek, rättvisa, sanning o. s. v., sedda från deras högsta synpunkt, lefva vi i vår andliga medvetenhet, men emellan dessa båda ytterligheter gifves en stor mångfald af gradationer. Medvetandet sjelft vexlar icke, det endast rör sig upp och ned på existensskalan.

Det gifves endast ett slag af medvetande, som aldrig vexlar form, emedan dess förhållande till tingen aldrig vexlar, ett medvetande, som är detsamma hos alla personer, derföre att alla personer stå i förhållande dertill. Det är medvetandet af tillvaro *per se* (i sig), känslan af att *jag är*. Det kan icke förändras, derföre att tillvaron *per se* aldrig förändras; dess förändring skulle innebära icke-till-

varo eller alltings förintelse. Detta medvetande tillhör alla lefvande och det är det enda medvetande, som kvarstår hos de döde, hvilkas andliga krafter icke blifvit väckta och hvilkas lägre mentala verksamhetstillstånd uttömt sina krafter i Kama loka och Devachan.

Medvetandet hos en opånyttfödd menniska, som är på väg till reinkarnering, är endast det af en idiot, som vet att han existerar och ingenting vidare. Han må hafva varit en lärd man under sin föregående tillvaro, nu är han ingenting annat än en okunnig idiot, som följer den blinda attraktionslagen; ty hans lärdom är gången, hans minne är uttömdt och der finnes ingenting mera kvar hos honom än de latenta frön, dem han sått under sin föregående inkarnation, och som äro ämnade att utvecklas, när han åter varder en innevånare på denna jord.

När det absoluta All-lifvet öfvergår till relativitet i en form, begynner det lefva i förhållande till former; men graden af dess medvetenhet beror på det lifsverksamhetsstadium, för hvilken organisationen af dess form är ett uttryck. Hos en lågt organiserad form kan finnas sensation, men icke intelligens, den kan icke skilja mellan sina egna kunskapsföremål och andras. En ostra har sensation och medvetande, men ingen intelligens, ingen urskiljningsförmåga. En menniska kan ega en hög grad af förstånd, utan att ega medvetenhet om tillvaron af det andliga, det sublima eller af rättvisa, skönhet och sanning. Medvetande utan individualiseradt förstånd eller förnuft skapar instinkten. Ett sådant tillstånd af halfmedvetenhet eller instinkt förekommer såväl hos de lägre lifsordningarna som hos de högre organismerna. De förra hafva ännu icke uppnått det stadium, på hvilket vissa verksamhetsyttringar kunna ledas af deras eget förstånd, medan hos de senare åtskilliga sådana verksamhetsyttringar öfvergått till vana, hvarför de icke längre behöfva förståndets ledning.

De lägsta existenserna följa blindt naturens eller det *universella förnuftets* lagar; de sakna egen vilja och företeelserna af detta förnuft kalla vi instinkt. De högsta and-

liga varelserna följa sitt eget förnuft; men deras förnuft är identiskt med den universella lagen. Skilnaden mellan de lägsta och de högsta varelserna är sålunda den, att de lägsta fullgöra »Guds» vilja omedvetet och utan kunskap derom, under det att de högsta fullgöra den medvetet och med kunskap. Det är endast de mellanliggande varelserna, som föreställa sig att de äro sina egna lagstiftare och att de kunna göra hvad de behaga.

Muskelsystemet förrättar sina vanliga rörelser i fråga om gåendet, ätandet o. s. v. utan att specielt ledas af ett öfvervakande förstånd, på samma sätt som ett urverk fortfar att gå, sedan det en gång blifvit uppdraget; och en menniska, som har för vana att göra det rätta, skall handla i enlighet med rättvisans lag instinktmässigt och utan något betänkande eller tvifvel.

Hvarje själstillstånd har sin egen art af förnimmelse, sensation, instinkt och medvetande och det enas verksamhet kan öfverväldiga och undertrycka de andras. En person, som endast är medveten af de sensationer, hvilka framkallats af en fysisk verksamhetsakt, är för tillfället omedveten af andliga attraktioner. Den som står under inflytelse af kloroform, kan vara känslolös för all yttre smärta, men dock medveten af sina omgifningar. Den som befinner sig i ett tillstånd af hänryckning, kan vara fullt vaken på ett högre existensplan, men helt och hållet omedveten af hvad som passerar på det fysiska planet. Muskelsystemet kan vara halfmedvetet och öfverflygla förståndet eller ock kan den medvetna och intelligenta hjernan beherska muskelsystemet.

En person kan klättra upp till de mest svindlande höjder af ett torn eller en bergspets, och om der blott fins en ledstång eller en trappa, som kan erbjuda honom ett inbilladt skydd, är det icke sannolikt att känslan af fara skall öfverväldiga honom. Hans förstånd inser faran, men ingifver den förnuftslösa animala menniskan och muskelsystemet en viss känsla af trygghet, som gör att hon icke så lätt faller. Men om ni tager bort skyddet, inställer sig

känslan af fara och ingifver de förnuftslösa djuriska instinkterna en öfverväldigande illusorisk fruktan, och faran kan blifva öfverhängande. Kroppen blifver medveten af den gapande afgrundens attraktion, förståndet är för svagt att leda viljan till motstånd mot kroppens sträfvan att följa denna attraktion, och personen torde falla.

Det förnuftslösa muskelsystemet är icke medvetet af någonting annat än jordattraktionen. Här är jordelementet det förherskande, och så framt icke systemet uppehålles af förståndet och viljan, söker det att verka i enlighet med den af denna attraktion skapade impulsen. Astralkroppen är i och för sig förnuftslös, och med mindre han erhåller ingjutelse af intelligens från de högre principerna, följer han attraktionerna på det astrala planet. Dessa attraktioner äro de sinnesrörelser, som skapas af begären. Likasom den fysiska kroppen i saknad af förståndets ledning kan falla och förgås i fallet, så kan ock den astrala, i det han endast följer attraktionerna af kärlek eller hat, vägra att lyda den förnuftiga principen hos menniskan och söka sin egen förstöring. Det animala medvetandet hos menniskan utgör denna förnuftslösa, djuriska instinkt, som drifver henne att söka tillfredsställelse för sina naturbegär.

Strängt taget gifves icke någonting sådant som ett animaliskt förnuft, förstånd eller medvetande. Medvetande, förstånd och förnuft i absolut mening ega inga kvalifikationer; de äro universella principer, det vill säga funktioner hos det *Universella All-lifvet*, uppenbarande sig på de olika planen under vegetativa, animala, menskliga och transcendentala former.

Vi kunna betrakta tillståndet hos en person, hvars medvetande ej längre upplyses af förnuftet, i utbrott af känsloraseri och stundom i fall af aktuel anfäktelse. I sådana fall handlar han helt och hållet efter den impuls, hvaraf han påverkas, och när han återkommer till besinning, är han totalt omedveten af sina handlingar under detta tillstånd. Sådana tillstånd kunna yppa sig hos en enda person, eller kunna de samtidigt angripa flere personer, ja till och

med hela länder, i det de utbreda sig epidemiskt på grund af induktionslagen, såsom vi erfarit i åtskilliga mass-»anfäktelser» under medeltiden*. Man har ofta iakttagit dem i fall af hysteri; de kunna bevittnas vid religiösa möten, teatraliska föreställningar, under angreppet på en fiende eller vid andra tillfällen, då mängdens passioner äro uppretade och förleda menniskorna till handlingar af dårskap och trots och komma dem att utföra gerningar, dem de hvarken skulle vilja eller kunna utföra, om de endast vore ledda af förståndets beräkningar.

Menniskans andliga medvetande är förmågan att fatta sanningen medelst direkt förnimmelse. I sin fulla utveckling ligger denna förmåga utöfver den normala menniskans fattning. Hon sätter sin egare i stånd att förena sitt medvetande med en annan persons, som icke står i alltför stor disharmoni med honom sjelf, och att träda i förbindelse med en annan person i hvilken del af verlden som helst, ehuru denne andre person icke är medveten af hans närvaro, så framt han icke sjelf utvecklat en viss grad af andlig förnimmelse. Om vi fast koncentrera vår tanke på en person eller ett ställe, skola de högsta tankeregionerna, hvilka hafva sitt säte i menniskans femte princip, i verkligheten besöka denna ort, ty tanken är icke bunden af den grofva materiens lagar beträffande tid och rum, och vi kunna tänka på en fjerran belägen ort lika hastigt som på en närbelägen. Våra tankar gå till den efterlängtade lokaliteten, ty huru aflägsen den än må vara, ligger den dock inom tankens sfer. Om vi hafva varit der förut eller om det gifves något som attraherar oss, skall det icke vara svårt att finna den. Men under vanliga förhållanden för-

* »Histoire des diables de Loudin.»

Fall af anfäktelse äro ingalunda sällsynta och många fall af galenskap äro ingenting annat än fall af anfäktelse. Det vore i mensklighetens intresse högst önskvärdt, om våra dårhusläkare och föreståndare för dylika inrättningar ville studera de ockulta naturlagarna och lära känna galenskapens orsaker, i stället att blott studera deras yttre verkningar.

blifver vår medvetenhet hos kroppen. Vi kunna till och med förverkliga vår närvaro på den ort vi besöka. Men när vi återvända till vårt normala tillstånd, kunna vi icke minnas det, ty de halfmateriella principerna i vår själ, i hvilka minnet har sitt säte, hafva icke varit der och kunnat samla intryck för att öfverflytta till den fysiska hjernan. Men om våra astrala element äro tillräckligt förfinade, så att de icke äro fängslade vid kroppen, utan kunna åtfölja våra tankar, då kan vårt medvetande gå med dem, projicieradt (framskjutet) af viljekraften; och ju starkare viljekraft vi ega, desto lättare skall detta kunna utföras. Vi kunna då besöka det ställe vi önska se, fullt medvetna af hvad vi göra, och våra astrala element skola medföra vårt minne deraf tillbaka och inprägla det i vår fysiska hjerna.

Detta förklarar, huru astralkroppen kan projicieras på afstånd af dem, som förvärfvat denna förmåga; men denna förklaring bör mera fattas såsom en allegori än tagas efter bokstafven. Det är en förmåga, som kan meddelas i födelsen eller förvärfvas genom öfning. Det gifves personer, hos hvilka antingen i följd af en ärftlig egendomlighet i konstitutionen eller på grund af sjukdom en sådan skilsmässa mellan de fysiska och astrala elementen kan ega rum vare sig frivilligt eller ofrivilligt, och den astrala formen kan då antingen frivilligt eller ofrivilligt begifva sig bort till aflägsna orter eller personer och kan förmedelst bistånd antingen af sin egen krafts eller andra personers odiska och magnetiska emanationer blifva »materialiserad» till en synlig, ja till och med vidrörbar form.

Adolphe d'Assier anför åtskilliga fall, då en persons »dubbelgångare» varit sedd samtidigt med den fysiska formen. En ung dam i en skola sågs af sina kamrater i skolans samtalsrum, under det att hennes dubbelgångare samtidigt syntes i trädgården. Ju mera dubbelgångaren tilltog i styrka, desto svagare blef hennes kroppsliga form. När hon återvann sin helsa, försvann dubbelgångaren. I detta fall var den unga damens uppmärksamhet, d. v. s. medvetenhet, tydligen delad mellan rummet och trädgården, och när

hennes tankar gingo till blommorna, bildade de derstädes en kropp. Man måste härvid komma ihåg, att båda formerna, såväl den astrala som den fysiska, endast äro produkter af idébildning; ehuru de processer, hvarigenom de bildas, skilja sig från hvarandra allt efter de olika material, hvaraf de äro sammansatta, och denna olikhet skall, om den analytiskt undersökes af logiken, när allt kommer omkring befinnas utgöra ingenting annat än en variation af den ursprungliga substansens vibrationshastighet.

Kama-rupa eller »begärets kropp» kan omedvetet blifva dragen till de ställen, der han älskar att vara, under det att den fysiska kroppen ligger försänkt i sömn. Den har ofta blifvit sedd af för dylika syner mottagliga personer vid sådana tillfällen, men den visar inga tecken till lif eller intelligens; den handlar blott såsom en automat och återvänder till den fysiska kroppen, när denne behöfver dess närvaro. Vid dödstillfällen, då sambandet mellan de lägre och högre principerna lossas, förekommer icke så sällan en sådan projiciering af »Maja-vi-rupa»; hon kan då vara medveten, lefvande och intelligent och representera den verkliga menniskan*.

Det gifves en stor mängd fall antecknade, då astralkroppens lif i följd af en plötslig och stark sinnesrörelse, t. ex. begäret att se en viss person, utvecklat en utomordentligt hög grad af aktivitet; han har projicierat sig ur den fysiska kroppen, blifvit medveten och synlig på stort afstånd. I fall af hemsjuka finna vi ett visst närmande till ett dylikt förhållande. En från hem och vänner skild person känner en djup längtan att återse sin hembygd, och han sänder sina tankar och sina finare astrala krafter till denna ort. Han lefver så att säga andligen på detta ställe, under det att hans kropp vegeterar på ett annat. Lifselementen öfvergå mer och mer till de astrala elementen på bekostnad af de för uppehållandet af den fysiska kroppens behof nödvändiga ämnena. Det synes icke vara så

* Talrika exempel på dylika tilldragelser finnas anförda i *E. Gurney's* »Phantasms of the Living».

synnerligen farligt med patienten; han har litet feber, han blir svagare och svagare och dör slutligen — det vill säga, han går dit, hvarthän hans längtan drager honom, ehuru hans gradvisa gående sker omärkligt och oförnimbart för fysiska sinnen.

En liknande process eger ock rum i åtskilliga fall af sjukdom eller död. När sambandet mellan den fysiska formen och astralkroppen af en eller annan orsak försvagas, kan den astrala formen tillfälligtvis eller för beständigt skilja sig från den fysiska och följa en starkare attraktion; och kan den i sådana fall ses af personer utrustade med siargåfva *(second sight)*.

Man kan ofta iakttaga symptomerna till en sådan begynnande skilsmässa, då en patient under en svår sjukdom har en känsla, som om en annan person låge i samma säng och som om denne person vore på något sätt förbunden med honom och egde anspråk på hans omvårdnad. I samma mån tillfrisknandet inträder, blifva de principer, hvilkas samband slappats, åter förenade, och denna känsla försvinner.

Ett högre medvetenhetstillstånd än det normala kan ofta iakttagas vid fall af hänryckning eller somnambulism; ett lägre har man bevittnat vid fall af berusning under en eller annan form.

I sin bok om galenskap anför dr Hammond ett fall, då en tjenare i rusigt tillstånd bar ett paket, som han mottagit, till ett orätt hus. Blifven nykter, kunde han omöjligen påminna sig stället, och man ansåg paketet förloradt; men nästa gång han blef full kom han ihåg stället, gick dit och återtog paketet. Detta synes bevisa, att han som full var en annan person än den han var som nykter. Menniskans individualitet vexlar oafbrutet allt efter de vilkor, hvarunder hon lefver, och i samma mån hennes medvetande vexlar, varder hon en annan individ, ehuru hon fortfarande behåller samma yttre form.

Om en person befinner sig i hypnotiskt tillstånd, underkastad en magnetisörs vilja, är det den senares medvetande

som bemäktigar sig den förra och begagnar hans mentala organism såsom vore den hans egen. Om en hypnotisör föranleder sitt subjekt att begå ett brott, är det han sjelf, som begår detsamma medelst den hypnotiserade såsom verktyg; om ett medium ljuger, är det den frågandes egna lögnaktiga tankar, som återgifvas genom mediet och ingen kan vara ett äkta medium, med mindre han återspeglar såväl lögn som sanning.

Alla menniskor äro speglar, i hvilka verlden är afspeglad; den som tror sig vara i besittning af egen vilja bedrager sig. Äfven den starkaste hypnotisör kan i sin ordning blifva hypnotiserad af en annan, om denne senare är tillräckligt stark att göra det; och vi äro alla *medier*, genom hvilka den universella anden verkar godt eller ondt i enlighet med våra egenskaper. Menniskan är till såsom individ endast så länge hon är i besittning af det gudomliga förnuftet, och detta förnuft är icke ett attribut hos den menskliga formen utan en verksamhetsyttring hos den gudomliga Anden, som upplyser den.

Under det hänryckta eller extatiska tillståndet är medvetandet helt och hållet koncentreradt på de högre planen, och själen kan till och med förgäta den fysiska kroppens tillvaro. Under rusets tillstånd kan en person vara totalt omedveten af sitt högre jag och endast medveten af sin djuriska tillvaro.

En somnambul i det klarsynta tillståndet betraktar sin kropp såsom en från hans eget jag särskild varelse, hvilken till en viss grad står under hans vård. Han talar om denna varelse i tredje person, gör stundom ordinationer för henne, såsom en läkare för sin patient, och ådagalägger ofta smak, böjelser och meningar totalt motsatta dem han eger i sitt normala tillstånd. Somnambuler gifva ofta löften, dem de uppfylla, när de återkomma till det normala tillståndet, oaktadt de vid uppvaknandet icke minnas att de gifvit något löfte alls.

Om en menniskas medvetande öfvergår från ett tillstånd till ett annat, förändras ock hennes smak och böjelser i

enlighet dermed. Under det att hennes tankar frossa i djuriska njutningar, är andens område för henne tillslutet och hon hyser ej heller något begär att inträda på detsamma; men om hon en gång förvärfvat förmågan att förnimma andliga ting, skola djuriska njutningar och de kunskaper, öfver hvilka den jordiska vetenskapen känner sig så stolt, synas henne totalt värdelösa. Personer, hvilka befinna sig i ett extatiskt tillstånd, kunna känna en djup kärlek för en annan person, emedan de då ega förmåga att förnimma hans inre egenskaper, under det att de i sitt normala tillstånd kunna afsky honom, derföre att de då endast förnimma hans yttre egenskaper*.

Detta högre jag, hvilket ofta synes fråga så litet efter dessa jordiska sorger och bekymmer, som plåga och oroa det lägre jaget, är den verkliga menniskan, hvilken öfverlefver, sedan den med henne under lifstiden förbundna personens kropp upphört att existera. Detta är den individualitet, hvilken under en lång följd af reinkarnationer varit förbunden med många personligheter och upptagit från hvar och en och assimilerat med sig sjelf de element, som äro värda att bevaras. Blott få personer omnämnas i historien, hvilka lyckats förena sin personlighet med sin egen gudomliga, opersonliga Atma. De som lyckats äro de sant *upplyste*, och de behöfva inga flere inkarnationer.

Det högsta tillståndet af andlig medvetenhet är *Samadhi.* I detta tillstånd kan den hänfördes kropp vara totalt omedveten och oförmögen att fatta någon fysisk sensation. Han kan bli bränd eller begrafven. En sådan åtgärd skulle icke beröra den verkliga menniskan på annat sätt än att det skulle hindra hennes återkomst till denna kropp. Men under det att hennes jordiska form är omedveten, är hennes verkliga jag medvetet af ett lif i omgifningar, hvilka öfvergå den menskliga inbildningskraften, och det kan vara inbegripet i utförandet af värf långt utöfver vår fattningsgåfva bland scener, från hvilka det måste vara smärtsamt att återvända till de jordiska banden.

* H. Zschokke: »Verklärungen».

Under detta tillstånd är kroppen totalt blottad på all sensation, och det gifves intet medel att återbringa den till lif, med mindre själen vill återvända. Det berättas att en viss filosofs hustru lät bränna sin makes kropp till aska, under det han var i detta tillstånd.

Äfven under det att det fysiska medvetandet är aktivt, kan de högre principernas medvetande höja sig så, att kroppen blifver föga känslig för smärta. Historien förtäljer om både män och kvinnor, hvilkas själar jublat, under det deras jordiska tabernakel lidit sträckbänkens marter eller förstörts af bålets lågor.

Samadhi-tillståndet får icke förblandas med det vanliga genom mesmerism eller hypnos framkallade extatiska tillståndet, under hvilket förnimmelsen kan förmedlas af de astrala sinnena, och synerna ganska ofta omedvetet framkallas af magnetisören sjelf. Stundom kan den magnetiserade noggrant beskrifva ett ställe, der han aldrig varit, förutsatt att magnetisören varit der, och han skall beskrifva ett föremål på detta ställe, som icke i verkligheten finnes der, om magnetisören blott vill i sin inbildning förlägga det dit.

Menniskan lefver väsentligen tvänne lif, ett som fullt vaken, ett annat under det hon är fullt insomnad. Hvartdera har sina egna förnimmelser och erfarenheter och sitt egna medvetande; men de erfarenheter vi göra under detta högre stadium, som kallas »djup sömn», ihågkomma vi icke såsom fullt »vakna». På gränslandet mellan sömn och vaka, der intrycken från de båda tillstånden mötas och blanda sig med hvarandra, ligger riket för dessa förvirrade drömmar, dem vi vanligen komma ihåg, men som sällan innehålla någon sanning.

Detta tillstånd är emellertid gynsamt för mottagandet af intryck från det högre jaget eller för åskådningen af de bilder, som existera i astralljuset. I förra fallet kan det högre jaget begagna sig af symboliska former och allegoriska bilder för att bibringa det lägre jaget idéer och meddela det råd, förebud och varningar beträffande framtida händelser; i senare fallet kan den sofvande se ansigten och

former af personer, hvilka förut upptagit hans rum, eller kan hans sinne ströfva omkring och skåda scener, till hvilka han omedvetet drages.

Det gifves emellertid flere slag af drömmar, och det vore orätt att förneka, det ju åtskilliga kunna vara till gagn. Det högre jaget kan begagna sig af det lägre jagets mottaglighet för intryck under den halfmedvetna slummern, för att framkalla nyttiga syner och varna det för fara eller för att meddela lärdomar, hvilka det lägre jaget icke är mäktigt att fatta, under det de fysiska sinnena äro fullt verksamma och intuitionens stämma öfverröstas af de kämpande sinnesrörelsernas larm och strid. Månget svårt problem har blifvit löst under sömnen och den jordiska verlden saknar icke alltid reflexer från det öfre ljuset. Den sofvandes själ kan under kroppens sömn komma i beröring med andra själar och erfara saker och ting, om han än icke minnes det när han vaknar. Äfven under vaket tillstånd gör menniskan erfarenheter, dem hon sedermera glömmer, men som icke dess mindre förskaffade henne nöje för tillfället och som då voro för henne verkliga*.

* Menniskan har icke blott ett dubbelt medvetande, hon lefver tvänne lif, skilda och dock ett. Båda dessa lif hafva sina egna erfarenhetsområden, och om vi under det vi äro i det ena tillståndet icke minnas hvad vi erfarit i det andra, är detta icke något bevis emot sanningen af vårt påstående. En menniska kan lefva och göra sina erfarenheter på en ort, under det att hennes kropp befinner sig sofvande eller omedveten eller halft medveten på en annan, och när hennes fysiska kropp återvänder till sitt normala tillstånd, kan hon antingen minnas eller icke minnas hvad som händt henne under det andra tillståndet. Men det gifves några undantagsfall, då de båda tillståndens medvetande kunna förenas och personen kan minnas både hvar och hvad han varit under det andra tillståndet. Ett af dessa utomordentliga fall omtalas i *Sinnett's* »Incidents in the Life of Madame Blavatsky» (»En sierskas öden». Sv. öfvers.). På tal om sin sjukdom i *Tiflis* säger madame Blavatsky, att hon hade en känsla, som om hon varit tvänne olika personer, en som var madame Blavatsky, hvars kropp låg sjuk i sängen, den andra personen en helt annan och högre varelse. »När jag befann mig i mitt lägre tillstånd», säger hon, »visste jag hvem den der andra personen var och hvad han (eller hon) hade gjort; men när jag sjelf

Det normala menskliga medvetandet utgör en blandning af de olika sensations- och perceptionstillstånden. Menniskan känner inom sig åtminstone tvänne grupper af attraktioner, som komma till hennes medvetande — de »jordiska» och de »eldartade» elementen. Den ena gruppen drager henne ned till jorden och kommer henne att gripa ett fast tag i de materiella behofven och njutningarna, den andra höjer henne upp till det okändas region, kommer henne att glömma materiens lockelser, bringar henne närmare de abstrakta idéernas, det godas, sannas och skönas rike och skänker henne dermed tillfredsställelse och sällhet. De största skalder och filosofer hafva känt och erkänt detta faktum af ett tvåfaldigt medvetande eller tvänne poler hos ett och detsamma; och emellan dessa poler stiger och faller genomsnittsmenniskans medvetande.

Göthe uttrycker detta i sin »Faust» ungefär på följande sätt:

»Två själar, ack! jag känner i mitt bröst,
De båda söka skiljas från hvarandra;
Den ena drages af begär till jorden,
Den andra sträfvar uppåt», etc.

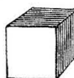
var denna andra varelse, visste jag icke eller brydde mig icke om hvem som var den der madame Blavatsky». Det är derföre ganska möjligt att madame Blavatskys »transcendentala jag» med hela sitt medvetande och alla sina förmågor och förnimmelsekrafter, med ett ord hennes *verkliga jag*, medvetet och i verkligheten genomgick vissa mystiska erfarenheter i Tibet, på samma gång det fysiska verktyget, som vi kalla »Madame Blavatsky», låg sjuk i Tiflis; men en sådan förklaring är ofattbar för dem, hvilka föreställa sig att en persons fysiska kropp utgör hela hans person och att hans fysiska form är hans *verkliga jag*. Först då våra sig så kallade filosofer komma till full insigt om förhållandet mellan det högre och lägre jaget, skola deras ögon öppnas för den sanningen, att menniskans fenomenella, jordiska jag icke är någonting annat än en tidlig illusion, ett knippe af ständigt vexlande krafter och principer, sammanhållet af den gudomliga andens kraft och af denne begåfvadt med förmågan att förnimma, tänka, vilja och minnas; ett sväfvande moln af lefvande materia, för tillfället upplyst af andens ljus, ett blott verktyg för opersonliga krafter; under det att menniskans verkliga jag befinner sig i en annan tankeregion och är kändt endast af dem, hvilka äro inbegripna i den andliga pånyttfödelsens process.

Den ena attraktionen kommer från Anden, den andra från materien. I kraft af sitt förnuft kan menniskan välja, hvilken väg hon vill gå, och genom sin viljas kraft är hon iståndsatt att följa sitt val. Hon kan koncentrera sitt medvetande helt och hållet på det lägre planet, försjunka i sinlighet och blifva totalt omedveten om tillvaron af högre sträfvanden; eller ock kan hon lefva helt och hållet på tankens och känslans högre plan, förvärfva sig en fullt klar uppfattning af andens skönheter, verkligheter och sanningar och varda död för materiens attraktioner. En sjelfvisk och trångsint menniskas medvetande kan krympa ihop till en ringa sfer; en stor, frisinnad ande kan vidga sitt medvetande utan gräns, till dess hela rymden synes honom uppfyld af hans eget medvetande, och hans förnimmelsekraft skall sätta honom i stånd att genomtränga naturens alla hemligheter. Endast ett fåtal kan uppnå ett sådant tillstånd, och få äro mäktiga af att fatta dess möjlighet; men det har gifvits menniskor, hvilka på tröskeln till Nirvana kunnat koncentrera sina själskrafter i centra utom jordens attraktion. Under det att deras fysiska kroppar fortforo att lefva på denna planet, kunde det gudomliga jaget lemna sin menskliga form och medvetet genomströfva de mellanplanetariska rymderna, skådande både de materiella och andliga verldarnas under. Detta är den högsta form af adeptskap, som kan uppnås på jorden, och för den som hunnit dit ligga verldsalltets mysterier såsom en uppslagen bok.

Enligt de vises läror är verlden en manifestation af den universella andens olika medvetenhetstillstånd. Utgående från absolut medvetande, som är omedvetenhet af form, uppstår det relativa medvetandet genom differentiering och formutveckling. Inom mineralriket visar sig ännu icke något relativt medvetande, men det synes begynna inom växtriket och kommer till fullkomnad inom djur- och menniskorikena. De högre djuren äro fullt medvetna af en tillvaro, men de äro ännu icke sjelfmedvetna, de existera icke för sig såsom individuella varelser; de följa blott sina naturinstinkter. Inom menniskoriket uppträder ett högre medvetenhetstill-

stånd, det andliga medvetandet, som får sitt högsta uttryck i den religiösa lyftningen eller dyrkan af det högsta goda. Dock ligga dessa tillstånd ännu fjerran från den andliga sjelfmedvetenheten, som är ett fullt förverkligande af individens tillvaro inom andens rike och såsom sådan endast känd af ett fåtal. Äfven den andäktigaste tillbedjare skall, så länge icke den gudomliga anden blifvit väckt i hans själ, förnimma det andliga rikets sköna syner endast på samma sätt, som en blind kan njuta af de varma solstrålarna, utan att kunna se ljuset; först när den andliga pånyttfödelseprocessen verkligen tagit sin början, skall han kunna skåda herrlighetens sol inom sin egen själ, och det illusoriska sjelfmedvetandet på hans förra stadium, som kom honom att tro, det han var en bestående varelse, skall öfvergå till denna verkliga andens sjelfmedvetenhet, i hvilket tillstånd menniskan aktuelt vet att hon är till såsom en evig, sjelfständig, odödlig kraft i Gud.

Kap. VIII.

Omedvetenhet.

»*Omne bonum a Deo, imperfectum a Diabolo**.» — Paracelsus.

Medvetenhet är kunskap och lif, omedvetenhet okunnighet och död. Om vi nu äro medvetna af ett tings tillvaro, veta vi att ett förhållande existerar mellan oss sjelfva och detta ting. Om vi blifva omedvetna af dess tillvaro, innebär detta icke ett upphörande af vare sig vår eller tingets tillvaro, men vi fatta icke längre dess förhållande till oss. Så snart vi begynna att förverkliga detta förhållande, varder det inom vår själssfer förnumna föremålet en del af vår andliga konstitution och vi begynna att *lefva* i förhållande till detsamma. Vi ega det då i vårt medvetande och kunna kvarhålla det der medelst kraften af vår vilja. Om vi förlora dess besittning, kunna vi återvinna den medelst förmågan af erinring och minne. Att känna ett föremål är att lefva i förhållande till detsamma, att glömma det är att icke längre existera i förhållande dertill.

Omedvetenhet, okunnighet och död äro derföre synonyma termer, och hvar och en är död i samma mån han är okunnig. Om han är okunnig om ett faktum, är han död i förhållande till detta, ehuru han kan vara fullt lefvande i många andra hänseenden. Vi kunna icke vara medvetna af allt på en gång, och derföre, allt eftersom våra intryck och tankar vexla, vexla ock vårt medvetande och förhållande till vissa ting, och vi dö oafbrutet i för-

* Allt godt af Gud, det ofullkomliga af djefvulen.

hållande till vissa ting och begynna lefva i förhållande till andra. Der kan icke gifvas någon absolut död, ty död betyder upphörandet af tillvaro, och en tillvaro, som är, kan icke mera upphöra att vara. Med andra ord: det är icke *vi*, som existera, utan *All-lifvet* uppenbarar sig i våra former, och äfven om våra former upplösas, fortfar detta *Lif* att existera och att utveckla andra former. Det absoluta medvetandet kan icke dö, så länge det gifves en absolut tillvaro, ty det absoluta kan icke upphöra att existera i förhållande till sig sjelft och måste derföre ega medvetandet af sin egen tillvaro. Känslan af att *jag är* förblifver alltid densamma, ty den har sin rot i det absoluta, men detta jag kan vara totalt omedvetet af någon annan tillvaro än sin egen. Relativ död och relativ omedvetenhet förekomma i hvarje ögonblick utan att vi aktgifva derpå. Vi möta hundratals lik på gatorna, hvilka äro totalt döda och omedvetna med hänsyn till vissa ting, om hvilka vi äro medvetna och i förhållande till hvilka vi äro lefvande; och vi kunna vara döda i förhållande till många ting, för hvilka andra äro lefvande och medvetna. En samtidigt inträffande allvetenhet i fråga om allt som är till skulle vara absolut lif utan någon tillsats af död; men ett sådant tillstånd är omöjligt, så länge menniskan är bunden vid personlighet och form och står i förbindelse med andra personligheter, hvarföre hon endast kan ega en relativ tillvaro och ett relativt medvetande. Hvarje princip hos menniskan har en viss medvetenhetssfer och dess förnimmelser kunna icke sträcka sig längre än till gränsen för denna sfer. Hvar och en är död i förhållande till sådana verksamhetssätt, med hvilka han icke står i något förhållande Mineralen äro omedvetna om förståndets verksamhet, men icke om jordattraktionen; anden är död för jordisk attraktion och mekaniskt tryck, men icke för kärleken. Om vi kunna förändra en princips verksamhetsform, framkalla vi ett nytt medvetenhetstillstånd, i det vi införa nya förhållanden af en annan ordning, den gamla verksamheten dör och en ny födes. Om den kraftmängd, hvilken vi förbruka på matsmältning, intellektuelt arbete och

tillfredsställelsen af sinliga njutningar, i stället användes i och för utvecklingen af de andliga frön, som finnas inom den menskliga organismen, skulle vi inom en jemförelsevis kort tid erhålla belöning för vårt arbete, i det vi blefve högre varelser af ett tillstånd, så långt utöfver vårt nuvarande, att vi för närvarande icke ens kunna bilda oss en föreställning derom, enär vi sakna all erfarenhet af detsamma. Allt hvad vi veta om sådana tillstånd är hvad *de* hafva förtäljt oss, hvilka hafva inträdt deruti, och under ögonblick af lugn och religiös stämning kunna äfven själar af en mindre hög andlig utveckling tillfälligtvis passera förbi den gudomliga vishetens tempel, när dörren står på glänt, uppfånga en skymt af det ljus, som strömmar genom de Gyldene Portarna, och bilda sig en föreställning om den skönhet, som dväljes derinne.

Hos menniskorna i allmänhet är lifvet specielt verksamt inom den fysiska kroppen, och de hänga fast vid detta kroppsliga lif, som vore det den enda möjliga existensformen. De veta ej af något annat lif och äro derföre till äfventyrs rädda för döden. Men den som koncentrerat sitt lif och medvetande i sin astrala kropp, är medveten af en annan och högre tillvaro och hans fysiska kropp eger för honom intet annat värde än såsom ett verktyg, hvarmed han, om så påfordras, kan arbeta på det fysiska planet. Den fysiska döden är en fortsättning af lifsverksamheten hos högre principer. Om vi förmedelst en ockult process koncentrera hela vårt lif i våra högre principer, innan vår kropp upphör att lefva, kunna vi gå döden i förväg och lefva oberoende af den fysiska kroppen.

En sådan öfverflyttning af lif och medvetande ligger icke utom möjlighetens gräns. Den har utförts af många och andra skola komma att utföra den. Den fysiska kroppens materiella element äro underkastade en oafbruten afsöndring och förnyelse. Om vi inskränka förnyelsen af dessa element inom den aldra yttersta nödvändighets gränser och på samma gång draga vårt medvetande bort från det yttre planet och koncentrera det på det inre, kunna vi

under tidens lopp förvandla de delar, hvaraf den fysiska kroppen är sammansatt, till mera eteriska, så att de fysiska molekylerna till slut helt och hållet ersättas af finare, till det astrala planet hörande element och organismen ej längre erfordrar någon näring från det fysiska planet och varder osynlig för det fysiska ögat*. Detta arbete är dock vanligen icke utförbart under *en* inkarnation och många försök torde erfordras innan det lyckas.

Ingen torde vara villig att betrakta en sådan förändring såsom *död,* och dock är den ingenting annat än ett långsamt bortdöende hvad den fysiska kroppen beträffar, på samma gång den innebär en den verkliga menniskans uppståndelse under en högre existensform. Döden — den må inträda långsamt eller hastigt — är ingenting annat än en reningsprocess, genom hvilken det ofullkomliga aflägsnas och göres omedvetet. Ingenting förgås annat än det som icke är dugligt att lefva. Principer kunna icke dö, endast deras former försvinna.

Blott det fullkomliga kan förblifva utan vexling. Sanning, vishet, rättvisa, skönhet, godhet o. s. v. kunna icke dö; blott de former, i hvilka de uppenbarat sig kunna förstöras. Om alla visa menniskor i hela verlden skulle dö i ett ögonblick, skulle visdomens princip icke dess mindre vara till och skulle i behörig tid uppenbara sig i andra mottagliga former; om kärleken skulle öfvergifva alla menskliga varelsers hjertan, skulle hon dermed icke varda förintad, hon skulle blott upphöra att existera i förhållande till menniskor och menniskorna skulle upphöra att lefva, under det att kärleken oafbrutet skulle *vara.* Eviga principer existera i och genom sig sjelfva och *äro* derföre oberoende af alla former, de äro icke underkastade någon vexling; men former äro föränderliga och kunna icke fortvara utan närvaron af de principer, hvilkas uppenbarelseverktyg de representera.

Menniskokroppen är ett verktyg för lifvets manifestation, själen för andens. Om lifvet lemnar kroppen, begynner

* The Theosofist: »Elixir of Life».

denne att disintegreras; om anden lemnar själen, begynner denne att upplösas. En person, hos hvilken den andliga principens verksamhet totalt upphört, är moraliskt död, oaktadt hans kropp kan vara full af lif och hans själ full af djuriska begär. Vi möta ofta sådana andetomma lefvande lik både inom de fashionabla kretsarna och bland pöbelhoparna. En person, hos hvilken förnuftets princip blifvit overksam, är intellektuelt död, ehuru hans kropp kan vara full af animaliskt lif; dårar äro döda menniskor, hos hvilka endast de lägre principerna lefva. Om själen lemnar kroppen, dör den senare, men den förra kan lefva om hon är förenad med anden, men om hennes förbindelse med anden upphör vare sig före eller efter kroppens död, fortfar hon att existera en tid såsom en verksam väsensenhet, till dess hennes verksamhetskraft är uttömd, hvarefter hon upplöses i elementen på det astrala planet.

Själen är likasom kroppen en af åtskilliga element sammansatt organism. Några af dessa element kunna vara dugliga att förena sig med anden, andra icke. Om derföre en person under sitt jordelif icke renat sin själ tillräckligt för inträde i det andliga tillståndet omedelbart efter den fysiska kroppens död, skall en successiv skilsmässa mellan de rena och orena elementen från den ännu orena kvarlefvan ega rum i tillståndet, efter döden. När den slutliga skilsmässan är fullbordad, ingå de andliga elementen i det andliga tillståndet, hvilket de i sjelfva verket aldrig lemnat; och de lägre elementen, hvilka kunna både ega och icke ega en viss återstod af eget medvetande, blifva kvar på det lägre planet, der de efter hand upplösas.

Om den fysiska kroppens organism erhåller en sådan skada, att lifsprincipen icke längre kan använda honom såsom sitt verktyg, upphör hans verksamhet. Döden kan begynna vid hufvudet, hjertat eller lungorna, men lifvet kvardröjer längst i hufvudet och kan ännu vara verksamt der till en viss grad, äfven sedan kroppen efter alla yttre tecken blifvit overksam och upphört att lefva. Tankekraften kan för en stund fortfara att arbeta på sitt vanliga sätt,

ehuru nervverksamheten upphört. Denna verksamhet kan till och med växa i styrka under principernas söndring; och om den döendes tanke med ifver söker en frånvarande vän, skall han till äfventyrs aftrycka sig i vännens medvetande och kanske komma honom att se den döendes skepnad. Slutligen lemnar lifskraften hjernan och de högre principerna afgå, medförande den dem karaktäriserande verksamheten, lifvet och medvetandet, kvarlemnande endast en tom form, en mask och illusion. Der behöfver icke med nödvändighet inträda någon förlust af medvetenhet beträffande de personer och ting, hvaraf vi till äfventyrs äro omgifna; den enda medvetenhet, som med nödvändighet upphör hos den afgående väsensenheten är den, som afser hans personlighet, de fysiska sensationer, som berört den fysiska formen, såsom smärta, tyngd, hetta, köld, hunger och törst. Allt efter som hans lif afgår ur hjernan, torde ett annat medvetenhetstillstånd inträda, alldenstund han träder i förhållande till en annan tingens ordning. »Den princip, som uppbär minnet, dyker upp ur hjernan och alla händelser under det lif, som sjunker undan, passera revy för själen. Tafla efter tafla framträder i lefvande drag för hennes medvetande och hon genomlöper på nytt under några få minuter hela sitt lif. Personer, hvilka upptagits såsom drunknade, men blifvit återkallade till lif, hafva erfarit detta tillstånd. Det intryck, som varit det starkaste, öfverlefver alla de andra intrycken, hvilka försvinna, för att åter framträda i det devachanska tillståndet. Ingen menniska dör omedveten, huru mycket än de yttre tecknen kunna antyda motsatsen; äfven för dåren skall vid dödstillfället inträffa ett ögonblick, då hans förstånd återkommer. De, hvilka äro närvarande vid dylika högtidliga stunder, borde taga sig till vara att icke genom utbrott af sorg eller på annat sätt störa denna process, under hvilken själen öfverskådar verkningarna af det förflutna och utkastar planen för sin framtida existens.» *

Denna själshöljets *(perisprit)* skilsmässa från de fysiska

* Utdrag ur en adepts bref.

kvarlefvorna beskrifves af en clairvoyant på följande sätt: — »Först såg jag ett skönt ljus af en ljusblå färg, i hvilket visade sig en liten äggformig substans omkring tre fot öfver hufvudet. Den stod icke stilla, utan sväfvade till och från såsom en ballong i luften. Efter hand utsträcktes den till kroppens längd och det hela var omgifvet af ett töcken eller en rök. Jag såg ett ansigte till dragen motsvarande det, som snart skulle blifva själlöst, men ljusare, finare och skönare, ehuru ofulländadt och företeende samma brist på uttryck, som är betecknande för ett nyfödt barn. Med hvarje andedrag från den döende kroppen växte den eteriska formen och erhöll större fulländning. Snart antogo fötterna en bestämd form, men lågo icke sida vid sida såsom den döendes, utan den ena hängde ned under den andra och ett knä var böjdt såsom stundom är fallet hos nyfödda barn. Kroppen syntes insvept i ett töckenmoln. En otalig här af andra väsen tycktes befinna sig i närheten. När hela formen var fulländad, försvann allt långsamt ur sigte*.

Denna eteriska kropp är den aflidnes själskropp eller *perisprit*. Den är icke anden sjelf, men den kan ännu vara förbunden med anden, såsom den var förbunden med honom under lifstiden. Den omfattar fortfarande de goda och onda böjelser, den förvärfvat under lifvet, såframt icke dess attraktion till den ena eller andra polen redan då var så stark, att de högsta principernas afsöndring egt rum före eller omedelbart efter den fysiska döden. Den verkliga menniskan är en opersonlig kraft och hennes tillvaro är ingalunda beroende af en fysisk form, hon antager en sådan endast för att uppenbara sin verksamhet på de lägre planen. Om hon låter sig fängslas vid de lägre planen, skall hennes formtillvaro förlängas; om hon icke har begär till en form, skall det formlösa attrahera henne. Om hennes ande höjer sig öfver det lägre jagets attraktioner, skall detta hennes lägre jag varda omedvetet och upplösas; men om hon med begärets hela styrka hänger fast vid sin animala natur, kan inom denna bildas ett medvetenhetscentrum,

* A. J. Davis beskrifver en likartad scen.

hvars personlighetskänsla kan existera ännu en tid i hennes fjerde princip, äfven sedan den fysiska kroppen är död. Hennes själ blifver i sådant fall en medveten eller halfmedveten innevånare i *Kama loka*-tillståndet.

Den tid, under hvilken ett astrallik förblifver i detta tillstånd, innan det helt och hållet är upplöst, beror på tätheten och styrkan hos dess element. Denna tid kan vexla mellan några få timmar eller dagar och många år. Menniskan är sammansatt af en stor mängd lefvande element eller principer, af hvilka hvar och en har sitt eget individuella existenstillstånd, under det de alla erhålla sitt lif från anden. När anden drager sig tillbaka, skiljas de åt, men hvar och en kan för en tid kvarhålla sitt särskilda lif och medvetande, på samma sätt som ett hjul, när det en gång blifvit satt i rörelse, fortfar att hvälfva omkring till dess kraften är uttömd, äfven om den ursprungliga drifkraften aflägsnas.

Den menskliga drifkraften i *Kama loka* är derföre icke menniskan sjelf, utan endast en del utaf henne, hvilken del kan vara både medveten och icke medveten af sin existens och kan antingen stå i förbindelse eller icke med den andliga monad, hvars verktyg den var under lifstiden.

Detta Kama loka-tillstånd är »skuggornas land», de gamle grekernas *Hades* och den romerskt-katolska kyrkans »skärseld». Dess innevånare kunna antingen ega eller icke ega medvetande och intelligens, men de astrala själarna efter genomsnitts-menniskor besitta ingen intelligens. De kunna dock genom *elementalernas* kraft bringas att handla förståndsmässigt, enär dessa ingjuta uti dem sin egen medvetenhet. Paracelsus säger: — »Hvarje dag dö män och kvinnor, hvilkas själar redan under lifstiden varit underkastade inflytelse och ledning af elementaler. Huru mycket lättare skall det icke blifva för sådana elementaler att utöfva inflytande på dylika personers astrala kroppar och drifva dem att handla som de önska, sedan deras själar förlorat det skydd deras fysiska kroppar erbjödo! De kunna begagna dessa självkroppar till att flytta fysiska föremål från

en plats till en annan, att bära sådana föremål från aflägsna länder och att utföra andra bedrifter af liknande slag, hvilka kunna synas nåsom underverk för de oinvigde».

Den fjerde principens (den animala själens) medvetenhetstillstånd, efter sedan den lägre triaden blifvit omedveten och liflös, kan derföre förete en stor olikhet hos olika personer, allt efter de betingelser, som blifvit grundade under dess förbindelse med kroppen. En själ i Kama loka, som tillhört en alldaglig person med endast måttliga sjelfviska begär, är icke tillräckligt medveten och intelligent för att kunna veta det hennes fysiska kropp är död och att hon sjelf är inbegripen i en disintegreringsprocess; men själen efter en person, hvars hela medvetande var koncentreradt på honom sjelf, kan ega medvetande och intelligens nog för att minnas sitt förflutna lif och känna sitt öfverhängande öde. Hon kan då i mening att förlänga sin tillvaro söka skydd hos någon lefvande varelses organism och derigenom förorsaka en anfäktelse; och för en sådan anfäktelse kunna icke blott menniskor med svagt förstånd utan äfven djur blifva utsatta.

För en kropp utan sensation och medvetande kan det vara likgiltigt, under hvilka förhållanden den existerar eller förgås; men för en själ, hos hvilken den från den sjette principen kommande gudomliga förnuftsgnistan tändt medvetande och sensation, skola de omgifvande vilkoren vara af stor vigt, emedan hon kan förverkliga dem för sig mer eller mindre fullständigt allt efter graden af sin medvetenhet. Dessa omgifningar i tillståndet efter döden skapar hvarje menniska åt sig sjelf under lifstiden förmedelst sina tankar, ord och gerningar. Menniskan skapar under hela sitt lif den verld, i hvilken hon skall lefva efter detta.

Tankar äro materiella och solida för dem, hvilka lefva på tankens plan. Äfven på det fysiska planet är hvarje existerande form en materialiserad tanke, utvuxen eller skapad till en form; i själarnas verld synes tanken sjelf materiel och fast för dem, som existera i denna verld. Menniskan är ett centrum, från hvilket tankar oafbrutet

utvecklas, hvilka kristallisera till former i denna verld. Hennes tankar äro ting med lif, form och kohesion — verkliga väsensenheter, fasta och mera varaktiga än formerna på det fysiska planet. Goda tankar äro lätta och stiga uppåt, men onda tankar äro tunga och sjunka. Den nedom oss varande verld, till hvilken de sjunka, utgör sferen för de gröfsta, osundaste och mest sinliga tankar, som utvecklas af illasinnade och okunniga menniskor. Denna verld synes ännu mera materiel och förtätad för sina innevånare, än vår verld synes för oss; den är bostaden för af menniskan skapade gudomligheter, djeflar och vidunder, uppfunna af en sjuklig fantasi.

De äro blott tankeprodukter; men icke dess mindre äro de verkliga och substantiella för dem, hvilka lefva ibland dem och förnimma deras tillvaro. Myterna om helvetet och skärselden äro grundade på missuppfattade fakta. »Helveten» existera, men menniskan är sjelf deras skapare. Råa menniskor skapa vidunder medelst sin sjukliga inbildningskraft under lifstiden; den från kroppen skilda menniskan skall dragas till sina skapelser. Det gifves få menniskor, hvilka icke äro utsatta för onda tankar; sådana tankar äro återstrålningar från det blåbleka ljuset i det ondas region, men de kunna icke antaga form, med mindre vi omhulda dem och nära dem med substans från vår egen själ. Kärlek är det godas lif, hat det ondas. En ond tanke, omedvetet utvecklad, är en illusion utan lif; en ond tanke, bragt till existens af hat, blir illvillig och lefvande. Om vi förkroppsliga den i en gerning, födes en ny djefvul till verlden. Helvetets fasor existera endast för dem, hvilka medvetet, af fri vilja och i ond afsigt hjelpts åt att befolka det med sina fantasiprodukter; himlens herrligheter kunna endast fattas af den, som under sin lefnad skapat en himmel inom sig sjelf.

En varelse kan endast då känna smärta, när hon existerar under abnorma förhållanden. Allegoriskt taladt, kunna djeflarna icke erfara något lidande i helvetet, ty de befinna sig der i sitt eget naturliga element; de skulle lida, om de

inträdde i himmelen. En menniska lider, om hennes hufvud hålles under vattnet, en fisk lider, om han tages upp ur vattnet. En grym och lastbar person kan njuta af syner, hvilka väcka fasa hos andra; men om han eger några goda element inom sig, skola de lida, till dess de blifvit afsöndrade från de onda.

Vi kunna först då blifva medvetna om ett tings tillvaro, om der existerar en förbindelse mellan oss sjelfva och tinget. En person som icke under sin lifstid skapat något, som kunnat grundlägga en förbindelse med hans odödliga jag, eger icke något odödligt att träda i förhållande till efter döden. Om hela hans uppmärksamhet fängslas af hans fysiska behof, skall hans medvetenhetssfer under lifstiden varda inskränkt till dessa materiella behof. När han lemnar sin materiella boning, finnes ej längre för honom några materiella behof och hans medvetenhet af dem upphör. Enär han icke skapat någonting i sin själ, som kan träda i förbindelse med anden, kan hans själ hvarken förlora något, som hon aldrig ägt eller vinna något, som hon aldrig åstundat, utan förblifver ett oskrifvet blad utan annat medvetande än detta *jag är*, som hon icke kan förlora, så länge hon är till. Om vi lega en prest eller en professor att utföra vårt tankearbete och öfvervaka våra andliga sträfvanden, skapa vi oss inga egna andliga sträfvanden eller lefvande tankar. Om vi åtnöja oss med att tro andras meningar, förvärfva vi oss icke något eget vetande. Det articifiella medvetande, som sålunda blifvit skapadt genom den illusoriska återstrålningen af andras tankar på den individuella själsspegeln, ega ingen genomträngningsförmåga, och blotta meningar utan öfvertygelse skola icke lemna några djupa intryck i själen. Dessa sinnen, hvilka blifvit rörda af illusioner, skola icke ega någon substans kvar, sedan illusionerna försvunnit. Det enda vetande, som kan förblifva hos anden, är det han sjelf eger.

Hvarje orsak efterföljes af en verkan. Illusioner, som blifvit skapade i sinnet, äro krafter, hvilkas styrka måste uttömmas, innan de kunna dö. De skola fortfara att verka

i det subjektiva tillståndet och frambringa nya illusioner i kraft af den harmoniens lag, som styr idéassociationen, och alla illusioner skola nå sitt slut inom den sfer, till hvilken de höra. Sjelfviska begär skola dö bort inom sjelfviskhetens sfer; osjelfviska önskningar och tankar skola framkalla sina belöningar, om de varit goda, och sina straff, om de varit onda, inom det godas eller ondas sfer, i Dévachan eller Avitchi. Men sedan alla under lifstiden skapade krafter blifvit uttömda, återstår ingenting annat än det eviga medvetandet, *jag är,* för att med dess inneboende tendenser till godt eller ondt återfödas till verlden. Döden likasom lifvet är en oafbruten förvandling eller förändring af de vilkor, under hvilka vi existera. Allt efter som våra existensvilkor vexla, antaga våra begär efter tingen en olika karaktär. Innan vi födas beror vårt lifstillstånd på moderlifvets; men sedan vi en gång blifvit födda till verlden, ega vi ej längre något intresse för den moderkaka eller de membran, som försågo oss med näring under vårt fostertillstånd. Såsom spenbarn koncentrera sig våra intressen kring moderns bröst, men sedan vi ej längre behöfva dem, glömma vi bort dem. Saker och ting, hvilka under vår ungdom upptogo hela vårt medvetande, afskedas när vi blifva äldre; och när vi aflägga den fysiska kroppen, aflägga vi ock begäret efter de ting, hvilka för densamma voro tilldragande och vigtiga för dess tillvaro eller ock dör det kort derefter.

Men om själen åter närmar sig det materiella planet och genom mediumskapets inflytelser träder i förbindelse dermed på nytt, skola det gamla medvetandet och de gamla begären, hvilka försjunkit i sömn, åter uppvakna och hennes fysiska sensationer skola återkomma. När mediets inflytande upphäfves, återfaller hon i sitt tillstånd af dvala eller omedvetenhet, under det den verkliga anden jublar i sin frihet, oberörd af tillståndet hos de lägre principer, hvilka en gång voro hans egna.

Likasom på det fysiska planet, så gifves det ock på det andliga och astrala en oändlig mångfald af vilkor och möjligheter. Om förnuftet begynner med att söka utforska

dessa ting hvar för sig utan insigt om de naturlagar, hvilka ligga till grund för dylika fenomen, kan det så gerna med ens uppgifva allt hopp om att kunna bilda sig ett sant begrepp derom. Om en botanist skulle företaga sig att särskildt examinera hvart och ett af de tusentals löfven på ett stort träd i afsigt att utforska det senares verkliga natur, skulle han aldrig komma till målet; men om han en gång vunnit kunskap om trädet såsom ett helt, skall kan lätt lära känna de individuella löfvens skapnad och färg. På samma sätt, om vi en gång kommit till en rätt insigt om menniskans andliga natur, skall det blifva oss lätt att följa den sunda, universella lagens mångfaldiga förgreningar.

Det gifves ingen död för det fullkomliga, men det ofullkomliga måste förgås förr eller senare. Den så kallade döden är ingenting annat än en utgallringsprocess af det som är gangnlöst. I denna mening äro vi alla dagligen inbegripna i ett oafbrutet dödsarbete, ja, vi önska till och med att dö; ty hvarje förnuftig menniska önskar att blifva kvitt sina ofullkomligheter och deras följder samt de lidanden de förorsaka. Ingen är rädd att förlora hvad han icke behöfver, och om han hänger fast vid det onyttiga, kommer sig detta deraf att han är omedveten och okunnig om hvad, som är nyttigt. I sådant fall är han redan delvis död i förhållande till det goda och måste komma till lif för att lära sig fatta det nyttiga genom att dö, i förhållande till det onyttiga. Detta är den så kallade *mystiska döden,* genom hvilken de *upplyste* komma till lif, och som innebär omedvetenhet af värdelösa jordiska begär och passioner och grundlägger en medvetenhet om det odödliga och sanna. Skälet, hvarför både män och kvinnor stundom frukta för att dö, är detta, att de taga det låga för det höga och föredraga materiella illusioner framför andliga sanningar. Det gifves ingen död för den fullkomlige, och den som är ofullkomlig, måste kasta utaf sig sin ofullkomlighet, så att det fullkomliga hos honom måtte varda förverkligadt och lefvande. Denna mystiska död efterföljes af andlig pånyttfödelse*.

* Johannes III: 3.

Hermes Trismegistus säger: »Lycklig är den, hvars laster dö före honom»; och den store läraren Thomas a Kempis skrifver: »Lär att dö i förhållande till verlden» (i förhållande till materiens attraktioner) »nu, att du må begynna lefva med Kristus» (den opersonliga sjette principen hos hvarje menniska).

En person, hvars laster dött under hans jordiska lif, behöfver icke dö på nytt under sitt själslif. Hans astrala kropp skall upplösas såsom ett silfverhvitt moln, omedveten för alla begär till det låga, och hans ande skall varda fullt medveten af det sköna, harmoniska och sanna; men den, hvars medvetande har sin tyngdpunkt i de passioner, som rasat inom hans själ under lifstiden, kan icke förverkliga för sig någonting högre än det som var det högsta för honom under lifvet och kan icke vinna något nytt medvetande genom dödsprocessen. Omedvetenhet kan icke meddela medvetenhet, okunnighet kan icke skänka kunskap. Medelst den *mystiska döden* komma vi till lif och sjelfmedvetande, kunskap och sällhet, ty de högre elementens uppvaknande till lif innebär det odugligas och lågas död. »Hvarken omskärelse eller icke-omskärelse gäller, utan en ny skapelse».*

Der gifves *Esprits souffrants* eller lidande själar. Dessa äro »gengångarne» *(»revenants»)* eller de »jordbundne» *(»restants»)*, de astrala kropparne efter dem, som fallit offer för en förtidig död, hvilkas fysiska former blifvit förstörda, innan deras andar hunnit tillräcklig mognad för skilmässan från kroppen. De förblifva inom jordens attraktion till den tidpunkt, då de enligt sin *karmas* lag skulle hafva slutat sitt fysiska lif. De äro under normala förhållanden icke fullt medvetna om sitt existenstillstånd; men de kunna tillfälligtvis väckas till lif genom medial inflytelse. Att väcka sådana existenser ur deras dödsdvala till medvetenhet af smärta i och för tillfredsställandet af en tom nyfikenhet är en grymhet, och kan vara ytterst förderfbringande för dylika själar, enär det kan återuppväcka deras törst efter lif och tillfredsställandet af jordiska begär.

* Galat. VI: 15.

Men själen efter en person, som vid full besinning begått sjelfmord, och själar efter illvilliga personer kunna vara fullt medvetna af det läge, i hvilket de blifvit försatta. Sådana existenser kunna irra omkring på jorden, hängande fast vid materien under fåfänga försök att undkomma den upplösning, som hotar dem. Delvis beröfvade sitt förnuft och följande sina djuriska instinkter, kunna de blifva *incubi* och *succubi, vampyrer,* som stjäla lif från de lefvande för att förlänga sin egen tillvaro, obekymrade om sina offers öde. De dödas själskroppar kunna antingen omedvetet eller medvetet dragas till medier i och för meddelelse med de lefvande. Genom att begagna de astrala emanationerna från mediet, kunna de materialiseras så att de varda synliga och vidrörbara och antaga den aflidne personens utseende. Men om den aflidne personen var i besittning af höga sträfvanden och dygder, skall hans själ-lik icke i verkligheten vara den väsensenhet det representerar, om det än i hvarje afseende kan skicka sig så, som den person, hvars mask det bär. Om vi blåsa i en trumpet, skall det återgifva en trumpets ljud och intet annat. En god menniskas själ-lik skall, om ett articifielt lif ingjutes deri, producera de tankar personen plägade producera under lifstiden; men der gifves icke mera identitet mellan denna person och liket, än der gifves identitet mellan en vän och en telofontråd, genom hvilken vi igenkänna hans röst och sätt att uttrycka sig.

Dylika »andars» uppenbarelser äro ingenting annat än ekon af deras fordna tankar eller af tankar, som ingifvas dem af de lefvande, på samma sätt som en spegel återgifver ansigtsdragen af dem som stå framför honom. De kunna icke gifva oss någon sann skildring af andens tillstånd i själarnes verld, ty de äro sjelfva okunniga om detta tillstånd. De själar, som sålunda återvände vid den tid, då Plato lefde, afgåfvo beskrifningar öfver Hades och de gudomligheter, som troddes existera på detta rum. I närvarande tid begära de romerskt katolska själar, som återvända, messor för att blifva befriade ur skärselden, under

det de protestantiska förneka nyttan af den katolska kyrkans ceremonier. Aflidna hinduers själar begära stundom anställande af offer åt sina gudar och hvarje »ande» synes beherskad af de idéer, på hvilken han trodde under lifstiden. Den skiljaktighet, som råder i deras rapporter, bevisar att deras berättelser vanligen icke äro någonting annat än produkter af den förnuftslösa själens inbildningskraft. Om en menniska har en »ande», måste denna ande vara odödlig. Sedan han en gång kommit till medvetenhet i menniskan, kan han icke återgå till omedvetenhet, ty han existerar i och genom sig sjelf och oberoende af alla andra vilkor, än dem han sjelf skapar. Medvetandet af att *jag är* är oförgängligt, ty det existerar i den absoluta, eviga *Enheten*. Om detta medvetande skulle förgås, skulle verlden förgås med det; ty i medvetandet af detta *jag är* har verlden kommit till existens och i och genom dess kraft fortfar hon att existera. Dess medvetenhet uppehåller verlden, dess omedvetenhet skulle vara förintelse. De element, hvilka hållas tillsamman genom medvetenheten af detta *jag är,* kunna icke förgås. Ju mera de lägre elementen hålla sig fast vid denna princip, i hvilken det absoluta medvetandet bor, desto mera skola de blifva delaktiga af dess tillstånd och varda medvetna och odödliga. Målet för menniskans lif är att komma till medvetande af att *hon är* — icke en illusorisk personlig form — utan en opersonlig, odödlig verklighet. Ändamålet med hennes tillvaro är att göra den omedvetna anden medveten och den dödliga själen odödlig; dödens mål är att befria det medvetna från det omedvetna och att lösgöra det odödliga ur okunnighetens och materiens band.

Lifsträdet växer och sätter ett frö och detta frö kan komma att omplanteras igen för att växa till ett nytt träd, som frambringar ett nytt frö, och denna process kan upprepas om och om igen, till dess ändtligen det i fröet slumrande andliga medvetandet vaknar till odödligt lif. Gång efter gång kan den andliga principen i kraft af utvecklingens lag nödgas till nya inkarnationer. Omedveten af hvarje förbindelse med personligheter, skall han attraheras till så-

dana förhållanden, hvilka bäst passa för hans vidare utveckling allt efter som hans karma bestämmer. Han skall dragas till öfverskyggande af en menniska, hvars moraliska och intellektuella böjelser och egenskaper motsvara hans egna, obekymrad antingen han inträder i verlden såsom ett nyfödt barn genom dörren till en tiggares hydda eller en konungs palats. Han bekymrar sig icke om några personliga förhållanden, ty han är omedveten af att vara en personlighet.

Sålunda kan en man, hvilken herskade såsom konung i en föregående inkarnation, återfödas som tiggare, om han hade en tiggares karaktär, och en till sinnelaget ädel tiggare kan såsom sin framtida efterträdare skapa en konung eller en varelse af ädel börd. Båda handla utan valfrihet vid tidpunkten för deras besök på jorden — de följa omedvetet sin karma. Men adepten, hvars andliga medvetenhet vaknat, är sin egen herre. Han har under sitt jordelif höjt sig öfver personlighetskänslan och dermed vunnit odödligt medvetande. Han har kastat af sig sitt lägre jag, och döden kan icke beröfva honom hvad han icke eger och vid hvilket han icke fäster något värde. Medveten af sin tillvaro och sina existensvilkor, är han fri i valet af kropp, om han vill inkarnera sig antingen för att gagna menskligheten eller i och för sin egen utveckling. Efter att hafva helt och hållet öfvervunnit jordattraktionerna, eger han en sann frihet. Han är död och omedveten i fråga om alla jordiska frestelser, men medveten om den högsta för menniskan upphinneliga sällhet. För honom kunna sinnenas bländverk ej mera skapa något nytt tabernakel att fängsla hans själ, och framför honom ligger vägen öppen till den eviga friden i Nirvana.

När en person en gång uppnått en viss grad af andligt medvetande, skall han — om det är nödvändigt för honom att reinkarneras — icke behöfva följa den blinda attraktionslagen; han eger förmågan att sjelf välja sin kropp och de förhållanden, hvilka äro för honom mest passande. Han kan sålunda reinkarnera sig i en barnkropp eller i en fullvuxen menniskas, hvars själ genom sjukdom eller olycks-

händelse blifvit skild från kroppen, och denne senare kan på detta sätt blifva återbragt till lif, så framt icke något lifsorgan är så svårt skadadt, att det icke vidare kan uppbära lifsfunktionerna. Man känner fall, då en viss person synbarligen dött, men slutligen kommit till lif igen och från denna tid visat sig såsom en helt annan menniska. Så kan han till exempel hafva dött såsom en rå sälle, men efter sin återställelse plötsligen blifvit lik ett helgon, så att en dylik plötslig förändring synts oförklarlig efter någon annan teori, än att en helt olika karaktär satt sig i besittning af hans kropp. Sådana personer kunna efter sitt tillfrisknande tala ett språk, som de aldrig lärt, beskrifva saker, som de aldrig sett, nämna personer vid namn, om hvilka de aldrig hört talas, känna alla förhållanden angående orter, der deras fysiska kroppar aldrig varit o. s. v. Så vidt fenomenen kunna bevisa något, borde väl sådana tilldragelser bevisa teorien om lefvande adepters reinkarnering.

Att dö — i ordets verkliga mening — är att blifva omedveten i förhållande till vissa ting. Om vi blifva omedvetna af ett lägre stadium och dervid medvetna af en högre tillvaro, kan dock en sådan förändring icke lämpligen kallas död. Men om vi blifva omedvetna af ett högre tillstånd och dervid inträda i ett lägre, åtföljes en sådan förändring af förnedring, och derföre är förnedring den enda möjliga döden, enär någon död icke kan gifvas för det absoluta. Förnedring eger rum, om en mensklig förmåga användes i och för ett lägre ändamål, än det, för hvilket hon af naturen var afsedd. Den gröfsta och mest materiella typen af förnedring eger rum, när den fysiska kroppens organer begagnas i och för skändliga ändamål, hvaraf resultatet vanligen blir sjukdom, tvinsot och död. En högre och ännu förderfligare och varaktigare grad af förnedring eger rum, om de intellektuella förmögenheterna oaflåtligen brukas i och för sjelfviska och förnedrande ändamål. I sådana fall varder förnuftet, hvilket borde tjena till grundval för andliga sträfvanden, försänkt i materien, och individens andliga medvetande upphör att vara till — med andra ord, hans med-

vetenhet fängslas helt och hållet vid personlighetens och sjelfviskhetens plan och varder overksamt inom opersonlighetens och lifvets. Den lägsta och mest varaktiga förnedringen eger rum, om en menniska, efter att hafva uppnått ett stadium, på hvilket hennes personlighet till en viss grad blifvit införlifvad med hennes opersonliga *jag*, förnedrar sitt andliga jag genom att bruka de krafter, en sådan sammansmältning förlänar, till en låg karaktärs skändliga ändamål. Till detta slag höra den *svarta magiens* öfningar. En person, hvilken af brist på bättre förstånd använder sina intellektuella förmögenheter för vinnande af sina egna sjelfviska afsigter utan hänsyn till rättvisans princip, är icke med nödvändighet en skurk, han är blott okunnig om sina egna intressen. Sådana personer kunna icke dö den andliga döden, derföre att de ännu icke kommit till något andligt lif. En mördare kan begå ett mord i afsigt att rädda sig undan upptäckten af ett begånget brott och icke i och för ändamålet att beröfva en annan person hans lif. En tjuf kan stjäla en börs i afsigt att rikta sig sjelf och icke i afsigt att göra en annan fattig. Dylika handlingar äro resultat af okunnighet, och okunnigheten eger icke något permanent lif; menniskor göra vanligen ondt för sjelfviska ändamål, icke af ren kärlek till det onda. Sådana handlingar äro resultat af personliga känslor, och personliga känslor upphöra att existera med upphörandet af den personlighets existens, som hyste dem. En sådan personlig existens upphör, när dess lifsverksamhet på det fysiska planet eller i Kama loka afstannar. Det högre, odödliga och opersonliga menskliga jaget hvarken vinner eller förlorar vid ett sådant tillfälle, det förblifver detsamma som det var, innan den kraftförbindelse, som representerade den aflidna personligheten, föddes.

Den verkliga skurken deremot är den, hvilken gör onda gerningar af kärlek till det onda utan några personliga beräkningar. En person, hvilken icke längre påverkas af sin personlighetskänsla och som dermed förvärfvat andligt lif och andliga krafter, är en magiker. De, hvilka använda

sådana krafter till onda ändamål, hafva blifvit kallade *svarta magiker* eller *mörkrets bröder* i samma mening som de, hvilka använda sina andliga krafter till att verka godt, hafva blifvit kallade *ljusets bröder*. Den hvite magikern är en god andlig makt; den verklige svarte magikern en lefvande kraft i det onda, förbunden med en personlighet, som gör det onda instinktmässigt och af kärlek till det onda såsom sådant. En sådan person kan döda en menniska eller ett djur, som aldrig gjort honom något förnär och af hvars död han icke har någon nytta, han förstör af ren förstörelselusta, förorsakar lidande utan att vänta någon fördel för sig sjelf, plundrar för att kasta bort rofvet och frossar af njutningen att se andras marter och död — han kallar till lif en opersonlig ond makt, som utgör en del af honom sjelf och som fortfar att existera äfven sedan hans egen personlighet upphört att vara till på det fysiska planet. Det erfordras många inkarnationer, innan en sådan kraft kan komma till existens och vinna styrka, men sedan den en gång blifvit lefvande, skall dess förgängelseprocess upptaga lika lång tid som dess utveckling. Der födes både »änglar» och »djeflar» till verlden, och barn med skurkaktiga anlag och illvilliga karaktärer äro icke så särdeles sällsynta. De torde vara produkter af sådana krafter, hvilka under föregående inkarnationer utvecklat en böjelse för det onda, utan att hafva blifvit odödliga i det onda genom utvecklingen af någon andlig medvetenhet i denna riktning.

Hvarje förmåga, som kan användas för ett godt ändamål, kan ock användas för ett ondt. Om vi medelst magnetism kunna nedsätta pulsens hastighet hos en feberpatient, kunna vi ock nedsätta den till den grad att subjektet dör. Om vi medelst vår vilja kunna tvinga en person att utföra en god gerning, kunna vi ock tvinga honom att begå ett brott.

Det synes mig onödigt att ingå i några detaljer rörande den svarta magiens och trolldomens öfningar. Det är ädlare och nyttigare att studera de medel, hvarigenom vi kunna gagna menskligheten, än att tillfredsställa vår nyfikenhet med hänsyn till det ondas krafter. För att visa, på hvilka

villovägar ett sinne kan ledas, som åtrår förmågan att idka svart magi, må det vara nog att nämna den föregifne svarte magikern *Gilles de Rays*, marskalk af Frankrike, men allmännare känd såsom »Blåskägg», hvilken blef afrättad för sina brott i Nantes. Han hade under några få år dödat och marterat till döds icke mindre än etthundrasextio kvinnor och barn i och för utöfningen af besvärjelser och svart magi. Den hvite magikern njuter af att göra godt, svartkonstens tjenare frossar i grymhet och brott. Den förre samarbetar med den gudomliga visdomsanden, den senare med de djuriska och halfintelligenta krafterna i naturen. Den förre skall varda upphöjd i Gud och förenad med Honom; den senare skall till sist varda absorberad af de djeflar, med hvilka han varit förbunden och dem han kallat till sitt bistånd.

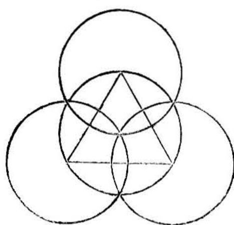
Att höja vårt medvetande till det andliga planet är att lefva; att låta det sjunka ned till ett lägre plan är att dö. I enlighet med verldsalltets naturliga ordning skall det höga lyfta det låga; men om det höga tvingas att tjena det låga, varder det höga förnedradt. Allestädes inom naturens verkstad bearbetar det höga det låga förmedelst det högstas kraft. Det högsta sjelft kan icke förnedras. Sanningen sjelf kan icke förvandlas till lögn; den kan blott förkastas och förnekas. Förnuftet sjelft kan icke förvandlas till dårskap, men det kan mötas med ohörsamhet. Det universella och opersonliga såsom sådant kan icke blifva begränsadt, det kan endast, komma i beröring med sådana personligheter, hvilka äro mäktiga af att nalkas det. Det högsta erfar intet lidande, om dess förbindelse med det låga afbrytes, det är endast det låga, som lider och dör.

Det opersonliga och verkliga är allestädes närvarande och uppenbarar sig i menniskans medvetande. Menniskans medvetande oscillerar mellan de båda polerna godt och ondt, ande och materia; attraktionen från det nedre planet kan vara jemnstark med den från det högre. Den allnärvarande inflytelsen från den höga andliga solen meddelar henne styrka att öfvervinna materiens attraktion och bistår

henne i kampen mot det onda, så att hon kan afgå med seger. Menniskan är icke fullt fri, så länge hon icke är i besittning af full kunskap, det vill säga, en fullkomlig medvetenhet af det sanna; men hon eger frihet att låta sig attraheras af kärleken till det sanna eller att stöta den tillbaka. Hennes andliga sträfvanden kunna stå i samverkan med naturen eller motverka densamma. Hon kan varda förenad med sanningens princip; eller ock kan hon bryta sin förbindelse med densamma och sälja sin bördsrätt till odödligheten lik bibelns Esau för en jemförelsevis värdelös grynvälling. Centauren i hennes natur, hvars lägre principer äro djuriska, under det att hans öfre delar äro begåfvade med förstånd, kan bortföra hennes andliga böjelser och invagga dem i omedvetenhet vid illusionernas förtrollande musik.

Kroppar kunna blifva jemförelsevis långlifvade och vissa själar kunna i jemförelse med andra ega en ganska lång tillvaro; men det gifves ingenting beständigt utom medvetandet af kärlek och medvetandet af hat. Kärlek är ljus och hat mörker, och på sistone skall kärleken besegra hatet, ty mörkret kan icke förgöra ljuset, och hvarhelst ljuset genomtränger mörkret, der kommer kärleken till makten och hat och mörker skola försvinna.

KAP. IX.

Förvandlingar.

»Förvandlen eder genom edert sinnes förnyelse.» — Rom. XII: 2.

Verldsalltet är en uppenbarelse af tanken och tanken är en andens verksamhet. Den ande (Mind), hvars tanke kan bringa till existens ett verldsallt, måste vara en universel ande, som i sin totalitet omfattar alla de individuella andar, som någonsin existerat jemte fröen till allt, som någonsin varda skall.

Anden är evig substansrörelse i rummet, uppenbarande sig allt efter olika förhållanden såsom ljus, värme och kemisk verksamhet; attraktion, repulsion och lif; medvetande, sensation och förnimmelse; förnuft, kärlek och vilja. Från sin högre sida sedd är han *astralljuset,* naturens *sensorium* (medvetande), hvarifrån alla tankar leda sitt ursprung och dit alla idéer återvända. Astralljuset är sätet för naturens inbildningskraft och minne, och likasom minnet af händelserna i en menniskas lif förvaras i hennes medvetande, så äro ock bilderna af allt som passerat förvarade i astralljuset. Idéer äro mentala tillstånd, och den universella andens mentala tillstånd, hvilka blifvit magasinerade i astralljuset, sedan deras respektive former upplösts, kunna åter antaga synliga former, genom att ikläda materia.

Menniskan kan minnas sina tankar; det vill säga, hon kan återkalla ett af sina föregående mentala tillstånd, hvilka ännu existera i hennes eget astralljus. Alla tankar kvarstå intryckta i detta ljus och att minnas en sak är att läsa den der. Astralljuset är en minnesbok, i hvilken hvarje tanke är aftryckt och hvarje händelse antecknad, och ju intensivare en tanke är, desto djupare blir intrycket och desto längre skall bilden förblifva. Angenäma tankar göra djupare intryck än oangenäma, förutsatt att de äro af samma styrka, ty de förra kunna intränga djupare i själens centrum. Grofva och materiella tankar förblifva hos det astrala skalet efter döden; andliga hågkomster åtfölja anden. Tanken är en kraft, som fortfar att existera tills dess styrka är uttömd, och dess produkter förblifva i astralljuset långt efter sedan den person, som gifvit dem form, upphört att lefva.

Alldenstund de tingens bilder, hvilka existera i astralljuset, förblifva der under tidsåldrar, kunna de när som helst ses af clairvoyanten eller psykometern; och sålunda kan ett stycke af en sten gifva oss en detaljerad och noggrann redogörelse angående förhistoriska tider. Sådana bilder äro skapade af tanken, och då tanken är någonting fast och substantielt — i transcendental mening — är det och för ockultisten möjligt att reproducera böcker, skrifter etc., hvilka existerat för tusentals år sedan.

Menniskorna skapa icke tankar; de idéer, som existera i astralljuset strömma in i deras medvetanden och omgestalta sig der till andra former genom förbindelse med andra idéer omedvetet eller medvetet allt i enlighet med de lagar, som styra idéassociationerna och tankars inbördes förhållanden. En stor ande kan gripa en stor idé, ett trångt sinne kan endast uppfånga små idéer. Idéer existera och fattas stundom samtidigt af flere mottagliga sinnen. Åtskilliga stora upptäckter hafva gjorts samtidigt af flere personer*. Idéer, som mognat i astralljuset, kasta sina återspeglingar

* Tre personer göra anspråk på upptäckten af kloroform, två på upptäckten af Uranus, två på uppfinningen af telefonen o. s. v.

på menniskornas sinnen, och allt efter de senares förmåga att mottaga idéer, komma de till deras medvetande hela eller förvridna, klara eller dunkla, lika tafvelbilder, återspeglade i lefvande speglar, de der kunna vara rena eller öfverdragna af samladt dam. I dessa lefvande speglar blifva de ommodellerade och kunna förvandlas till nya taflor, de der befolka strömmarna i astralljuset med nya bilder och gifva upphof åt nya tankeformer. Derföre kan äfven en sådan person, som icke förrättar något kroppsligt arbete och som lefver i undandragen enslighet, utföra ett stort verk genom att utveckla idéer, hvilka skola kvarstå aftryckta i astralljuset och komma till *deras* kännedom, hvilka äro mäktiga af att gripa dem.

Men icke blott menniskotankar aftryckas i astralljuset; den universella anden tager kännedom om allt som existerar, och hvarje händelse, som timar på det fysiska planet, antecknas i naturens minne. Hvarje sten, hvarje växt, hvarje djur såväl som hvarje menniska har sin sfer, i hvilken alla händelser under deras tillvaro upptecknas. De äro alla skapade af tanke och när helst de röra sig, *tänka* de; ty deras rörelser äro tankerörelser. Inom hvar och en forms astralljus äro alla händelser under dess förflutna historia jemte dess omgifningars historia upplagda i förråd, så att hvarje ting — huru obetydligt som helst — kan afgifva en berättelse om sitt dagliga lif från begynnelsen af sin tillvaro såsom en form ända upp till det närvarande för den, som är mäktig af att läsa denna berättelse. Ett stycke lava från Pompeji kan gifva *psykometern* en trogen skildring af det vulkaniska utbrott, som förstörde denna stad och begrafde den under sin aska, der den legat dold i nära två tusen år; ett stycke drifved, som förts af Golfströmmen till den fjerran Norden, kan gifva invånarne i denna Nord en trogen tafla af det tropiska lifvet, och ett benstycke af en *mastodont* kan meddela undervisning om växt- och djurlifvet under antediluvianska perioder*.

De bilder, som äro intryckta i astralljuset kunna åter-

* Prof. Wm. Denton: »Soul of Things».

verka på individuella själars mentala sferer och framkalla tumultuariska sinnesrörelser, äfven om bilderna icke komma till deras sinnens fulla medvetenhet. Gerningar, utförda under stark tankekoncentrering, uppkalla till existens lefvande bilder i astralljuset, hvilka kunna förleda personer, lätt mottagliga för intryck, att begå likartade handlingar. Så känner man t. ex. ett fall, då en fånge hängde sig i sin cell, hvarefter andra personer, hvilka successivt instängdes i samma cell, också hängde sig utan någon synbar orsak. På ett annat ställe dödade sig en skiltvakt på sin post, och flere andra soldater, som stodo vakt efter honom, gjorde på samma sätt, så att posten slutligen måste öfvergifvas. Många dylika exempel kunna anföras. Brott af en viss karaktär blifva ofta epidemiska på orter, der en brottsling blifvit afrättad, och mord kunna antaga en epidemisk karaktär likasom messling och skarlakansfeber.

Om man komme till en rätt insigt om den menskliga konstitutionens sanna natur, skulle *dödsstraffet* snart varda afskaffadt såsom fullkomligt gagnlöst, orättvist och stridande mot naturlagen. Den som begår ett mord eller ett annat brott är en medveten, osynlig makt, hvilken icke kan dödas eller förbättras till karaktären genom att skiljas från sin yttre form. Kroppen är oskyldig, han är blott ett verktyg i händerna på den osynlige brottslingen, den *inre menniskan*. Äfven på en brottslings ansigte hvilar ett uttryck af frid, sedan själen afgått. Genom att afhugga banden mellan denna intellektuella och lastbara kraft och den fysiska formen, förändra vi ingalunda dess böjelse till onda gerningar; men då dess verksamhet under kroppens lifstid var inskränkt till en enda form, kan den nu efter sin befrielse uppegga många andra svaga menniskor att begå samma brott, för hvilka kroppen blef afrättad. Sålunda utrota vi icke det onda med *dödsstraffet* — vi tvärtom vidga sferen för dess verksamhet. Hvad åter den teorien beträffar, att en brottslings afrättning skulle tjena såsom ett afskräckande exempel för andra att beträda samma väg, är det väl kändt att brottslingar ingalunda betrakta

straffet såsom någonting, det de förtjenat för sina gerningar, utan endast såsom en följd af deras oförsigtighet att låta sig ertappas, och de komma vanligen till det beslutet, att om de blott kunde komma ut, skulle de akta sig bättre en annan gång, så att de icke blefve gripna.

En hårlock, ett stycke af ett klädesplagg, en handskrift af en person eller någon sak, som han vidrört, handterat eller burit, kan för en intuitiv individ angifva denna persons helsotillstånd och sinnesbeskaffenhet, hans fysiska, intellektuella och moraliska egenskaper och bestämningar. En mördares bild kan vara aftryckt på hans offers retina, så att den i vissa fall kan återgifvas medelst fotografering; men den är alltid aftryckt på alla de omgifvande föremålen på det ställe, der dådet begicks, och kan der upptäckas af psykometern, hvilken sålunda kan komma i *rapport* med brottslingen och äfven följa händelserna i hans lif, sedan han lemnat detta ställe, och spåra upp honom på samma sätt som blodhunden följer spåren af en förrymd slaf*.

Det är denna astralljusets tendens att innebo i fasta kroppar, som gifver kraft åt amuletter och förlänar minnen och reliker vissa ockulta egenskaper. En ring, en hårlock eller ett bref från en vän kan icke blott besvärja fram denna väns bild i en persons minne, utan ock bringa honom i *rapport* med det speciella själstillstånd, för hvilket vännen var eller är en representant. Om ni vill glömma en person eller befria er från hans magnetiska attraktion — skilj er från allt, som kan påminna er om honom eller utvälj endast sådana saker, som uppkalla obehagliga minnen eller osmakliga syner och som derföre äro repellerande. Saker, som tillhöra en person, kan bringa oss i sympati med denna person, om än detta faktum icke kommer till vårt medvetande; och denna omständighet begagnas stundom för den svarta magiens ändamål.

* Emma Hardinge Britten: »Ghost Land». Det i denna bok anförda fallet, då en clairvoyant följde en mördare på spåren genom flere städer och slutligen grep honom, omtalas i flere tyska skrifter från det senaste århundradet.

Paracelsus gifver i sina skrifter om *Mumia* och öfverflyttandet af sjukdomar många illustrationer till denna teori. Tillvaron af en kraft, genom hvilken en sjukdom äfven i »icke-kontagiösa» fall kan öfverflyttas på en frisk person medelst någon sak, tillhörande en sjuk, omfattas allmänt af folktron i många länder. Man måste dock komma ihåg att framgången vid dylika experiment beror på beloppet af den tro, öfver hvilken magikern kan förfoga. Utan tro kan ingenting uträttas.

Enär hvarje form är en representant af ett visst mentalt tillstånd, så eger hvarje föremål sådana attributer, som alltid tillhöra detta tillstånd, och detta faktum torde förklara, hvarföre magneten attraherar jern och jernet drager till sig syre ur luften; hvarföre hygroskopiska kroppar draga till sig vatten; hvarföre frändskaper existera mellan vissa kroppar och några substanser förändra färg, när de utsättas för ljusstrålar af en viss färg, under det andra förblifva oförändrade o. s. v. De äro alla ingenting annat än manifestationer af det *Enda Lifvet* eller *All-Lifvet,* i hvilket *kärlekens* princip verkar och sträfvar att förena allt som är harmoniskt.

Om man betraktar saken i denna dager, synes det icke innebära någon orimlighet, när de gamle tilldelade vissa dygder åt vissa ädelstenar och föreställde sig att granaten ingaf glädje, chalcedon mod, att topasen befordrade kyskhet, ametisten förståndet och safiren intuition. En andlig kraft fordrar för att vara verksam ett känsligt föremål att verka på och i en tid, som sträfvar till ytterlig materialism, kan den andliga inflytelsen upphöra att kännas*; men om en person icke kan känna naturens ockulta inflytelser, följer icke deraf med nödvändighet att det icke gifves sådana eller att det icke gifves andra personer, hvilka ega förmåga att förnimma dem på grund af sin större känslighet.

Blott den okunnige tror att han vet allting. Hvad vi verkligen veta är blott ett sandkorn på hafsstranden i jemförelse med hvad som ännu är oss obekant. Fysiologerna

* Justinus Kerner: »Seeress of Prevorst».

veta att vissa växter och kemikalier besitta vissa krafter och de förklara till en viss grad deras sekundära verkningar. De veta att digitalis nedsätter pulsens hastighet genom att förlama hjertat; att belladonna vidgar pupillen genom att förlama muskeltrådarna i iris; att opium i små doser framkallar sömn genom att förorsaka anemi i hjernan, under det att stora doser deraf framkalla letargi genom att förorsaka congestion — men hvarföre dessa substanser åstadkomma dylika verkningar eller hvarföre en kemisk blandning af kväfve, syre, kol och väte kan vara ytterst giftig i en viss kemisk förening, under det att samma substanser, förenade i en annan atomisk proportion kunna begagnas till föda, detta kan hvarken kemien eller fysiologien säga oss för närvarande. Om vi emellertid betrakta alla former såsom symboler af andliga tillstånd, är det icke svårare att föreställa sig, hvarföre stryknin är giftigt, än hvarföre hat kan döda eller fruktan åstadkomma hjertförlamning.

En enkel idé, som en gång blifvit fast rotad i medvetandet är svårt att förändra; hvaremot en sammansatt idé är lättare att modifiera i dess detaljer, så att gradvis en helt olika sammansättning kan blifva resultatet. Inom den fysiska kemien råder en motsvarande lag. Sammansatta kroppar kunna lätt öfvergå i andra föreningar, men de så kallade enkla kropparna kunna icke för närvarande förändras. Det gifves emedlertid antydningar till att äfven dessa enkla kroppar äro resultat af föreningar utaf ännu mera primitiva element. Man har iakttagit att förgylda ornament, som träffats af blixten, svartnat och man har vid analysering af den svartnade materien funnit tydliga spår af svafvel. Med mindre svaflet finnes i blixten, måste det hafva funnits i guldet och hafva blifvit utveckladt genom blixtens verksamhet. Vi kunna derföre godt antaga att guld innehåller element af svafvel; och detta är icke något undantag för guldet*, enär äfven andra metaller visat sig innehålla svafvelelement; och sålunda torde när allt kommer omkring alkemiens drömmar icke hafva saknat all grund.

* David Low: »Simple Bodies in Chemistry».

Men svafvel förmodas stå i förbindelse med kväfve och man tror att kväfvets element bestå af väte och kol; och om vi gå ännu längre torde vi finna att äfven på det fysiska planet alla kroppar endast äro modifikationer af ett enda ursprungligt element, hvilket icke är af tillräckligt materiel natur för att kunna upptäckas genom fysiska medel, och att detta ursprungliga element innehåller fröen till alla sekundära principer.

Den förmåga, som mottager, bevarar och ombildar idéer är inbildningskraften. Om en idé inträder i medvetandet, söker detta att ikläda densamma en form, och denna förmåga kan utöfvas oberoende af något viljans åtgörande. Vi kunna trampa på ett repstycke i mörkret och genast inbilla oss att vi trampat på en orm. Man har kallat detta *passiv inbildning*. Om vi deremot bestämma oss för att ikläda en idé en viss form, kallar man detta *aktiv inbildning;* men i båda fallen är inbildningskraften aktiv, blott att hon i förra fallet verkar instinktmässigt, i det senare med afsigt och beräkning.

Inbildningskraften är derföre en aktiv förmåga och utgör grundvalen för alla konstnärliga och magiska operationer. Konsten och magien äro nära beslägtade; båda gifva objektiv form åt subjektiva idéer. Konstnären använder denna förmåga, när han i tanken utkastar den tafla, han bildat i sitt sinne, på duken och fängslar den der medelst ritstift eller pensel; bildhuggaren skapar bilden af en form i sitt sinne och förkroppsligar honom i marmorn. Han använder då mekanisk kraft för att befria idealet från alla oregelbundenheter och låter det uppstå ur sin graf såsom en materialisation af tanken. Magikern skapar en bild i sitt sinne och gör den förnimbar för andra genom att projiciera den inom deras mentala sferer. I det han förenar sin mentala sfer med deras, blifva de delaktiga af hans högre medvetande och se såsom en verklighet hvad helst han vill föreställa eller tänka sig.

På grund af denna lag kunna många af de indiska fakirernas produktioner förklaras. De kunna låta tigrar

eller elefanter eller hvad annat som helst visa sig för en folkmassa blott genom att skapa bilder af dylika ting inom sin tankesfer och då denna sfer sträcker sig ut i rummet, kunna de placera dessa bilder hvar de behaga. Hvad åskådarne se vid dylika tillfällen är ingenting annat än besvärjarens tankar, dem han iklädt objektiv och synbar skepnad.

Hvad artisten beträffar, är det hans mekaniska arbete, som utför verket, och ju mera han arbetar, desto förr får han det färdigt. I fråga om magikern åter är det tankekoncentreringen, som utför verket, och han skall lyckas bättre, ju mera han förmår koncentrera sin tanke på det verk han vill utföra; men icke någon kvantitet af arbete kan sätta en person, som icke är artist, i stånd att frambringa ett sant konstverk, och icke den starkaste tankekoncentrering skall göra en person, som saknar andlig förmåga, duglig att utföra en verkligt magisk produktion. En person kan vara en förträfflig kemist och vara fullkomligt okunnig i fråga om alkemien; han kan ega full kontroll öfver de kemiska naturkrafter, som verka på det fysiska planet, utan att veta det ringaste om själskemien. Det är af detta skäl, som alkemiens hemligheter alltid skola förblifva hemligheter för den materialistiska vetenskapsmannen, hvilken icke eger någon andlig makt till sitt förfogande. Denna andliga makt, som alkemisten måste kunna beherska, om han skall lyckas, är viljekraften. Utan denna kraft kan han endast sönderdela och återförena sammansatta kroppars substanser, såsom man gör inom kemien, men han kan icke förvandla en enkel kropp till en annan, ej heller kan han frambringa godt af ondt eller ett bättre af ett godt. Utan andens eller lifvets kraft skola ondt och godt beständigt neutralisera hvarandra, och der skall icke följa något framåtskridande.

Naturens processer äro icke blott kemiska utan alkemiska; ty utan lifskraftens inverkan på jordens kemiska substanser, kan intet växande komma till stånd. Om attraktions- och repulsions-krafterna egde fullkomligt lika styrka, skulle allt befinna sig i ett tillstånd af orörlighet. Om till-

växt och aftagande ginge hand i hand, skulle ingenting kunna växa, ty så snart en cell skulle begynna bilda sig, skulle han genast begynna aftaga. Kemisten må taga jord, vatten och luft och sönderdela dem i deras beståndsdelar och åter förena dem; och när han slutat sitt arbete, skall han befinna sig på samma punkt, der han började. Men naturens alkemi tager vatten, jord och luft och ingjuter uti dem lifvets eld, formar dem till träd och framalstrar blommor och frukter. Naturen skulle icke skänka sina barn sin lifsmeddelande inflytelse, om hon icke sjelf egde den; en kemist, som icke eger någon lifsprincip till sitt förfogande eller som icke vet, huru han skall använda den, kan icke utföra alkemiens under, och den gängse moderna naturvetenskapen förnekar möjligheten af hvad hon icke kan fatta. Skälet, hvarföre vi för närvarande ega högst få alkemister, är att vi ega högst få andligt utvecklade personer, och de, som äro så utvecklade, eftersträfva ingen ryktbarhet. Icke dess mindre är alkemien en vetenskap, och författaren till dessa sidor har personligen öfvertygat sig om möjligheten af metallers förvandling och andra processer, kända för alkemisterna, men omöjliga att eftergöra af personer, hvilka sakna de krafter, som meddelas i och genom invigning; ty andliga essenser fordra andliga medel för att attraheras och endast den medvetna själen kan beherska de krafter, hvilka tillhöra verldssjälen.

Alkemien har tre faser. Hon sysselsätter sig med tingens fysiska substanser, mera specielt med deras själar och i sin högsta form med deras andliga centra. I och för sina fysiska processer kan hon behöfva fysiska medel, och det är från studiet af dessa den moderna kemien leder sin uppkomst. Medelst utvecklingen af sin själs krafter kan alkemisten inverka på de materiella substansernas själar; och om han kan förändra deras egenskaper, kan han förändra den fysiska formens karaktär. Om den andliga »elden» vaknat inom honom, kan han vinna de andliga krafter, som erfordras för att kunna påverka de lägre elementen. En otillräcklig värmegrad kan icke åstadkomma någonting stort;

han måste gradvis utveckla den i hans själ tända gudomliga kärlekens eld till dess han sjelf varder en *Salamander*, mäktig af att lefva i ett ljus, der intet orent kan existera. *Johannes Tritheim* säger: »*Spiritus mundi* (verldsanden) liknar en andedrägt, hvilken först visar sig såsom en dimma och sedermera kondenserar sig likasom vatten. Detta 'Vatten' (A'kâsa) var i begynnelsen genomträngdt af lifsprincipen och ljuset väcktes deri genom den evige andens *varde*. Denna *ljusets ande*, kallad verldssjälen (astral-ljuset), är en andlig substans, hvilken kan göras synlig och vidrörbar medelst konst. Den är en substans, men såsom varande osynlig kalla vi den andlig. Denna 'själ' eller *corpus* (kärna) ligger dold i alla tings centra och kan utdragas medelst den andliga elden i menniskan, hvilken är identisk med den universella andliga eld (astral-ljuset), som utgör naturens väsen och innehåller den universella andens bilder och gestalter.

Detta ljus (astral-ljuset) bor i vattnet (a'kâsa) och ligger såsom ett *frö* i alla ting. Allt, som leder sitt ursprung från *ljusanden* uppehålles af detta, och derföre är denna ande allestädes närvarande; hela naturen skulle förgås och försvinna, om hon beröfvades detta ljus — det är alla tings *principium*.»

Det har gifvits verkliga alkemister under medeltiden, hvilka förstått konsten att utdraga detta *frö* ur verldens själ-essens, och det gifves några, hvilka ega förmågan att utföra denna process ännu i dag; men de, hvilka icke ega denna förmåga, äro obenägna att erkänna möjligheten af dylika fakta. »Det är en evig sanning, att utan vår hemliga, magiska eld kunna vi ingenting utföra inom vår konst. De okunniga skola icke tro på vår konst, ty de ega icke denna eld, och utan densamma är allt deras arbete fåfängt. Utan denna eld kunna inga andar bindas, ännu mindre kunna de påverkas med materiel eld*.»

Denna magiska eld, om hvilken alkemisterna tala, är den gudomliga kraft, som uppenbarar sig i menniskan i

* Tritheim: »Miraculosa»; Cap. XIV.

och genom utvecklingen af den *sjette principens* (Logos eller Kristus) verksamhet och som eger makt att beherska alla de lägre krafterna i naturen såväl på det fysiska som det astrala planet. Den är ett andligt medvetande, ännu uppenbaradt hos högst få menniskor, men de, hos hvilka det uppenbarat sig, skola med lätthet fatta de forntida skrifterna inom alkemien, under det att dessa böcker för dem, hvilka röra sig på de lägre planen, endast innehålla en obegriplig rotvälska.

Några af den nyare tidens mera upplysta kemister förneka icke möjligheten af att de så kallade enkla kemiska elementen kunna vara sammansatta kroppar, och några betvifla icke ens möjligheten af en metalls förvandling till en annan; men de allvarsammaste invändningar, som göras emot de gamla alkemisterna äro, att de misstaga sig på metallernas natur och att deras hufvudändamål var att på artificiel väg göra materielt guld. Dylika invändningar grunda sig på en total missuppfattning af de alkemistiska termerna. Blott den omständigheten att vissa planet-konstellationer voro af den yttersta vigt för framgången af de alkemiska processerna, bevisar tillräckligt, att alkemisterna experimenterade med tingens *själar*, af hvilka de materiella formerna endast utgöra representanter på det fysiska planet. Guld, den renaste och mest oförgängliga metallen, representerade ande, magnesia vishet och calcinerad magnesia vishet, vunnen genom lidande. Svafvel, kvicksilfver och salt representera alla tings treenighet, de eldartade, vattniga och materiella elementen, och hafva föga att göra med de materiella substanser, hvilka benämnas med dessa termer. De äro väsentligen ett, men trefaldiga med hänsyn till sina manifestationer. Dessa trenne element producera genom sina förbindelser sju principer, och enligt hvad de tibetanska mahatmerna lära innehåller hvarje substans dessa sju principer*.

* Vi stå här i begrepp att uppenbara en af alkemiens hemligheter, en sanning, hvilken dock bör vara sjelfklar för hvar och en, som är i stånd att bilda sig ett naturligt (förnuftsenligt) begrepp om naturen. Vi hafva på en föregående sida förklarat, att hvarje atom af

Det vigtigaste alkemiska verket är aflandet af en menniska; det erfordras icke blott den kemiska föreningen af fysiska substanser, det innebär äfven en själskemi och en

menniskans kropp innehåller alla de principer, hvilka tillsammans bilda den menskliga organismen i dess helhet med alla dess organer och funktioner och likaså, att hvarje materiel atom innehåller en princip, hvilken kan växa till en hel verld af materia med hela dess stora mångfald af substanser. Materien är i sitt yttersta tillstånd — *den ursprungliga materien* — en enhet. De olika arter, under hvilken denna urmateria uppenbarar sig såsom synlig substans, äro blott sekundära verkningar af primära orsaker, och då alla substanser utgöra modifikationer af urmaterien, måste hvarje atom af materien innehålla de »andliga» essenserna af alla den moderna kemiens sjuttio eller flere så kallade »element». Så innehålla koppar, bly, jern, kvicksilfver och alla andra metaller samma princip, hvilken under andra betingelser kan öfvergå till guld, och guldet innehåller samma principer — osynliga och oförnimbara vid kemiska prof — hvilka under andra betingelser öfvergå till bly, silfver, jern o. s. v.; och om en adept förstår att låta dessa principer eller essenser öfvergå till molekyler och taga form, skall det vara lika lätt för honom att göra guld af jern eller bly, som att göra jern af guld. Alkemisten skapar icke några nya substanser, han endast leder naturens arbete, så att *mineralfröen* komma till groning, på samma sätt som en trädgårdsmästare biträder naturen vid uppdragandet af växter och deras utveckling till blommor. Alkemisterna säga derföre: »Vi kunna icke göra guld af något, som icke är guld. För att göra materielt guld, måste vi hafva andligt guld: vi kunna blott låta det andliga guldet, som redan existerar, öfvergå i en synlig och materiel form. Denna process läres af alkemien, men denna vetenskap är med nödvändighet ofattbar för den, som icke uppnått det stadium af *andlig kunskap*, der han kan utöfva en *andlig vilja*, och en »andlig vilja» är icke till hos en menniska, hvars vilja icke är *fri* i förhållande till materiella eller personliga begär. Likasom trädgårdsmästaren nedlägger ett frö i jorden och förser det med vatten och den nödvändiga temperaturen, så »vattnar» alkemisten metallernas *frön* med andliga inflytelser, utgående ur hans egen själ. En sann uppfattning af dessa sanningar skall med ens öfverflytta alkemien från vidskepelsens område inom gränserna för en *exakt andlig vetenskap*.

För att besvara den frågan, huruvida någon ännu lyckats få guld att växa på detta sätt, kunna vi nämna att det ännu finnes en tysk bok i behåll med titel: »Samling af historiska berättelser rörande vissa märkliga tilldragelser i några ännu lefvande adepters lif» *(Collection of historical accounts regarding some remarkable*

andlig inflytelse, och alla dessa faktorer måste samarbeta harmoniskt, såframt resultatet skall varda en mensklig varelse och icke ett menskligt vidunder, en mental *homun-*

occurrences in the life of some still living Adepts). Den är tryckt år 1780; och bland många högst intressanta berättelser rörande lyckade försök att göra guld finnes äfven kopior af rättshandlingar och utslag i ett mål, som behandlades af domstolen i Leipzig. Under *grefvens af Erbach* frånvaro år 1715 mottog hans grefvinna besök af en adept på slottet *Tankerstein,* och af tacksamhet för en vigtig tjenst, som grefvinnan gjort honom, förvandlade han allt det silfver hon egde till guld. När grefven kom hem — det synes att hans egendom var skild från hustruns — gjorde han inför domstolen anspråk på detta guld såsom sin tillhörighet, dervid åberopande en förordning, enligt hvilken skatter, som upptäcktes på eller under ytan af ett visst jordstycke, tillhörde egaren af detta territorium; men domstolen fälde det utslag, att då materialet (silfret), hvaraf guldet blifvit gjordt, lagligen tillhörde grefvinnan, så kunde guldet icke hänföras under rubriken dold skatt och följaktligen ej heller under den åberopade lagens domvärjo. Grefven förlorade sin sak, och grefvinnan erhöll tillstånd att behålla guldet.

Vi hafva skäl att tro på äktheten af dessa dokument; och om man betraktar saken från ockultismens ståndpunkt, synes det icke alls otroligt att guld kan göras på detta sätt. Vi kunna dessutom anföra någon personlig erfarenhet till stöd för vår tro. För omkring tio år sedan bodde icke långt ifrån den stad, der vi nu skrifva, en person vid namn Prestel, hvilken egde rykte såsom rosenkreutsare och alkemist. Vi kände honom personligen och voro nära bekanta med tvänne af hans ännu lefvande lärjungar. Han egde en stor förmåga att projiciera bilder, formade i hans eget sinne, på andras sinnen, så att de trodde sig se ting, hvilka detta oaktadt icke egde någon objektiv tillvaro. Så blef han en gång lockad i ett försåt af en fiende, och när denne störtade sig på honom, lät han honom se en fasansfull syn af en schavott och en bödel, så att han i förskräckelsen sprang sin väg; och det var icke Prestel, som berättade detta, utan mannen sjelf, som hade anfallit honom — den förre förhöll sig tyst.

Nåväl, denne man var ingen fullgången alkemist och kunde icke göra guld ej heller framställa *lifselexiret,* ty, såsom han sade — han kunde icke finna en kvinna, tillräckligt *ren* och på samma gång villig att biträda honom i hans arbete. Det är nämligen väl kändt för alla alkemister, att till utförandet af den högsta processen fordras samverkan af ett *manligt* och ett *kvinligt* element. Han kunde derföre icke göra rent guld; men han kunde förändra naturen

culus. Om man bättre förstod och iakttoge alkemiens reglor, skulle skrofler, kräfta, syfilis, tuberkler och andra ärftliga sjukdomar försvinna, och der skulle uppstå en generation af friska och starka män och kvinnor.

Vi sågo en gång en man, i sista stadiet af lungsot, långsamt föras i en vagn — icke till sjukhuset för att dö, utan till kyrkan, för att vigas med en ung flicka, som älskade hans pengar. Resultatet af detta äktenskap blef ett skrofulöst barn, som dog efter två års lidanden. Presten sade vid vigselceremonien, att det var Gud, som gaf dessa menniskor åt hvarandra; men det synes sjelfklart, att om Gud gjort något sådant, hade han handlat ovist, och det kunde derföre icke hafva varit Gud utan presten, som begick misstaget. Dylika fall äro ingalunda sällsynta; de äro brott emot naturen och verk af lustans och girighetens djeflar.

Den stora *retort,* i hvilken de menskliga passionerna renas och förvandlas är förnuftet. Den sant magiska elden, utan hvilken ingenting dugligt kan utföras, är den djupa kärlek till all godhets källa, som brinner i adeptens själ. Menniskan kan icke skapa eller gifva första upphofvet till en tanke. Tankesubstansen fins der redan; och hon kan blott gripa den och bringa den till utveckling. Hon uppfinner icke idéer; hon kan blott samla, utarbeta och modifiera deras uttryck. Vi kunna icke föreställa oss något,

hos metaller så, att de erhöllo vissa *kemiska* egenskaper, olika med dem hos substanser af samma slag. Han kunde så att säga förädla metaller, så att t. ex. jern eller koppar icke angrepos af rost, när de utsattes för luft och vatten; och vi äro ännu i besittning af ett rosenkreutsiskt kors af brons, som, ehuru det varit utsatt för luft, mättad med saltvattensångor och för klimat, i hvilka hvarje annan lägre metall rostar, fortfarande är lika klart, som när vi erhöllo det, och det har aldrig behöft rengöras eller poleras.

Denne man kunde äfven förvandla brännbara ämnen till oförbränneliga och han utförde många af de alkemiska processer som beskrifvas i *abbotens* af Spandau, *T. Tritheims,* böcker. Han påstod att han skulle kunnat förlänga sitt lif till en tusen år, om han hade funnit en lämplig person, som velat bistå honom i hans alkemiska arbete.

som icke existerar, vi kunna blott bilda nya förbindelser af det redan existerande. Vi kunna föreställa oss en orm med menniskohufvud, derföre att det finnes både ormar och menniskor; men vi kunna icke föreställa oss utseendet af en innevånare på solen, ty vi ega intet begrepp om de former, hvilka kunna existera under betingelser, af hvilka vi icke ega någon erfarenhet och som derföre icke *för oss* äro till.

Om — såsom vissa nyare fysiologer tro — tankar vore en afsöndring ur hjernan, likasom gallan är en afsöndring från lefvern, skulle en tanke gå förlorad i samma stund den vore uttryckt, och vi skulle nödgas vänta till dess hjernan hunnit hemta krafter för bildandet och afsöndrandet af en annan lik den förra, innan vi kunde tänka samma tanke två gånger. Vi borde i så fall akta oss, att icke uttrycka våra tankar eller meddela våra kunskaper åt andra; de kunde då gå förlorade för oss sjelfva. Sannerligen, om vi vilja söka efter orimligheter, behöfva vi icke leta i de gamla böckerna om alkemien, vi finna dem tillräckligt representerade i de moderna vetenskapliga auktoriteternas arbeten.

Tankar och idéer äro väsensenheter och existera oberoende af menniskans förnimmelse; de behöfva icke menniskan för sin tillvaro, men menniskan behöfver dem för att kunna tänka. Tankar och idéer, hvilka sättas i rörelse af viljan, röra sig genom rummet; en tanke, bragt i rörelse uti den astrala etern, liknar de sig vidgande skvalpvågorna på ytan af en sjö; en tanke, projicierad af en adepts kraft till en viss bestämmelseort, kan jemföras med en elektrisk ström, som genomlöper rummet med blixtens hastighet. Tankar, riktade på ett föremål, kunna liknas vid en mot detta föremål forsande bergsflod, och om flere personers viljor förena sig om att leda denna ström, växer han i utsträckning och kraft, förutsatt att viljorna äro ärliga och icke söndrade genom biafsigter. Om en bergsflod träffar en klippa, hvars motstånd hon icke kan öfvervinna eller som hon icke kan komma förbi, skall vattnet svämma öfver bräddarna och bilda en sjö och stiga, ödeläggande strän-

derna, uppåt mot sin källa. Om en tankeström icke förmår intränga i den individs sinnessfer, emot hvilken den är riktad, kastas den tillbaka på den individ, från hvilken impulsen utgått. En person, som koncentrerar hela sin viljekraft i en illvillig tanke och riktar den på en annan, kan — om han misslyckas — sjelf blifva dödad af den kraft han satt i rörelse. Vi kunna se en illustration till denna lag, när en person dör af sorg öfver en sviken förhoppning. En kraftstråle, oafbrutet och länge framdrifven af ett intensivt begär, utan att han mäktar nå sitt mål, återvänder till hjertat och framkallar en plötslig känsloomkastning; den kan förvandla kärlek till hat, attraktion till repulsion, åtrå till förakt och kan till och med förorsaka sjukdom och död. Ljuset går genom luften med en hastighet af mer än 180,000 engelska mil i sekunden; tankar genomlöpa rummet med lika hastighet. En ljusstråle ljungar genom luften och uppfångas af ett oledande material; en idé genomflammar rymden och uppfångas af en adept. Ett ljud kan höras af ett oändligt antal personer och en idé kan anslå hela verlden. Likasom en sten, kastad i vattnet, frambringar koncentriska vågor, hvilka beskrifva allt vidare och vidare, men allt mindre tydliga ringar, i samma mån afståndet ökas, så kan en tanke anslå först en person och sedan sprida sig från denna medelpunkt till en familj, en stad, ett land eller öfver hela verlden.

Man skulle kunna skrifva en *biogenesis* (lifsutvecklingshistoria) öfver tankesmittor och sinnesepidemier. En sådan undersökning skulle omfatta historien om alla stora reformationer, hvilka ledt sitt ursprung från en viss central idé, äfvensom korstågens, gisslarnes (Flagellanternas) och inkvisitionens historia, medeltidens trolldomsväsende, den moderna materialismen och modets galenskaper.

Att gifva förutsätter duglighet att mottaga. Möjligheten att intrycka en tanke i en annans sinne förutsätter förmåga å dennes sida att mottaga detta intryck. En person, som är tillräckligt känslig och befinner sig i ett passivt tillstånd, kan utan svårighet bringas under ledning af en annans vilja

och nödgas att handla omedvetet i åtlydnad af denna. En sofvande person kan ingifvas de drömmar, dem en annan framkallar i sin inbildning, i det denne projicierar den i sitt eget sinne formade bilden i den sofvandes; en person, som befinner sig i en mesmerisk hänryckning, kan bringas att identifiera sin inbildningskraft med den persons, som mesmeriserat honom, och att blindt åtlyda denne senares vilja.

Vi se i det dagliga lifvet, huru en person kan göra en annan underdånig under sin vilja och nödga honom att åtlyda sina befallningar utan att försätta honom i sömn, ja till och med utan att han behöfver bestämdt uttala sin önskan. Skilnaden emellan en sådan person och en, som är försänkt i magnetisk sömn är hvad lydnaden beträffar endast denna — att den förra *vill* icke och den senare *kan* icke göra motstånd. I förra fallet gäller frågan endast, huruvida kärleken eller förståndet är den starkare parten; det senare fallet innebär ett totalt uppgifvande af förståndet.

En af viljan skapad impuls fortgår tills dess styrka är uttömd. Om på den första impulsen följer en serie af andra impulser, verkande i samma riktning, skall resultatets styrka växa i förhållande dertill: och en person kan påverka en annans tankar på tusentals mils afstånd genom att oafbrutet rikta sina tankar på denne person.

Det skulle vara omöjligt att röra liflösa kroppar på afstånd medelst blotta viljekraften, om der icke funnes någon beröringspunkt mellan dessa föremål och den person, som försöker flytta dem. Icke dess mindre ega sådana förflyttningar rum, hvilket bevisar att der måste gifvas någon slags beröring, om ock en osynlig. Denna beröring förmedlas genom *a'kâsan;* och en person med utvecklad viljekraft kan förmedelst sin egen själssubstans verka på föremålets själ och sålunda sätta detta föremål i rörelse. På detta sätt kunna bord fås att »tala» och klockor att ringa — omedvetet och utan insigt af mediet, medvetet och med insigt af adepten.

En eller flere personer kunna projiciera sitt medvetande

och sina tankar och koncentrera dem på ett föremål eller en ort, som befinner sig inom deras tankesfer. Dessa tankar kunna likasom inplantas i materiella föremål, om de intränga i deras astrala element och frambringa motsvariga vibrationer. Växter och ädelstenar kunna på detta sätt bringas i sympatisk förbindelse med personer, så att om personen blir sjuk eller dör, vissna växterna och ädelstenarne förlora sin glans. Det gifves icke i hela naturen något totalt liflöst föremål och lifsprincipen är densamma hos alla, vare sig menniska eller stenar, endast verksamhetstillstånden äro olika. Om vi kunna inleda en motsvarig vibration i själar af en lägre lifsordning, skall deras lif blifva förenadt med vårt, ty alla individuella former äro blott centra, i hvilka den universella anden kristalliserat till former, och alla former stå i förbindelse med hvarandra och sammanhållas af det universella kärleks-cementet. En fågel kan falla ned död, när dess make dödas, en moder kan känna smärtan af en olyckshändelse, som drabbat hennes barn, och man känner tvillingbröder, hvilka samtidigt angripits af samma sjukdom och dött på samma gång, ehuru deras kroppar varit vidt aflägsna från hvarandra. Ingen varelse står fullkomligt isolerad i naturen, alla äro förenade genom kärleken, och ju mera de blifva medvetna af denna kärlek, som förenar dem, desto djupare skola de fatta att de äro ett.

Afsöndring och differentiering existera endast inom de lägre materiella regionerna; anden är *en*, och de, hvilka förenat sina själar med denna princip, veta att de äro ett, och afståndet utgör intet hinder för deras tankeumgänge.

Ande är en oskiljbar, ogenomtränglig, odelbar och evig substans; form ett skiljbart, genomträngligt, delbart aggregat, underkastadt en oafbruten vexling. »De heligas samfund» är en verklighet, ty de äro alla ett i anden. Flere ljus i ett rum motsvara ett ljus, sammansatt af hela antalet, och om en orkester spelar i ett rum, frambringar hvarje instrument ett ljud, som fyller hela rummet och höres allt efter sin styrka. Det ena instrumentet kan ljuda starkare än

det andra, ett ljus kan lysa klarare än de öfriga; men de förinta icke eller utsläcka hvarandra. Ljudet är ett, ljuset är ett och anden är en, det är blott deras företeelser, som skilja sig till kvalitet och styrka.

Kärleken förenar allt och allt styres af viljan. Tanken attraheras af kärleken och ledes af viljan, men om viljan skall ega någon makt, måste hon vara ren. Om vi åtrå tvänne ting på samma gång, verkar viljan i två olika riktningar: men delning förorsakar svaghet, endast i enighet ligger styrka.

Det torde vara få bland våra läsare, hvilka icke någon gång anmärkt, att om de gå förbi en person på gatan och vända sig om för att se efter honom eller henne, händer det ganska ofta att denne senare vänder sig om samtidigt för att se efter dem. Detta inträffar för ofta att kunna vara en blott tillfällighet och dess orsak ligger i det faktiska förhållandet, att en persons viljeimpuls kan meddela sig till en annan person. Men om han önskar att få en person att vända sig om, för att se om han kan få honom dertill medelst sin viljekraft, skall han troligen misslyckas; ty hans begär att tillfredsställa sin nyfikenhet försvagar hans vilja — han begär två saker på en gång, och misslyckas.

Om vi kunde skapa ett själstillstånd, skulle vi kunna skapa en form, enär former icke äro någonting annat än uttryck för själstillstånd. Men menniskor skapa icke tankar, de äro tankarnes offer; de kunna vanligen icke tänka hvad de vilja, utan hvad de tvingas att tänka af de tankar, som flyga in i deras medvetanden. Det första vilkoret i och för förvärfvandet af magisk kraft är att lära sig styra tänkandet; att beherska våra själstillstånd och att endast tillåta sådana idéer att inträda i sinnet, som vi frivilligt medgifva inträde. Hvem helst som för första gången försökt att beherska en tanke och att hålla fast vid densamma i fem minuter, har erfarit denna svårighet; och dock, utan att detta första vilkor uppfylles, är hvarje vidare framsteg i praktisk ockultism omöjligt.

Innan någon kan blifva en *magiker,* måste han lära

att kontrollera icke blott sina känslor utan äfven sina tankar; ty tanken är den substans, medelst hvilken magikern verkar, och förmågan att beherska denna är magiens begynnelse. Ingen kan beherska en annans sinne, så länge han icke kan beherska sitt eget. Viljan verkar utåt från hjertats medelpunkt, och ingen kan bringa henne att verka utom sin kropps periferi, så länge han icke är stark nog att leda hennes verksamhet inom kroppen. Neofyten måste först lära att beherska sina egna sinnesrörelser, innan han kan beherska andras, han måste först lära sig att gifva skapnad åt sina tankar innan han kan låta dem framträda såsom objektiva.

För att förändra en form, måste vi förändra det själstillstånd, af hvilket formen är ett uttryck. Vissa sinnestillstånd finna sitt uttryck i vissa ställningar och dessa ställningar inleda i sin ordning vissa sinnestillstånd. En stolt man går upprätt, den fege smyger sig fram; en till vana blifven smygande gång skall utveckla en feg natur, en upprätt hållning skall i längden framkalla stolthet eller medvetenhet af eget värde. En aktör, som kan helt och hållet identifiera sig med den personlighet, hvars rol han spelar, behöfver icke studera sig till några ställningar för att synas naturlig; en vredgad person, som tvingar sig till ett leende, afkyler dermed sin vrede; en person, som ständigt bär en surmulen uppsyn, skall ha svårt att bli glad. Det är i akt och mening att underlätta inträdet i vissa själstillstånd, som man föreskrifvit vissa ställningar vid religiösa ceremonier och andaktsöfningar.

Menniskans tankar äro oregelbundna, de strömma in i medvetandet utan att vara kallade, dröja kvar, utan att vi önska det, och försvinna, när vi tilläfventyrs just inbjuda dem att stanna. Den universella andens tankar äro regelbundna; de äro resultat af hans egna föregående tillstånd, de äro icke underkastade tillfälliga orsaker, skapade af yttre påverkande betingelser, utan lyda den inom honom sjelf inneboende lagen af orsak och verkan.

Om den universella andens verksamhet icke vore under-

kastad den eviga lagen för orsak och verkan, utan styrdes af godtyckliga nycker och fantasier hos en inom densamma boende makt eller gud, skulle der kunna uppstå de aldra märkvärdigaste resultat och vi skulle få se begynnelsen till en tidsålder af sanskyldiga underverk. Jorden skulle måhända stå stilla en dag eller ett år, för att börja gå igen året derpå, hon skulle måhända hvälfva omkring hastigt ibland och långsamt ibland, och det skulle icke bli någon ända på de orimligheter, som skulle kunna ega rum, helst om denna imaginära makt kunde förledas att följa sina tillbedjares råd.

För den ytlige betraktaren synas naturprocesserna såsom resultat af en slump. Solen skiner och regnet faller på den ogudaktiges åker såväl som på den frommes; stormar och eldar rasa, obekymrade om de förstöra den lärdes eller den okunniges lif och egendom, ty de äro nödvändiga resultat af lagen för orsak och verkan. Individernas intressen kunna icke kontrollera det helas väl. Under det att menniskokroppens välfärd till en viss grad synes stå under kontroll af individens vilja, vill det synas, som om naturen, betraktad såsom ett helt, i fråga om sina processer icke styrdes af den universella andens förnuft.

Menniskoförståndet vill i sin fåviskhet mäta den universella andens absoluta förnuft efter den jemförelsevis mikroskopiska menniskans relativa begrepp. Med samma rätt skulle den i stoftet krälande insekten kunna betvifla tillvaron af intelligens hos den vandrare, hvars fot utan betänkande och utan samvetsagg lemlästar eller dödar honom. Om denna insekt vore mäktig af slutledningar, skulle han dock icke upptäcka något förstånd hos denna fot, oaktadt den menniska, hvars fot visar sig som förstörare, kunde vara högt begåfvad i intellektuelt hänseende.

Orsaken, hvarföre vi icke kunna fatta den eviga förnuftsprincipen i naturen, är denna, att hon handlar lagbundet, såsom varande ett med lagen; under det att vårt förstånd icke är fritt från begär och derföre alltid är benäget att handla emot lagen.

Osynliga orsaker kunna frambringa synliga verkningar, och samma orsak, verkande under lika betingelser, skall alltid frambringa lika resultat. Så snart ett visst belopp af kraft samlat sig, inträder en tidpunkt, då den måste förbrukas. Den samlade spänningen (tensionen) mellan partiklarna i explosiva ämnen når sin jemnvigt vid närmandet af en gnista; den elektriska spänningen i de öfre luftlagren urladdar sig i blixten; hopade sinnesrörelser gifva sig luft i ett utbrott af vrede; hopade krafter i jordens själ kunna åstadkomma jordbäfningar och revolutioner i jordens kropp, på samma sätt som ett utbrott af sorg kan komma menniskokroppen att darra och skaka. Menniskans förnuft kan förekomma ett utbrott af hennes sinnesrörelser; men hvar är den personliga gud, som kan beherska verldssjälens sinnesrörelser. Gud förhindrar icke tillväxten af vårtor, kräftbölder eller svulster, Han är lagen och kan icke handla emot sig sjelf. Hans välsignelser åtföljas af förbannelser. Menniskans fot krossar insekten, derföre att menniskans förnimmelse och förnuft icke genomtränger hennes fötter; Gud förhindrar icke uppkomsten af en sten i blåsan, derföre att det höga icke kan manifestera sig i det låga, visheten kan icke blifva aktiv i en omedveten form, medlen måste vara afpassade för ändamålet. När menniskan hunnit så långt i fullkomning, att hon är vorden en sfer af vishet utan några materiella delar, då skall ock Gud varda fullkomligare och mera medveten, alldenstund ett större belopp af materien blifvit medvetet och lefvande och hela naturen trädt i ett mera harmoniskt förhållande till det högsta. Den musik, som kan utföras på en harpa, kan icke utföras på en käpp. Den universella andens intelligens kan endast uppenbara sig genom instrument, afpassade för intellektuella manifestationer. Det absoluta medvetandet kan uppenbara sig såsom relativt endast i medvetna former.

Visheten är icke en produkt af menniskans organism; hon är evig och universal. Hon finner sitt uttryck i de grundlagar, efter hvilka verldsalltet med alla dess former är uppfördt. Hon är uttryckt i bladets form, i menniskans

organism. Vi kunna träffa dess verksamhet öfverallt i naturen, så långt varelserna i naturen lefva i enlighet med densamma. Der gifvas inga sjukdomar i naturen, hvilka icke ursprungligen skapats af krafter, de der verkat i strid med naturlagarna och som derföre blifvit onaturliga. Det ser ut, som om yttre företeelser skulle motsäga detta påstående; ty vi träffa djur, som äro angripna af sjukdomar och talrika fall af epidemiska sjukdomar förekomma äfven inom växtriket. Men ett djupare studium af de ockulta naturlagarna torde visa, att alla former i naturen, minerala, vegetativa och animala blott äro tillstånd hos eller uttryck för tillstånd inom verldssjälen — med andra ord — produkter af naturens inbildningskraft; men då naturens inbildningskraft påverkas och modifieras af menniskans, framkallar en sjuklig inbildning hos menniskan ett sjukligt tillstånd hos verldssjälen och deraf följa sjukliga resultat på det fysiska planet. Genom denna lag förklaras den omständigheten, att perioder af djupt moraliskt förderf, sinlighet, vidskepelse och materialism efterföljas af pest, epidemier, hungersnöd, krig o. s. v. — ja, det vore mödan värdt att samla statistiska fakta för att bevisa, huru som detta alltid utan undantag varit fallet.

Naturens elementära krafter äro blinda och lyda den lag, som leder dem. En rörelse, framkallad af en impuls, fortgår, till dess den ursprungliga kraften är uttömd. Stenar ega ingen intelligens, derföre att de icke ega någon organisation, genom hvilken intelligensen kan verka, men om en intelligent kraft sätter dem i rörelse, lyda de den lag, efter hvilken deras rörelse ledes. I samma mån organismerna stiga på utvecklingsskalan, träder deras medvetande tydligare i dagen. Det absoluta medvetandet uppenbarar sig såsom instinkt inom den djuriska skapelsen. Det lär fågeln att flyga, fiskar att simma, myrorna att bygga sina hus och svalorna sina nästen. Verkande genom nervcentra och ryggmärgstråden, inleder det hjertats och lungornas verksamhet och andra kroppens organiska och ofrivilliga funktioner.

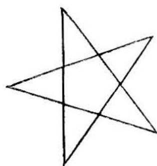
När ryggmärgstråden under utvecklingens lopp utbildats till hjerna, erhåller det absoluta medvetandet ett fullkomligare verktyg för sin relativa uppenbarelse. Den intellektuella kraften intager instinktens plats och den universella anden begynner att tänka genom den individuella menniskohjernan.

Hjernan är det högst utvecklade verktyget för tankekraftens uppenbarelse. Hon utför organismens intellektuella arbete, verkar såsom en medelpunkt för uppsamlandet af idéer, såsom en verkstad för deras omgestaltningar och såsom en brännpunkt, från hvilken de återspeglas till astraljuset. Med menniskohjernans högsta utveckling är det fullkomligaste verktyget för formundersökning uppnådt. Men den väsentliga menniskan är en formlös kraft, och med utvecklingen af äfven den fullkomligaste fysiska form har hon dock icke uppnått höjdpunkten af sin andliga utveckling. För umgänget med förgängliga former behöfves en form, men för inträdet i det formlösas eviga rike är ingen form af nöden. Så länge en menniska attraheras af en form, är hon icke fri, utan bunden vid formen, och hennes jordiska lif upphör med den jordiska formens lif; men sedan hon lyckats frigöra sig från formattraktionen, begynner hon sitt inträde i det oändliga lifvets rike, hvilket lif icke är beroende af någon form och derföre beständigt. Sedan hon fulländat sitt värf, behöfver hon ingen fysisk organism. Ett sådant verktyg skulle endast blifva henne till en börda och hindra hennes andeströmningars fria flöde i rymden. Hon behöfver för sin framtida tillvaro en obegränsad eterisk sfer, mäktig att motsvara hvarje andligt tillstånd, i hvilket hon vill inträda.

Den verld, i hvilken hon rör sig är andens verld. Den har sina intilligens-centra, sina tanke- och känsloströmningar och sina elementära krafter samt innehåller urbilderna till allt, som någonsin existerat. Den är naturens »hjerna», hvars tankar skapat verlden. Hennes tankar äro produkter af föregående utvecklingsperioder, och allt efter som verlden skrider framåt i och genom inflytelsen

från det godas aldrig sinande källa, förbättrar hon oafbrutet den universella andens tillstånd, ända till dess vid slutet af närvarande period, hela naturen går till hvila, för att åter, när »morgonstjernorna sjunga samman af glädje», uppvakna till en ny, ännu herrligare skapelsedag.

—

KAP. X.

Skapelse*.

»*Och Gud sade: Låtom oss göra menniskan.*» — Bibeln.

Den vigtigaste fråga, som någonsin blifvit framställd och som ännu framställes med ifver och ofta med fruktan, är densamma, som för årtusenden tillbaka framställdes af den ägyptiska Spinxen, hvilken dödade den, som försökte att lösa gåtan, men misslyckades — Hvad är menniskan? Tidehvarf hafva gått förbi, sedan denna fråga först framställdes, nationer hafva slagtat hvarandra i grymma religionskrig under fåfänga bemödanden att påtvinga hvarandra de lösningar af detta stora problem, de trott sig hafva funnit; men ur det förflutnas grafvar återljuder blott samma fråga — Hvad är menniskan? Och dock synes svaret enkelt. *Sunda förnuftet* — om det afklädes alla religiösa och vetenskapliga fördomar — säger oss, att menniskan är ett

* Ordet *skapelse* missförstås ofta. Hvarken bibeln eller någon någon annan förnuftig bok påstår, att någonting någonsin blifvit skapadt af intet. En sådan vidskepelse tillhör uteslutande den moderna materialistiska vetenskapen, hvilken tror att lif och sjelfmedvetande kunna utvecklas ur döda och omedvetna ting. Ordet »skapelse» betyder produktion af *former* ur redan existerande formlösa material; *form* i absolut mening är icke något ting, det är blott en illusion, och när derföre en form frambringas, skapas ingenting annat än en illusion.

kollektivt kraftcentrum, en stråle af det allestädes närvarande »gudomliga Ljuset», som är den gemensamma källan för all tillvaro; hon är ett äkta barn af den stora Andliga Solen. Likasom strålarna från vår sol först då blifva synligt verksamma, när de komma i beröring med stoft, så absorberas och reflekteras ock den gudomliga strålen af materien. Han förenar sig för en tid med materien och drager upp mot solen de element, hvilka äro tillräckligt förfinade för att kunna befria sig från jordens attraktionskraft.

Solstrålen leker med hafsvågorna: det af vattnets beröring med det från ofvan kommande ljuset alstrade värmet utdrager nedifrån det förfinade materialet, och ångorna stiga mot skyn, der de, likt andar från hafvet, ila omkring såsom månggestaltade moln, fritt sväfvande i luften och lekande med vindarna, till dess den tid kommer, då de krafter, som hållit dem uppe, äro uttömda, och de ännu en gång sänka sig till jorden. På samma sätt blandar sig ock den gudomliga strålen från den andliga solen med materien, under det han dväljes på jorden, i det han absorberar och införlifvar med sig hvad han vill eller hvad som passar för hans behof. Likasom fjäriln fladdrar från blomma till blomma, sugande sötma ur alla, så passerar den menskliga monaden från lif till lif, från planet till planet, samlande erfarenhet, vetande och kraft; men när lifsdagen är förliden, följer natt, och med natten en sömn, uppfyld af drömmar med lefvande verklighet. De gröfsta elementen blifva kvar för att åter blanda sig med jorden, de finare — *de astrala elementen* — hvilka ännu förblifva inom området för planetens attraktion, sväfva omkring, drifna hit och dit af sina inneboende tendenser, till dess den energi, som sammanhåller dem, är uttömd, då de åter upplösa sig på det plan, till hvilket de höra; men menniskans högsta andliga krafter, hvilka sammanhållas af kärleken, stiga, frigjorda från jordens attraktion, upp till sin källa, likt en hvitmantlad ande, medförande resultaten af sin erfarenhet bort utöfver materiens gränser. Menniskans kärlek och förhoppningar höra ej till jorden. De skapa krafter, hvilka äro verksamma bortom grafvens

och likbålets gränser, deras verksamhet kan fortvara i tidsåldrar, till dess den är uttömd, och den renade strålen med de tendenser, som blifvit honom ingifna genom hans sista besök på planeten, åter söker förbindelse med materien, för att åter bygga sig ett fängelse af besjälad lera och uppträda såsom en gammal skådespelare i en ny rol på lifvets evigt växlande skådebana. Några af de största filosoferna hafva kommit till insigt om denna sanning på spekulationens och den logiska slutledningens väg, under det att andra, hvilkas sinnen varit upplysta af visheten, hafva förnummit den såsom ett sjelfklart faktum medelst sin förmåga af inre åskådning (intuition).

Till byggandet af det nya huset lemna honom de intryck, dem han samlat från sina föregående besök, materialet. Den lättjefulle rike mannen i det förflutna lifvet kan blifva en tiggare i det kommande, och den flitige arbetaren i det närvarande lifvet kan utveckla tendenser, hvilka skola lägga grundvalen till storhet i det följande. Lidande i ett lif kan alstra tålamod och själsstyrka, hvilka komma till gagn i ett annat. Svårigheter skola alstra ståndaktighet, sjelfförsakelse skall stärka viljan. De böjelser vi fostrat i ett lif, kunna blifva våra ledare i ett annat, och samlade energier skola varda verksamma, när helst omständigheterna påfordra det under en tillvaro på det materiella planet vare sig i ett eller annat lif, allt i enlighet med den eviga lagen för orsak och verkan.

Ett barn kan bränna sina fingrar vid en låga, och den fullvuxne torde icke minnas alla de omständigheter, under hvilka olyckan skedde; men den omständigheten att eld bräns och att man icke bör vidröra den, skall stå kvar inpreglad i hans sinne. På samma sätt torde vi icke i ett följande lif ihågkomma alla detaljer af de erfarenhetsrön vi gjort i ett föregående, men de intryck de meddelat skola förblifva. Hvarf på hvarf passerar menniskan förvandlingens hjul, omgestaltande sina lägre krafter till högre, ända till dess materien ej längre eger någon dragningskraft

för henne och hon varder — hvad hon är bestämd att varda — en gud.

Der gifves ett visst stadium i menniskans andliga utveckling, då hon skall påminna sig händelserna från sina förflutna lif; men om hon skulle ega detta minne nu under sitt närvarande ofullkomliga tillstånd, skulle det blott vara ett hinder för hennes framåtskridande. Man har invändt, att menniskan, just i följd deraf att hon icke mins sina förvillelser och deras olyckliga följder från sina förflutna lif, skulle vara blottstäld för frestelsen att begå samma fel om igen; men vi böra göra det goda icke såsom en spekulationsaffär för att undvika det onda, utan af ett inneboende begär att göra det goda oafsedt resultaten.

Menniskan är i likhet med flertalet organiska varelser en atom i det omätliga verldsalltet, hon kan icke delas och fortfarande förblifva menniska; men hon skiljer sig från andra, lägre organiska varelser, hvilkas förverkligade tillvaro är inskränkt till det fysiska eller astrala planet, derutinnan, att den princip, som gör henne till menniska och hvarigenom hon särskiljes från ett djur, utgör en organisk och medveten del af den högsta andliga kraften i verldsalltet, hvilken är allestädes närvarande, och derföre är hennes andliga medvetenhet icke inskränkt till en viss lokalitet inom den fysiska verlden. Hvem har skapat menniskan? — Menniskan skapar sig sjelf under hvarje dag af sitt lif. Hon är sin egen skapare. Leran — den materiella kroppen — som vidlåder strålen från det uppenbarade *Absoluta,* är af jorden, de krafter, som kallas *själen,* äro produkter af det astrala planet, de högsta krafterna, hvilka kallas *anden,* tillhöra »himlen». Den animala menniskan är i likhet med de lägre naturordningarna en produkt af den blinda nödvändighetens lag och kan till och med frambringas på artificiel väg*. Såsom sådan är naturen, den städse obefläckade jungfrun, hennes moder, hvilken frambär den i tiden födda menniskan till hennes fader, den oändliga andliga principen, att hon måtte blifva förvandlad till gud.

* Se Paracelsus: »*Homunculi*».

Barnets fysiska attributer och mentala egenskaper äro resultat af ärftlighet eller förut gifna betingelser. Likasom trädet, hvilket väl kan utsända sina rötter i den närliggande jorden och uppsamla de näringsämnen der finnas, men icke ströfva omkring för att söka dem på aflägsna platser, så eger den fysiska menniskan endast en begränsad frihet vid valet af de utvecklingsmedel, hon kan behöfva; hon växer, derföre att hon icke kan motstå nödvändighetens lag och de impulser, som gifvas henne af naturen. Men i samma mån förnuftet begynner upplysa henne, i samma mån begynner skapelseverket. Förnuftet inom henne säger till viljan: »Låtom oss göra menniskan». Det pådrifver viljan, och viljan lemnar missnöjd sin favoritsysselsättning att betjena begären och begynner att omdana den animala menniskan i enlighet med den gudomliga bild, som framhålles för henne af Visheten.

Låtom oss göra menniskan betyder: låtom oss göra en gudomlig menniska af den annimala; låtom oss omgifva den gudomliga strålen med de renaste essenser, hemtade från de lägre planen; låtom oss kasta bort allt som är sinligt och groft materielt och som hindrar vårt framåtskridande — låtom oss förvandla sinnesrörelserna till dygder, dem den andliga strålen kan ikläda sig, när han återuppstiger på sin tron.

Låtom oss skapa menniskan! Det beror helt och hållet på våra bemödanden, hvilken art af menniska vi komma att skapa. Att skapa en genomsnitts-menniska eller till och med en öfverlägsen i den vanliga uppfattningen af ordet, är ingen så synnerligt svår sak. Följ helsoreglerna och dietlagarna, förse dig sjelf framför allt och gif aldrig bort någonting, utan att du är säker om att få mera igen. Du skall då skapa ett respektabelt djur, en »sjelf-gjord» (*»self-made»*) menniska, framstående, oberoende och rik — en menniska, som lefver och dör på sjelfviskhetens plan, ett föremål för mångas afund; respekterad af mången, men icke af sig sjelf.

Men så stor är inflytelsen af den högre naturen hos

menniskan, att äfven på detta plan en synbar osjelfviskhet ofta skall medföra en materiel belöning, och under det den obeveklige girigbuken föraktas af alla, kan den som tillfälligtvis gör litet godt förvärfva sig vänner och tilläfventyrs få detta goda återgäldadt med ränta.

Det gifves en annan klass af sjelfgjorda menniskor — de på det intellektuela planet. De stå inför verlden såsom dess välgörare, såsom filosofer, lärare, statsmän, uppfinnare eller konstnärer. De ega hvad man kallar *snille,* och i stället att vara blott imitatorer, ega de originalitet. De gagna sig sjelfva i det de gagna verlden. Intellektuella forskningar, hvilka icke gagna någon, äro oproduktiva; de likna fysiska öfningar med gymnastikklubbor, hvarmed man väl kan vinna muskelstyrka men icke utföra något arbete. Ett intellektuelt arbete kan fullföljas för blott sjelfviska ändamål; men med mindre der finnes kärlek till föremålet för detta studium, vinnes ringa framgång — vi få en bokmal i stället för en vis. Det sanna snillet är en magiker, hvilken skapar en verld både för sig och andra och hans makt vidgas i samma mån han tillväxer i fullkomning.

Ensamt för sig kan det lägre intellektuela arbetet icke utgöra lifvets sanna mål; sanningen kan icke gripas ensamt genom hjernansträngning, och den som försöker att nå sanningen blott och bart medelst hjernans intellektuela arbete utan att rådfråga hjertat, skall misslyckas. Hjertat liknar *solen* såsom vishetens säte, hjernan motsvarar *månan;* hon är sätet för förstånd och slutledningsförmåga och mottager sitt ljus och lif från solen. Solen håller vakt öfver månan, så att de tankar, hvilka äro motbjudande för hjertat, icke vinna inträde i hjernan. Hjerta och hufvud måste arbeta tillsammans i harmonisk endrägt för att döda okunnighetens drake, som dväljes på tröskeln till templet, och komma till sanningen.

I *alkemisternas* allegoriska böcker representerar *solen* kärleken; han är »hjertat» i vårt solsystem; månan representerar den fysiska *kroppen.* Om den manliga *solen* förenar sig med den kvinliga *månan* i *sanningens vatten,*

skola de föda en son, hvars namn är *Visdom.* Förståndet är den materiella mannen, hvars brud är intuitionen, den gudomliga kvinnan; ingen man eller kvinna är fullkomlig, så länge det himmelska äktenskapet icke är fullbordadt i kraft af kärlekens makt*.

De material, af hvilka menniskan är uppbygd, utgöras af de sju principer, hvilka flöda in uti henne från den universella naturens förrådskammare, den verkställande byggmästaren är viljan, förnuftet öfvervakar arbetet och visdomen är öfverarkitekt. Byggnadsarbetet fortgår utan buller, icke ett ljud af en hammare höres, ty materialen äro redan färdiggjorda i naturen, de behöfva blott inpassas i deras behöriga lägen. Högst är Anden, Anden allena är odödlig. De af de lägre elementen, hvilka kunna stämma öfverens med anden, förena sig med honom och varda odödliggjorda. Den rena anden finner sina motsvariga vibrationer endast i de högsta andliga elementen, de som hafva sitt upphof i de högre principerna och bestå af de renaste tankar, förhoppningar och minnen, hvilka alstrats af den femte principen, sätet för menniskans intellektuella förmåga. Den rena intelligensen är andlighet, men den intellektuella förmågan, som endast arbetar på de lägre tankeplanen, kan icke bringa i dagen några andliga skatter, med mindre hon genomtränges af visdomens ljus, hvilket sätter henne i stånd att urskilja den rena metallen från det materiella slagget. En person med stor lärdom och hög förståndsbegåfning kan vara ganska olycklig och disharmonisk, om hans böjelser ligga i riktning åt det onda och hans sinne är omottagligt för sanningens ljus. Vishet är den fulla förnimmelsen af det sanna; hon har sitt säte i menniskans andliga princip och sänder sitt ljus ned i den femte, der hon kan ses af intuitionsförmågan; genombrytande materiens moln, likasom solljuset genombryter dimman.

Den femte principen erhåller sin eggelse från den fjerde, sätet för de menskliga känslorna. Vi kunna icke bygga ett hus utan fast materiel, och vi kunna lika så gerna försöka

* »The perfect Way, or the finding of Christ.»

att drifva en ångmaskin utan eld eller vatten, som att skapa ett snille af en varelse, hvilken saknar känslor eller förstånd. Ju starkare känslorna, desto varaktigare det andliga templet, om de kunna passas in i dess murar och pelare. En person, som saknar känslor, saknar dygder, han har ingen energi; han är en skugga, hvarken kall eller varm och följaktligen onyttig. En person med passioner står, om han kan styra sina passioner i den rätta riktningen mot all godhets källa, anden närmare, än den, som icke har någonting att styra, ingenting att besegra.

För att åstadkomma en fullkomlig byggnad eller en fullkomlig menniska, måste alla proportioner stå i ett harmoniskt förhållande till hvarandra. Visheten leder arbetet och kärleken förser cementet. En känsla kan vara antingen en dygd eller en last, allt efter det sätt, hvarpå hon brukas. Missbrukade känslor kunna öfvergå till laster, väl riktade laster till dygder. En menniska som handlar endast och allenast efter försigtighetens bud är feg, den som utöfvar frikostighet utan urskiljning är en slösare; mod utan försigtighet är öfvermod, vördnad utan kunskap alstrar vidskepelse, barmhertighet utan omdöme skapar tiggare, och en ensidig rättvisa, om hon är alltför sträng, oböjlig och omild, skapar en eländig, grym, afskyvärd tyrann.

En själ, som endast drifves af sina begär, utan ledning af förnuft och vishet, liknar en drucken menniska, som förlorat sin fysiska balans; hon stapplar från den ena sidan till den andra, från den ena ytterligheten till den andra och kan icke styra sina steg. Endast en jemnvigt mellan alla krafter kan frambringa harmoni, skönhet och fullkomning. En själ, som icke ledes af förståndet, utan drifves hit och dit af upproriska känslor, är ingen passande boning för denna gudomliga stråle, som älskar frid och ro.

Att beherska känslorna innebär denna svåra kamp, som allegoriskt representeras af de tolf arbeten, dem Herkules af Zeus' orakel anbefaldes att utföra. Hvarje menniska, som vill arbeta för sitt framåtskridande, är sin egen Herkules och verkar till nytta för konungen (hennes *Atma*), hvars

befallningar hon mottager genom det gudomliga oraklet i hennes egen inre åskådning. Hon är inbegripen i en oafbruten strid, ty de lägre principerna kämpa för lifvet och vilja icke bli besegrade. De äro produkter af materien och hänga fast vid sin källa.

Hvarifrån komma känslorna?

De gamles verldsförklaringar uttrycka under olika allegorier samma grundsanning — att »i begynnelsen» den Stora Första Orsaken utvecklade ur sig sjelf genom makten af sin vilja vissa grundkrafter, hvilkas verkan och återverkan bragte till existens de elementära naturkrafter, hvilka danade verlden. Dessa elementära krafter äro Österlandets Devas, bibelns Elohim, persernas Afrites, romarnes Titaner och Eggregorerna i Enochs bok. De utgöra verldsbyggnadens aktiva agenter, välgörande eller förderfbringande allt efter de betingelser, under hvilka de verka, intelligenta eller icke intelligenta allt efter naturen hos de verktyg, medelst hvilket de utföra sitt arbete. De äro icke sjelfmedvetna, tänkande väsensenheter, men de kunna uppenbara sig genom sjelfmedvetna organismer, begåfvade med förstånd; de äro icke individuella, men kunna individualiseras genom att finna ett uttryck i individuella former. Kärlek och hat, afund och välvilja, lusta och girighet äro inga personer, men deras skuggor kunna blifva personifierade i djuriska eller menskliga former. En ytterligt illvillig person är en förkroppsling af illviljan, och om han ser denna demon i objektiv form, ser han en återspegling af sin egen själ i medvetandets spegel. Andar existera allestädes, men vi kunna icke förnimma en ande, med mindre han först inträder inom vår själssfer. En ande, som inträder i vår själ, erhåller sitt lif från oss, och om vi icke fördrifva honom ur själen, skall han tillväxa i styrka genom att såsom en vampyr utsuga vår lifskraft. Likasom parasiten på ett träd hemtar sin näring från dess substans, skall han fästa sina tentakler kring vårt lifsträd och vinna styrka, under det vår egen ande försvagas. En tanke, en gång rotfästad i själen, skall, så framt han icke fördrifves med våld, växa,

till dess han varder uttryckt i en handling, då han, efter att hafva erhållit eget lif genom denna handling, skall lemna rum för en efterträdare. Dessa elementära naturkrafter äro allestädes närvarande och städse redo att intränga i själen, om dess portar lemnas oförsvarade. Om vi vilja uppkalla en ond ande, behöfva vi icke gå omkring och söka efter honom, vi behöfva blott medgifva honom inträde. Att frammana en djefvul betyder att gifva vika för en ond tanke, att besegra honom är att med framgång motstå en frestelse till det onda.

De elementära krafterna i naturen äro otaliga och deras klassificering har gifvit upphof till grekernas panteon och Österlandets mytologier. Den högsta makten är Zeus, gudarnes fader eller den källa, ur hvilken alla andra makter leda sitt ursprung. Minerva, vishetsgudinnan, springer fullrustad ur hans hufvud, hennes ursprung är det ädlaste, men Venus, Solens dotter, uppstiger ur verldssjälens ocean och besegrar alla medelst sin skönhet. Hon sammanhåller verldarna i rymden genom sin attraktionskraft, förenar själar med själar, sammanlänkar godt med godt och ondt med ondt. Hon är moder till dessa undergudar, hvilka bekämpa hvarandra, ty egenkärlek, kärlek till rikedom, till rykte, till makt o. s. v., äro alla barn af den universella kärlekskraften. De strida med hvarandra såsom barn, enär verkan gifver upphof åt återverkan, kärlek strider mot hat, hopp mot fruktan, tro mot tvifvel o. s. v. För att kunna styra dem, måste *Kraftens* gud (Mars) förena sig med Kärlekens gudinna — med andra ord, passionerna måste tyglas af viljan.

Alla dessa krafter existera och innehållas i sin elementära lifmoder eller vehikel, *a'kâsa,* den *Universella Proteus,* formalstraren, som får sitt yttre uttryck i materien; och dessa krafter utgöra den eviga cirkel eller *Ormen,* »hvars hufvud skall krossas af kvinnans häl», Vishetens, den eviga jungfruns, hvars döttrar äro *tron, hoppet* och *menniskokärleken.*

Ormen kan icke inkomma i själen, om hon försvaras af Visheten. Om en ond tanke intränger i själen, och vi

icke omedelbart fördrifva honom, om vi i vårt hjerta herbergera en djefvul och upptaga hans anspråk till betraktande, är detta ett löfte, som förleder honom att kvarstanna, och likasom en ovälkommen fordringsegare skall han oafbrutet pocka på sina fordringar, till dess de äro inlösta.

Den lägre triaden af de principer, som ingå i menniskans organism, erhåller sin näring från de nedre naturrikena. Om kroppen öfvermättas eller stimuleras af drycker, skall det sinliga elementet utveckla en öfverdrifven verksamhet på förståndsverksamhetens bekostnad. Alltför stimulerande mat eller dryck är förderfbringande för en högre utveckling, derföre att lifsverksamheten i sådana fall undandrages de högre principerna för att verka inom de lägre. Af samma skäl äro stora qvantiteter af föda likaledes skadliga. Den lifsprincip, som omdanar de lägre krafterna till högre, är densamma som förorsakar matsmältningen. Om den förslösas på de lägre organerna, komma de högre att lida. Åtskilliga personer äro vana att äta kött och behöfva det, andra äro vana vid alkohol, och om de plötsligen skulle bortlägga bruket deraf, skulle de lida; men både kött och alkohol äro under normala förhållanden obehöfliga för den menskliga organismen och ofta verka de positivt skadligt.

En ren menniska erfordrar ren föda, men för den orene blifva orenligheter först en lyx och sedan ett behof. »Och Gud sade: si, jag gifver eder allahanda örter, som frö hafva, på hela jorden, och allehanda träd, som bära frukt och hafva frö. De skola vara eder till föda»*.

Det förnämsta argumentet, som anföres af dem, hvilka älska animalisk föda, är, att »den meddelar kroppsstyrka och är nödvändig för dem, som hafva att utföra kroppsarbete». Detta påstående grundar sig på en villfarelse, ty animalisk föda meddelar icke så mycken styrka som en vegeteriansk diet**; den endast stimulerar organismen och

* Gen. I: 29.

** Enligt professor v. Liebigs beräkningar kan samma belopp af ägghvitssubstanser, för hvilket under form af animalisk föda betalas 100 pence, köpas för 9 pence under form af ärter och för 4 pence under form af hvete.

föranleder honom att förbruka den styrka, han redan eger, på kort tid, i stället att spara deraf för framtida behof. Följderna af en uteslutande animalisk diet äro frosseri, ytterlig sinlighet, stridslystnad, grymhet, under det att dumhet, lättja samt fysisk och psykisk slöhet äro de nödvändiga följderna af öfverstimulering.

Darwin säger, att »de styfvaste kroppsarbetare han någonsin träffat äro grufarbetarne i Chili och att de uteslutande lefva af vegetabilisk föda». Den jordbrukande befolkningen på Irland äter nästan aldrig kött, men är likafullt stark och uthållig. Den ryska allmogen äter mycket litet kött och åtnjuter god helsa. Det kraftigaste folk man måhända någonstädes kan finna är landtfolket i Syd-Baijern, och de äta kött endast undantagsvis och på helgdagar. Hästar, oxar och elefanter äro bland de starkaste djuren och lefva på vegetabilisk föda, under det de köttätande djurens mest framstående karaktärsdrag äro feghet, retlighet och list. En björn, som hölls vid det anatomiska museet i Giessen, visade en saktmodig, mild natur, så länge han föddes med bröd, men några dagars köttätning gjorde honom, icke starkare, men elak och farlig.

Må de, hvilka vilja komma till en rätt insigt i fråga om köttätandet, söka svar på sina frågor, icke med hufvudets förstånd, utan från den vishetens röst, som talar i det inre af deras hjertan, och de skola icke misstaga sig*.

Här uppstår äfven en annan fråga beträffande köttätandet — den nämligen, om menniskan eger rätt att döda djur till föda. För de kristna bekännare, hvilka påstå sig tro på bibeln, synes något tvifvel icke böra uppstå, ty budet är tydligt: »*Du skall icke dräpa*». Och dock förbises detta bud dagligen af millioner »kristna», hvilka grunda sin illusoriska rätt att döda djur på en missförstådd vers i deras bibel. När det står, att Gud tillät menniskan »att råda öfver fiskarna i hafvet och öfver fåglarna under himmelen och öfver fyrfotadjuren och alla lefvande ting som röra sig på jorden»**, så borde vi veta, att termerna »fiskar»,

* Se dr Kingsford: »The Perfect Way in Diet». — ** Gen. I: 26.

»fåglar» och »fyrfotadjur» o. s. v. beteckna de elementära krafter i naturen, hvilka ega sina objektiva representanter inom djurriket och att det ingenstädes säges, det menniskan är berättigad att taga ett lif, som hon ej eger makt att gifva. Menniskans företrädesrätt består i att hindra lidande, icke i att förorsaka det; icke i att afbryta utvecklingsarbetet, utan i att befordra det. Kristendom och mord äro oförenliga termer.

Kött är stimulerande och stimulerande föda väcker begär efter stimulerande drycker. Det bästa botemedel mot begäret efter alkoholhaltiga drycker är afhållelse från att äta kött. Hvad åter kärleken till alkohol beträffar, torde det knappast gifvas någon passion i verlden mera djefvulsk och mera förderflig för mensklighetens sanna intressen och individens lycka. Likasom köttätandet förlänar menniskan en illusorisk styrka, som snart förgår och lemnar henne svagare än hon var förut, så invagga henne stimulerande drycker i en illusorisk sällhet, som snart försvinner och efterföljes af ett varaktigt och verkligt elände, som förorsakar lidande både för henne sjelf och andra. De förorsaka en lång lista af sjukdomar hos de inre organen, hvilka leda till en förtidig död; de utgöra orsaken till det stora flertalet af alla de brott, som begås i civiliserade länder. För dem, hvilka betrakta menniskan såsom en förnuftig varelse, synes det ofattbart, huru civiliserade nationer kunna fördraga midt ibland sig ett ondt, som fyller deras fängelser, hospital, dårhus och kyrkogårdar; men de, hvilkas blickar tränga djupare, se att förnuftets gryning endast befinner sig i sitt första begynnelsestadium och att de andliga förmögenheterna hos flertalet menniskor ännu sofva i okunnighetens och illusionens iskalla famn. Reformer äro nödvändiga, men de kunna icke införas med våld*.

Statskroppen liknar den individuella kroppen. Det tjenar ingenting till att förstöra medlen för tillfredsställandet af ett begär, så länge begäret sjelft får existera. Det onda som angriper menskligheten, leder sitt ursprung från menniskor-

* Se dr A. Kingsford: »The Alcoholic Controversy».

nas onda begär. Medel för tillfredsställandet af onda begär skola finnas, så länge de onda begären omhuldas, och om några medel utrotas, skola andra träda i stället. Ogräsväxter utrotas icke med att bladen afskäras, de måste uppryckas med rötterna.

Att man skall äta, dricka och sofva för att lefva, och icke lefva för att äta, dricka och sofva, är en regel som ofta uttalas, men som icke så ofta följes. En stor del af den näring, folk dagligen intager, tjenar intet annat ändamål än tillfredsställandet af ett konstladt behof, som öfvergått till vana. Ju mera grof och materiel en menniska är, desto större kvantitet föda erfordrar hon, och ju mera föda hon intager, desto gröfre och materiellare blifver hon. Ädla och förfinade naturer erfordra ringa näring, eteriska varelser och »andliga» väsen erfordra ingen materiel föda.

Medlen böra alltid vara afpassade efter ändamålet. Om ändamålet är lågt och rått, behöfvas låga och råa medel; om det är ädelt och högt, fordras höga och ädla medel. En prisfäktare, hvars hufvudändamål är att utveckla muskler, erfordrar en annan tränering än den, hvars mål är utvecklingen af sin förmåga att förnimma andliga sanningar. Förhållanden, hvilka passa för den enes utveckling, kunna vara odugliga för en annans. En person kan utvecklas hastigare genom fattigdom, en annan genom rikedom; en menniska kan såsom en begynnande psykisk väckelse behöfva de ädla, upphöjda inflytelserna af ett äktenskapligt lif, under det att en annans sträfvan kan taga en högre flykt, om hon är oberoende af jordiska band. Hvarje menniska, som öfvar sin vilja i och för uppnåendet af en högre utveckling, är så långt hon detta gör en praktisk ockultist.

Hvar och en utvecklas med nödvändighet i den ena eller andra riktningen; ingen förblifver stillastående. De, hvilka vilja hinna om andra i utvecklingsprocessen, måste handla.

En af de tibetanska *Mahatmerna* säger i ett bref: »Menniskan är danad af idéer och idéer leda hennes lif. Subjektivitetens verld är för henne den enda verkligheten

äfven på detta fysiska plan. För ockultisten antager den allt högre verklighet i samma mån den höjer sig öfver den illusoriska, jordiska objektiviteten, och dess slutliga verklighet är *Parabram*. Derföre bör den, som sträfvar till ockult vetande, begynna med att koncentrera alla sina begär på det högsta idealet, absolut osjelfviskhet, menniskokärlek och gudomlig godhet, såsom de högsta dygder, hvilka kunna uppnås på denna jord, och han bör oafbrutet arbeta på uppnåendet af detta ideal; och ju ifrigare han anstränger sina krafter i denna riktning, desto mera öfvar han och stärker sin viljekraft. När hans vilja sålunda blifvit stärkt, skapar han i det grofva skalet, *Sthala-sharira,* en böjelse att utföra sådana handlingar, som äro förenliga med det högsta ideal, han uppstält som sitt mål, och hans handlingar fördubbla i sin ordning styrkan af hans viljekraft enligt den välkända lagen för verkan och återverkan. Derföre lägger ockultismen stor vigt på praktiska resultat.

Nu är frågan: Hvilka äro dessa praktiska resultat och huru skola de frambringas? Det är ett på grund af iakttagelse och erfarenhet väl kändt faktum att naturens lag är framåtskridande. Antagandet af denna sanning väcker den föreställningen, att menskligheten befinner sig på sina lägre utvecklingsstadier under fortskridande mot ett fullkomlighetens tillstånd. Hon skall närma sig det slutliga målet, i samma mån hon utvecklar nya förnimmelseförmögenheter och träder i ett rent förhållande till naturen. Häraf är tydligt att ett fullkomlighetens tillstånd endast på det vilkor kan uppnås, att den energi, som besjälar menniskan, samverkar med det i *Kosmos* arbetande *All-lifvet* till förverkligandet af detta höga mål; och det kraftigaste medlet dertill är kunskap.

Sålunda är det klart, att naturens yttersta mål är att fullkomliggöra menniskan genom menniskoandens förening med *All-lifvet*. Med detta slutmål för ögonen bör ett intellektuelt broderskap bildas genom *allas* förening, och detta är den enda väg, som leder till det slutliga målet. För att frambringa detta praktiska resultat, *förening,* måste vi hålla

fram för oss sjelfva det högsta idealet, som är den *verkliga* menniskan, och bringa andra till insigt om denna sanning och till samarbete i och för dess förverkligande. Om vi sålunda bruka vår kraft såsom ett kollektivt helt i sträfvan uppåt mot det högsta idealet, skola vi varda mäktiga och vi skola framkalla de mest storslagna resultat på det astrala planet. Och enär detta är det vigtigaste arbete, i hvilket hvarje ockultist har att deltaga, bör den, som sträfvar till ett högre vetande, icke spara någon möda i denna riktning. Med den stigande evolutionsfloden af menskligbetens kropp såsom ett helt, vidga sig hennes mentala och andliga förmögenheter. För att underlätta denna tidvattensström böra vi sprida kunskapen om de filosofiska sanningarna. »*Detta är hvad som fordras af den, som eftersträfvar ockult vetande, och detta hvad han måste göra.*»

Viljan utvecklas genom handling och stärkes af tron. De kroppsliga rörelserna, såsom t. ex. gåendet, kunna endast med framgång utföras af den, som eger en full och stadig tro på sin förmåga att utföra dem. Fruktan och tvifvel förlama viljan och framkalla vanmakt; hopp och tro framkalla förvånande resultat. En jurist eller läkare, som icke tror på sin egen skicklighet, skall begå misstag, och om hans klienter eller patienter dela hans tvifvel, skall detta allvarsamt skada hans framgång; då deremot en okunnig fanatiker eller kvacksalfvare kan lyckas, om han hyser tillit till sig sjelf.

Bulwer Lytton säger: »De som falla offer för fantomet äro de, hvilka vilja framåt, men hållas tillbaka af fruktan.» Fruktan och tvifvel äro dessa okunnighetens i afgrunden födda döttrar, hvilka neddraga menniskan i förderfvet; under det att Tron är den hvitmantlade ängel, som lånar henne sina vingar och begåfvar henne med kraft. *Samsayatma Vinasyati* (tviflaren förgås), sade Krishna till Arjuna, hans favorit-lärjunge.

Derföre kan en tro äfven utan vetande vara mera gagnelig än ett ofullkomligt vetande utan tro och följaktligen utan gerningar. En stark tro kan, äfven om den hvilar

på en villfarelse, framkalla kraftiga verkningar; tron stegrar inbildningskraften, hvilken i sin ordning stärker viljan, bannlyser smärta, botar sjukdomar, leder till hjeltemod och förvandlar ett helvete till en himmel.

Det enda sätt att utveckla viljekraften är att handla. Hvarje handling skapar en ny impuls, hvilken, tillagd till den redan för handen varande energien, ökar dess styrka. Goda gerningar öka kraften till det goda, onda gerningar kraften till det onda. Men de, hvilkas gerningar äro hvarken goda eller onda, förvärfva ingen kraft i någondera riktningen. En person, som blott handlar af impuls, uppenbarar ingen vilja, och om han lyder sina lägre impulser, utvecklas han passivt till en brottsling eller en dåre. De fasansfullaste brott begås ofta utan någon motsvarig anledning, blott derföre att gerningsmännen saknat kraft att motstå de impulser, som ledde dem. Sådana personer äro icke, strängt taget, onda; de äro svaga och nästan oansvariga varelser, tjenare åt de impulser, som beherska dem och de kunna göras till hjelplösa verktyg och offer för dem, hvilka förstå att hos dem framkalla de erforderliga sinnesrörelserna — de likna soldaterna i tvänne mot hvarandra uppstälda arméer, hvilka ingalunda behöfva vara personliga fiender, men som förledas att hata och döda hvarandra genom vädjandet till deras passioner. Ju oftare sådana personer gifva vika för impulser, desto mera försvagas deras motståndskraft och deras vanmakt skall bringa dem i förderfvet. Det är af föga gagn att vara endast passivt god, om afhållelse från onda gerningar kan få namn af ett godt. En person, som gör hvarken godt eller ondt, uträttar ingenting. På samma sätt skulle en sten, ett djur eller en idiot kunna kallas för goda, derföre att de icke göra något aktuelt ondt; en person kan lefva i hundrade år, utan att hafva gjort mera nytta än en sten*.

Allt i naturen har en trefaldig art och en trefaldig verksamhet. *Viljekraften* utgör icke något undantag från

* »Den som är hvarken varm eller kall, utan ljum, skall blifva utspottad af naturen.» — Bibeln.

denna regel. Under sin lägsta form är viljan den kraft, som framkallar den fysiska formens såväl frivilliga som ofrivilliga verksamhetsyttringar och har såsom sådan sitt verksamhets-centrum i ryggmärgen. Under sin högre form utgör hon den kraft, som framkallar den psykiska verksamheten; hon sprides genom blodet, som kommer från och återgår till hjertat, och styres eller kan styras af det i hjernan verksamma förståndet medelst derifrån utstrålande impulser, inflytelser och auror. I sin högsta form är viljan en lefvande och medveten kraft, som har sitt centrum i hjertat; men denna vilja är känd endast för dem, hvilka äro upplysta af *visheten*.

För att kunna verka med kraft, måste viljan vara fri. Om vi åtrå ett föremål, är det icke alltid sagt att *vi* attrahera föremålet, utan det kan vara föremålet, som attraherar oss. Eliphas Levi säger: »Viljan utför allt, som hon icke åtrår»; och sanningen af denna paradox visar sig i det dagliga lifvet. De, hvilka törsta efter rykte, rikedom eller kärlek, blifva vanligen besvikna. Den rike girigbuken är fattigare än tiggaren på gatan, och lyckan är en skugga, som flyr undan den, som söker henne i materiella njutningar. Den säkraste vägen till rikedom är att vara nöjd med sin lott, den säkraste vägen till makt är sjelfuppoffringens; och om vi åstunda kärlek, måste vi utskänka den kärlek vi ega åt andra, och då skall andras kärlek nedkomma öfver oss, som regnet faller på jorden.

Viljans utveckling är en tillväxt-process och den enda sanna vägen till viljans utveckling är lydnad för den universella lagen. Då skola vi varda herrar öfver vår vilja och hon skall varda ett tjenstfärdigt verktyg i våra händer; men så länge viljan ledes af personliga begär, är det icke *vi* utan våra begär, som styra henne. Så länge vi utföra det lägre, djuriska jagets vilja, kunna vi icke blifva gudar; först då vi fullgöra den hos oss inneboende gudomlighetens vilja, skola vi varda frigjorda ur de djuriska elementens träldom och blifva våra egna herrar.

Menniskan åtrår i sin ungdom materiella, jordiska njut-

ningar till förnöjelse för sin fysiska kropp. I samma mån hon skrider framåt i ålder, kastar hon bort barndomens leksaker och räcker ut händerna efter någonting högre. Hon egnar sig måhända uteslutande åt intellektuella sträfvanden och torde till äfventyrs efter åratal af mödosamt arbete finna att hon bortslösat sin tid med att löpa efter en skugga. Måhända träder kärleken henne till mötes och hon skall anse sig för den lyckligaste bland dödlige, endast för att förr eller senare upptäcka, det idealen endast kunna finnas i den ideala verlden. Hon kan blifva öfvertygad om tomheten af de skuggor hon jagat; och lik den ur puppan framkommande, bevingade fjäriln sträcker hon sina känseltrådar in i den oändliga andens rike och finner med förvåning en strålande sol, der hon väntat att icke finna annat än mörker och död. Några komma förr, andra senare till detta ljus och många lockas på afvägar af något gäckande irrbloss och förgås, likasom insekter, hvilka taga en ljuslåga för solsken och sveda vingarna vid dess eld.

Lifvet är en oafbruten strid mellan villfarelse och sanning, emellan menniskans andliga längtan och hennes djuriska instinkters fordringar. Der ligga två gigantiska hinder i vägen för hennes framåtskridande: hennes missuppfattning af Gud och missuppfattning af menniskan. Så länge menniskan tror på en personlig Gud, som utdelar ynnestbevis åt några och straff åt andra allt efter godtycke, en Gud, som låter tala med sig och bevekes och blidkas af en okunnig menniska, så länge skall hon förblifva inom sin okunnighets trånga gränser utan förmåga att vidga sitt sinne. Tanken på en ort eller en himmel för personliga njutningar befordrar ingalunda en menniskas framsteg. Om en så beskaffad menniska afstår från att göra det onda eller förnekar sig en materiel njutning, gör hon det icke af någon inneboende kärlek till det goda; hon gör det antingen derföre, att hon väntar sig en belöning af Gud för sitt »offer» eller derföre att fruktan för Gud förvandlat henne till en feg stackare. Vi måste göra det goda, icke på grund af någon personlig beräkning, utan derföre

att det är det bästa. Att vara god är att vara vis; dåren väntar en oförtjent belöning — den vise väntar ingenting annat än rättvisa. Den vise vet att han genom att gagna verlden gagnar sig sjelf och att han genom att skada andra gör sig till sin egen bödel.

Hvilka äro då de menniskans krafter, genom hvilka hon kan gagna verlden? Menniskan eger inga henne sjelf tillhöriga krafter; sjelfva den substans, hvaraf hennes organism är danad, tillhör henne icke, hon har blott mottagit den såsom ett lån af naturen, hvilket hon snart måste återåterbetala. Hon kan icke göra något bruk deraf, utom förmedelst denna universella kraft, som är verksam inom henne, hvilken vi kalla *viljan* och som sjelf är en verksamhetsyttring af den universella principen, *anden*.

Menniskan är blott en manifestation af denna universella princip i en individuel form, och alla de andliga förmögenheter hon synes ega, tillhöra anden. I likhet med alla andra former i naturen mottager hon lif, ljus och kraft från den universella lifskällan och åtnjuter besittningsrätten till dem för ett kort tidsmått; men hon eger inga krafter, dem hon i egentlig mening kan kalla sina egna.

Så äro solsken och regn, luft och jord icke växtens egendom; de äro universella element, tillhörande naturen. De komma och hjelpa till vid uppbyggandet af växten, de bistå såväl rosenbusken som tisteln vid växandet; deras uppgift är att utveckla fröet, och när deras arbete är fullbordadt, återgår den organism, inom hvilken de verkat, till sin moder, jorden. Der gifves ingenting, som egentligen kan kallas växtens egen tillhörighet mer än fröet, ty det allena kan, sedan det uppnått sin mognad, fortvara, oberoende af moderorganismen, och uti detsamma ligger innesluten karaktären af den art, till hvilken det hör.

Lif, sensation och medvetande äro icke menniskans egendom; hon producerar dem icke. De äro verksamhetsyttringar hos den universella Anden och tillhöra denna universella kraft, som man kallat Gud. Denna Ande, *All-lifvet*, förser de principer, hvilka arbeta vid danandet af den orga-

nism, som kallas *menniskan*, former af det goda, såväl som af det onda. De biträda vid utvecklingen af den förnuftsgrodd hos menniskan, som vi kalla den »andliga menniskan», och när deras arbete är fullgjordt, återvända de element, hvilka icke lyckats förena sig med denna intilligensens princip, till den universella lifskällan. Denna gudomliga grodd är allt hvad der finnes af den verkliga menniskan och allt, som är dugligt att fortsätta en individuel tillvaro, men detta väsen är icke en menniska, utan en ande, en och identisk med den universella Anden och ett af hans barn. Huru många personer gifves det, hos hvilka denna gudomliga grodd når sin mognad under deras jordelif? Huru många dö, innan den kommer till mognad? Huru många äro de, som ens veta, att en sådan grodd existerar? Hvem kan besvara dessa frågor?

Till denna universella princip höra de funktioner, dem vi kalla vilja, lif och ljus; dess grundval är kärleken, en eld, den intet förgängligt kan nalkas. Denna universella princip omfattar alla de grundkrafter, hvilka frambragt universum och menniskan och först då, när menniskan blifvit en och identisk med denna Ande, kan hon göra anspråk på att besitta några egna krafter.

Men den universella andens vilja är identisk med *Lagen*, och den menniska, som handlar emot lagen, handlar emot andens vilja, och då anden är menniskans enda verkliga *jag*, bereder den, som handlar emot denna lag, sin egen undergång.

Det första och vigtigaste målet för menniskans tillvaro är derföre att hon må lära känna denna lag, för att kunna åtlyda den och derigenom blifva ett med lagen och Gud. En menniska, som känner lagen, känner sig sjelf, och den som känner sitt gudomliga jag, känner Gud.

Den enda kraft menniskan med rätta kan göra anspråk på såsom sin egen är hennes *kunskap;* denna tillhör henne, derföre att hon förvärfvat sig densamma medelst de krafter, naturen och den i naturen verksamma anden lånat henne. Icke »kunskapen» om lifsillusionerna, ty denna kunskap är

illusorisk och skall upphöra med dem; icke en uteslutande förståndskunskap, ty förståndets kraft skall uttömmas i tiden — utan hjertats andliga kunskap, som är förmågan att fatta sanningen med både känsla och förstånd, att förnimma henne intuitivt och att skåda hvad vi känna vid det inre sinnets andliga förnuftsljus.

Hvad som blifvit sagdt om viljan är lika tillämpligt i fråga om inbildningskraften. Om menniskan låter sina egna tankar hvila och höjer sig upp till det högsta idealets sfer, varder hennes själ en spegel, hvari Guds tankar skola afspegla sig och i hvilken hon kan se både det förflutna, närvarande och tillkommande; men om hon begynner spekulera inom illusionernas område, skall hon se sina egna skenbilder och en förvriden sanning.

Kunskapen om Gud och kunskapen om menniskan äro i högsta stadiet identiska, och den som känner sig sjelf, känner Gud. Om vi förstå naturen af de gudomliga attributerna inom oss, skolo vi känna lagen. Det är då ingen svår sak att förena vår vilja med den högsta viljan eller *kosmos,* och vi skola ej längre vara underdåniga under inflytelserna från det astrala planet utan varda deras herrar. Då skola titanerna varda besegrade af gudarna, ormens hufvud skall krossas af den Gudomliga Visheten (Sophia); »djefvulen» skall varda öfvervunnen, och i stället att styras af demoner, skola vi sjelfva varda styresmän och gudar.

Man får stundom höra det påståendet, att det är detsamma hvad en menniska tror, blott hon handlar rätt; men en menniska kan icke vara viss om att handla rätt med mindre hon känner det rätta; och vi se derföre, huru de gräsligaste orättvisor begås i rättvisans namn, villfarelser förkunnas såsom sanningar och former tagas för principer. Flertalets tro är icke alltid den rätta tron, och förnuftets röst nedtystas af de på en falsk teologisk lära grundade vidskepelsernas larm. En falsk troslära inverkar hämmande på utvecklingen i samma mån hon är allmänt utbredd; en sådan tro hvilar på en illusion, kunskapen hvilar på sanningen. Den störste af alla religionslärare anbefalde der-

före en *rätt tro* såsom det första steget på *Den ädla åttafaldiga vägen**.

Det kan måhända vara nyttigt att bevara följande regler i minnet:

1. Tro icke att det gifves någonting högre i hela verlden än det godas eviga princip, som kommer till sjelfmedvetenhet i menniskan, och tro, att menniskan är just hvad hon gör sig till — icke hvad hon föregifver sig vara — och ingenting vidare. Den sanna religionen är sanningens kunskap: afgudar äro barnleksaker.

2. Lär att menniskan är en organisk lem i den universella menskligheten och att hvad som träffar en verkar och återverkar på alla.

3. Fatta att menniskan är en förkroppsling af idéer och att hennes fysiska kropp är ett verktyg, som sätter henne i stånd att komma i beröring med materien och att beherska den, och att detta verktyg icke får begagnas för ovärdiga ändamål; du skall hvarken dyrka eller vanvårda det.

4. Låt ingenting, som rör din fysiska kropp, dess trefnad eller de omständigheter, i hvilka du är försatt, störa ditt sinnes jemnvigt. Åtrå ingenting på det fysiska planet; lef med hänsyn till detsamma, utan att förlora herraväldet deröfver.

5. Vänta aldrig ynnestbevis af någon, men var alltid redo att bistå andra efter måttet af din förmåga och i en-

* De åtta stadierna på den *ädla åttafaldiga vägen* till sanning äro enligt Gautama Buddhas lära följande:

1. Rätt Tro.
2. Rätt Tänkande.
3. Rätt Tal.
4. Rätt Lära.
5. Rätta Medel för lifsuppehället.
6. Rätt Vandel.
7. Rätt Minne.
8. Rätt Betraktelse.

Den menniska, som håller dessa *augas* i minnet och följer dem skall varda befriad från sorgen och från kommande återfödelser med dem åtföljande elände.

lighet med rättvisans fordringar. Frukta ingenting utom att bryta mot sedelagen, och du skall icke drabbas af något lidande. Hoppas icke på någon belöning, och du skall aldrig blifva besviken. Fordra aldrig kärlek, deltagande eller tacksamhet af någon, men var alltid redo att egna dem åt andra. Dessa saker komma endast, då de icke begäras.

6. Lär att skilja mellan sanning och lögn och sträfva upp mot ditt högsta dygdeideal.

7. Lär att uppskatta allt (dig sjelf inberäknad) efter dess sanna värde på alla de olika planen. En person, som försöker att se ned på en, som är honom öfverlägsen, är en narr, den som ser upp till en underlägsen är andligen blind. Det är icke nog att *känna till* värdet af en sak, dess värde måste förverkligas; i annat fall liknar den en skatt, undangömd i en girigbuks hvalf.

Louis Claude de Saint Martin (Den okände filosofen) säger:

»Detta är sinnesbeskaffenheten hos en menniska, hvilken genom pånyttfödelse-processen blifvit återstäld till sina gudomliga proportioner:

Icke ett begär, utan i öfverensstämmelse med lagen.

Icke en tanke, som icke är en helig umgängelse med det goda.

Icke ett ord, som icke är af gedigen halt.

Icke en handling, som icke är en utveckling och utsträckning af det lifgifvande ordets makt.

I annat fall äro våra begär falska, ty de komma från oss sjelfva.

Våra tankar äro tomma och förderfvade, ty de knyta oheliga förbindelser.

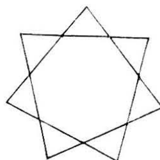
Våra ord äro utan kraft; ty vi låta dem hvarje dag förslöas af de heterogena substanser, hvarpå vi hvarje dag tillämpa dem.

Våra gerningar äro ofruktsamma och betydelselösa, ty de kunna icke vara annat än resultaten af våra ord.»

Dessa och liknande lärdomar äro ingalunda nya; de hafva förkunnats af alla tiders filosofer, de finnas samlade

i böcker och menniskor hafva läst dem, utan att de blifvit bättre för det, ty de hafva icke på förståndets väg kunnat inse nödvändigheten af att följa dem. Dessa läror hafva förkunnats af de forntida Rishis och Munis, af Buddha och Kristus, Confucius, Zoroaster och Mohamed, Plato, Luther och Shakespeare och alla reformatorer. De hafva framhållits i predikningar, de äro framstälda på vers och prosa, i filosofiska arbeten, inom skönlitteraturen, dikten och konsten. Alla hafva hört dem, några hafva förstått dem, få hafva tillämpat dem i det praktiska lifvet. Att lära dem utantill är lätt, att förstå dem är svårt, att förverkliga dem i lifvet är gudomligt. De högsta andliga sanningarna kunna icke gripas på förståndets väg, den halfanimala menniskans förståndsförmögenheter kunna icke kvarhålla dem så länge att de blifva vana vid dem. Genomsnitts-menniskan kan först då blicka upp till dessa ideal, som visa sig för hennes andliga syn i stunder af himmelsk längtan, och först då gradvis höja sig till detta plan, när hon, blifven mindre djurisk och mera intuitiv, lärt sig rätt inse den faktiska sanningen, att en moralisk tillväxt är nödvändig, icke för att behaga en gud, hvars ynnest måste sökas, utan på det menniskan sjelf genom denna utveckling måtte varda en gud, och att hon kan vinna detta mål endast genom att låta sina krafter arbeta på ett högre plan. De högsta krafterna ligga latenta i de lägre; de äro attributer till den andliga själen, hvilken hos flertalet menniskor ännu befinner sig i det första barndomstillståndet, men som hos kommande generationer skall varda mera allmänt utvecklad, då den i sin helhet längre framskridna menskligheten skall blicka tillbaka på vårt närvarande tidehvarf, såsom en ålder af okunnighet och elände, under det hon sjelf åtnjuter frukterna af denna menniskans högre utveckling.

KAP. XI.

Ljus.

Varde ljus. — Bibeln.

Form, personlighet och sinlighet äro andens död; formens upplösning, förlust af personlighet och omedvetenhet af sinnesförnimmelser frigöra anden och återställa honom till lif. De elementära naturkrafterna blifva, när de bindas vid former, dessas fångar. Inneslutna i materiens graf, förlora de sin fria verksamhet och röra sig endast till åtlydnad för yttre impulser. Ju mera de fänglas vid en form, desto mera förtätade, fasta, tunga och tröga blifva de och desto mindre sjelfverksamma och fria. Solljuset och värmet äro jemförelsevis fria; deras element ila från planet till planet, till dess de blifva absorberade af jordiska former. Kristalliserade till materia, slumra de i träd, skogar och kolfält, tills de varda befriade medelst formens långsamma upplösning eller frigöras med våld af eldens gud. Hafvets och sjöns vågor leka glädtigt med stranden. Fulla af skämt kasta de sitt skum på de lättjefulla klipporna. Den rastlösa bäckens skrattande böljor glida fram genom skogar och fält, dansande, hvirflande och lekande med de blommor, som växa vid deras väg. De rusa utan fruktan öfver bråddjup, fallande i kaskader utför bergens sidor, förena sig, skilja sig åt och förenas igen, blanda sig med floderna och finna slutligen för en liten tid hvila i hafvet. Men när vintern kommer och kung Frost lägger sin iskalla hand på deras

anleten, kristallisera de i individuella former; då förlora de sin frihet och lika damerna och riddarne i ett förtrolladt slott äro de dömda att sofva, till dess den ungdomliga vårens varma andedrägt bryter magikerns förtrollning och kysser dem åter till lif.

Naturens grundlagar äro desamma på alla hennes områden, och menniskan utgör intet undantag från den allmänna regeln. Hon är ett centrum, kring hvilket några af såväl de intelligenta som icke intelligenta krafterna kristalliserat till en form. Bunden af den *karmas* lagar, hvilken skapat detta centrum, äro de dömda att dväljas i en form och att dela de öden, för hvilka denna form är utsatt; fängslade i en personlighet, måste de dela de lidanden, denna personlighets böjelser bragt till existens. De varda måhända utsatta för begär, hvilkas törst ökas i samma mån de förses med dryck, för passioner, hvilkas eld bränner skarpare i samma mån deras anspråk på bränsle beviljas; de frestas att löpa efter skuggor, de der ständigt fly undan, att gripa efter förhoppningar, hvilka ständigt vinka och försvinna vid första närmande; de varda utsatta för sorger, de der intränga i huset äfven genom lyckta dörrar, för farhågor, hvilkas former icke ega någon substans, för illusioner, de der försvinna först med formens lif. Lik den vid klippan fängslade Prometeus, är den opersonlige anden fastkedjad vid en personlighet, till dess medvetandet af hans herkuliska kraft vaknar inom honom, bryter hans kedjor och befriar honom.

Icke alla de element, som bilda en fullständig menniska äro inneslutna inom hennes materiella form. Den vida större delen af dem befinner sig utom gränserna för hennes fysiska kropp; denna är blott ett centrum, i hvilket dessa osynliga element mötas. De utom formen varande elementen stå i innerlig förbindelse med dem, som befinna sig inom densamma, om än dessa senare kunna synas omedvetna af de förras tillvaro. Dock verka och återverka de på hvarandra.

Menniskans inre sinne är långt vigtigare än hennes fysiska form. En tanke kan skapa en form, men ingen

form kan skapa en tanke, och dock är tankesubstansen osynlig, så länge han icke iklädt sig en form. Luften existerar både inom och utom den fysiska kroppen; den är ock osynlig, men utgör detta oaktadt ett vigtigt element af menniskans kropp — en menniska, som icke kunde andas, skulle vara ganska ofullständig. Den själsocean i hvilken menniskan existerar, är lika nödvändig för hennes själslif, som luften för hennes krop; hon kan icke andas, om hon beröfvas luften, hon kan icke tänka, om hon beröfvas själen. Det yttre verkar på det inre, det inre på det yttre, det öfre på det undre, det lilla på det stora. En menniska, som kunde lefva oberoende af sina omgifningar, skulle ega en sjelfständig tillvaro, hon skulle vara en gud.

Anden är icke begränsad af formen, han blott öfverskyggar den. Formen innesluter icke anden, han är blott dess yttre uttryck, det instrument, hvarpå anden spelar och som återverkar vid beröringen, under det anden besvarar dess vibrationer. Ett gammalt ordspråk säger: »Allt, som existerar på jorden, har sin eteriska motbild ofvan jorden och der gifves ingenting i verlden, huru obetydligt det än kan synas, som icke är beroende af någonting högre; så att om den lägre parten utöfvar en verksamhet, utöfvar den högre parten en återverkan»*.

De största filosoferna i fordna tider lärde att νοῦς (förnuftet), som ensamt kunde förnimma *noumena* (tanketing), alltid förblef utanför menniskans fysiska kropp; att det öfverskyggade hennes hufvud och att endast de okunniga trodde att det existerade inom dem sjelfva. Nyare tiders filosofer hafva kommit till samma slutsatser. Fichte skrifver: »Den verkliga anden, som kommer till medvetandet af sig sjelf i det menskliga medvetandet, är att betrakta såsom en opersonlig *pneuma* — ett universelt förnuft — och målet för menniskans hela utveckling kan derföre icke vara någonting annat än förverkligandet af det universella medvetandet i stället för det individuella».

Den störste af alla lärare, Gautama Buddha, säger:

* Sohar Wajecæ.

»Det oförgängliga blandar sig aldrig med det förgängliga, oaktadt de två äro ett. Men då alla yttre företeelser äro förgångna, öfverlefver denna enda lifsprincip, hvilken existerar oberoende af alla yttre fenomen. Han är den eld, som brinner uti det yttre ljuset, sedan allt bränsle är förtärdt och lågan utsläckt, ty denna eld är hvarken i lågan eller bränslet, ej heller inom dem, utan öfver, under och allestädes».

Detta verkliga, oförgängliga jag är en opersonlig princip. Hermes Trismegistus säger: »Hans fader är solen, hans moder stjernorna och hans kropp menniskoslägtena». Han är ockultisternas »sjette princip», han attraheras icke af menniskans fysiska kropp, men menniskosjälen kan förena sig med honom. Han är det verkliga *jaget* (Ego) hos hvarje person, och den, som lyckas försänka sin personlighet i detta *jag,* är dermed odödliggjord. Han är de sant kristnes sanna, lefvande Kristus, icke den döde Jesus, utan den lefvande Frälsaren, som förblifver hos sina följeslagare intill verldens ända; och hvar och en som förenar sitt eget jag med denne Kristus — han må omfatta hvilken lära eller trosbekännelse sem helst — varder en så sann och verklig Kristus, som någonsin lefvat på jorden. Denna princip är de gamles *Logos,* hebräernas Adam Kadmon, egypternas Osiris, hinduernas Iswar, vägen, ljuset, sanningen, det gudomliga jaget hos hvarje menniska och allas Återlösare.

Menniskan i sin helhet är icke innesluten inom den trånga krets, som begränsar hennes jordiska lif. Den som funnit *Mästaren* inom sig, känner den verkliga obetydligheten af sitt eget personliga jag. Detta senares lif är danadt af ett jemförelsevis ringa antal år, tillbringade bland det jordiska planets illusioner; den förres lif är resultatet af en hel mängd sådana lif, af hvilka han upptagit endast det nyttiga och stora, under det han förkastat de värdelösa partierna. Den som en gång för sig förverkligat närvaron af sin Gud, skrattar vid tanken på, att han någonsin kunnat föreställa sig, det han varit någonting mera, än ett knippe af halfmedvetna element, från hvilka det *högre jaget* kan

hemta näring, om det finner någonting deruti, som är förenligt med dess natur. Hvad är alla jordiska konungars makt och herrlighet i jemförelse med den gudomliga menniskan, konungen i själens rike? Hvad är allt denna jordens vetande annat än nonsens i jemförelse med den pånyttfödda menniskans sjelfmedvetenhet? Väl må den, som välkomnat *Herren* i sin själ, vara villig att försaka rikedom, makt och rykte, jordisk kärlek och alla lifvets illusioner, om det kan kallas en »försakelse» att afstå från beröringen med ting, på hvilka man blickar med likgiltighet, om icke med förakt. Huru kan den, som aldrig skådat den sanne Frälsarens bild, älska honom i sitt hjerta, och huru kan den, som en gång skådat honom, upphöra att älska och tillbedja honom af hela sitt hjerta och med alla sina själsförmögenheter? Men sådana ting äro för heliga att förkunnas på torgen, de kunna icke fattas af dem, hvilka ännu icke ega makt att höja sig öfver det begränsade; må de, hvilka känna de ting, af hvilka vi försökt att gifva en skildring, fröjda sig och dyrka i tysthet.

Den som lyckats sammansmälta de element, som utgöra hans själ, med detta gudomliga och eteriska högre jag, skall förnimma dess kraft i sitt eget hjerta. Denna princip döper hans själ med eld, och den, som mottager detta elddop, är en ordinerad prest och konung. Den som är uppfyld af dess inflytelse, han är Guds sanne »vice-regent», ty genom honom verkar verldsalltets högsta kraft. Denna princip uppfyller hela hans personlighet med en frid, »som allt förstånd öfvergår», drager till honom menniskornas hjertan och sprider välsignelse öfver alla, som komma i hans närhet. Denna princip förlåter menniskorna deras synder genom att förvandla dem till andra menniskor, hvilka icke syndat och icke behöfva någon förlåtelse; han behöfver icke höra någon bekännelse för att gifva råd, ty han kan läsa hvarje menniskas innersta tankar och hans varnande röst höres i det hjerta, som lärt att förstå dess språk. Utvecklingen af menniskans förmåga att förnimma honom, befäster hennes tro, i det hon varder mäktig att fatta såsom san-

ning hvad hon förut endast på god tro antagit såsom sant, och undervisad af sanningen sjelf, kan hon icke vidare begå några misstag. Han meddelar sig med menniskan — icke genom att upptagas af henne, utan genom att sjelf upptaga hennes själ i sig; han bringar lif åt den döende, ty sjelf odödlig, meddelar han sin odödlighet åt den, som varder förenad med honom. De äktenskap han ingår kunna aldrig upplösas, ty i och genom denna princip är hela menskligheten förenad till ett enda oupplösligt helt; en afsöndring derifrån vore detsamma som den afsöndrade delens död. Den sfer, inom hvilken denna princip alltjemt lefver, är det eviga lifvets sfer; den är den enda sanna, ofelbara »kyrkan» och dess makt kan icke fråntagas henne. Denna kyrka är sant »katolsk», det vill säga universel. Ingenting kan lefva utom hennes domvärjo, ty ingenting kan fortfara att existera utan lifvets bemyndigande. Dock har hon icke något särskildt namn, fordrar ingen invigningsafgift, eger inga ceremonier eller ritual. Hedningar och otrogne kunna inträda utan att förändra trosbekännelse; alla meningar upphöra, der sanningen är uppenbarad.

Men denna sanna kristusprincip är icke den gängse kristenhetens Kristus; den förre har längesedan blifvit utdrifven ur de nyare kristna templen, och en illusion har intagit hans plats. Penningmäklarne och ockrarne hafva tagit i besittning själens tempel, der de offra de fattiges lifsblod vid träbelätenas altaren, sluta sina ögon för sanningen och dyrka det tomma glittret, förslösande nationernas rikedomar till sjelfviskhetens förherrligande. Den sanne »menniskosonen» bespottas alltjemt af sina föregifna vänner och korsfästes af menniskor, de der icke igenkänna honom såsom sin enda lifskälla. I sin okunnighet och dåraktighet döda de honom i sina egna hjertan, ty de veta icke hvad de göra och att deras egen lifssubstans lemnar dem på samma gång, som han lemnar deras lif.

Den nutida civilisationen omfattar sjelfviskhetens religion och förkastar kärlekens evangelium; hon förnedrar sig och kryper för afgudars fötter, i stället att stå upp i

egen värdighet och renhet såsom hela skapelsens drottning. Menskligheten befinner sig fortfarande i ett drömtillstånd, hon har ännu icke icke vaknat till fullt lif. Hon söker efter en gud, som hon icke känner, och kan icke fatta det faktiska förhållandet, att denne gud bor inom henne sjelf och att der icke kan gifvas någon annan gud jemte honom. Män och kvinnor ropa på en gud, att han måtte komma; och dock är denna Gud städse redo att komma, så snart han blott får tillträde till hjertat.

Denne okände gud är tillgänglig för alla. Han är en princip, som alltid är redo att födas i hvarje hjerta, der betingelserna för hans födelse förefinnas. Han födes alltid i en »krubba» emellan de elementala och animala krafterna hos menniskan. Han måste födas i ringhet, ty högmod och vidskepelse äro hans fiender och i ett hjerta, uppfyldt af fåfänga, skulle han snart kväfvas. Vid nyheten om hans födelse går en rysning af glädje genom den fysiska kroppen, morgonstjernorna sjunga samman af fröjd, förkunnande att dagen grytt för andens uppståndelse. De tre magikerna från Österlandet, *Kärleken, Visheten* och *Kraften* infinna sig vid krubban och offra sina gåfvor åt den nyfödde. Om *Herodes,* högmodets och äregirighetens konung, icke lyckas fördrifva honom ur landet, begynner han att växa och i samma mån han växer, uppenbarar han sin gudomlighet. Han tvistar med de intellektuella krafterna i själens tempel och nedtystar dem med sin högre kunskap. Han genomtränger de mysterier, dem förståndsverksamheten, född af sinliga varseblifningar, icke kan förklara. Den grånade materiella vetenskapen, den af ålder hvitnade sofistiken, den på missförstådda grundsanningar hvilande logiken gifva vika och tvingas att erkänna den halfvuxne Gudens visdom. Under det han uppehåller sig i de materiella begärens öken, frestas han förgäfves af sjelfviskhetens djefvul. Han kan icke vilseledas af personliga beräkningar, ty såsom opersonlig eger han inga personliga anspråk. Djefvulen kan icke gifva honom något, som han ej redan förut eger, ty såsom varande den högste, herskar han öfver allt som är lägre.

Denna princip är den första emanationen af det Absoluta. Han är sin faders »enfödde son» och lika gammal med fadren, ty det manifesterade Absoluta kunde först med »Sonens» födelse blifva »Fader»*. Han är det lefvande *Ordet* och hvarje menniska är en *Kristus*, i hvilken »gudasonen» varder uppenbar. Han är det gudomliga jaget hos hvarje menniska, hennes egen ursprungliga, eteriska motbild utan några svagheter, ty sådana kunna endast vidlåda former. Han är ingen personlighet, men han kan varda individualiserad i menniskan och dock förblifva opersonlig till sitt väsende, en lefvande princip, allestädes närvarande, obesmittlig och odödlig. Detta är det stora mysterium, inför hvilket förståndet, som sluter från det enskilda till det allmänna, hopplöst står stilla, men som den själ, hvars inre, andliga förnimmelseförmåga vaknat, skådar med häpnad och undran. Anden är formlös och känner det formlösa; men förståndet är förbundet med form och kan icke fatta det formlösa utan andens tillhjelp. Förståndet sysselsätter sig med det ändliga och kan först då fatta det oändliga, när det upplyses af just denna samma princip, hvars tillvaro det betviflade, innan upplysningen egde rum.

Så länge det vacklande förståndet betviflar andens tillvaro, kan det icke blifva medvetet deraf, ty endast det oomtöcknade förnuftets stadiga ljus kan intränga i de djup, der anden tronar. Att antaga någonting endast på »god tro» är att bekänna sin okunnighet; den sanna tron är grundad på öfvertygelse. Men vi kunna icke vara öfvertygade om tillvaron af någonting, som vi icke känna och om hvilket vi äro omedvetna, med mindre vi blifva medvetna om dess tillvaro. Vi kunna först då blifva sant medvetna om tillvaron af ett visst något, när detta något vaknar till medvetenhet inom oss. Vi kunna söka efter guden inom oss, men vi kunna icke med konst bringa honom till lif. Vi kunna förbereda betingelserna för hans uppvaknande till medvetenhet inom oss, genom att afkläda vårt sinne alla såväl känslans som förståndets böjelser och fördomar;

* Joh. I: 1. Hebr. I: 3.

och när så den gudomliga principen vaknat inom oss, inträder »nådens» ögonblick. Denna nåd är icke någon ynnest, som meddelas oss af en partisk, nyckfull och personlig Gud, den är en verkan af ett starkt begär, hvilket eger makt att bevilja sina egna böner, och om detta begär icke existerar, är det gagnlöst att bedja. Likaså gerna kunde ett i en sten inneslutet ekollon bedja att bli utveckladt till en ek, som en menniska, hvars hjerta är uppfyldt af låga begär, kan bedja att blifva medveten af det höga. Att hysa en blind tro till allt hvad den ena eller andra lärans prester säga bevisar svaghet; endast i vår egen förmåga att inse sanningen ligger styrka och endast på en genom vetande vunnen öfvertygelse kan en sann tro förvärfvas.

Tennyson talar om den sanna trons *begynnelse,* när han säger —

»Vi kunna icke veta, endast tro,
En stråle i vårt mörker, må han växa.»

När strålen vuxit till, konstituerar han *andligt vetande,* hvilket är identiskt med den *lefvande tron.*

När den gudomliga, opersonliga principen begynner varda medveten inom den personliga menniskan, verkar han på henne från de fem attraktionspunkterna, hvilka representeras af den femuddiga stjernan och inom den kristna symboliken af *korset.* Kroppen begynner att erfara nya känselsensationer, pulsen begynner slå med större kraft, de djuriska krafterna, uppeggade i sina »helveten» genom »Kristi» ankomst, utveckla en större verksamhet, man torde känna smärtor i hufvudet, händernas insidor, under fotsulorna och i andra delar af kroppen; och den odödlighetssökande — vare sig han är kristen, turk, brahmin, jude eller otrogen — kan sålunda på fysisk väg erfara den process, som allegoriskt representeras af Kristi lidande*. Denna

* Denna anmärkning syftar icke på *stigmata,* hvilka äro följder af en upphöjd inbildningskraft, under det att de här åsyftade smärtorna härleda sig från andens genomträngande kraft, som ingjuter nytt lif i den fysiska formen.

den odödliga viljans sammangjutning med hans dödliga vilja måste med nödvändighet förorsaka den senare lidande, till dess de lägre elementen äro fullständigt underkufvade och gjorda omedvetna, enär hans hjerta (hans själ) fortfarande innehåller blod (det jordiska elementet) och vatten (lifvets element), men den materiella eld, som gjorde dessa element medvetna, har afgått*.

Det gifves ingen frälsning utan genom lidande; smärtor åtfölja menniskans inträde i denna verld och smärtor åtfölja hennes andliga pånyttfödelse. Det låga måste dö, att det höga må lefva, men då det låga är begåfvadt med medvetande och sensation, är det underkastadt ett skarpt lidande under förvandlingsprocessen. Blott den, som smakat det ondas bitterhet, kan till fullo uppskatta det godas sötma, blott den, som lidit under dagens hetta, kan till fullo njuta af aftonvindens svalka. Den som lefvat under tidsåldrar i mörker, skall fatta ljusets sanna värde, när han inträder i dess rike; den som legat begrafven i illusioner, skall jubla af fröjd, när han uppstår till sann kunskap.

Hvad som gäller med hänsyn till den individuella menniskan, gäller i lika mått med hänsyn till menskligheten såsom ett helt. Kristus, den gudomliga principen i andens rike, nedstiger, drifven af den oändliga kärlek, som utstrålar från Alltets medelpunkt, i evighet i menskligheten hjertan, för att deltaga i deras lidanden och visa dem vägen till fullkomning. Jemförd med förståndets »vädur», hvars styrka ligger i hornen, är han vishetens »lam», som fullgör, icke sin egen, utan Fadrens vilja. Han tager på sig verldens synder, ty han sjelf är utan synd, han kan icke vinna någon personlig fördel genom sitt medstigande i materien; sjelf fullkomlig, behöfver han ingen vidare fullkomlighet — det är menniskornas, männens och kvinnornas, synder, som förmå honom att utgjuta sin kärlek, sitt ljus och sitt lif i menskligheten. Han lider med hela menskligheten; och i samma mån menniskorna blifva medvetna af hans gudomliga närvaro, komma de icke blott till insigt om sitt

* Joh. XIX: 34.

eget individuella onda, utan ock om hela mensklighetens lidanden, och de begynna lida med och för hvarandra, de igenkänna i kristusprincipen den universella länk, som medelst den oändliga kärlekens makt förenar dem alla till ett enda harmoniskt helt.

I det de förverkliga sin sanna natur såsom den evige Gudens söner, dö de i förhållande till allt det djuriska och låga, och i samma mån de göra detta, skola de varda lefvande i anden, i hvilken bor det enda, sanna och odödliga lifvet. Det gamla rosenkreutziska brödraskapet hade till motto: *In deo nascimur, in Jesu morimur, reviviscimus in Spiritu Sancto**; det vill säga, att deras själar i likhet med alla andra menniskors ledde sitt ursprung ur Allgodhetens universella lifskälla; genom att inträda i Kristi andliga kropp — »kyrkan» — dogo de i förhållande till sina halfanimala naturer och genom att varda ett med Kristi anda, vunno de evigt lif, i det de genomträngdes, upplystes och förklarades af dess gudomliga ljus. Deras »kyrka» hade icke någon den ringaste gemenskap med någon yttre kyrklig organisation; det tempel, i hvilket deras andar möttes till heligt tankeumgänge, var den *Helige Andes* universella tempel, representerande kärleken, visheten och heligheten, och de framstälde det under symbolen af en cirkel, representerande tankens sfer, hvari *Merkurius* (intilligensen) och *Venus* (kärleken) förmäldes med hvarandra.

Dessa idéer äro icke nya, de hafva icke uppträdt först med den nutida kristenhetens advent; de äro eviga sanningar, lika gamla med verlden och de hafva framställts under flerfaldiga fabler och allegorier bland alla jordens folk. I gamla testamentet finna vi läran om frälsningen representerad i berättelsen om Noah's ark. Noah representerar den andliga menniskan och arken den andliga kyrkan. Endast de element af menniskans psykiska organism, hvilka inträda i andens rike, varda frälsta, under det att de, som kvarblifva på det lägre planet äro dömda till undergång. På tankens vågor flyter detta skepp med de

* I Gud födas vi, i Jesu dö vi, vi återupplefva i Den Helige Ande.

många afdelningarna; kunskapens *fönster* är öppet, för att den gudomliga menniskan skall kunna blicka ut öfver vattenöknen. Förståndets *korp* släppes ut, för att spana efter något tort land, men kan icke finna någon hviloplats och återvänder till arken; endast det andliga förnuftets *dufva* kan finna fast grund i andens rike, och hon återvänder med fridens sinnebild — och arken förvandlas till ett tempel, hvilande på toppen af kunskapens berg.

Salig är den, hvilkens ark under hans jordiska lif får hamna på detta *trons* Ar-ar-at; tåligt och med likgiltighet skall han bära jordelifvets vedermödor, till dess själen frigöres ur sina bojor och återvänder till sitt hem i evighetens rike, undkommen alla materiens attraktioner.

Efter denna skilsmässa tager *Isis*, naturens gudinna, modern till hans kropp, den evigt obefläckade jungfrun, Maria* vård om sin son. Den lifsprincip, som varit verksam hos honom under hans jordiska lif varder nedlagd i en ny graf, »hvari ingen ännu legat», han skall omflyttas och förkroppsligas i nya vegetativa eller animala former**. I det han på nytt ingår i förvandlingarnas och utvecklingens hjul, kan han medhjelpa vid alstringen af säd och biträda vid drufvans tillväxt, dold i bröd och vin kan han åter ingå i en mensklig form; men själen, sedan hon en gång blifvit delaktig af andens lif, vinner sjelftillvaro i Gud och är ej vidare underkastad några vandringar. Den som intager materiel föda, träder i gemenskap med naturens lifsprincip; men den, som införlifvar sin natur med den andliga principen, varder ett med den ande, som konstituerar hans högre jag och träder i gemenskap med den verklige Kristus.

Inom de forntida mysterierna utfördes den ceremoni, som kallas förvandling och kommunion, på ett sätt, liknande det, som ännu eger rum inom de kristna kyrkorna. Den som förrättade invigningen framräckte bröd och vin åt den invigningssökande, innan den slutliga uppenbarelsen blef ho-

* Maja (Illusion).

** A. P. Sinnett: »De Invigdes lära», kap. 2.

nom meddelad. Denna ceremoni föreställer andens nedstigande i materien, hvarigenom själen på en gång undfår näring af »lifsens bröd» och sporras till en högre art af andlig verksamhet genom »den gudomliga kärlekens vin», och verkningarna stå i förhållande till mottagligheten hos den sökandes sinne.

Den store kristne mystikern, Jakob Böhme säger: »Hvad vi äta eller dricka berör blott den fysiska kroppen, icke anden. Den process, af hvilken ceremonien är en utvärtes symbol, måste ega rum invärtes, i annat fall är ceremonien till intet gagn. De, hvilka vilja träda i gemenskap med anden, måste höja sig upp till honom i sina tankar; det höga stiger icke ned för att beblanda sig med det låga.»

Sålunda synes det, att den ursprungliga kristna allegorien var afsedd att uttrycka en ockult process, hvilken måste hafva varit känd långt före grundandet af den yttre kristna kyrkan. Den är grundad på en universiel naturlag och måste såsom sådan hafva existerat så länge menskligheten existerat. Den indiska *Yogin*, hvilken genom utöfvande af *Yog** förenar sitt lägre jag med sitt högre, brahminen, som genom andlig betraktelse och studium försänker sin *Atma* i den universella *Parabram*, buddhisten, som försöker förinta sitt lägre jag, på det att hans formlösa jag må varda absorberadt i Nirvana, följa alla samma process; men de okunniga, de må kalla sig brahminer, buddhister, kristna eller hvad annat som helst, och de, hvilka betrakta de allegoriska framställningar af naturliga eller »öfvernaturliga» krafter, som förekomma på taflor eller i böcker, såsom bilder af verkliga, personliga gudomligheter, äro afgudadyrkare.

Huru mycket mera storartad och sublim är icke den praktiska kristendomen, än den blott teoretiska kristna läran i våra tider! Huru långt står icke vetandet öfver det blotta förmenandet, huru oändligt är icke Kristi lefvande ande höjd öfver den historiska person, hvars minne tillbedes af dem, hvilka fängslas af symboler och fabler och icke kunna

* Att binda.

höja sig till en sann uppfattning af andliga fakta! Hvarföre sluta menniskorna sina ögon och famla i mörker, under det de omgifvas af ljus, hvarföre hänga de fast vid döden, då det odödliga lifvets port står öppen framför dem? De hvilka hänga fast vid yttre ceremonier utan att känna deras betydelse, hänga fast vid en illusion. Att »omvända» en okunnig person genom att sätta en illusorisk form i stället för en annan är gagnlöst, och de penningar, som offras i och för sådana »omvändelser», äro bortkastade. En okunnighet, som utbytes mot en okunnighet, förblifver okunnighet, en opinionsvexling kan icke grundlägga en öfvertygelse och en skenbar kunskap gör ingen menniska till en vis.

Om en menniska känner sanningen, betyder det föga med hvad namn hon nämner den eller under hvilken form hon söker uttrycka hvad som icke kan iklädas någon form. Buddhisten, hvilken i sin buddhabild skådar en figurlig framställning af en lefvande princip och som till minne af en engång lefvande person, i hvilken denna princip fann sitt fullaste uttryck och hvars exempel han längtar att kunna efterfölja, offrar blommor och frukter vid hans relikskrin, står sanningen lika nära, som den kristne, hvilken i en afbild af Jesus från Nazareth ser en framställning af sitt högsta ideal.

Man har offrat mycken tid och möda på att antingen bevisa eller vederlägga det antagandet, att kristendomens grundläggare var en person, som lefde i Palestina vid begynnelsen af det kristna tidehvarfvet. Frågan, huruvida en sådan person vid namn Jesus eller Jehoshua någonsin lefvat och om han lefvat vid den tidpunkt, teologerna angifva, kan vara en fråga af stort historiskt intresse, men den är icke af någon afgörande vigt med hänsyn till menniskans frälsning; ty personer äro blott former och såsom sådana begränsade och delar af ett helt, och det hela kan icke vara underordnadt en sin del. Om den man, hvilken skildras i nya testamentet, lefvat, var han otvifvelaktigt en adept och såsom sådan en sann »Guds Son», ty hvar och

en, hos hvilken Guds ande vaknat till medvetenhet är *Guds Son* och en inkarnation af *Ordet*. Efter allt hvad vi veta, torde han hafva varit den fullkomligaste inkarnation af sanningens anda, som någonsin existerat. Men sanningen var till före personens födelse, och det är icke tron på personen, som kan frälsa menskligheten från det onda, utan kunskapen om sanningen, hvars yttre form icke kan vara någonting annat än dess yttre uttryck. De, hvilka tro på Kristi alltjemt lefvande, eviga anda, äro hans sanne tillbedjare, vare sig de tro på hans person eller icke; men de, hvilka icke följa hans ord, men tro på hans person, dyrka endast en form utan lif — en illusion.

De läror, som förkunnas i Jesu Evangelium framträda i en allt sublimare dager, i samma mån man kommer till insigt om deras hemliga betydelse. Bibelns berättelser om hans gerningar och de underverk han utförde, hvilka för en ytlig betraktare synas otroliga och stridande mot förnuftet, representera eviga sanningar och psykologiska processer, hvilka icke blott tillhöra det förflutna, utan inträffa fortfarande inom menniskosjälens område; och i samma mån en menniska upphör att vara en »kristen» och närmar sig Kristus, faller slöja efter slöja från hennes ögon, ett nytt lif vaknar inom henne och ett nytt oändligt tankens synfält utbreder sig för hennes häpna blickar.

Teorien om menniskans återlösning leder ingalunda sitt datum från den tidpunkt, då den historiske Kristus förmodas hafva blifvit född. Kristi historia har sin förebild i Krishnas. Grekerna lärde själens återlösning under allegorien om Amor och Psyche. *Psyche* (den menskliga själen) njuter hvarje natt sin gudomlige älskares, *Amors* (den sjette principen) omfamningar. Hon känner hans gudomliga närvaro och hör intuitionens röst i sitt hjerta, men det medgifves henne icke att se källan, från hvilken denna röst utgår. Vid ett tillfälle, då guden sofver (då den intuitiva rösten inom henne är tyst), vaknar hennes nyfikenhet och hon åtrår att få se guden. Hon tänder förståndets lampa och bereder sig att kristikt undersöka källan till

hennes sällhet; men i samma ögonblick försvinner guden, ty de moln och illusioner, som skapas af hennes lägre intellektuella krafter undanskymma de högre andliga sanningarna för hennes syn. Förtviflad irrar hon omkring inom de lägre känsloregionerna och sferen för de sinliga varseblifningarna. Hon kan icke finna sin gud med sina slutledningar från det materiella planet. Färdig att dö, frälsas hon i kraft af kärleken till sin återlösare. Denna kärlek drager henne till honom; hon följer denna attraktion och varder förenad med honom, icke längre omedvetet, men med medvetenhet och kunskap om hans attributer, hvilka nu äro hennes.

Den moderna kristendomen har icke tillintetgjort de olympiska gudarna. De voro allegoriska framställningar af sanningar, och sanningar kunna icke dödas. Naturlagarna äro de samma i dag, som de voro på Tiberii tid; kristendomen har endast förändrat symbolerna och benämt gamla ting med nya namn.

Så har Jesus blifvit kallad Kristus efter den gamla benämningen *Kristos* (den smorde); »Ceres», den alstrande kraften i naturen har blifvit förvandlad till jungfru-modern »*Maria*» och de aflidne hedniske gudarna äro återuppståndne under form af romerskt katolska helgon.

Nyare författare hafva framstält samma gamla sanningar under andra former både på vers och prosa. Så till exempel Goethe i sin herrliga dikt, Faust. Doktor Faust, mannen med det skarpa förståndet, ryktbar för sin lärdom, är i trots af alla sina vetenskapliga förtjenster, oförmögen att upptäcka sanningen.

»Vår kunskaps åtrå är det obekanta;
Hvad re'n vi veta gagnar ej vårt syfte.»

I sin förtviflan öfver den intellektuella forskningens vanmakt och otillräcklighet ingår han ett kontrakt med det ondas princip. Med dess bistånd vinner han rikedom, kärlek och makt, han njuter af allt, hvaraf sinnena äro mäktiga att njuta, men känner dock ständigt i sitt inre, att en

sjelfvisk njutning icke kan skapa en sann lycka. Hvarken kejsarhofvets glans eller den sköna trojanska Helena, hvilken på hans begäran återvänder från skuggornas land, eller orgierna på *Blocksberg*, der alla menskliga passioner äro lössläppta, kunna tillfredsställa hans begär efter mera. Herre öfver jorden, ser han endast en enstaka hydda, som ännu icke är hans, och han tager äfven den i besittning, obekymrad om dess innevånares öde. Dock är han icke tillfredsstäld, förr än han med sitt arbete återeröfrat ett stycke land från hafvet och börjar anställa betraktelser öfver den lycka andra kunna komma att njuta, när de skörda frukterna af hans arbete. Denna är den första osjelfviska tanke, som slår rot i hans själ. Den uppfyller honom med den högsta sällhet, och under betraktelsen af andras sällhet dör hans personlighet, och han varder förherrligad och odödlig.

Sanningen vet att hon *är*, men hon kan icke med förståndet kristiskt examinera sig sjelf, med mindre hon träder utom sig sjelf, men i det hon träder utom sig, upphör hon att vara *en*. Ögat kan icke se sig sjelft utan tillhjelp af en spegel. Vi kunna icke komma till kunskap om det goda, förr än vi erfarit det onda, för att blifva visa, måste vi först blifva dårar och äta af den förbjudna frukten. En opersonlig kraft, som icke blifvit förkroppsligad i en form, kan veta att hon är till, men ingenting vidare. För att komma till insigt om existensvilkoren varder hon förkroppsligad i formen, och förvärfvar sålunda kunskap; sedan denna kunskap är vunnen, är formen obehöflig.

Det är begäret efter personlig tillvaro, som fängslar menniskoanden i en dödlig form; den som under sitt lif på jorden besegrar hela sitt begär efter personlig tillvaro, varder fri. Hvilande under vishetens Bodhi-träd och med tanken fästad på orsakskedjan, yttrade Buddha: »Okunnigheten är källan till allt ondt. Från okunnigheten komma tendenserna *(Sankharas)* till de trefaldiga naturprodukterna, kropp, tal och tanke (under det föregående lifvet); från *Sankharas* kommer (relativt) medvetande, från medvetandet härstamma namn och form och derifrån de sex regionerna

(de sex sinnena); deraf födes begär, deraf attraktion, deraf tillvaro, födelse, ålderdom, död, sorg, klagan, lidande, bedröfvelse och förtviflan. Med okunnighetens tillintetgörelse tillintetgöras Sankharas och deras medvetande, namn och form, de sex regionerna, beröring, sensation, begär, attraktion, tillvaro och allt deraf följande ondt. Från okunnigheten kommer allt ondt, med kunskapen försvinner hela denna massa af elände. Den sant upplyste står fast, fördrifvande hela denna här af illusioner, lik solen, som upplyser himmelen.»

Den kraft, som vidgar personlighetskänslan, är densamma, som orsakat menniskans tillvaro; det är kärlekens kraft, och ju mera en persons kärlek utsträckes till alla andra, desto mera skall hans personlighetsmedvetande vidgas. Vi värdera en person i samma mån han föredrager allmänna intressen framför sin egen personlighets fördelar. Vi beundra ädelmod, osjelfviskhet och välvilja, och dock äro dylika egenskaper löjliga och onyttiga, om vi tro, att målet för menniskans tillvaro är hennes egen personliga lycka på det fysiska planet; ty den högsta lyckan på detta plan består i det största belopp af egodelar, som tillhöra planet. Att gifva är att erfara en personlig förlust. Men för den, som sträfvar till opersonlig makt är bortgifvandet af personliga egodelar en vinning; ty ju mindre han attraheras af personliga egodelar, desto mera vidgar sig hans personlighet. Att gifva bort något med beräkning att få en annan fördel i utbyte är gagnlöst för ett sådant mål, ty den som gifver med en sådan beräkning, afhänder sig blott en personlig besittning för en annan. Han är en handlande, som hänger fast vid sina varor och som icke vill skiljas vid något af sitt goda, med mindre han kan få något bättre i utbyte.

Hvarken den hvite eller svarte magikern har några sådana beräkningar. En förhärdad skurk lyder icke sina sjelfviska känslor, han beherskar dem och skapar känslor hos andra, dem de icke kunna motstå, och låter på detta sätt andra utföra sin afsigt. Han hatar den han vill hata,

och när han riktar sin vilja på den han hatar, är hon belastad med ondt. Hans vidrörande kan framkalla sjukdom och hans onda öga kan förgifta personer, hvilka ega för liten egen viljekraft att motstå dess inflytande. De sinnesrörelser han framkallar draga till sig motsvariga element; han träder i samverkan med de onda krafterna på det astrala planet, dem han antingen beherskar eller blidkar, eller sluter han ett fördrag med dem genom att tillfredsställa deras onda begär och åkalla deras hjelp. I stället att vidga sina krafter, koncentrerar han dem i en brännpunkt. Hans vilja är snarare våldsam än mäktig, och han bringar den stundom derhän genom vissa öfningar, såsom uthärdande af fysisk smärta och förrättande af sådana ceremonier, hvilka kunna underhjelpa hans inbildningskraft. De energier han hopar i sin astrala kropp kunna fortvara långt efter den fysiska kroppens död, ända till dess de äro uttömda af lidanden och upplösas på det astrala planet. Han sätter sin individuella vilja emot den kosmiska viljan, och följden blir isolering och död.

Den hvite magikern stärker och vidgar sin viljekraft genom att bringa henne i harmoni med den universella viljan. Hans mål är att bistå utvecklingsprocessen, icke att motverka den, och all den stund naturutvecklingen sträfvar till enhet, visar sig hans första viljeyttring i en allmän kärlek till menskligheten och hvarje handling, hvarigenom han gifver uttryck åt sin kärlek, stärker hans vilja. Att förena sin vilja med den universella viljan betyder icke en blott passiv betraktelse och förnimmelse af andliga sanningar, utan ett aktivt inträngande i utvecklingsprocessen och ett verkligt samarbete med de välgörande krafterna, det siderala verldsalltets byggmästare.

En sådan förening åstadkommes icke genom en passiv undergifvenhet för ett obevekligt ödes beslut och en tålig likgiltighet för hvad helst som kan inträffa, ännu mindre genom den egna viljans underkastelse under en annan persons påbud, som påstår sig vara beklädd med gudomlig myndighet; den åstadkommes endast genom ett fast beslut

att verka allt hvad i vår förmåga står till menskligbetens bästa och genom att uttrycka detta beslut i handling.

En menniska må underkasta sig en annans vilja, om hon tror att denne senare är visare än hon sjelf, och hon kan derigenom vinna styrka att beherska sitt eget jag; men hon får aldrig uppgifva sitt förnuft eller handla emot sitt samvetes bud. Medeltidens klosterdisciplin må hafva varit egnad att stärka deras viljekraft, som underkastade sig densamma, men den var förderflig för förnuftet och skapade idioter i stället för gudar.

En persons individuella inflytande kan i mån af hans osjelfviskhet och andliga makt utsträckas öfver en familj, en by, en stad, ett land eller öfver hela jorden. Alla eftersträfva inflytande och söka förvärfva makt medelst rikedom och samhällställning; men det inflytande, som vinnes genom dylika medel, är icke ett individuelt inflytande. En narr kan vara påfve, konung eller millionär, och folk böjer sig för honom och lyder honom på grund af hans samhällsställning och rikedom. De kunna förakta hans person och dyrka hans egendom, den han sjelf dyrkar och under hvilken hans egen person är lika underdånig, som den lägsta af hans slafvar. Det är icke personen som herskar; det är hans rikedom, som beherskar både honom och andra. I detta fall är hans rikedom verkligheten och han sjelf en illusion. Om hans rikedom förslösas, försvinner hans personlighet, och de, som brukade krypa för hans fötter, skola visa bort honom från sitt bord. Men en persons andliga makt är oberoende af dylika konstlade hjelpmedel; en dygdig menniska värderas i samma mån hans egenskaper blifva kända, och den andligen starke utöfvar ett mäktigt inflytande öfver hela sin omgifning.

Till denna klass höra alla, hvilka höjt sig öfver hopen i kraft af sin vilja och sitt förstånd och icke på grund af blotta yttre omständigheter, sådana som skapas af börd, penningar eller favoritskap. Det är en menniskas inre egenskaper, icke hennes yttre tillhörigheter, som skapa hennes dygd.

Kärlekens motsats är hatet. Hat är omkastad kärlek. Det är den motsatta polen af samma kraft, hvilken såsom uppenbarad i det goda kallas kärlek, i det onda hat. Hatet likasom kärleken är en opersonlig kraft, och den varelse, hvars personlighetsmedvetande är försänkt i hat, varder sjelf en opersonlig kraft inom det ondas område och kan såsom sådan verka ondt. Hans opersonliga jag kan inom en viss utsträckning varda lika mäktigt till det onda, som dens opersonliga jag, hvilken använder sina förmögenheter till det goda, är inom dettas område, men på sistone, då spänningen (tensionen) mellan de båda polerna nått sina naturliga gränser, skall rättvisans lag lägga makten i det godas händer.

Skälet, hvarför kärleken måste öfvervinna hatet är detta, att kärlek i förbund med vishet är starkare än hat. Hatet söndrar och repellerar; kärleken är beslägtad med visheten, hatets grundval är okunnigheten. Båda kunna fortvara oberoende af formen, men endast det goda och visa är odödligt. Derföre är visheten det godas sanne Återlösare och på samma gång det ondas till-intet-görare. Då kärleken verkar från medelpunkten till periferien, dödar han personlighetsmedvetandet och höjer själen upp öfver jordens attraktion, utvidgande gränserna för hennes verksamhet i samma mån hon tillväxer i makt. Under sitt nedstigande från periferien till medelpunkten framkallar hon form, personlighet, sjelfviskhet, omedvetenhet och död; uppvaknande på nytt i formen, vidgas hon åter och växer, drager till sig de mest förfinade och andliga elementen hos formen, frälsar dem från materiens graf och bringar dem till återuppståndelse ur formen.

Menniskan kan liknas vid en planet, som kretsar kring sin egen medelpunkt; ofvan hennes bana är ljus, under densamma mörker, men hennes egen personlighet befinner sig kristalliserad i medelpunkten. Ljuset attraherar henne från ofvan, mörkret från nedan och båda äro uppfylda af lif och kraft; endast i medelpunkten befinner sig den materiella formen, sammanhållen af de sjelfviska attraktionernas

kohesionskraft, omedveten och orörlig i följd af sin förtätning och afkyld på grund af sitt afstånd från den andliga solen. Ju längre hon aflägsnar sig från denna medelpunkt, desto mera närmar hon sig ljuset eller skuggan, och när hon uppnått en viss punkt, der attraktionen från hennes personliga jag upphör, skall hon antingen stiga uppåt mot ljusets källa eller försjunka i skuggan, allt efter som hennes böjelser leda henne till det bestående goda eller det bestående onda. En öfvergång från mörker till ljus, från ondt till godt är möjlig, endast så länge menniskan under sitt kretsande kring sitt sjelfviska jags medelpunkt icke öfverskridit den krets, der detta jags attraktion upphör och der ljusets och mörkrets attraktioner motväga hvarandra. Sedan hon en gång öfverskridit denna gräns, är en återgång omöjlig; hon har då begått den *oförlåtliga synd*, hvilken endast den opersonliga menniskan kan begå; ty den personliga menniskan är, såsom bunden vid en form och stående under inflytelse af sin sjelfkärlek, icke fri i valet af sina handlingar. Så länge hon fängslas af sitt sjelfviska jag, handlar hon utan vetande och under påtryckning af sjelfviska hänsyn. Förvexlande det höga med det låga, hänger hon fast vid det låga, och förgås med det. Blott den, som kommit till kunskap om sig sjelf, kan välja fritt, ty han känner naturen af det han väljer; den blinde eger icke något fritt val. Först vid slutet, då alla kommit till kunskap och frihet, skall menskligheten såsom ett helt fira sin uppståndelse och det godas återställelse. Detta är den domens dag, som åsyftas i Uppenbarelseboken, då, sedan lifsvågen fulländat sin sjunde rund kring planetkedjan, den »bottenlösa afgrunden» varder öppnad och det goda skiljes från det onda. Men ingen personlig domare skall vara der, ej heller några personer, som kunna dömas, utan endast det godas och ondas makter, i hvilka fordna personligheter ingå såsom införlifvade moment, och Lagens makt*.

Att begå den *oförlåtliga synden* är att med vett och

* Joh. Uppenb. XX: 1.

vilja förkasta den andliga sanningen. I viss mening kunna alla synder kallas »*oförlåtliga*», ty alla fororsaka de verkningar, hvilkas krafter måste uttömmas, innan de kunna upphöra; men om en person med *vett* och *vilja* utan några sjelfviska beräkningar förkastar sanningen, bevisar detta att han hyser en bestämd förkärlek för det onda, att han älskar det onda högre än det goda och att han derföre är beblandad med det onda. Den okunnige är icke ansvarig för sina gerningar; men den som känner sanningen och förkastar henne, skall genomgå ett strängt lidande. Endast det goda skall öfverlefva, och den som väljer det onda, skall förgås i det onda. Det är derföre farligt för menniskor att förvärfva ockult vetande, innan de uppnått tillräcklig vishet att kunna utvälja endast det som är godt.

Menniskan genomgår flere uppståndelser. Hennes lifsprincip uppstår i de växter, som gro på hennes graf och i de maskar, som nära sig af hennes kropp; hennes själ uppstår ur kroppen, hennes ande ur de elementära krafter, hvilka äro förbundna med hennes själsverksamhet. Jemte dessa så att säga materiella uppståndelser ega uppståndelser rum äfven inom menniskans själ. Der gifves en uppståndelse från sjelfviskhet till ett sant förverkligande af en opersonlig tillvaro; en uppståndelse från intellektuel okunnighet till kunskap; och ändtligen hennes slutliga befrielse från det ondas attraktion (åsyftad i de kristnes »Herrans Bön»). Sålunda skall både det goda och det onda uppstå ur formen, det goda en välsignelse, det onda en förbannelse; men de okunnige, hvilka känna hvarken det goda eller onda, skola icke uppstå, ty de ega icke något andligt lif. De skola förblifva fjettrade vid formen och sofva — så att säga — kristalliserade i rummet för att icke »varda lefvande, förr än de tusen åren* äro fulländade»**, då de åter skola börja arbetet på sin sjelfutveckling vid begynnelsen af en ny verld.

Men *Han som är* skall »sitta på den stora hvita tro-

* Pralaya.

** Joh. Uppenb. XX: 5.

nen», sedan jorden och himmelen flytt från hans ansigte*, och det godas krafter, *Dhyan Chohans*, Vishetens söner, »öfver hvilka den andra döden icke hafver någon makt», skola vara när Honom** såsom prester och konungar, då Han efter *Pralayas* slut utsträcker sin hand och åter uttalar sitt — *Varde Ljus!*

* Joh. Uppenb. XX: 11.
** Ibid. XX: 6.

KAP. XII.

Slut.

»*Den, för hvilken tiden är såsom evigheten och evigheten såsom tiden, är fri.*» — Jakob Böhme.

Att afbilda det eviga och ofattbara i former och att beskrifva det obegripliga i ord är en uppgift, hvars svårighet alla, de der någonsin försökt det, hafva erfarit. Det formlösa kan icke beskrifvas under former, det kan blott framställas medelst allegorier, hvilka endast kunna fattas af dem, hvilkas sinnen äro öppna för sanningens ljus. Det är missuppfattningen af de heliga böckernas allegoriska uttryck, som framkallat religionskrigen, som marterat, bränt och dödat tusentals oskyldiga offer, som drifvit okunniga män och kvinnor att kasta sig framför hjulen på Juggernaths vagn och som förmått aflidne hinduers enkor att låta bränna sig lefvande på sina makars likbål. Det är detta missförstånd, som förorsakar de ändlösa striderna mellan en 200 kristna sekter och framkallar oräkneliga misshälligheter och sjukliga förhållanden, under det att sanningen förenar hela menskligheten till ett harmoniskt helt.

Bibeln säger: »De hemliga tingen tillhöra Herren», och Bhagawat Gita upprepar samma sanning i följande ord: »De, hvilkas sinnen dragas till min osynliga natur, gå ett svårt arbete till mötes, ty en osynlig väg är svår att finna för kroppsliga varelser.» Verldens största skalder hafva haft skäl att klaga öfver menniskospråkets fattigdom, som gjort det omöjligt för dem att uttrycka sina hjertans tankar i ord; och de, hvilkas sinnen hafva varit fullt öppna för

andliga sanningar, mensklighetens vice, sådana som Buddha, hafva icke lemnat några skriftliga uppsatser öfver sina läror. Måhända voro deras begrepp allt för storslagna för att kunna uttryckas i ord och äro fattbara endast för dem, hvilka känna såsom de kände och hvilkas hjertan äro öppna för den gudomliga solens ljus.

Låtom oss försöka att affatta de intryck, vi på den inre åskådningens väg mottagit från den gudomliga Källan för all tillvaro, i ord, ehuru vi väl veta, att språket ej eger motsvariga uttryck derför, och att ett försök att kläda i ord hvad förståndet ej mäktar fatta skall gifva upphof till missförstånd hos dem, hvilka äro oförmögna att tänka med sina hjertan.

Långt fjerran i den omätliga rymdens djup, dit ingen mensklig inbildningskraft förmår tränga, ouppinnelig till och med för den högsta ängel eller tanke, strålar i sin egen herrlighets glans och eviga sjelftillvaro den *Lysande Enheten*, hvars pulserande medelpunkt är en osynlig Eld, hvars strålar, Ljus och Lif, genomgå hela verldsalltet ända till dess yttersta gränser, intränga i hvarje form och väcka den till lif och utveckling. Deras harmoniska vibrationsvågor genomlöpa rymden och fylla alla både organiska och oorganiska varelser med Kärlekens substans. Mötande urmaterien i rummet, forma de den till kretsande glober, dem de länka samman medelst en kärlek, den der uppenbarar sig såsom attraktion och leder dem i deras rastlösa hvälfningar. Inträngande i djurens och menniskornas hjertan skapa de der sensation och relativ medvetenhet, väcka formen till känsla, förnimmelse och vetskap af sina omgifningar och kalla till lif kärlekens och hatets känslor med alla dem åtföljande dygder och laster. Inträngande i menniskohjertats innersta djup, tända de der den gudomliga eld, vid hvars ljus menniskan kan se bilden af den Lysande Enheten och känna sig ett med densamma.

Men det går utöfver mensklig förmåga att beskrifva det, som icke kan beskrifvas, att förena ord så, att läsaren skulle kunna bilda sig ett begrepp om något, för hvilket

förståndet icke eger något begrepp; ty inför det högsta, för tanken ofattbara idealet upphör förståndsverksamheten och den andliga andakten inträder. Förståndsarbete är en verksamhet som menniskan delar med djuren; men den andliga menniskans företrädesrätt och högsta bestämmelse är att lefva i evig förnimmelse och tillbedjan af det högsta Goda, det förståndet icke kan fatta och för hvilket vi icke kunna finna något namn.

I denna universella princip ligger källan till all kraft. I honom allena bor denna *magiska kraft,* som till och med är mäktig att skapa nya verldar och bringa till existens ett nytt verldsallt af former. Han är den enda *filosofiska stenen,* det enda *lifselixiret* eller *universalmedlet;* och det kan fås allestädes och när som helst för intet af hvar och en, som förstår att söka det. Denna princip kommer till sjelfmedvetenhet och sjelfkännedom först i menniskans organism, ty de lägre djuren äro ännu icke tillräckligt framskridna, för att kunna begagnas såsom dess verktyg; men den menniska, i hvilken han uppvaknar till lif, varder delaktig af hans attributer och erhåller magisk kraft, ty hon är ett Guds lefvande tempel. Den menniska, hos hvilken denna princip icke uppvaknat ur sin slummer, är, så länge hon förblifver i detta tillstånd endast ett intellektuelt djur och då hon icke eger någon ande verksam i sitt hjerta, kan hon icke besitta några andliga eller *magiska* förmögenheter.

Vissa moderna »filosofer» påstå att menniskan såsom sådan icke eger några magiska krafter, och de hafva rätt från sin synpunkt; ty den »menniska», som är känd af den yttre vetenskapen eger ingen andlig medvetenhet och sålunda icke heller någon andlig eller magisk kraft — den verkliga menniskan begynner först då sin tillvaro, när hon blifvit pånyttfödd i anden. Verkliga filosofer hafva erkänt detta faktum. Schopenhauer säger: »I följd af 'nådens' verkan, varder menniskans hela varelse omdanad, så att hon ej längre hyser begär till något, af hvad hon förut eftersträfvade; hon varder så att säga en ny menniska*.

* »Welt als Wille und Vorstellung». I: 625.

Allt i naturen har en trefaldig natur, och likaså hafva både Österlandets och Vesterlandets heliga böcker en trefaldig mening — en exoterisk, en esoterisk och en hemlig. Hopen — den lärda såväl som den olärda — kan endast se den exoteriska sidan, hvilken i de flesta fall är så förnuftsvidrig, att sjelfva denna omständighet borde tjena menniskor med vanligt sundt förstånd såsom en varning att icke taga dessa fabler i deras bokstafliga mening. Men det gifves ingenting så förnuftsvidrigt, att det icke kan tilldraga sig de okunnigas uppmärksamhet, och vi se dem derföre söndrade i trenne klasser — först de, som i all enfald tro på deras bokstafsmening; för det andra de, som förkasta dem på grund af deras förmodade förnuftsvidrighet, och för det tredje de, hvilka äro förbittrade öfver deras förnuftsvidrighet och som med tapperhet fäkta mot den fågelskrämma, de sjelfva uppsatt i sina sinnen.

De, som vilja lära, kunna erhålla undervisning, men de, som tro sig redan veta, afslå undervisningen. Detta är orsaken, hvarför de lagstadda väktarne öfver sanningen, lärarne inom vetenskap och religion, ofta, i likhet med dem, hvilka sakna all intellektuel förmåga, äro de siste att erkänna sanningen; och det gamla franska ordspråket, »*les extrèmes se touchent*», gäller lika mycket inom förståndets sfer som inom naturens andra områden, ty de som icke kunna tänka, kunna icke lära, och de, som uteslutande lefva inom förstånds-spekulationens region, förkasta sin inre åskådnings ljus. Symbolernas *esoteriska* mening kan fattas af dem, hvilkas förstånd är öppet för intuition; men de heliga symbolernas *hemliga* betydelse kan icke förklaras i ord, den kan endast fattas af dem, hvilka beträdt den praktiska vägen.

Huru kunna vi inträda på denna väg? — Endast i praktisk erfarenhet ligger lif. En förstenad spekulativ naturvetenskap, en möglig spekulativ filosofi och en förtorkad spekulativ teologi ligga der och stöna under dödens omfamning. Menskligheten vaknar upp ur sin slummer och begär af dem vishetens bröd, men erhåller endast en sten. Hon

vänder sig till naturvetenskapen, men vetenskapen är stum, hon sveper in sig i sin fåfängas mantel och vänder sig bort; hon vänder sig till filosofien, och den gamla filosofien svarar, men dess tal består i en obegriplig rotvälska, som gör förvirringen ännu större. Hon vänder sig till teologien, men teologien hotar den besvärliga frågerskan med helvetet och bjuder henne att förblifva i okunnighet. Men menskligheten är ej längre tillfredsstäld med dylika svar, hon nöjer sig icke längre med denna försäkran, att sanningen är känd endast af ett litet fåtal och att flertalet måste förblifva i okunnighet; äfven flertalet vill komma i åtnjutande af sanningen.

Om vi vilja beträda vägen till oändligt lif, fordras för det första

Vetande.

Att veta är att förnimma och fatta sanningen. Vi kunna icke veta annat än det vi förnimma. Det gifves tvänne hufvudarter af förnimmelse, seende och kännande. Hvartdera af dessa förnimmelsesätt för sig är otillförlitligt utan i förbindelse med det andra; först när vi samtidigt se och känna en sak, veta vi att den existerar.

Årtusenden hafva förflutit, sedan menskligheten först skådade solen och stjernorna och de nyare teleskopen hafva bragt dem närmare oss. Icke dess mindre består vår kunskap om dessa kosmiska kroppar endast i spekulationer och meningar, hvilka kunna kullkastas för hvar gång våra iakttagelseverktyg ersättas af bättre. Vi gifva namn åt de substanser, dem vi upptäcka medelst spektroskopet, men vi skola icke komma till något vetande angående stjernornas verkliga natur, så länge vi icke äro delaktiga af deras medvetenhet och kunna med vår inre känsel förnimma de lifsegenskaper och karaktärer, som äro förkroppsligade i deras former.

Menskligheten har under årtusenden intuitivt känt närvaron af det Ovetbara. De, hvilka känt närvaron af den universella Anden, veta att han existerar. Slägten efter

slägten hafva försvunnit från jorden efter att hafva förspillt sina lif i fåfänga bemödanden att på förståndets väg lära känna den Gud, hvars makt de förnummo medelst känslan, men hvars gestalt de icke kunde se med sina ögon; och äfven våra största teologer synas vara fjerran från en sann kunskap om Gud.

När vi kunna se och känna de yttre egenskaperna hos ett ting, begynna vi förstå hvad dessa egenskaper äro, men vi förblifva likafullt okunniga om tingets inre egenskaper och dess sanna karaktär. För att kunna fatta de senare, är det nödvändigt att intränga till dess ande, och detta förmår blott menniskans ande, hennes yttre sinnen förmå det ej. Denna andliga princip hos menniskan eger, en gång vaknad till sjelfmedvetenhet, attributer och funktioner vida öfverlägsna den yttre menniskans; han eger förmåga att förnimma, se och känna dessa tingens inre egenskaper, hvilka äro oförnimbara för de yttre sinnena; han kan identifiera sig med det observerade föremålet och göra sig delaktig af dess medvetenhet, han varder för tillfället såsom ett med föremålet och delar dess känslor, han ser föremålet objektivt, på samma gång han deltager i dess subjektiva sensationer. Sålunda deltager en älskare i den älskades glädje och känner sig som vore han ett med henne i andan, ehuru skild till formen, ty kärleken är den kraft, genom hvilken vi kunna uppnå ett sådant gudomligt stadium, han genomtränger allting och kommande från alltings medelpunkt, går han till medelpunkten. Hvad är det, som hindrar oss att älska och komma till kunskap om alla ting, annat än våra förutfattade fördomar eller tycken? Vi se icke tingen sådana de äro, utan sådana vi föreställa oss dem. Den som vill lära känna tingen, får icke betrakta dem med sina egna ögon, utan med Guds; han får icke tänka de tankar, som ingifvas honom af de yttre skenbilderna, utan *låta den gudomliga Anden förrätta tankearbetet inom hans själ.* För att kunna erhålla en sann kunskap, måste vi göra oss dugliga att mottaga den; vi måste befria våra medvetanden från allt det intellektuella skräp,

som hopats der genom den moderna civilisationens förvända uppfostringsmetoder. Ju flere falska läror vi hafva lärt, desto svårare blir arbetet att röja rum för sanningen, och vi kunna behöfva åratal för att göra oss kvitt hvad vi hafva lärt på bekostnad af ganska mycket arbete, penningar och tid. Bibeln säger, »att vi måste varda såsom barn, innan vi kunna ingå i sanningens rike». Den förnämsta kunskapen är *sjelfkännedomen;* om vi känna oss sjelfva, veta vi att vi äro födda till verldsalltets konungar. Den väsentliga *menniskan* är en *Gudason,* hon är någonting långt större, sublimare och mäktigare, än den obetydliga marionett, hvilken beskrifves såsom menniska i våra vetenskapliga arbeten öfver antropologien.

Väl må den *menniska,* som känner sin sanna natur, vara stolt öfver sin adel och sin makt; väl må *menniskan,* sådan hon är känd af den moderna vetenskapen, blygas öfver sin svaghet. Väl må den förra betrakta sig såsom högre än gudarna, och den senare, en jordens mask, kräla i ett hörn och bedja om beskydd af en verklig menniska, som är en gud. Den förnuftiga menniskan är en gudomlig varelse, hvars makt sträcker sig så långt hennes tankar kunna nå; den icke af förnuftet upplysta menniskan är en sammansättning af halfanimala krafter, underkastad deras fantasier och nycker, egande inom sig en gnista af gudomlig eld, som kan sätta henne i stånd att beherska dem, men hvilken gnista i det stora flertalet fall lemnas att förkväfvas under askan och försvinna. Den förra är odödlig, den senare lefver några år bland lifvets illusioner. Den förra vet att hon lefver för alltid i Alltet, den senare väntar sig döden eller ock väntar hon måhända att erhålla ett kontrakt på sin personliga tillvaro såsom ynnestbevis af en personlig Gud, som vill tillåta henne att föra med sig sin orättfärdighet in i en sfer, der endast det rena kan lefva*.

Det gifves trenne slag af kunskap — den nyttiga, den onyttiga och den skadliga. Den nyttigaste kunskapen är den, som afser menniskans väsentliga natur, hennes bestäm-

* Uppenb. XXI: 27.

melse och möjligheter. Det gifves ingen högre kunskap än den praktiska *religions*-kunskapen; det vill säga kunskapen om allt, som står i förbindelse med menniskans andliga, själiska och fysiska natur. Den, som eger denna kunskap, är med nödvändighet en sann läkare för såväl själen som kroppen och han helar medelst kraften hos sin ande. Hvarje försök att afsöndra religionen från vetenskapen och den praktiska sedligheten från den praktiska medicinen leder till den mest farliga art af illusioner.

Den onyttiga kunskapen är kunskapen om eller rättare fasthängandet vid illusioner och lögner; den är ingen verklig kunskap, ehuru den omfattar en god del af hvad man i civiliserade länder anser af stor vigt för menniskor att veta. Våra »vetenskapliga resultat» meddela ingen verklig kunskap om några grundlagar, ty de hvila alla på missförstånd, och huru logiska slutledningar man än må draga från falska premisser, kan en lögn icke leda till annat än lögn.

Hvilken större villfarelse kan väl gifvas än detta materialisternas påstående, att förståndet är en produkt af en död krafts mekaniska verksamhet; att verkningar kunna framkallas utan några motsvariga orsaker; att någonting kan komma af något, som icke eger motsvarig kraft att framalstra det; att menniskans tankeförmåga existerar inom de trånga gränserna af hennes skalle; att menniskan icke kan veta något annat än det hon förnimmer med sina yttre sinnen; att medvetandet är ett resultat af omedvetna substansers kemiska verksamhet; att menniskan kan vilja, tänka, föreställa sig, älska och hata utan att ega en själ eller en ande; att visdom, kunskap, andlig förnimmelse och profetisk förmåga o. s. v. endast skulle vara resultat af kroppens patologiska tillstånd, jemte andra ändlösa orimligheter och naturvetenskapliga hallucinationer.

Så länge man icke känner menniskans sanna natur, tager man hennes lägre intressen för de högre. Vetenskapliga upptäckter begagnas ofta i och för spekulationer på andras okunnighet, hvilka ega mindre intellektuel begåf-

ning, och för att draga fördel af deras lättro till vinnande af penningar och materiella bekvämligheter. Sådana vetenskapens gåfvor kunna vara goda för dylika ändamål, men de fördröja menniskans andliga utveckling, i det de befordra menniskornas sjelfviskhet och komma dem att dyrka materien; de äro derföre, minst sagdt, utan gagn i fråga om menniskans enda sanna och bestående intresse.

Den skadliga kunskapen består i vetenskapliga insigter utan motsvarande förnimmelse af sanningens moraliska sida; den är en ensidig kunskap, ty den omfattar blott en del af sanningen. En hög förståndsutveckling utan en motsvarande tillväxt i moralitet är en förbannelse för menniskoslägtet. För att vara god, måste kunskapen upplysas af visheten; kunskap utan vishet är en farlig gåfva. I missuppfattning och en oriktig tillämpning af sanningen ligger källan till alla lidanden.

Förvärfvandet af en förmåga åtföljes icke alltid af den rätta insigten om ett vist användande af densamma. Uppfinningen af knallsilfver, krut och nitro-glycerin har förorsakat mycket lidande för en stor del af menskligheten. Icke så att de använda substanserna eller de frigjorda krafterna äro i och för sig onda; det är deras oriktiga användning, som leder till onda resultat. Om alla menniskor voro intelligenta nog att fatta de lagar, som styra dem, och visa nog att endast använda dem till goda ändamål, skulle aldrig några onda resultat uppstå.

Om vi gå ett steg längre och föreställa oss intellektuella, men onda och sjelfviska menniskor i besittning icke blott af förmågan att använda explosiva ämnen, giftiga droger och medicinska preparat till andras förderf, utan ock af förmågan att utsända sina egna giftiga inflytelser till ett visst afstånd, och att efter behag kunna lemna den fysiska kroppens fängelse och begifva sig ut i sina *astrala* former för att döda eller skada andra, skulle de mest olycksbringande resultat uppstå. Men att det gifvits och ännu gifves personer med brottsliga böjelser i besittning af en sådan förbjuden kunskap är ett allmänt kändt faktum i

Österlandet; och för såväl möjligheten som verkligheten af en dylik kunskap gifvas många faktiska bevis, bland andra från hexprocesserna under medeltiden. Må gerna de nutida vetenskapsidkarne skratta åt dessa fakta; men den tidens lärda jurister, läkare och teologer voro lika så säkra på sin kunskap då, som deras moderna representer äro på sina meningar nu, och de förra egde lika många intellektuella förmögenheter, som de senare ega. Den enda skilnaden är, att de förra kände dessa fakta, men gåfvo dem en oriktig förklaring; de senare vägra att undersöka dem och gifva ingen förklaring alls.

Menniskan är beständigt omgifven af osynliga inflytelser och det *astrala planet* svärmar af väsen och krafter, hvilka påverka henne till godt eller ondt, allt efter hennes goda eller onda böjelser. På det närvarande utvecklingsstadiet eger menniskan en fysisk kropp, hvilken är beundransvärdt afpassad till att modifiera inflytelserna från det astrala planet och att skydda henne mot »*djupets vidunder*».

Om den fysiska kroppen är vid god helsa, verkar han såsom en rustning, och dessutom eger menniskan genom ett klokt bruk af sin vilja makt att så koncentrera den *odiska aura*, hvaraf hon är omgifven, att den gör hennes rustning ogenomtränglig; men om hon i följd af dålig helsa, ett vårdslöst förspillande af lifskraften eller genom utöfvande af mediumskap förskingrar de odiska emanationer, som tillhöra hennes sfer, skall hennes fysiska rustning försvagas och varda oduglig att skydda henne, och hon faller ett offer för de elementära och elementala krafterna — hennes själsförmögenheter förlora sin jemnvigt och hon skall förr eller senare i likhet med den symboliske *Adam och Eva upptäcka att hon är naken* och utsatt för inflytelser, dem hon ej mäktar drifva tillbaka. Detta är det resultat, på hvars framkallande *de* i sin okunnighet arbeta, hvilka eftersträfva kunskap utan motsvarande moralitet. Att begåfva de okunniga eller svaga med förstörande krafter, vore detsamma som att gifva krut och tändstickor åt barn att leka med.

Endast ett af förnuftet upplyst och harmoniskt sinne eger förmåga af en rätt urskiljning och att fördjupa sig i naturens dolda mysterier. »Endast de renhjertade kunna se Gud.» Den, som uppnått detta stadium, behöfver icke söka efter en adept för att vinna undervisning; de högre intelligenserna skola dragas till honom och blifva hans lärare, på samma sätt som han kan blifva attraherad af ett djurs eller en blommas skönhet.

En harpa uppfinner inga ljud, hon lyder blott mästarens hand, och ju fullkomligare instrumentet är, desto behagligare blir musiken. Diamanten är ingen ljuskälla, han blott återkastar ljuset, och ju renare diamanten är, desto renare blir glansen. Menniskan uppfinner icke ursprungligen tanke, vilja och förnuft; hon är en spegel, som återgifver den högsta orsakens tanke, ett verktyg, genom hvilket den eviga viljan gifver sig uttryck, en perla, fylld med en droppe ur förnuftets universella ocean.

»Om du äter af kunskapens träd, skall du för visso dö.» Din personlighet upphäfves af den klara insigten att personlig isolering endast är en illusion och att du är ett med alltet. Men på samma gång din personlighet dör, dagas för din syn en högre sanning, och du varder icke blott gudalik, utan gud.

Den som bestigit toppen af ett högt berg, behöfver icke bedja någon att skaffa sig ren luft, den rena luften omgifver honom på alla sidor. Vishetens område är icke begränsadt, och den, hvars sinne är mottagligt, skall icke lida brist på gudomlig inflytelse till näring åt sina sträfvanden.

Den skola, i hvilken ockultisten tager sina grader, har många klasser och hvarje klass representerar ett lif. Ferietiden kan inträffa förr, än kursen är genomgången, och hvad som blifvit inlärdt kan till äfventyrs varda bortglömdt under ferierna; men intrycket förblifver, och hvad man en gång lärt, kan man lätt lära om igen. Detta förklarar de olika färdigheter, hvarmed menniskor äro begåfvade, och deras böjelser till ondt eller godt. Ingen ansträngning går förlorad, hvarje orsak skapar en motsvarig verkan, inga ynnest-

bevis föräras, ingen orättvisa eger rum. Blind för mutor och döf för böner är rättvisans lag, delande åt alla efter deras förtjenst eller skuld; men den, som hvarken hyser något sjelfviskt begär efter belöning eller någon feg fruktan för straff och som vågar handla rätt, derföre att han icke kan handla orätt, identifierar sig med lagen och skall i lagens jemnvigt finna sin *makt*.

För det andra fordras

Vilja.

Om vi icke vilja mottaga sanningen, skola vi ej erhålla del utaf den, ty sanningen bor i anden och anden är en makt, som tillämpar den universella attraktionslagen; han attraherar det sinne, hvars vibrationer stå i harmoni med hans egna, men repelleras af dissonanser.

Menniskorna tro att de älska sanningen, men de äro få, som verkligen åtrå henne. De älska blott välkomna sanningar; de ovälkomna blifva vanligen förkastade. De godkänna sådana meningar, som smickra deras fåfänga och stå i öfverensstämmelse med det gängse tänkesättet; ovanliga sanningar betraktas ofta med bestörtning och drifvas på porten. Menniskor äro ofta rädda för hvad de icke känna, och våga derföre icke mottaga en ny sanning. De fråga nya sanningar efter deras pass, och om de icke äro stämplade af någon fashionabel auktoritet, betraktas de såsom oäkta barn och vinna icke burskap.

Huru skola vi lära oss att älska sanningen? Genom att lära känna att den är god. *Huru kunna vi varda öfvertygade om dess godhet?* Genom att känna dess godhet inom oss. En oförnuftig menniska begär yttre bevis, en förnuftig behöfver intet annat intyg för sanningen, än dess eget uppträdande. Der kan icke gifvas någon skilnad mellan teoretisk och praktisk *kunskap;* en mening, grundad enbart på teori är ingen kunskap. Kunskap kan endast vinnas genom förståndsverksamhet i förening med erfarenhet. De hvilka vilja komma till insigt om sanningen, måste tillämpa henne i praktiken; de hvilka icke kunna detta, skola icke

fatta henne. Teori utan praktik kan endast leda till tvifvelaktiga meningar*.

Menniskan kan icke ega en verklig åtrå till ett ting, som hon hvarken förnimmer med känseln eller synen, och om hvilket hon följaktligen ingenting vet. Huru skola vi kunna älska ett ting, om hvilket vi icke veta, antingen det är godt eller ondt, huru vida det skall gagna eller skada oss, om vi nalkas det. Många kyrkomedlemmar bekänna sig älska Gud, utan att de ega det ringaste begrepp om hvad Gud är. Många bekänna sig älska Kristus, men förakta och förkasta honom, om de möta honom i en person, inom hvilken Kristusprincipen tagit form. En dylik »kärlek till Gud och Kristus» är en illusion, en skylt; den existerar endast i hjernan, icke i hjertat. Vi kunna icke älska annat än det, om hvilket vi veta att det är godt, derföre att vi med känslan förnimma dess godhet; och hvar skulle vi känna Guds närvaro annorstädes än inom vårt eget hjerta? Att lära oss att älska Gud betyder derföre att inträda i ett sådant själstillstånd, att vi kunna känna den gudomliga principens närvaro i vårt eget hjerta; att lära känna Gud betyder att lära känna vårt eget gudomliga jag.

Att veta det en sak är god är att åtrå den; ty det är en lag gällande lika mycket inom menniskans organism som mellan planeterna att det goda attraherar, det onda repellerar. Ett starkt begär till det goda kommer menniskan

* Det gifves tvänne vägar, hvarpå man kan komma till ofullkomlig kunskap. Den ena jemförlig med det långsamma och tråkiga arbetet att gå uppför en flod från dess mynning, för att undersöka en mängd verkningar och gissa sig till deras orsaker. Detta är den *induktiva* metoden, som vanligen följes af naturvetenskapen och som liknar en persons irrfärder kring periferien af en vid cirkel under försöket att finna dess osynliga medelpunkt. Den andra metoden är den *deduktiva,* som består i ett andligt uppstigande till denna medelpunkt, för att utforska orsaken och följa dess verkningar i riktning mot periferien. Denna senare metod skulle vara den lättaste, om medelpunkten vore känd, eller om den kunde upptäckas af förståndet. Men den innersta medelpunkten för alla ting är anden, och anden kan icke gripas af dödligt menniskoförstånd, ännu mindre förnimmas af de fysiska sinnena.

att utföra goda gerningar, ett begär till det onda drifver henne till onda gerningar. Menniskan är en produkt af sina egna tankar och gerningar; om hon tänker och gör det goda, varder hon god, om hon tänker och gör det onda, varder hon ond. I ockult mening är *viljande* liktydigt med *känselförnimmelse,* ty viljesubstansen, när i densamma varder ingjutet andens medvetenhet, känner och »handterar» sitt föremål. Viljande, vetande och handling äro ytterst identiska begrepp, ty vi kunna icke med vilja omfatta hvad vi icke veta, och vi kunna icke veta något, hvarom vi sakna erfarenhet.

Den enda väg, hvarpå vi kunna komma till en sann, praktisk kunskap om andliga sanningar är att utveckla den sanna andliga förnimmelseförmågan medelst sanningens utöfvande, med andra ord, att väcka det inre medvetandet till förnimmelse af den inom oss boende sanningen. Blott det sinne, som blifvit renadt från alla sjelfviska begär och som är genomträngdt af ett fast beslut att lära känna sanningen och endast sanningen, är såmedelst vederbörligen beredt att inträda i visdomens tempel. Adepten, som lyckats förena sitt medvetande med den universella andens medelpunkt, kan derifrån öfverskåda det oändliga alltet, och naturens hemligheter ligga öppna inför honom. Den som bragt hela sitt väsen i samklang med den universella anden, kan andligen intränga i tingens medelpunkt och fatta deras karaktär. De hvilka kunna fatta sanningen medelst andlig förnimmelse, äro oberoende af alla meningar, och alla bevis, som anföras emot dem äro bortkastade, ty de *veta* hvad som är sant och inga bevis kunna upphäfva deras tro på hvad de veta. Det gifves intellektuella personer, hvilka försöka att uppställa förståndsbevis emot adepterna, ty de kunna icke fatta betydelsen af termen »andlig förnimmelse», utan jemföra detta tillstånd med sina egna, materiella hjerners förståndsverksamhet.

För att uppnå det stadium, der vi direkt förnimma den universella sanningen, erfordras icke förståndsarbete, utan andlig utveckling. Vi måste göra oss till herrar öfver våra

egna tankar och begär och varda dugliga att försänka våra tankar i alltets osynliga medelpunkt.

Vi behöfva icke gå långt för att söka denna *medelpunkt*, den finnes inom hvarje mensklig varelses hjerta; ty hvarje menniskosjäl är en trogen bild af verldssjälen, och likasom den stora andliga solen existerar i verldsalltets medelpunkt, så existerar bilden af denna sol i hvarje mensklig varelses hjerta. Om vi blott låta detta gudomliga ljus lysa inom vår själ, skola vi finna sanningen, ty sanningen är endast en, och den, som bor inom vårt eget hjerta, är identisk med den, som bor inom verldsalltets medelpunkt. Om vi vilja skåda den jordiska solens rena ljus, får atmosferen icke vara fördunklad af moln och dimmor; om vi vilja se det eviga ljus, som utgår från den andliga solen i vårt hjerta, får själens område icke vara förmörkadt af de materiella begärens moln. Vi måste med vår viljas makt skingra de dimmor och töcken, som bildas af ångorna från det materiella planet. Vi måste göra oss till herrar i vårt eget hus. Dertill erfordras kraftansträngning och ihärdighet, och genomsnittsforskaren, som finner det lättare att fullkomna sina fysiska instrument än att uppfostra sina andliga förmögenheter, åtnöjer sig vanligen med en ytlig detaljkunskap och invaggar sig i den tron att den ursprungliga orsaken är ovetbar.

Menniskor i allmänhet söka icke sanningen med allvar, ty de kunna icke värdera hvad de icke känna, och de kunna icke känna henne, derföre att de icke kunna nå hvad de icke allvarligt eftersträfva. En blott nyfikenhet eller en önskan att lära känna sanningen på lediga stunder utan att man behöfver åsidosätta anspråken från det elementala rike, som utgör vår själ, är icke nog att attrahera anden. Menniskan är med tusende kedjor fängslad vid elementalernas rike. Hennes själs innevånare framträda inför henne i sina mest förledande former. Om de blifva afvisade, byta de om masker och förnya sina ansökningar under någon annan form. Men de kedjor, med hvilka menniskan är bunden, äro smidda af hennes egna begär. Hennes laster kunna

icke hänga vid henne emot hennes vilja. Det är hon, som hänger fast vid dem, och de skola öfvergifva henne i samma stund hon reser sig i sin mensklighets styrka och värdighet och skakar dem af sig. Det gifves ett sätt, hvarigenom vi kunna utan någon aktiv ansträngning erhålla hvad vi åstunda, och det är, *att icke begära något annat, än hvad den gudomliga anden inom vårt eget hjerta begär.*

För det tredje fordras

Mod.

Vi måste ega mod att handla och kasta af oss våra begär, i stället för att tåligt vänta, till dess de sjelfmant öfvergifva oss. Vi måste ega mod att lösslita oss från ingrodda vanor, oförnuftiga tankar och sjelfviska hänsyn, ja, från allt, som hindrar oss att finna sanningen. Vi måste våga att besegra oss sjelfva och verlden, våga att möta ansigte mot ansigte de okunnigas hån, de bigottas skymf, de fåfängas högdragenhet, de lärdes förakt och småsjälarnes afund; våga att förkunna sanningen högt, om det är gagneligt att så göra, och våga att tiga, om vi smädas af narrar*.

Allt detta vore lätt utfördt, om menniskans vilja vore fri, om menniskan vore sin egen herre och icke bunden med själens band; men menniskan är en relativ varelse och derföre kan hennes vilja endast vara fri till en viss grad — hon kan endast åtnjuta en relativ frihet, så länge hon är slaf under begäret. Menniskan kan utföra vissa handlingar och låta andra vara outförda, om hon vill; men hennes inre begär bestämmer hennes val, och hon handlar i enlighet dermed. En menniska, som är fri från yttre begär, eger makt att vilja hvad hon icke åtrår och att icke vilja det, till hvilket hennes begär draga henne.

Till att frigöra viljan fordras handling, och hvarje handling stärker henne och hvarje osjelfvisk gerning ökar hennes makt. *I enighet ligger makt.* För att öka vår viljas makt kunna vi förena henne med andras vilja, och om de andras begär skilja sig ifrån våra, kan vår vilja derigenom blifva fri i förhållande till våra egna begär. I

* Ordspr. XXVI: 4.

handling ligger styrka. Om vi sätta vår vilja upp emot andras begär, kunna vi öka hennes styrka, men vi varda dermed isolerade. Det gifves blott *en* universel viljekraft, enär gudomligheten är en helhet. Hon kan verka i det godas eller ondas riktning, men hennes verksamhet för det goda är den starkaste, ty hon emanerar från all godhets eviga källa. Då denna viljekraft utgör den samlade styrkan af all viljekraft i universum, är hon den kraft, som sätter verldarna i rörelse. Hon är med nödvändighet starkare än någon individuel viljekraft möjligen kan vara, ty det hela är större än sin del, och det oändliga större än det ändliga. Den som förenar sin egen vilja med den universella viljan, varder mäktig, den som sätter sin vilja i opposition mot den universella viljan kan varda stark; men under det att den förre vinner odödligt lif i förening med det hela, arbetar den senare på sin egen undergång, enär han slutligen måste krossas af den motsatta kraften, hvilken är omätligt starkare än han. *Eg mod att lyda lagen, och du skall varda din egen mästare och allas herre.*

Det gifves tre vägar att utveckla viljekraften och frigöra henne från begären.

Den första är att handla i strid med våra begär, i det vi tvinga oss att utföra handlingar, som äro obehagliga och smärtsamma. Denna metod var förherskande i Vesterlandet under medeltiden och följes än i dag i Österlandet af fakirer och asketer af den lägre ordningen. Genom denna metod kunna personer, anlagda för trolldom, förvärfva tillräcklig viljekraft att beherska vissa af de lägre elementalerna och makt att inverka på menniskor och djur från ett visst afstånd medelst inflytelsen af sin vilja. Den består i öfningar att uthärda smärta med likgiltighet; och berättelser af dem, som rest i Östern, visa till hvilken höjd af galenskap dylika öfningar kunna drifvas. Men under det de stärka viljan, utrota de icke begären, de snarare öka deras styrka på grund af lagen för verkan och återverkan. Sedda i sitt rätta ljus, handla de, hvilka äro begifna på sådana öfningar, ingalunda i strid med sina begär; ty deras förnämsta begär

är att förvärfva personlig makt och de underordna blott sina svagare begär under detta. Spåkningar och tortyrer äro derföre mindre än gagnlösa för själens högre utveckling.

Den *andra* vägen är att offra våra begär åt det godas makt och att under alla omständigheter handla i åtlydnad af lagen. Om vi då hysa några begär, de der icke stå i öfverensstämmelse med lagen, skola dessa begär bringas till afmattning och död. På detta sätt skola vi varda förenade med det godas makt och uppnå den oändliga godheten. Vägen till frihet är pligtuppfyllelse.

Den *tredje* vägen är att offra våra begär åt det ondas makt genom att göra det onda utan några sjelfviska beräkningar. På denna väg förena vi oss med det ondas makt, och skola på sistone med denna förgås.

Filosofiskt mod är en egenskap, för hvilken menniskor öfver allt åtnjuta aktning. Den röde indianen berömmer sig öfver sin likgiltighet för fysisk smärta, fakiren undergår tortyr för att stärka sin viljekraft, den civiliserade soldaten längtar att få visa sitt förakt för faran och mäta sina krafter med fiendens. Men det gifves bragder att utföra, hvilka kräfva mod af en högre art. Det erfordras blott ett ögonblickligt utbrott af styrka eller en tillfällig viljeansträngning för att utföra ett djerft dåd på det fysiska planet, och på dess utförande följer tillfredsställelse och hvila; men inom själens rike gifves ingen hvila för dem, hvilka icke lyckats utrota det onda. Der är en fortgående, oafbruten ansträngning af nöden för att tygla passionerna, och denna spänning är så mycket mera tröttsam, som det helt och hållet beror på vår egen vilja, om vi skola uthärda den eller icke, och om vi släppa efter tyglarne och låta våra känslor löpa fritt, väntar oss sinlig njutning. Det erfordras ett mod af högsta ordningen att under alla omständigheter handla i åtlydnad för lagen. Striden må blifva långvarig, men hvarje seger stärker vår vilja, hvarje kufvadt begär ökar hennes makt, till dess ändtligen efter ändad strid den andliga örnen höjer sig, sväfvande öfver det med de slagna begärens, åt

upplösning hemfallna, kvarlefvor beströdda slagfältet, upp mot solen, njutande af det eteriska rikets lugna ro.

Metaller renas genom eld och anden genom lidande. Först då den smälta massan kallnat, kunna vi bedöma framgången af reningsprocessen; först när en seger öfver passionerna är vunnen och frid inträdt efter striden, kan anden hvila för att betrakta och förverkliga för sitt medvetande den eviga sanningens skönhet. Förgäfves skola menniskorna bjuda till att lyssna efter sanningens röst under dånet från striden mellan kämpande begär och meningar, först under den tystnad, som följer på stormen kan sanningens röst göra sig hörd.

Derföre fordras för det fjerde

Tystnad.

Detta betyder, att vi icke icke få låta hvarje begär tala i vårt hjerta, utan endast sanningens röst; ty sanningen är en svartsjuk gudinna, som icke tål några rivaler. Den, som väljer visheten till sin själs brud, måste erbjuda henne hela sitt hjerta och aflägsna alla konkubiner från sin själs brudkammare. Han måste kläda henne i sin trohets renhet och smycka henne med sin kärleks guld, ty visheten är blygsam, hon smyckar sig icke sjelf, men väntar till dess hon blir smyckad af sin älskare. Hon kan ej köpas för pengar eller med löften, hon vinnes blott genom kärleksfulla handlingar. Vetenskapen är endast vishetens kammarjungfru, och den, som inleder kärlekshandel med tjenarinnan, får afslag af matmodern; men den som offrar hela sitt väsen åt visheten, varder förenad med henne.

Bhagawat Ghita säger: »Den som oafbrutet tänker på mig, utan att vända sitt sinne till något annat föremål, han skall finna mig. Jag är alltid lätt funnen af en trogen kärlek.»

Den kristne mystikern, Jakob Böhme, en illuminat siare, uttrycker samma sanning under form af en dialog mellan mästaren och hans lärjunge på följande sätt:

Lärjungen sade till mästaren: »Huru skall jag kunna

komma till detta öfversinliga lif, i hvilket jag kan se och höra den Högste?»

Mästaren svarade: »Om du blott för ett ögonblick med tanken kan ingå i det formlösa, der ingen skapad varelse bor, skall du höra den Högstes röst.»

Lärjungen sade: »Är denna fjerran eller nära?»

Mästaren svarade: »Hon är inom dig sjelf, och om du endast för en timme kan ålägga dina begär tystnad, skall du höra den Högstes outsägbara ord. Om din egen vilja och ditt eget jag tiga, skall det evigas förnimmelse varda uppenbar genom dig; Gud skall höra, se och tala genom dig — det är ditt eget hörande, viljande och seende, som hindra dig att se och höra den Högste*.»

Dessa föreskrifter äro desamma, som meddelas för utöfvandet af *Raya Yog*, hvarigenom Österlandets heliga förena sina sinnen med det formlösa och oändliga. Alla religionsceremonier äro beräknade att lyfta sinnet till det formlösas religion, och i sjelfva verket kunna inga religionssystem hafva något annat berättigadt mål, än att meddela sätten, för uppnåendet af dessa tillstånd. Inga kyrkor äro värdiga att bära namn af kyrka, som betyder en *andlig förening*, med mindre de tjenstgöra som skolor, de der meddela praktisk undervisning i vetenskapen om jagets förening med den universella lifskällan. Men det är lättare att låta vårt sinne fråssa bland de mångvexlande formerna och attraktionerna på det materiella planet och att lyssna till de i själen inneboende elementalernas sirensånger, än att ingå i det formlösas till utseendet mörka grottor, hvarest till en början icke höres något annat ljud i nattens eviga stillhet, än ekot af vår egen röst, men der allena den sanna kraften tronar. Det är lättare att låta vårt sinne beherskas af tankar, de der komma och gå utan vår anmodan, än att fasthålla en tanke och befalla honom att förblifva och att stänga själens portar för alla tankar, hvilka icke bära sanningens insegel på sina former; och detta är skälet, hvarför det stora flertalet män och kvinnor före-

* Jakob Böhme: »Teosofiska skrifter»; bok. VI.

draga det ändliga lifvets illusioner framför det oändligas eviga verkligheter — hvarför de föredraga lidanden framför sällhet och okunnighet framför sanningens kunskap.

Att vara tyst betyder att icke låta något annat språk höras i hjertat än Guds, *att lyssna till den gudomliga vishetens röst, som talar i vårt inre;* men detta tillstånd kan ej uppnås förr, än passionernas storm lagt sig och begärens och de intellektuella krafternas strid är öfverstånden.

Den som lärt att veta, vilja, våga och tiga, han har beträdt den sanna vägen till odödligt lif och förstår att öfva *inre betraktelse* eller *yog;* men de, hvilkas tankar äro koncentrerade på det fysiska eller intellektuella planets yttre ting, skola icke fatta ens betydelsen af dessa ord.

Der gifvas flerfaldiga föreskrifter i Österlandets böcker angående utöfvandet af denna inre betraktelse, men de lära alla samma sak, nemligen ett koncentrerande af menniskans högre medvetande på en enda punkt inom hennes eget centrum.

I *Oupnekhata* gifves följande föreskrifter:

»Andas djupt och långsamt och rikta hela din samlade uppmärksamhet stadigt på midten af din kropp, på trakten kring hjertat. Lampan i din kropp skall då vara skyddad mot alla vinddrag och hela din kropp skall varda upplyst. Du måste draga alla sinnen inom dig sjelf, likt sköldpaddan, när hon drager sina lemmar inom skalet. Gå in i ditt hjerta och vakta det, och Brahma skall inkomma deri likt en eld eller en ljungeldsstråle. Midt i den stora elden i ditt hjerta skall der brinna en liten låga och i dess medelpunkt är *Atma.*»

Herocarcas, abbot i ett kloster på berget *Athos,* gifver sina munkar föreskrifter beträffande förvärfvandet af en sann clairvoyance: »Sätt dig ensam i ditt rum, sedan du stängt din dörr för allt intrång, koncentrera din tanke på trakten kring naflen och försök att se med denna. Sök att finna ditt hjertas säte (sänk ditt medvetande till ditt hjerta), der kraftens medelpunkt är belägen. Till en början skall du ej finna annat än mörker; men om du utan att tröttas

fortsätter dag och natt, skall du se ljus och erfara outsägliga ting. När anden en gång upptäckt sin egen medelpunkt i hjertat, skall han komma till vetskap om hvad han icke vetat förut, och allt skall varda uppenbart för hans syn, både i himmelen och på jorden.»

Låtom oss med dessa påståenden jemföra ett uttalande af en olärd person, som är filosof, men just af detta skäl icke någon »*filosofie doktor*». Han har aldrig hört talas om *Oupnekhata* eller *Herocarcas;* men han eger förmågan att se inre sanningar. Han säger: »Försänk dina tankar i din varelses medelpunkt, och du skall der finna en grodd, som, om han oafbrutet näres med rena och heliga tankar, skall växa och utbreda sina grenar genom alla delar af din kropp. Dina händer och fötter skola *blifva lefvande;* en *sol* skall uppgå inom ditt hjerta och upplysa hela din varelse. I detta ljus skall du se det närvarande, förflutna och tillkommande och med dess bistånd skall du komma till den sanna kunskapen om dig sjelf.»

Menniskan är sjelf en tanke, som genomgår andens ocean. Om hennes själ befinner sig i full harmoni med sanningen, skall sanningen förena sig med hennes själ. En skicklig musiker behöfver icke ingå i en vetenskaplig beräkning af ljudvibrationerna för att veta, om den melodi han hör är melodisk eller icke; en person, som är ett med sanningen, skall igenkänna sig sjelf i hvarje sant föremål såsom i en spegel.

Visheten är den högsta magiska kraften i naturen och denna är den högsta princip menniskan kan ega. Den intellektuella menniskans högsta förmåga är att gifva visheten uttryck i språket, den fysiska menniskans högsta förmåga är att uttrycka detta språk i handlingar.

Hvarje form i naturen är symbol af en idé och representerar ett tecken, en bokstaf eller ett ord; och en följd af sådana symboler bilda ett språk. Naturen är derföre det gudaspråk, på hvilket den universella anden uttrycker sina idéer. När en individuel ande uppnått det stadium af fullkomning, som gör honom till det bästa verktyget för

den högsta intelligensens manifestering, är han ock vuxen att fatta betydelsen af detta språk. För den, hvars andliga konstitution nått en sådan fullkomning, att hon utgör ett dagligt fortkomstmedel eller verktyg för uttryckandet af den universella andens högsta idéer, äro ock naturens djupaste hemligheter tillgängliga. När menniskan kommit till ett visst stadium af fullkomlighet, skall hon utan talets mellankomst kunna läsa andra individers tankar, och denna förmåga af att läsa det universalspråk, som ej är beroende af några ljud, är intuitionsförmågan — en förmåga, som hos flertalet menniskor på det närvarande utvecklingsstadiet endast existerar såsom en latent gnista, under det den hos mera fullkomnade menniskor utvecklats till en sol, upplysande hela den andliga synkretsen. I kraft af denna förmåga intränger menniskoanden i tingens inre och fattar deras sanna betydelse.

Detta språk är en utstrålning från tingens väsen till det menskliga medvetandets medelpunkt och en återstrålning från denna medelpunkt till den universella andliga oceanen. Såsom en afbild af och ett uttryck för den högsta principen, är menniskan, om hon befinner sig i ett tillstånd af renhet, mäktig af att återspegla och återgifva den högsta sanningen i dess ursprungliga renhet, och menniskans uttryck borde derföre vara ett fullkomligt återgifvande eller ett eko af de intryck hon mottager; men genomsnittsmenniskan — ett resultat af en förening utaf principer på en lägre utvecklingsskala och djupt försänkt i materien — mottager de rena, ursprungliga strålarna endast såsom brutna, och kan följaktligen icke återgifva dem annat än på ett ofullkomligt sätt. Hon har förirrat sig bort från sanningens sol, och sedd från afstånd, visar han sig för henne endast såsom en liten stjerna, den der måhända kan försvinna ur sigte. Allt i naturen har sitt namn, och den som eger förmåga att kalla ett ting vid dess rätta namn, han eger ock makt att mana fram detta ting till existens genom att uttala dess namn. Men ett tings egentliga namn är icke detta godtyckliga namn, som gifvits det af menniskan; detta namn

är uttrycket för totalsumman af dess krafter och attributer, ty hvarje tings attributer och krafter stå i innerlig förbindelse med dess uttrycksmedel och mellan båda råder den noggrannaste proportion med hänsyn till mått, tid och tillstånd.

Det gifves blott ett äkta och inre språk för menniskan, hvars symboler äro naturliga och måste varda begripliga för alla, och detta språk är antingen ett inre tankemeddelande eller ett yttre uttryck medelst sinnena. Det inre språket är det yttres moder, och då det har sin orsak i en utstrålning från den första Orsaken, som är en enhet, med hvilken alla menniskor äro förenade, följer deraf, att om den ursprungliga ljusingjutelsen från den högsta strålen vore aktuelt närvarande hos alla menniskor i sin ursprungliga renhet, skulle alla menniskor förstå samma inre språk och äfven samma yttre, enär det senare är det ofullkomliga yttre uttrycket af det förra. Detta inre språk existerar i sjelfva verket ännu, men få förstå det och ingen kan lära det annorledes än genom en inre utvecklingsprocess. Det inre språket, med kraft uttryckt, andas — så att säga — ande, då det yttre endast utgör en följd af ljud. Nyckeln till detta inre språk ligger i det gudomliga *Logos*, nyckeln till det yttre i de samfälda menskliga kropparnas mentala organisation. Menniskan hör i sitt närvarande tillstånd den röst, som talar detta inre språk, men hon förstår det icke, hon ser de heliga symbolerna, men hon begriper dem icke; hennes öra är vandt att förbinda meningar vid vissa ljud, men de verkliga vibrationerna gå för henne förlorade; hon förstår mensklig skrift i böcker, men hon kan icke tolka de hieroglyfer, hvilka uttrycka tingens sanna natur.

Orden i detta inre språk äro sjelfva tingens karaktärer, tecken och symboler, dem menniskorna omedvetet begagna sig utaf; de utgöra tingens centra, och den som intränger till dessa centra, kommer i besittning af ordet och tecknet. Dessa symboler utgöra de väsentliga kännetecken, hvilka särskilja individer eller grupper af individer; i kraft af dessa symboler dragas harmoniska själar till hvarandra och medelst

dem kan en konstnär känna igen en annan konstnär, om han ser hans verk, äfven utan att se hans person.

Menniskorna hafva alltid önskat sig ett universalspråk. Ett sådant kan icke konstrueras på godtycklig väg, och om ett sådant kunde konstrueras sålunda, skulle det blifva svårare att lära än något annat. Det sanna språket måste uttrycka själens harmoni med tingens natur, och så länge det gifves karaktärsskilnad och disharmoni, kan det icke gifvas något universelt, harmoniskt språk.

Det gifves ett trefaldigt uttryck för den gudomliga principen — ett fysiskt, ett intellektuelt och ett gudomligt ord. Det första är naturens språk, det andra förnuftets, det tredje är en kraft. Hvarje tanke representeras af ett visst allegoriskt tecken; hvarje varelse är en karaktäristisk symbol och lefvande yttre bild af sitt inre tillstånd. Hvarje kropp är symbolen af en osynlig, motsvarig kraft, och menniskan, i hvilken de högsta krafter äro sammanfattade, är naturens ädlaste symbol, den första och skönaste bokstafven i jordens alfabet. För hvarje tanke gifves ett yttre uttryck, och om vi ega en tanke, som vi icke kunna uttrycka i symboler, följer deraf icke att inga sådana symboler finnas, blott att vi äro obekanta med dem. Ett ord eller ett språk är uttrycket för en tanke, och för att vara fullkomligt, måste det gifva ett fullkomligt uttryck åt den tanke, det är ämnadt att meddela. Om ett språk gifver ett falskt uttryck åt tanken, går dess kraft förlorad. På vårt närvarande civilisationsstadium begagnas orden ofta mera för att dölja än för att uppenbara tankar. Att ljuga är derföre vanhederligt och innebär en kraftförlust med deraf följande förnedring. Att gifva ett rent och fullkomligt uttryck åt en tanke är hvit magi; att verka på inbildningskraften så att man skapar falska intryck är trolldom, bedrägeri, lögn. En dylik trolldom bedrifves dagligen och nästan inom hvarje lefnadsställning: af presten på predikstolen, som söker intala sina åhörare att han eger nycklarna till himlens portar, af köpmannen, som bedrager med sina varor, af den bedagade ungmön, som söker lura sig till en man medelst löständer

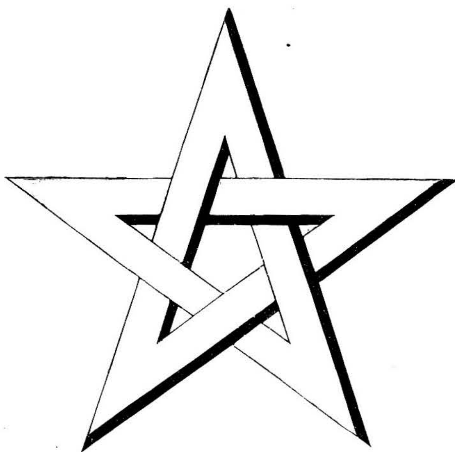
och löshår. Dylika öfningar fördömas offentligt, men idkas i hemlighet. De skola leda till en total upplösning af all tro och heder, de skola med nödvändighet leda till ett aktuelt ondt och bringa förderf öfver det folk, som låter dem fortgå; ty likasom det godas kraft växer genom öfning, så växer ock det ondas på samma sätt.

Menniskans mission är att göra godt, det vill säga att göra det, som är mest gagnande för hennes utveckling. Genom utöfvande af det goda attraherar menniskan de ädlare principerna, hennes materiella organism skall varda allt mer och mer förfinad och hennes inre skall upplysas af det gudomliga förnuftets ljus, till dess äfven hennes fysiska kropp upptager den astrala formens attributer och hon sjelf varder en ande. Genom att utöfva det onda attraherar hon de ointelligenta och materiella principerna i naturen, det ondas element; hennes högre principer varda allt mer och mer materiella och tunga, till dess hon, neddragen i materiens dy af sin egen tyngd, varder oförmögen att höja sig mot ljuset; hon varder metafysiskt förstenad och förlorar sin förmåga af inre åskådning.

Menniskans handlingar äro hennes skrifter. Genom att förvandla sina tankar till handlingar, uttrycker hon dem och antecknar dem i lifsens bok. Hvarje ond handling medför en principens degradering, en själens inkrustering i metafysisk mening. Goda gerningar kunna upplösa dylika i följd af onda gerningar bildade inkrusteringar och återställa själen i sitt förra tillstånd; men en ånger, som ej åtföljes af handling, är gagnlös. Den liknar en inflammation, som orsakats af en tagg i köttet; den framkallar smärta genom att samla till sin näring kroppens lifskrafter, och om icke taggen ryckes ut genom individens aktiva mellankomst, blifver följden varböld och förruttnelse. Menniskans gerningar äro hennes skapelser, de gifva form åt hennes tankar. Motivet begåfvar dem med lif, viljan förser dem med styrka. En afsigt är gagnlös, så länge hon icke är förverkligad i handling. Ett tecken, ett bref eller ett ord är gagnlöst, med mindre det meddelar en mening, fattad

af den som använder det; en symbol representerar en idé, men ingen symbol kan varda verksam, med mindre den får en förnuftig tillämpning. De kraftigaste magiska tecken äro utan gagn för den, som icke kan förverkliga för sig deras betydelse, under det att en punkt, en linie eller en geometrisk figur kan meddela en djup mening åt den, som är hemmastadd inom den ockulta vetenskapen.

Låtom oss till slut göra ett försök att både exoteriskt och esoteriskt förklara några af de vigtigaste magiska tecknen. Vi torde till en viss grad kunna lyckas att affatta dessa förklaringar i ord; men tecknens hemliga, andliga betydelse kan icke i ord uttryckas — språket kan endast gifva läsaren en ledtråd till den tanksfer, inom hvilken han kan förnimma den hemliga betydelsen med andens öga.

Pentagrammet eller den Femuddiga Stjernan.

Till sin *yttre* företeelse är det blott en geometrisk figur, funnen allestädes såsom ett handelsmärke eller ett ornament. Vidskepligt och lättroget folk trodde en gång, att om det uppritades på deras husportar, skulle det skydda dem mot intrång af trollkarlar och hexor.

Till sin esoteriska betydelse representera de fyra lägre trianglarna de fyra elementära naturkrafterna, och likasom

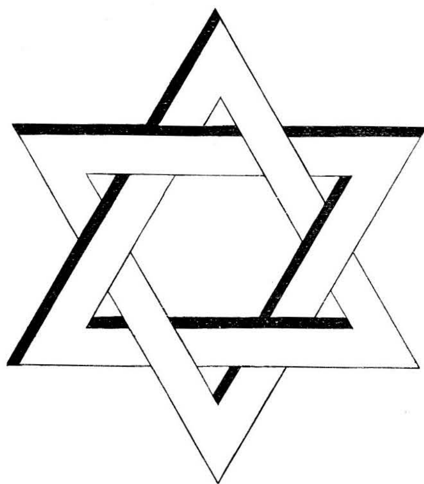
hvarje triangels linier äro innerligt förbundna eller identiska med de linier, som bilda de andra trianglarna, så att summan af alla dessa linier bilda en enda bruten linie utan något afbrott, på samma sätt äro de fyra lägre elementen innerligt förbundna och identiska med det femte elementet, kvintessensen *(qvinta essentia)* i alla ting, som befinner sig i figurens spets och representerar hufvudet, intelligensens säte hos menniskan.

Den andliga kunskapen om den Femuddiga Stjernan är liktydig med dess praktiska användning. Låtom oss noga vaka öfver att figuren alltid är väl uppdragen, så att der icke gifves någon öppning, genom hvilken fienden kan intränga och störa den harmoni, som råder inom femhörningen i midten. Låtom oss alltid hålla figuren upprätt med den öfversta triangeln pekande mot himlen, ty den är sätet för förnuftet och visheten och om figuren vändes upp och ned, blir resultat okunnighet och ett ondt. Linierna måste vara räta, så att alla trianglarna blifva harmoniska och af samma storlek, på det att symbolen måtte växa utan någon abnorm utveckling af den ena principen på den andras bekostnad. Då skola de lägre trianglarna sända sin kvintessens till spetsen, intelligensens säte, och spetsen skall förse de nedre trianglarna med kraft och stimulera dem att växa. Och när så pröfningens och utvecklingens tid är öfverstånden, skola trianglarna absorberas af den i midten befintliga femhörningen och bilda en kvadrat inom den osynliga cirkel, som förbinder trianglarnas spetsar — och vårt öde är gånget i fullbordan. Det gifves ingen högre pligt för menniskan att fullgöra, än att bevara den femuddiga andliga stjernan oskadd; den är hennes värn under lifvet, hennes frälsning i tillståndet efter detta.

Figuren å nästa sida är ett af de vigtigaste magiska tecken och andligen användt bekläder det menniskan med makt. Dess *exoteriska* betydelse är blott två trianglar, så förenade att de delvis betäcka hvarandra, under det att den enas spets pekar uppåt och den andras nedåt. Stjernan är

stundom omgifven af en cirkel eller af en orm, som biter sig i stjärten, stundom finnes ett *tau* i midten.

Dess *esoteriska* betydelse är ganska vidsträckt. Den representerar bland annat andens nedstigande i materien och materiens uppstigande till anden, en process, som oafbrutet eger rum inom evighetens cirkel, representerad af ormen, vishetens symbol. Sex uddar äro synliga i stjernan, men den sjunde kan icke ses; icke dess mindre måste en sjunde punkt finnas, ehuru han icke är vorden uppenbar, ty utan en medelpunkt, kunde der icke gifvas någon sexuddig stjerna ej heller någon annan figur.

Den dubbla triangeln eller den Sexuddiga Stjernan.

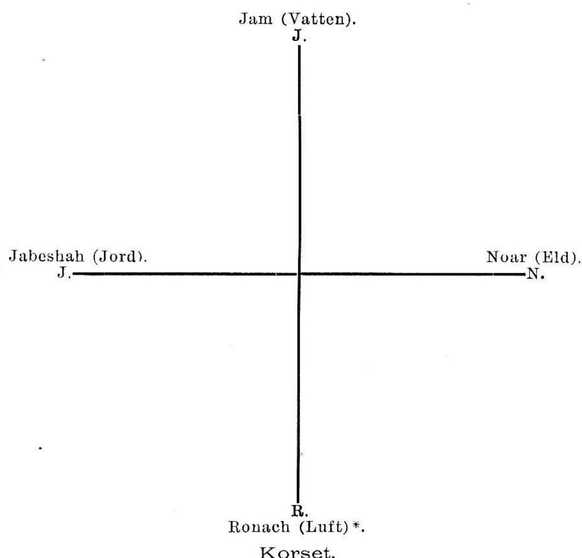
Men hvem kan med ord beskrifva den hemliga eller andliga betydelsen af denna sexuddiga stjerna med dess osynliga medelpunkt? Hvem kan med förståndet fatta och skildra de skönheter och sanningar hon representerar? Endast den, som praktiskt använder detta tecken, kan till fullo fatta dess betydelse, och den, som kan praktiskt använda det, han är *adept*. Att känna detta tecken praktiskt, betyder att fatta »Guds» väsen och den eviga naturens lagar,

det betyder att känna materiens och andens evolutions- och involutions-process, att se och *känna,* huru lifsimpulsen går från planet till planet, begynnande med utvecklingen af det elementala riket och stigande genom det minerala, vegetativa och animala, för att slutligen utveckla en gud ur den animala menniskan. För den, som icke förmår att i sitt hjerta förverkliga naturens gudomliga mysterier, eger det bländande ljus, som lyser från figurens medelpunkt ingen tillvaro; men *adepten* ser i detta osynliga centrum den stora Andesolen, Verldsalltets hjerta, hvarifrån kärlek, ljus och lif i evighet utstråla. Han skådar de sju ursprungliga strålarna af detta ljus, huru de intränga i den osynliga materien och dana synliga verldar, på hvilka menniskor och djur lefva och dö och erfara lycka eller olycka allt efter sina lifsvilkor. Han ser huru denna osynliga medelpunkt medelst sin andas fläkt utvecklar solar och stjernor, planeter och drabanter och huru han åter, när formskapelsens tid är förliden, återupptager dem i sitt sköte. I sanning, den sexuddiga stjernan är ett det mäktigaste magiska tecken, och det erfordras gudomlig vishet för att fatta det, *All-lifvets* allsmäktiga kraft att använda det till dess fulla vidd.

Beträffande sin yttre betydelse är det kristna *korset* en symbol af marter och död. Åsynen af ett kors uppkallar det andäktiga minnet af en historisk händelse, som säges hafva inträffat för vid pass två tusen år sedan, då en ädel, god och rättfärdig man, en inkarnation af Gud (såsom alla andliga menniskor äro) blef afrättad såsom en brottsling på ett kors. Om en kristen, inom hvars själsorganisation hatets element är förherskande, betraktar korset, torde dess åsyn uppkalla ganska »okristliga» känslor med hänsyn till judarnes ondska och han torde erfara ett begär att ännu i denna dag hämnas detta dåd. Om kärlekens känsla är den rådande i hans hjerta, torde han fälla tårar öfver en händelse, som timade för två tusen år sedan, förgätande allt, som rör den tortyr och det lidande, som ännu i denna dag existerar inom menskligheten. Sålunda skall det inre

intryck, som framkallas af korsets åsyn vexla i förhållande till den ståndpunkt, från hvilken vi betrakta det.

Hvad den *esoteriska* betydelsen beträffar, har korset utgjort en helig symbol antagligen tusentals år före den kristna tideräkningen. Man träffar det i de forntida grotttemplen uti Indien och Egypten, uthugget i sten långt innan kristendomen var känd. Det filosofiska korset representerar bland annat materiens och andens principer, korsande

Korset.

hvarandra och bildande de fyra armar, hvilka, inskrifna i kvadraten, utgöra grundvalen för ockultisternas kunskap. Den horizontala linien representerar den animala principen, ty djurens hufvuden äro böjda mot jorden. Menniskan är den enda varelse på jordklotet, som står upprätt; hon hålles upprätt af den gudomliga principen och derföre är den lodräta linien symbolen af hennes gudomlighet. Korset representerar menniskan, hvilken handlat emot lagen och dermed förvandlat sig till ett verktyg för sin egen tortyr. Från

* Jemför *J. R. Skinner,* »Key to the Hebrew-Egyptian Mystery».

början af sin tillvaro såsom en stråle af den gudomliga andesolen representerade hon en lodrät linie, följande riktningen af den universella viljan hos den källa, ur hvilken hon emanerat i begynnelsen. I samma mån afståndet från denna källa ökades och strålen inträdde i materien, afvek han från den ursprungligen räta linien och blef bruten, och skapade dervid en delning i sitt eget väsen, så att af den ursprungliga enheten uppkommo tvänne delar. Sålunda föddes inom honom en egen vilja och en egen inbildningskraft, icke verkande i öfverensstämmelse med Lagen, utan till och med i opposition emot densamma. Om menniskan återgår till lydnad under Lagens bud, skall hon varda nedtagen från korset och återfå sin förra ställning. »Att taga sitt kors på sig» betyder att underkasta sina begär under den gudomliga Lagens herravälde. Då hon så gör, skola de onda och djuriska begären förblifva på korset och dö, men det gudomliga elementet skall uppstå och lefva.

Hvem annan kan känna *korsets* praktiskt andliga betydelse utom den, som varit fastnaglad dervid och lidit korsfästelsens och dödens kval? En vanlig kristen ser endast träkorset, men den, hvars andliga syn blifvit öppnad, ser det lefvande korset i all dess herrlighet. I sublim höghet står detta kors på den lefvande trons berg, praktfullt att skåda. Vida kring rymden lyser det ljus, som utgår från dess medelpunkt och upplyser mörkret med sina välgörande strålar, de der gifva lif åt alla, som skåda dem. Höj dig, o menniska! upp till din gudomliga värdighet, att du må skåda det sanna korset. Icke det döda träkorset, okunnighetens och lidandets sinnebild, eller det glittrande bronskorset, sinnebilden af fåfänga, sekterism och vidskepelse; men detta *lefvande gyldene kors,* Vishetens sinnebild, hvilket hvarje sann *Broder af det Gyldene Rosenkorset* bär djupt begrafvet inom sitt eget hjerta. Detta kors är det fullvuxna *lifsens och kunskapens träd,* som bär frälsningens och odödlighetens frukter, utdelar lif och värnar mot allt ondt. Den, som praktiskt känner korsets sanna hemlighet, han känner den högsta Visheten; den, som är prydd med det sanna korset, är tryggad mot hvarje fara. O, du oändliga, mäktiga kors! i dig är Visheten uppenbarad. Djupt, djupt ned i jorden tränger din rot, lärande oss *Tålamod;* högt, högt upp i himlen sträcker du din krona, lärande oss *Tro.* Upplyftade af *Hoppet* och utsträckta af *Kärleken* äro dina armar, ljus och solsken omgifva dig. Länk för länk omkretsar skapelsens kedja detta

kors — verldar inom verldar, former inom former, illusioner på illusioner. Men i *medelpunkten* bor Verkligheten, som omsluter juvelen af oskattbart värde — *Sanningen*. Så låten den himmelens dagg, som kommer från det sanna korset nedfalla i edra hjertan och intränga i edra själar och kroppar, att den må kristallisera till form. Då skall mörkret inom edra sinnen försvinna, materiens slöja skall remna och inför eder andliga syn skall sanningens ängel varda uppenbar.

Vår närvarande materiella tidsålder är alltid färdig att utan undersökning förkasta det förflutnas symboler, hvilkas betydelse han icke kan begripa, derföre att han icke känner den. Inbegripen i äflandet efter materiella njutningar, förlorar han ur sigte sina sanna intressen och plottrar bort sin andliga förmögenhet på värdelösa såpbubblor. Menniskan glömmer sin bestämmelse och löper efter en skugga. Många förbittra hela sitt lif i afsigt att blidka en vredgad Gud och få tillhandla sig af honom sällhet i ett lif, om hvilket de ingenting veta, ja, hvars tillvaro de till och med betvifla. Beherskade af fruktan, buga sig många för vidskepelsens och okunnighetens Moloch, under det andra rusa i blindt vansinne i armarna på en död och kall materiel vetenskap för att förgås under dess stenhårda omfamning; men den vise, hvars fjerrsyn sträcker sig utöfver hans materiella omgifningars trånga omkrets och utöfver det korta tidsmått, som omfattar hans jordelif, vet att det ligger i hans egen makt att bestämma sitt kommande öde. Han höjer sitt förnufts magiska trollstaf och näpser den storm, som rasar på det astrala planet. De passioner, som voro färdiga att rusa till hans förderfvande, lyda honom och utföra hans bud, och han vandrar trygg på det vatten, under hvars lugna yta döljer sig dödens afgrundsdjup, under det att ofvan hans hufvud lyser denna strålande konstellation, som bildas af Sanningen, Vetandet och Kraften, i hvars midt Visheten tronar och hvars frön kunna träffas i hvarje mensklig varelses andliga sjelfmedvetande.

INNEHÅLL.

Rättelse:

sid. 25, rad. 18 uppifr., *står:* annat; de — *läs:* annat, än